

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DOKUMENTACIJA

poročevalec

DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 3. junij 1993

Letnik XIX

št. 13^{4r}

TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Predlog za izdajo zakona o trgu vrednostnih papirjev z osnutkom zakona – EPA 211 218 2

MEDNARODNE LISTINE

Predlog zakona o ratifikaciji Evropske konvencije o priznavanju pravne osebnosti mednarodnih nevladnih organizacij – EPA 214 28

Predlog akta o nasledstvu sporazuma nekdanje Jugoslavije z Zvezno Republiko Nemčijo – EPA 224 30

Predlog akta o nasledstvu mednarodnih večstranskih pogodb s področja varstva Sredozemskega morja, nekaterih mednarodnih pogodb s področja pomorskega prometa, dveh sporazumov s področja cestnega prometa in sporazuma o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj – EPA 225 33

Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o transferju obsojenih oseb – EPA 226 34

KOLESARJENJE

Predlog za izdajo zakona o izgradnji 2000 kilometrov kolesarskih stez v Republiki Sloveniji s tezami – EPA 219 39

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Poročilo o delu nadzornega odbora stanovanjskega sklada Republike Slovenije za leto 1992 40

POSLOVNIK

Predlog poslovnika državnega zbora – EPA 143 42

VPRAŠANJA POSLANCEV

78

Predlog za izdajo zakona o TRGU VREDNOSTNIH PAPIRJEV z osnutkom zakona – EPA 211 218 popr. kmet

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DOKUMENTACIJA

Vlada Republike Slovenije je na 26. seji dne 13. maja 1993 določila besedilo:

– PREDLOGA ZA IZDAJO ZAKONA O TRGU VREDNOSTNIH PAPIRJEV Z OSNUTKOM ZAKONA,

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alinee 215. člena, drugega odstavka 265. člena, 266. in 267. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da hkrati obravnava in sprejme navedeni predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona, ker rešitve v tem zakonu neposredno vplivajo na izvajanje določb že sprejetih zakonov (zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij) oziroma zakonov, ki jih je Državni zbor že obravnaval in sprejel kot osnutke (zakona o gospodarskih družbah, zakon o investicijskih družbah in vzajemnih skladih).

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 65. člena poslovnika Vlade Republike Slovenije in na podlagi 220. in 221. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije sodelovali:

- Mitja GASPARI, minister za finance,
- Stanko DEBELJAK, državni sekretar v Ministrstvu za finance,
- Zvonko DRASKLER, svetovalec Vlade Republike Slovenije v Ministrstvu za finance,
- Alenka SELAK, svetovalka Vlade Republike Slovenije v Ministrstvu za finance,
- Drago KOLMAN, svetovalec Vlade Republike Slovenije v Ministrstvu za finance,
- Jovan LUKOVAC, svetovalec ministra za finance.

POVZETEK

Namen predlaganega zakona je predvsem omogočiti nadaljnji razvoj trga vrednostnih papirjev in zagotoviti njegovo stabilnost, kar je predpogoj za uveljavitev normalnega tržnega gospodarstva. Ta osnovni namen skuša predlagani zakon urediti predvsem:

– na podlagi javnih in preverjenih informacij o izdajatelju in vrednostnih papirjih, ki so predmet primarnega in sekundarnega trga vrednostnih papirjev;

Na podlagi določene javne ponudbe in opredeljenega postopka javne ponudbe bo investitorjem omogočen dostop do revidiranih in verodostojnih podatkov o izdajatelju oziroma vrednostnemu papirju, kar mu bo zagotavljalo ustrezno varnost pri izbiri investicije. Pri tem je dana možnost, da izdajatelj ponudi vrednostne papirje po skrajšanem postopku, brez predhodnih dovoljenj oziroma postopkov, če so vrednostni papirji ponujeni določenemu investitorju. Pri tem je nadaljnji prenos, tako prodanih vrednostnih papirjev omejen samo na te določene osebe. Posebna izjema so državni vrednostni papirji, za katere ne veljajo določbe o javni ponudbi.

– z enakimi pogoji poslovanja pooblaščenih udeležencev na trgu vrednostnih papirjev;

Družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji bodo imele pravico opravljati določene posle z vrednostnimi papirji, poleg bank, ki bodo lahko opravljale posle z vrednostnimi papirji v skladu z zakonom o bankah in hranilnicah, ter v skladu z določbami o načinu opravljanja teh poslov, ki jih vsebuje osnutek zakona o trgu vrednostnih papirjev. Osnutek zakona o trgu vrednostnih papirjev predvideva organizi-

ranost, licenciranje in način poslovanja družb za poslovanje z vrednostnimi papirji kot ne-bančnih finančnih posrednikov na trgu vrednostnih papirjev. Družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji se bodo morale organizirati kot družbe z omejeno odgovornostjo ali kot delniške družbe, ki bodo imele posebne račune za poslovanje z vrednostnimi papirji. Družbi za poslovanje z vrednostnimi papirji naj bi bili omogočeni enaki pogoji poslovanja z vrednostnimi papirji kot bankam, predvsem na podlagi enakih oziroma podobnih deležev pri upravljanju in lastništvu borze oziroma ostale infrastrukture, katere primarna naloga je zagotoviti poravnave obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji. – z zaščito investitorjev in onemogočanjem nedovoljenih špekulacij pri poslovanju z vrednostnimi papirji.

Za zagotovitev stabilnega in nadzorovanega trga vrednostnih papirjev, katerega udeleženci so zlasti izdajatelji vrednostnih papirjev, investitorji, pooblaščenji trgovci (družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji in banke) in tki. infrastruktura (borza in klirinško-depotna družba) je predvidena neodvisna Komisija za vrednostne papirje in borzo. Komisija bi izdajala sklepe v zvezi podrobnejšimi določili in ukrepi, ki jih predvideva ta zakon, nadzirala bi udeležence na trgu vrednostnih papirjev, oblikovala strokovna mnenja oziroma usklajevala obseg vrednostnih papirjev na trgu vrednostnih papirjev.

Ker je trg vrednostnih papirjev spreminjajoč in nepredvidljiv »organizem« je predvidena neodvisna organizacija, Komisija za vrednostne papirje in borzo, ki bi nadzirala delovanje trga vrednostnih papirjev in skrbela za njegovo stabilnost v vseh njegovih segmentih.

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA o trgu vrednostnih papirjev

I. OCENA STANJA NA PODROČJU, KI GA JE POTREBNO UREDITI Z ZAKONOM

Področje primarnega trga vrednostnih papirjev, to je predvsem zbiranje kapitala z izdajo in prodajo novo izdanih vrednostnih papirjev, je trenutno urejeno z zveznim zakonom o vrednostnih papirjih (Uradni list SFRJ, št. 64/89 in 29/90) in pravilnikom o pogojih za dajanje dovoljenj za izdajo dolgoročnih vrednostnih papirjev ter za delo trga kapitala in udeležencev na trgu kapitala (Uradni list SFRJ, št. 68/90), ki se v skladu z ustavnim zakonom uporabljata kot republiški predpis.

Ta zakonodaja ne ustreza več gospodarskim potrebam in razvoju trga kapitala pri nas. To se predvsem kaže v nerazviti infrastrukturi na področju poslovanja z vrednostnimi papirji. Zakon ne opredeljuje institucij, ki so nujno potrebne za varen in hiter potek poslovanja z vrednostnimi papirji, čeprav so takšne institucije nepogrešljivi sestavni del finančnih trgov razvitih držav. Razvoj trga vrednostnih papirjev pri nas že zahteva ustanovitev klirinške organizacije za poravnavo transakcij oziroma organiziranje zbirne hrambe vrednostnih papirjev. Posamezne organizacije, predvsem Ljubljanske borza in nekatere banke že poskušajo ustanavljati oziroma uvajati sistem zbirne hrambe in klirinške dejavnosti, kljub pomanjkljivi zakonski regulativi.

Izdaja dolgoročnih vrednostnih papirjev (delnic, obveznic) poteka na podlagi veljavnega zakona o vrednostnih papirjih in pravilnika o pogojih za dajanje dovoljenj za izdajo dolgoročnih vrednostnih papirjev ter za delo trga kapitala in udeležencev na trgu kapitala z izdajo dovoljenj Ministrstva za finance. Veljavni zakon ne omogoča selektivnega pristopa k izdaji dovoljenj za izdajo vrednostnih papirjev posameznim izdajateljem.

Področje sekundarnega trga vrednostnih papirjev, to je nadaljine trgovanje z že izdanimi papirji, trenutno ureja zakon o trgu denarja in trgu kapitala (Uradni list SFRJ, št. 64/89). Ta zakon v 21 členih pomankljivo ter neprimerno ureja področje trga kapitala (npr. zakon opredeljuje trg kapitala kot pravno osebo oziroma enači trg kapitala z borzo), tako da je sedaj, po več kot dveh letih delovanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev ter ob dokajšnjem razvoju slovenskega trga vrednostnih papirjev postal takšen zakon povsem neprimeren.

Ljubljanska borza, d.d. tako trenutno deluje kot samo-regulativna institucija (poslovanje in organizacijo borze urejata statut in poslovnik borze), z minimalnim državnim nadzorom. Predpisov, ki bi se nanašali na poslovanje ne-bančnih borzno posredniških družb, ni. Trenutno v Sloveniji deluje približno 20 borzno posredniških družb – članov borze, ki so ustanovljene v skladu z zakonom o podjetjih (Uradni list SFRJ, št. 77/88, 40/89, 46/90 in 61/90), v obliki družb z omejeno odgovornostjo ali delniških družb. Število podjetij, ki se ukvarjajo s poslovanjem z vrednostnimi papirji izven borze ni znano, kot tudi ni nobenih podatkov o samem poslovanju takšnih podjetij, ki poleg dejavnosti z vrednostnimi papirji opravljajo še razne druge dejavnosti. Stopnja pravne varnosti (npr. minimalni kapital, zagotovitev izpolnjevanja obveznosti iz transakcij, trgovanje na podlagi notranjih informacij ...) tako še zdaleč ni zadovoljliva, saj zakon o podjetjih oziroma zakon, ki ureja gospodarske družbe ne ureja specifičnih področij, ki bi se nanašala na borzno posredniške družbe, katere poslujejo na trgu vrednostnih papirjev (se pravi tudi kot članice Ljubljanske borze), noben specialni zakon pa ne predpisuje nadzora nad poslovanjem borzno posredniških družb.

Takšno stanje utemeljuje potrebo po novih predpisih, ki bi urejali vzpostavitev potrebnih institucij na trgu kapitala, katere bi zagotavljale normalno delovanje vedno bolj kompleksnega trga vrednostnih papirjev, kar še posebej velja po sprejetju zakona o lastniškem profilovanju podjetij, ko se bo na trgu pojavilo večje število vrednostnih papirjev.

II. RAZLOGI, KI UTEMELJUJEJO POTREBO PO NOvem PREDPISU

A) Primarni trg vrednostnih papirjev

Veljavna zakonska ureditev izdajanja vrednostnih papirjev je bila v pretežni meri primerna le za t.i. prvo fazo uvajanja trga vrednostnih papirjev oz. trga kapitala. V tej prvi fazi je postalo očitno, da je bilo v okviru možne zakonske regulative največ storjeno v Republiki Sloveniji v primerjavi z ostalimi enotami bivše SFRJ, tako v kvantitativnem (število izdaj vrednostnih papirjev), kot kvalitativnem smislu (ustanovitev Ljubljanske borze d.d.). Očitno pa postaja, da takšna ureditev ob predvidenih novih procesih v slovenskem gospodarstvu ni več v celoti primerna.

Potreba po nujni prilagoditvi zakonske ureditve tega področja bo zlasti prisotna ob procesu lastninjenja, ki bo terjal urejen sistem finančne infrastrukture za izvedbo teh procesov. Razvoj te infrastrukture je nujen tudi za izvajanje davčnega sistema na tem področju in za povezovanje slovenskega finančnega trga s tujino, kar je pogojeno predvsem z kompatibilno pravno regulativo. Ne nazadnje se z ureditvijo poravnave transakcij, hrambe vrednostnih papirjev in nadzorom nad javno ponudbo vrednostnih papirjev izboljšuje tudi stopnja pravne varnosti. Veljavna zakonodaja ne opredeljuje dematerializirane oblike vrednostnih papirjev in imobilizacije, ki se v vseh razvitih tržnih sistemih intenzivno razvija. To omogoča visoko stopnjo racionalizacije poslovanja z vrednostnimi papirji in večjo varnost imetnikov vrednostnih papirjev. Usmeritev v dematerializacijo je zlasti prisotna pri državnih vrednostnih papirjih.

Izdaja dolgoročnih vrednostnih papirjev je pomanjkljivo in neustrezno urejena, ker ne razlikuje med pojmom izdaja in ponudba vrednostnih papirjev. V državah z razvitim trgom kapitala se ne pogojuje izdaje vrednostnih papirjev z dovoljenjem določene institucije, temveč je izdaja vrednostnih papirjev prepuščena ustreznemu organu upravljanja, ki sprejme odločitev o izdaji določenih vrednostnih papirjev. Posebna pozornost pa se posveča, kadar se izdajatelj (organ upravljanja) odloči za javno ponudbo (javno prodajo) vrednostnih papirjev. V tem primeru je potrebno ustrezno informirati javnost in jo zaščititi pred zavajajočo ponudbo vrednostnih papirjev.

Nadzor nad izdajo (ponudbo) vrednostnih papirjev je povsem neopredeljen. Nadzorna funkcija države nad izdajo (ponudbo) vrednostnih papirjev, nad sistemom poravnave plačil in hrambo vrednostnih papirjev je predpogoj za urejeno in nadzorovano poslovanje z vrednostnimi papirji.

Pogoji za izdajo (ponudbo) so premalo modificirani glede na različne situacije, ker veljavni zakon ne predvideva nobenih izjemnih rešitev za te postopke. Zakon tudi ne loči med izdajo, namenjeno zaprtemu krogu investorjev, tj. kadar je relativno majhno število investorjev seznanjenih s poslovnim stanjem izdajatelja (private offer), in izdajo, ki je namenjena javni prodaji (public offer) vnaprej neznanemu številu investorjev. Nadalje ne omogoča različnega postopka za pridobitev dovoljenja za izdajo pri majhnih emisijah, ampak jih enači z vsemi ostalimi emisijami.

B) Sekundarni trg vrednostnih papirjev

Glavni razlog za pravno ureditev sekundarnega trga vrednostnih papirjev je pomanjkanje potrebnih informacij na tem trgu oziroma dostopnost do informacij, ki so investorjem potrebne za oceno potencialne investicije le omejenemu številu oseb. Na primer managerji podjetij ter osebe, ki poslujejo na finančnem trgu imajo pogosto dostop do informacij, ki niso na voljo širši javnosti. Tako na nereguliranem trgu obstoji možnost, da bodo navadni investitorji oškodovani nasproti tistim, ki imajo dostop do »ne-javnih informacij«. Takšna podrejenost večine investorjev lahko povzroči

pomanjkanje zaupanja javnosti v trg vrednostnih papirjev, kar bi seveda pomenilo tudi manjšo ponudbo kapitala oziroma manjše povpraševanje po vrednostnih papirjih ter na ta način tudi zmanjšan pomen trga vrednostnih papirjev v ekonomskem sistemu. Problem dostopnosti informacij je bistveno manjši, če so družbe, katerih vrednostni papirji so predmet javnega trgovanja dolžne javno objavljati podatke glede svojega pravnega statusa, finančnega položaja in poslovanja (npr. prospekt pri kotaciji vrednostnih papirjev na borzi, letno in polletno poročilo, itd.), ki bodo vsem investitorjem omogočile primerjavo med različnimi družbami.

Nadaljnji razlog za natančnejšo regulacijo trga vrednostnih papirjev je pomanjkanje pravne ureditve in nadzora nad osebami, ki poslujejo na tem trgu oziroma zagotavljajo t.i. finančne storitve investitorjem na trgu vrednostnih papirjev, saj zakon o gospodarskih družbah kot splošen zakon ne bo posebej urejal tega področja. Pri pomanjkanju regulative oziroma temeljnih principov strokovnega poslovanja na tem področju bi bila pravna varnost pri kupovanju in prodajanju vrednostnih papirjev bistveno zmanjšana, saj je mogoče, da se bodo posli z vrednostnimi papirji opravljali nepravilno oziroma nepošteno. V takšnem primeru bi postale tudi cene vrednostnih papirjev v veliki meri »umetne«, kar zmanjšuje učinkovitost trga vrednostnih papirjev.

Poleg omenjenega je potrebno urediti tudi poslovanje borze vrednostnih papirjev, kjer se največkrat izvršujejo posli z vrednostnimi papirji. Borza naj bi delovala v javnem interesu ter v interesu oseb, ki neposredno opravljajo posle z vrednostnimi papirji preko borze. Borza mora pri tem zagotavljati vse potrebne pogoje za povezovanje ponudbe in povpraševanja po vrednostnih papirjih enako za vse udeležence ter zagotavljati transparentnost cen vrednostnih papirjev, ki so predmet ponudbe in povpraševanja na borzi. Veljavna zakonodaja ne ureja omenjenih področij, predvsem zagotavljanja informacij, ki so podlaga za trgovanje z že izdanimi vrednostnimi papirji na sekundarnem trgu in s tem zagotovitve temeljnega »varstva« investitorjev. Omenjeni razlogi so med seboj tesno povezani, kar pomeni, da bi jih bilo potrebno enotno urediti.

III. NAČELA, S KATERIMI NAJ BODO UREJENA RAZMERJA

Načela, s katerimi bodo urejena razmerja na trgu vrednostnih papirjev so:

- načelo nadzora nad izdajanjem in prodajo vrednostnih papirjev, hranjenjem in poravnavanjem transakcij;
- načelo varstva investitorjev;
- načelo javnega, popolnega in ažurnega razkritja podatkov glede poslovanja družb, katerih vrednostni papirji so predmet javnega trgovanja;
- načelo jasnosti, preglednosti, ažurnosti ter javnosti poslovanja organizacij, ki se ukvarjajo s poslovanjem z vrednostnimi papirji;
- načelo kontrole poslovanja borze vrednostnih papirjev ter kontrole udeležencev na trgu vrednostnih papirjev;
- načelo zakonitosti poslovanja z vrednostnimi papirji ter načelo enakega obravnavanja strank;
- načelo varnega poravnavanja obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji.

Vsa navedena načela se med seboj tesno prepletajo, kot splošno načelo pa je mogoče navesti načelo varstva investitorjev, predvsem malih investitorjev. V tem pogledu kot tudi v ostalih pogledih osnutek zakona o trgu vrednostnih papirjev v ničemer ne zaostaja za ureditvami v državah Evropske skupnosti.

IV. CILJI, KI SE ŽELIJO DOSEČI S PREDLAGANIM ZAKONOM

Cilji, ki se želijo doseči s predlaganim zakonom so:

- povečati stopnjo informiranosti in pravne varnosti vseh udeležencev na trgu vrednostnih papirjev z uvedbo potrebnih instrumentov nadzora, ki bi onemogočali škodljive manipulacije pri izdajanju vrednostnih papirjev, poravnavanju transakcij, shranjevanju vrednostnih papirjev idr.

- zvišati nivo informiranosti javnosti glede izdajateljev vrednostnih papirjev ter vrednostnih papirjev samih na sekundarnem trgu vrednostnih papirjev;
- zagotoviti potrebne instrumente nadzora nad poslovanjem organizacij, ki se ukvarjajo s poslovanjem z vrednostnimi papirji ter nad borzo vrednostnih papirjev;
- odpraviti pravno praznino na področju poslovanja z vrednostnimi papirji in odpraviti preskopo in nejasno zakonsko urejanje delovanja borze vrednostnih papirjev ter zagotoviti varnost prometa z vrednostnimi papirji oziroma varstvo investitorjev;
- opredeliti zakonsko osnovo za vzpostavitev in poslovanje osnovnih institucij finančne infrastrukture (shranjevanje vrednostnih papirjev in poravnavanje transakcij);
- odpraviti ozko pojmovanje vrednostnega papirja kot listine z možnostjo uvedbe dodatnih oblik dolgoročnih vrednostnih papirjev.
- omogočiti poslovanje z dematerializirano in imobilizirano obliko vrednostnih papirjev, kar omogoča bistveno večjo racionalizacijo in varnost poslovanja z vrednostnimi papirji.
- ustanovitev Komisije za vrednostne papirje in borzo, ki naj bi bila čim bolj neodvisna strokovna institucija, ki bi zagotavljala izvedbo zakona, razvoj in stabilnost trga vrednostnih papirjev;
- uskladiti zakonske rešitve z direktivami in priporočili Evropske skupnosti ter s tem približati sistem trga vrednostnih papirjev sistemom, oblikovanim v državah Evropske skupnosti.

V. POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

A) Primarni trg vrednostnih papirjev

S predlaganim zakonom naj bi se celovito in sistemsko uredila javna ponudba (t.i. primarni trg) vrednostnih papirjev, poravnava transakcij na podlagi zaključenih poslov z vrednostnimi papirji in shranjevanje vrednostnih papirjev. Pri tem naj bi bil nadzor nad primarnim trgov, delovanjem kliniško-depotne družbe v pristojnosti Komisije za vrednostne papirje in borzo, ki bi delovala kot neodvisna institucija. Predlagani zakon bi v kazenskih določbah opredeljeval sankcije za morebitne prekrške za ta področja. Pri tem bi predvsem sankcioniral prestopke in prekrške v zvezi z javno ponudbo in poslovanjem udeležencev na trgu vrednostnih papirjev.

Izdajatelj vrednostnega papirja je pred javno ponudbo dolžan pridobiti dovoljenje Komisije za vrednostne papirje in borzo, kar zagotavlja investitorju, da so javno dostopni podatki o izdajatelju in izdanemu vrednostnemu papirju verodostojni.

Pri tem se za javno ponudbo ne šteje povečevanje kapitala delniške družbe s strani obstoječih delničarjev, ker so letni praviloma seznanjeni s položajem izdajatelja in pogoji emisije ali kadar je emisija namenjena podjetjem, ki so po svoji naravi poslovanja seznanjeni z emisijami vrednostnih papirjev (družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji, investicijske družbe in vzajemni skladi). Dovoljenje za izdajo ni potrebno tudi pri ponudbi državnih vrednostnih papirjev ter pri emisijah, ne dosegajo zneska, ki ga določi Komisija (po direktivi Evropske skupnosti 40.000 ECU). Vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev na podlagi javne ponudbe naj bi potekalo pri banki, ki je dolžna zagotoviti večjo strokovnost na primarnem trgu vrednostnih papirjev, kar naj bi tudi spodbudilo razvoj tkl. »underwriterjev«, ki prevzemajo in odprodajajo celotne emisije vrednostnih papirjev. Opredeljen je tudi postopek obveščanja javnosti glede javne ponudbe vrednostnih papirjev, kar zagotavlja popolno informiranje investitorjev in kupcev vrednostnih papirjev. Pri tem je izdajatelj dolžan omogočiti vpogled v svoj zadnji obračun poslovanja.

B) Sekundarni trg vrednostnih papirjev

1. Splošno

S predlaganim zakonom naj bi se celovito uredil sekundarni trg vrednostnih papirjev oziroma poslovanje z vrednostnimi papirji in vloga udeležencev na trgu vrednostnih papirjev: družbe, katerih vrednostni papirji kotirajo na borzi, invest-

torji, borza kot prostor povezovanja ponudbe in povpraševanja po vrednostnih papirjih, finančni posredniki oziroma trgovci z vrednostnimi papirji. Zakon naj bi bil glede na obstoječo zakonsko ureditev bistveno obsežnejši in natančnejši. Dokaj jasno in podrobno naj bi urejal vse bistvene zadeve za normalno funkcioniranje trga vrednostnih papirjev v Sloveniji. Pri tem naj bi bilo glavno vodilo zakonskih določb varstvo investitorjev, predvsem t.i. malih investitorjev in šele nato institucionalnih investitorjev kot so banke, zavarovalnice, skladi... Praksa namreč vsak dan opozarja, da imajo »mali investitorji« oziroma občani na voljo še dovolj (deviznih) prihrankov oziroma investicijskega potenciala, ki je velikokrat neučinkovito investiran. Predlagani zakon naj bi zagotovil potrebno razkritje podatkov glede vrednostnih papirjev, v katere naj bi se usmerile takšne investicije, kot alternativa sedanjemu tradicionalnemu »investiranju«. Poleg tega naj bi zagotovil določena pravila poštenega poslovanja z vrednostnimi papirji, ki poteka preko institucij, ki zagotavljajo finančne storitve investitorjem ter nadzor nad poslovanjem borze, kjer se največkrat omenjene finančne usluge izvršujejo. Na ta način naj bi se med drugim povečalo zaupanje potencialnih investitorjev v trg vrednostnih papirjev in vrednostne papirje same.

2. Predlagane rešitve

Zakon naj bi vseboval opredelitev borze vrednostnih papirjev, njeno dejavnost, pogoje za ustanovitev ter nadzor nad poslovanjem borze. Borza naj bi imela po novem zakonu še vedno lastnost delniške družbe, ki pa bi bila v izključni lasti članov borze, ki imajo pravico opravljati posle preko borze, ki bi bili lastniki identičnega števila imenskih delnic borze. Za ustanovitev borze vrednostnih papirjev bi bilo potrebno pridobiti dovoljenje Komisije za vrednostne papirje in borzo, če so izpolnjeni zakonski pogoji. Borza bi bila po predlaganem zakonu t.i. samo-regulativna institucija, ki sama določa sistem in način trgovanja na borzi ter ostala vprašanja v zvezi s samim trgovanjem z vrednostnimi papirji na borzi. Pri tem pa je za državni nadzor nad zakonitostjo poslovanja borze pristojna Komisija.

Člani borze s pravico opravljanja transakcij z vrednostnimi papirji na borznih sestankih bi bile po predlaganem zakonu družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji in banke. Sprejem članov na borzo bi bil v pristojnosti borze, ki pa mora upoštevati z zakonom določene pogoje.

S predlaganim zakonom je predvidena kotacija vrednostnih papirjev na borzi v uvrščenem delu in na prostem trgu. Razlika je predvsem v pogojih, ki jih mora izpolnjevati vrednostni papir, da je lahko predmet trgovanja na borzi. Za kotacijo vrednostnih papirjev na borzi predlagani zakon predvideva preverjanje pogojev in obveznosti ter prospekta za kotacijo s strani pristojnega organa borze. V tem smislu naj bi zakon razširil t.i. doktrino razkrivanja podatkov tudi na vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, tudi na prostem trgu, predvsem z obveznostjo objave prospekta za kotacijo ter polletnim poročilom družb, katerih vrednostni papirji so uvrščeni v borzno kotacijo prvega reda. Družbe, ki bodo želele, da njihovi vrednostni papirji kotirajo na borzi, bodo morale vložiti zahtevo pri pristojnem organu borze. Zahteva naj bi vsebovala potrebne informacije in dokumentacijo ter osnutek prospekta za kotacijo. Vrednostni papir bi bil lahko predmet trgovanja na borzi, ko bi izdajatelj objavil prospekt, ki ga je odobril pristojni organ borze. Vsebinsko prospekta in postopek njegove objave bo določila Komisija.

Nadalje naj bi novi zakon urejal nadzor in registracijo institucij, ki se poleg bank ukvarjajo z zagotavljanjem t.i. finančnih storitev – družb za poslovanje z vrednostnimi papirji. Le-te naj bi za pridobitev dovoljenja za poslovanje na borzi in/ali izven nje vložile zahtevo pri Komisiji. Če bodo takšne institucije izpolnjevale pogoje za opravljanje dejavnosti, jim bo Komisija lahko izdala dovoljenje za opravljanje zahtevane dejavnosti. Komisija bo izdajala dovoljenja za opravljanje dejavnosti po t.i. stopničastem sistemu – od dovoljenja za dejavnosti posredovanja z vrednostnimi papirji (brokerage) do najkompleksnejše dejavnosti prevzemanja/odkupa celot-

nih emisij vrednostnih papirjev (underwriting). Komisija bo lahko izdala licenco za eno ali več dejavnosti skupaj. Nadzor nad družbami za poslovanje z vrednostnimi papirji naj bi opravljala Komisija za vrednostne papirje in borzo, ki pa lahko prenese izvajanje posameznih nalog nadzora na druge institucije – tu sta mišljena predvsem borza glede članov borze ter Združenje družb za poslovanje z vrednostnimi papirji glede ne-članov borze. Za izdajo dovoljenja za poslovanje z vrednostnimi papirji bančnim organizacijam je pristojna Banka Slovenije, ki bi izdala dovoljenje po predhodnem soglasju Komisije. Nadalje naj bi tako zakon sam kot tudi pravila Komisije zagotovila sistem poročanja transakcij z vrednostnimi papirji (tako članov borze kot tudi ne-članov), z namenom zagotovitve transparentnosti trga vrednostnih papirjev.

Predlagani zakon naj bi vseboval tudi določbe glede poslovanja z vrednostnimi papirji, ki bi uzakonile nekatere temeljne principe profesionalnega poslovanja oziroma opravljanja transakcij z vrednostnimi papirji, poleg posebnih določb o prepovedi trgovanja na podlagi notranjih informacij, ki lahko negativno vplivajo na ceno vrednostnih papirjev ter temeljnih določb pri prevzemanju »kontrolnih« deležev delniških družb. Temeljni namen teh določb je zagotoviti varstvo investitorjev, ki niso večši v takšnem trgovanju in tako v podrejenem položaju nasproti profesionalcem, ki imajo na voljo več strokovnega znanja in tudi informacij v zvezi z dogajanjem na trgu vrednostnih papirjev.

Posebej predlagani zakon predvideva tudi poslovanje posebnih borznih posrednikov oziroma t.i. market-makerjev, ki imajo po svoji funkciji posebne pristojnosti in obveznosti v smislu povečevanja likvidnosti trgovanja z vrednostnimi papirji. Določitev posebnih trgovcev naj bi bilo v pristojnosti borze, namreč organi borze lahko najbolje ocenijo potrebo po delovanju takšnih trgovcev. Seveda pa naj bi posebni borzni posredniki za pridobitev takšnega dovoljenja Komisije izpolnjevali strožje pogoje, tako glede strokovne usposobljenosti kot tudi kapitalne primernosti.

C) Institucionalna infrastruktura trga vrednostnih papirjev

Za poravnavo transakcij z vrednostnimi papirji se predvideva organiziranje klirinško-depotne družbe, ki bi zagotavljala poravnavo obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji med vsemi pooblaščenimi udeleženci za poslovanje z vrednostnimi papirji. Klirinško-depotna družba, ki skupaj z borzo tvori t.i. infrastrukturo trga vrednostnih papirjev naj bi poslovala kot delniška družba. Ta oblika organiziranosti z omejenim lastništvom pooblaščenih udeležencev je posebej pomembna, ker je s tem onemogočen monopolen vpliv na trg vrednostnih papirjev, ki bi ga večinski lastnik zagotovo imel. Tej obliki organiziranosti se posveča posebna pozornost v vseh državah z razvitim trgov kapitala in je temeljni kamen za uspešno institucionalno infrastrukturo trga vrednostnih papirjev.

Preko odprtih posebnih računov pri organizaciji za plačilni promet se bi izvrševalo plačilo transakcij po prejemu obvestila (naloge) o sklenjenem poslu. Udeleženci so pri tem dolžni zagotavljati zadostno kritje na računu za poravnavo transakcij, v nasprotnem primeru pa ima klirinško-depotna družba pravico črpanja potrebnih sredstev iz varnostnega sklada, ki so ga dolžni pri klirinško-depotni družbi oblikovati pooblašчени udeleženci z vplačilom lastnih sredstev. Temu ustrezno bi se opravljal tudi prenos vrednostnih papirjev na podlagi sklenjenih poslov.

Zakon naj bi urejal zbirno hrambo vrednostnih papirjev pooblaščenih udeležencev (deponentov), preostala hramba vrednostnih papirjev pa bi še vedno potekala na podlagi zakona o obligacijskih razmerjih posredno pa tudi na podlagi aktov o poslovanju klirinško-depotne družbe, ki bi jih potrjevala Komisija. Na podlagi določb tega zakona bi bila obvezna hramba vrednostnih papirjev, ki jih izda Republika Slovenija, vrednostnih papirjev, ki jih bodo izdali skladi, ustanovljeni po posebnem zakonu, in vrednostnih papirjev izdanih v dematerializirani obliki. Zbirna hramba omogoča večjo varnost hrambe vrednostnih papirjev, ker so shranjevalci dolžni zado-

voljiti pogojem po tem zakonu in pogojem, ki jih bo predpisala klirinško-depotna družba. Klirinško-depotna družba bi na podlagi vrednostnih papirjev, ki se obvezno shranjujejo v klirinško-depotni družbi, in ostalih istovrstnih vrednostnih papirjev lahko oblikoval zbirne depozite ter tako omogočil imobilizacijo vrednostnih papirjev, kar bi bistveno pocenilo in poenostavilo poslovanje z vrednostnimi papirji. Imobilizacija in dematerializacija zahtevata drugačen način prenosa (pravice in obveznosti) vrednostnih papirjev, kot sicer. Zaradi tega se v tem zakonu predvideva prenos vrednostnih papirjev, ki so shranjeni pri klirinško-depotni družbi tudi na podlagi preknjižbe pri tej družbi in ne le na podlagi izročitve vrednostnega papirja. Za popolno uveljavitev dematerializacije vrednostnih papirjev je poleg ustanovitve ustrezne infrastrukture, ki zagotavlja učinkovit in varen prenos teh vrednostnih papirjev, potrebna še prilagoditev ostalih zakonov, ki opredeljujejo vrednostne papirje.

D) Nadzor nad izvajanjem zakona

Po predlaganem zakonu je predvidena ustanovitev Komisije Republike Slovenije za vrednostne papirje in borzo, kot samostojne in neodvisne organizacije, katere osnovna naloga bi bila skrb za razvoj in stabilnost trga vrednostnih papirjev. Po svojem položaju naj bi Komisija predstavljala nadzorni organ na trgu vrednostnih papirjev, ki bi svojo funkcijo izvrševala z izdajanjem sklepov oziroma podrobnejših določb, ki jih predvideva ta zakon ter odločb o pravicah in obveznostih izdajateljev vrednostnih papirjev in udeležencev v trgovanju z vrednostnimi papirji.

VI. FINANČNE IN DRUGE POSLEDICE PREDLAGANE UREDITVE

Z ustanovitvijo Komisije za vrednostne papirje in borzo bodo nastopile dodatne obveznosti za državni proračun v smislu

financiranja zagonskih stroškov (prostori, oprema, kadri). Sedanja Komisija za vrednostne papirje in borzo, ki deluje v okviru Ministrstva za finance, se financira iz sredstev Ministrstva za finance (osebni dohodki petih zaposlenih delavcev in ostali materialni stroški), pri čemer del teh stroškov pokriva omenjena Komisija z enkratnim nadomestilom, ki ga plača izdajatelj v državni proračun ob vložitvi zahteve za izdajo dovoljenja za izdajo dolgoročnih vrednostnih papirjev, sicer v višini 1 promila od vrednosti izdaje. Z razširitvijo pristojnosti nove Komisije v skladu s predlagano zakonsko ureditvijo bo potrebno oblikovati posebno tarifo plačil za storitve Komisije (za vložene zahteve za izdajo dovoljenj za izdajo vrednostnih papirjev, ustanovitev borze vrednostnih papirjev in ostale infrastrukture – centralni depo in klirinško licenciranje družb za poslovanje z vrednostnimi papirji in zastopnikov teh družb). Z vzpostavitvijo samostojnega financiranja Komisije po njeni ustanovitvi ni pričakovati dodatnih obremenitev državnega proračuna oz. le v izjemnih primerih, ko prihodki Komisije ne bi zadoščali za kritje njenih odhodkov, Komisija pa tudi še ne bi oblikovala zadostnih rezerv za kritje morebitne izgube pri poslovanju. Ocenjujemo, da bodo največji strošek poslovanja Komisije predstavljali osebni dohodki zaposlenih, ker bo moralo biti število zaposlenih bistveno večje od sedanjega števila, predvsem zaradi večjega prispevanja v zvezi z internimi in eksternimi nadzorom trgovanja z vrednostnimi papirji.

Obstoječe borzno posredniške družbe, katerim po veljavni ureditvi ni bilo potrebno pridobiti posebnega dovoljenja za opravljanje dejavnosti, bodo po predlagani ureditvi morale na novo pridobiti dovoljenje Komisije za opravljanje dejavnosti poslovanja z vrednostnimi papirji kot edine dejavnosti, kar bo povzročilo nujne organizacijske prilagoditve poslovanja teh družb in izpolnitev finančnih zahtev glede ustanovitvenega in jamstvenega kapitala.

OSNUTEK ZAKONA o trgu vrednostnih papirjev

1. člen

Ta zakon ureja pogoje in način poslovanja z vrednostnimi papirji.

2. člen

Za vrednostne papirje po tem zakonu se štejejo vrednostni papirji, ki so izdani v seriji in so določeni z zakonom.

3. člen

Za opravljanje določenih nalog v zvezi s poslovanjem z vrednostnimi papirji po tem zakonu se ustanovi Komisija Republike Slovenije za vrednostne papirje in borzo (v nadaljnjem besedilu: Komisija), kot neodvisna organizacija.

II. JAVNA PONUDBA VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. Dovoljenje za javno ponudbo

4. člen

Novo izdani vrednostni papirji se lahko prodajajo le na podlagi javne objave o prodaji vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: javna ponudba), če ni s tem zakonom drugače določeno.

5. člen

Za prodajo vrednostnih papirjev ni potrebna javna ponudba, če gre za:

- ponudbo delnic pri povečanju kapitala delniške družbe z vložki obstoječih delničarjev;
- ponudbo vrednostnih papirjev, ki je namenjena največ

dvajsetim vnaprej znanim osebam, ki se zavežejo, da bodo odkupile naenkrat celotno izdajo;

- ponudbo vrednostnih papirjev, ki je namenjena le bankam, družbam za poslovanje z vrednostnimi papirji, zavarovalnicam, investicijskim družbam in skladom ustanovljenih po posebnem zakonu;
- ponudbo vrednostnih papirjev, ki jo v skladu s posebnimi predpisi določi Komisija.

6. člen

Za javno ponudbo je potrebno dovoljenje Komisije.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka dovoljenje Komisije ni potrebno:

- kadar je izdajatelj vrednostnih papirjev Republika Slovenija,
- kadar vrednost celotne emisije ne presega najmanjšega zneska, ki ga določi Komisija.

Vrednostni papirji iz druge alineje prejšnjega odstavka se lahko izdajo le enkrat na dve leti.

7. člen

Osebe, ki so pridobile vrednostne papirje na podlagi 5. člena tega zakona, smejo prenašati te vrednostne papirje le znotraj posameznih skupin oseb, navedenih v posameznih alinejah navedenega člena.

O nameravani ponudbi vrednostnih papirjev na podlagi 5. člena in drugega odstavka 6. člena tega zakona mora izdajatelj vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: izdajatelj) obvestiti Komisijo, in sicer na način, ki ga določi Komisija.

8. člen

Na vrednostnem papirju, ki je izdan po 5. členu tega zakona, mora biti navedeno, da je vrednostni papir omejeno prenosljiv.

9. člen

Izdajatelj vložijo zahtevo za izdajo dovoljenja za javno ponudbo pri Komisiji.

Zahtevi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti:

- dva izvoda osnutka prospekta za javno ponudbo po 12. členu tega zakona;
- poročilo o revidiranih letnih računovodskih izkazih izdajatelja za zadnji dve leti poslovanja;
- sklep o izdaji vrednostnih papirjev;
- osnutek vrednostnega papirja z vsemi sestavinami, pri dematerializiranem vrednostnem papirju pa tudi osnutek zbirne listine iz 122. člena tega zakona;
- potrdilo o plačnem nadomestilu po 10. členu tega zakona;
- druge podatke in dokumentacijo, ki jih določi Komisija.

II. JAVNA PONUDBA VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Kadar je izdajatelj občina, izdajatelj nadomesti poročilo o revidiranih letnih računih iz druge alineje prejšnjega odstavka s soglasjem k izdaji vrednostnih papirjev ministra, pristojnega za finance.

10. člen

Ob predložitvi zahteve za izdajo dovoljenja za javno ponudbo mora izdajatelj plačati Komisiji enkratno nadomestilo.

11. člen

O zahtevi za izdajo dovoljenja za javno ponudbo odloči Komisija z odločbo v 30 dneh po vložitvi zahteve. Če Komisija ugotovi, da so zahtevi za izdajo dovoljenja priloženi akti oziroma dokumenti iz drugega odstavka 9. člena tega zakona in da je osnutek prospekta oblikovan v skladu z določbami iz 12. člena tega zakona, izda dovoljenje za javno ponudbo.

2. Prospekt za javno ponudbo

12. člen

Prospekt za javno ponudbo je pisni dokument, ki vsebuje podatke, ki omogočajo kupcu vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: investitor) vpogled v pravni status izdajatelja, njegov finančni položaj, poslovne možnosti in pravice, ki izhajajo iz vrednostnega papirja (v nadaljnjem besedilu: prospekt).

Podrobnejšo vsebino prospekta in način objave določi Komisija.

13. člen

Če so v prospektu navedeni neresnični podatki, so osebe, ki so izdale prospekt oziroma sodelovale pri izdaji prospekta, solidarno odgovorne imetnikom takšnih vrednostnih papirjev za škodo, če so vedele ali bi morale vedeti za neresničnost podatkov.

Odgovornost za škodo po prejšnjem odstavku velja tudi takrat, kadar v prospektu niso navedeni bistveni podatki o izdajatelju oziroma vrednostnemu papirju, ki bi lahko vplivali na odločitev investitorja o nakupu vrednostnega papirja.

Odgovornost za škodo je izključena, če je investitor v času pridobitve vrednostnih papirjev vedel ali bi moral vedeti za netočnosti oz. nepopolnosti podatkov v prospektu.

14. člen

Komisija ne odgovarja za resničnost podatkov, navedenih v prospektu.

3. Postopek javne ponudbe

15. člen

Izdajatelj mora predložiti Komisiji dokončno oblikovani prospekt in specimen vrednostnega papirja najpozneje sedem dni pred pričetkom javne ponudbe.

16. člen

Med javno ponudbo izdajatelj ne sme spreminjati akta o ustanovitvi in drugih splošnih aktov, ki se nanašajo na pravice imetnikov vrednostnih papirjev.

17. člen

Vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo poteka pri banki, ki jo pooblasti izdajatelj.

Banka iz prejšnjega odstavka mora zagotoviti potek vpisovanja in vplačevanja vrednostnih papirjev v skladu s zakonom in prospektom.

18. člen

Vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo se prične najpozneje 30 dni po pridobitvi dovoljenja za javno ponudbo.

19. člen

Prospekt mora biti brezplačno na voljo na sedežu izdajatelja in na vseh mestih za vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev.

20. člen

Izdajatelj mora pred pričetkom javne ponudbe objaviti v dnevno informativnem časopisu poziv za vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev, ki vsebuje glavne podatke o izdajatelju, značilnostih izdaje ter mestih, kjer je možen vpogled v celoten prospekt in drugo dokumentacijo.

Izdajatelj mora na vseh mestih za vplačevanje in vpisovanje vrednostnih papirjev omogočiti vpogled v zadnji obračun poslovanja ter v dokumentacijo in druge podatke, ki jih določi Komisija.

21. člen

Vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo sme trajati največ tri mesece.

Če je v roku iz prejšnjega odstavka vpisanih in vplačanih najmanj 60 odstotkov vseh s prospektom ponujenih vrednostnih papirjev, lahko Komisija na zahtevo izdajatelja podaljša rok za vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo največ za dva meseca, če ni s posebnim zakonom drugače določeno.

Banka, ki izvede vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo, mora po končani javni ponudbi obvestiti Komisijo o številu vpisanih in vplačanih vrednostnih papirjev.

Izdajatelj mora objaviti podatke o vpisanih in vplačanih vrednostnih papirjih v dnevno informativnem časopisu najpozneje v desetih dneh po končanem vpisovanju in vplačevanju vrednostnih papirjev.

22. člen

Vrednostnih papirjev, ki niso bili vpisani in vplačani v roku, ki je predviden za vpisovanje in vplačevanje z javno ponudbo, po preteku tega roka ni mogoče več vpisovati, vplačevati ali z njimi kako drugače razpolagati.

23. člen

Komisija vodi register izdanih dovoljenj za javno ponudbo in register vrednostnih papirjev, izdanih na podlagi javne ponudbe.

24. člen

Izdajatelj vrednostnih papirjev, ki je izvedel javno ponudbo, mora objavljati letna poročila v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

25. člen

Postopek javne ponudbe vrednostnih papirjev se ne nanaša na vrednostne papirje, ki jih je izdala Republika Slovenije.

4. Nadzor

26. člen

Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti v zvezi z javno ponudbo opravlja Komisija. Izvajanje posameznih nalog v zvezi z nadzorom lahko Komisija poveri drugi pravni osebi.

Stroški nadzora bremenijo izdajatelja, kadar se ugotovijo nepravilnosti pri javni ponudbi oziroma če izdajatelj ravna v nasprotju z določbami, ki se nanašajo na javno ponudbo po tem zakonu.

III. POOBlašČENI UDELEŽENCI TRGA VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. PooblašČeni udeleženci in vrste poslov

27. člen

Posle z vrednostnimi papirji, ki so bili javno ponujeni lahko opravljajo le družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji, ustanovljene po tem zakonu in banke.

Poleg družb za poslovanje z vrednostnimi papirji in bank lahko opravljajo posle z vrednostnimi papirji, ki so bili javno ponujeni tudi Republika Slovenija ali njen pooblašČen agent in Banka Slovenije po določbah posebnega zakona (v nadaljnjem besedilu: pooblašČeni udeleženci).

28. člen

Za posle z vrednostnimi papirji po tem zakonu se šteje:

- sprejemanje nalogov investitorjev, ki se nanašajo na vrednostne papirje ter izvrševanje takšnih nalogov na borzi ali izven nje za tuj račun in proti plaČilu provizije (posredovanje);
- kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev za svoj račun, z namenom pridobivanja dobiČka (trgovanje);
- trgovanje z obveznostjo kupiti ali prodati za svoj račun vrednostne papirje, ki so predmet ponudbe in povpraševanja na borzi, po ceni, ki jo sama določi, v skladu s pravili borze (posebno borzno trgovanje);
- gospodarjenje z vrednostnimi papirji po naroČilu in za račun strank proti plaČilu provizije (upravljanje s finanČnim premoženjem strank);
- organiziranje in priprava odkupa novo izdanih vrednostnih papirjev oziroma odkup novo izdanih vrednostnih papirjev z namenom njihove nadaljnje prodaje javnosti (odkupovanje novih izdaj);
- svetovanje strankam pri izdaji in nakupu oziroma prodaji vrednostnih papirjev (investicijsko svetovanje);
- hramba vrednostnih papirjev.

Podrobnejše predpise o opravljanju posameznih poslov iz prejšnjega odstavka lahko določi Komisija.

2. Organiziranost in potreben kapital

29. člen

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji je delniška družba ali družba z omejeno odgovornostjo s sedežem v Republiki Sloveniji, katere edini predmet poslovanja so posli iz prejšnjega člena.

30. člen

Osnovni kapital družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji mora znašati najmanj:

- /50.000 ECU/ za posle iz prve, šeste in sedme alinee prejšnjega člena;
- /100.000 ECU/ za posle iz druge, tretje in četrte alinee prejšnjega člena;
- /1.000.000 ECU/ za posle iz pete alinee prejšnjega člena.

Če je družba za poslovanje z vrednostnimi papirji ustanovljena kot delniška družba, je njen osnovni kapital sestavljen iz delnic, ki se glasijo na ime.

31. člen

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji, ki opravlja posle iz druge, tretje in pete alinee 28. člena tega zakona mora obseg svojega poslovanja usklajevati tako, da znesek naložb v vrednostne papirje ne presega večkratnika jamstvenega kapitala družbe.

Večkratnik jamstvenega kapitala, ki obsega osnovni kapital in rezerve določi Komisija.

32. člen

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji, njeni delničarji oziroma družbeniki in zaposleni v družbi ne smejo biti neposredno ali posredno lastniki več kot 10% celotnega števila delnic, ki zagotavljajo glasovalno pravico oziroma delež v druge družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji.

33. člen

Banka je lahko lastnik ali solastnik samo ene družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji.

Banka, ki ima v lasti več kot 10% celotnega števila delnic oziroma deleža družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji ne sme neposredno opravljati poslov iz 28. člena tega zakona.

Banke, ki sestavljajo banČno skupino, smejo opravljati posle iz 28. člena tega zakona le preko ene banke iz banČne skupine ali preko ene družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji.

3. Dovoljenje za opravljanje poslov

34. člen

Družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji in banke potrebujejo za opravljanje poslov iz 28. člena tega zakona dovoljenje.

Družbi za poslovanje z vrednostnimi papirji izda dovoljenje Komisija, bankam pa Banka Slovenije po predhodnem mnenju Komisije.

35. člen

Zahteva za izdajo dovoljenja za opravljanje poslov iz 28. člena tega zakona mora obsegati:

- akt o ustanovitvi in statut družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke;
- opis poslov, ki jih bo opravljala družba za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banka ter načrt poslovanja za dve leti;
- podatke o višini in lastnikih osnovnega kapitala;
- podatke o kapitalskih deležih ustanoviteljev družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji v drugih pravnih osebah;
- dokumentacijo, ki jo določi Komisija, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je družba za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banka kadrovska, tehniČno in organizacijsko sposobna opravljati posle, predvidene s statutom.

36. člen

Ob predložitvi zahteve iz prejšnjega člena mora družba za poslovanje z vrednostnimi papirji plačati Komisiji enkratno nadomestilo.

37. člen

O zahtevi družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji iz 35. člena tega zakona odloči Komisija z odločbo v 60 dneh po vložitvi zahteve.

Če Komisija ugotovi, da zahteva obsega podatke in dokumentacijo iz 35. člena tega zakona in da je poslovanje družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji v interesu razvoja in stabilnosti trga vrednostnih papirjev, izda dovoljenje za opravljanje poslov.

4. Zastopniki

38. člen

Posle iz 28. člena tega zakona, razen poslov iz sedme alinee lahko pri pooblaščenem udeležencu opravljajo le osebe, ki so opravile poseben strokovni izpit, s katerim se preveri strokovna usposobljenost za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji (v nadaljnjem besedilu: zastopniki).

Izpit iz prejšnjega odstavka se opravlja pri Komisiji, na način in pod pogoji, ki jih določi Komisija.

39. člen

Zastopnik ne sme opravljati poslov z vrednostnimi papirji iz 28. člena tega zakona za svoj račun.

Zastopnik ne sme spodbujati ali priporočati strankam nakupa ali prodaje vrednostnih papirjev zgolj z namenom pridobitve provizije.

5. Vodenje knjig in računov

40. člen

Pooblaščen udeleženec vodiv zvezi s posli iz prve alinee 28. člena tega zakona knjigo naročil, v katero se vpisujejo naročila strank po časovnem vrstnem redu, in preklic naročil.

Knjiga naročil mora vsebovati zlasti naslednje podatke:

- zaporedno številko, datum, čas in način prejetja naročila;
- ime stranke;
- predmet naročila;
- količina in cena;
- vrsta naročila ter pogoji za izvršitev;
- mesto, način in čas izvršitve;
- označba o morebitni razveljavitvi naročila pred izvršitvijo.

Če se knjiga naročil vodi ročno, mora biti knjiga vezana, z zaporedno oštevilčenimi stranmi in s posebno vezavo, ki onemogoča menjavo ali odvzem posameznih listov.

Če se knjiga naročil vodi z računalniško podporo, morajo biti izpiski vezani mesečno; izpiske mora podpisati zastopnik.

Pooblaščen udeleženec mora stranki na njeno zahtevo izdati overjene izvlečke iz knjige naročil, ki se nanašajo na njene posle. Pooblaščen udeleženec vodi posebno knjigo poslov za posle iz 2., 3., 4. in 5. alinee 28. člena tega zakona.

41. člen

Pooblaščen udeleženec odpre poseben račun vrednostnih papirjev in poseben račun denarnih sredstev, preko katerih bo opravljal poslovanje z vrednostnimi papirji.

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banka mora izkazovati stanja vrednostnih papirjev in denarna stanja strank ločeno od svojih stanj.

42. člen

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji pri vodenju poslovnih knjig uporablja kontni plan in kontne okvirje, ki veljajo za banke.

6. Združenje pooblaščenih udeležencev

43. člen

Pooblaščen udeleženec, razen Republike Slovenije in Banke Slovenije lahko ustanovijo združenje pooblaščenih udeležencev (v nadaljnjem besedilu: združenje) kot gospodarsko interesno združenje po zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

Če Komisija poveri združenju izvrševanje določenih nalog v skladu s tem zakonom, pogodbo o ustanovitvi in druge splošne akte združenja potrjuje Komisija.

44. člen

V primeru iz drugega odstavka prejšnjega člena združenje dvakrat letno poroča Komisiji o svojem delu.

Komisija lahko od združenja zahteva dodatne informacije o delovanju združenja.

7. Prepovedi in omejitve

45. člen

Pooblaščen udeleženec ne sme opravljati poslov z vrednostnimi papirji, ki bi lahko ogrozili stabilnost trga vrednostnih papirjev, predvsem pa ne sme:

- opravljati navideznih poslov z vrednostnimi papirji z namenom zavajanja investorjev glede cen vrednostnih papirjev;
- objavljati ali razširjati napačnih informacij z namenom spremembe cen vrednostnih papirjev;
- neposredno ali posredno opravljati poslov z vrednostnimi papirji, ki so sprejeti v kotacijo na borzi, z namenom uravnavanja ali utrjevanja cen vrednostnih papirjev.
- posojati vrednostnih papirjev, ki so last strank, brez pismenega soglasja stranke.

46. člen

Pooblaščen udeleženec si sme izposojati in sme posojati vrednostne papirje, ki so bili sprejeti v kotacijo na borzi, le pod pogoji, ki jih določi Komisija.

8. Obveščanje Komisije

47. člen

Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji mora redno obveščati Komisijo o svojem finančnem stanju, statusnih spremembah, kapitalskih udeležbah v drugih pravnih osebah, spremembah v lastništvu osnovnega kapitala ter o vsakem pojavu plačilne nesposobnosti.

48. člen

Pooblaščen udeleženec mora obveščati Komisijo ali drugo pravno osebo, ki jo določi Komisija, tudi o vseh sklenjenih poslih z vrednostnimi papirji, ki niso bili sprejeti v kotacijo na borzi in sicer najpozneje naslednji delovni dan po sklenitvi posla.

49. člen

Podrobnejši način obveščanja iz 47. in 48. člena določi Komisija.

9. Poslovna skrivnost

50. člen

Zaposleni pooblaščenih udeležencev morajo obdržati kot poslovno skrivnost informacije, ki jih pridobijo v zvezi z delom

in ki še niso dostopne javnosti ter bi lahko vplivale na ceno vrednostnih papirjev.

51. člen

Komisija lahko od družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke zahteva, da tekoče sestavlja seznam vrednostnih papirjev, od katerih izdajatelj bi lahko pridobila informacije iz prejšnjega člena oziroma notranje informacije po drugem odstavku 131. člena tega zakona. Takšen seznam mora biti objavljen v vseh oddelkih družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke, v obliki in na način, kot ga določi uprava družbe oziroma uprava banke.

Vrednostne papirje, ki so uvrščeni na seznam iz prejšnjega odstavka, zastopniki družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke ne smejo priporočati strankam in jih tudi ne smejo kupovati ali prodajati za račun družbe oziroma banke, v kateri so zaposleni.

10. Nadzor

52. člen

Nadzor nad poslovanjem družb za poslovanje z vrednostnimi papirji opravlja Komisija. Komisija opravlja nadzor tudi nad poslovanjem bank v zvezi z posli iz 28. člena tega zakona.

Izvajanje posameznih nalog v zvezi z nadzorom iz prejšnjega odstavka lahko Komisija poveri borzi, združenju družb za poslovanje z vrednostnimi papirji ali drugi pravni osebi.

53. člen

Pri opravljanju nadzora iz prejšnjega člena lahko Komisija zahteva:

- poročila in informacije o poslovnih zadevah družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke;
- poročilo o reviziji in dodatne informacije o opravljeni reviziji družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke;
- izredne preglede družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banke.

54. člen

Če se pri opravljanju nadzora ugotovi, da družba za poslovanje z vrednostnimi papirji krši predpise o poslovanju z vrednostnimi papirji, lahko Komisija sprejme naslednje ukrepe:

- popolnoma ali delno prepove družbi za poslovanje z vrednostnimi papirji opravljanje posameznih poslov;
- javno objavi, da družba za poslovanje z vrednostnimi papirji krši predpise o poslovanju z vrednostnimi papirji;
- odvzame družbi za poslovanje z vrednostnimi papirji dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.

55. člen

Komisija lahko odvzame družbi za poslovanje z vrednostnimi papirji dovoljenje za opravljanje poslov tudi, če ugotovi:

- da družba za poslovanje z vrednostnimi papirji ni začela poslovati v 12 mesecih od izdaje dovoljenja ali da je prekinila poslovanje za več kot 6 mesecev;
- da je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih ali zavajajočih podatkov;
- da družba za poslovanje z vrednostnimi papirji ne izpolnjuje pogojev za nadaljnje poslovanje.

56. člen

Če se ugotovitve Komisije v zvezi z nadzorom nanšajo na banke ali če Komisija ugotovi, da banka krši predpise o poslovanju z vrednostnimi papirji lahko Komisija predlaga Banki Slovenije, da sprejme ukrepe po zakonu, ki ureja bančno poslovanje.

57. člen

Stroški nadzora bremenijo družbo za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banko, pri kateri se opravlja nadzor, kadar se ugotovijo nepravilnosti pri poslovanju.

IV. BORZA VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. Status in dejavnosti

58. člen

Za zagotavljanje pogojev, ki so potrebni za povezovanje ponudbe in povpraševanja po vrednostnih papirjih oziroma za poslovanje z vrednostnimi papirji se ustanovi borza vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: borza) kot delniška družba.

59. člen

Borza opravlja naslednje dejavnosti:

- organiziranje povezovanja ponudbe in povpraševanja v prometu z vrednostnimi papirji;
- informiranje o ponudbi, povpraševanju, tržni vrednosti in drugih podatkih o vrednostnih papirjih;
- ugotavljanje in objavljanje tečajev vrednostnih papirjev.

2. Ustanovitev

60. člen

Borzo lahko ustanovijo pooblaščen udeleženci s sedežem v Republiki Sloveniji.

61. člen

Za ustanovitev borze je potrebno dovoljenje Komisije.

Komisija izda dovoljenja za ustanovitev borze, če ugotovi da je ustanovitev borze v interesu razvoja in stabilnosti trga vrednostnih papirjev.

Odločitev Komisije o zahtevi za ustanovitev borze je dokončna.

62. člen

Ob predložitvi zahteve za ustanovitev borze mora vložnik plačati Komisiji enkratno nadomestilo.

63. člen

Borza ima statut, v katerem sta določena organizacija in način poslovanja borze.

Statut in druge splošne akte borze potrjuje Komisija.

64. člen

Borza se vpiše v sodni register.

V sodni register se ne sme vpisati ime borza vrednostnih papirjev oziroma izpeljanka iz te besede kot sestavni del firme pravne osebe, ki nima statusa borze po tem zakonu.

3. Osnovni kapital

65. člen

Osnovni kapital borze je razdeljen na navadne delnice istega razreda, ki se glasijo na ime.

Delnice borze ne smejo biti sprejete v kotacijo na borzi.

66. člen

Na borzi lahko poslujejo le tisti pooblaščen udeleženci, ki so delničarji borze (v nadaljnjem besedilu: člani borze).

Delničarji borze so lahko le pooblašчени udeleženci, ki so člani borze.

Člani borze imajo enako število delnic borze, ki jih ne smejo prenašati na drugega, razen ob prenehanju članstva na borzi.

Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za Republiko Slovenijo in Banko Slovenije.

4. Članstvo

67. člen

O sprejemanju novih članov borze odloča največ dvakrat letno organ borze, določen s statutom borze.

Organ borze iz prejšnjega odstavka mora sprejeti za člana borze pooblaščenega udeleženca, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima dovoljenje za opravljanje poslov;
- da je pri klirinško-depotni družbi vplačala znesek v varnostni sklad po 104. členu tega zakona, ki predstavlja jamstvo za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz poslov, sklenjenih na borzi;
- da ima na razpolago zadostno količino sredstev za odkup ustreznega števila delnic borze;
- da izpolnjuje druge pogoje, ki jih lahko določi Komisija.

Določbe tega člena se ne uporabljajo za Republiko Slovenijo in za Banko Slovenije.

68. člen

Organ borze iz prejšnjega člena mora o odločitvi o zahtevi za sprejem v članstvo na borzi pisмено obvestiti pooblaščenega udeleženca, ki je vložil zahtevo, najpozneje v osmih dneh.

Proti odločitvi pristojnega organa borze o zahtevi za sprejem v članstvo na borzo lahko pooblaščenec vloži ugovor pri Komisiji najpozneje v petnajstih dneh, ko ji je bilo vročeno obvestilo o odločitvi.

O ugovoru iz prejšnjega odstavka Komisija odloči z odločbo, ki je dokončna.

5. Opravljanje poslov

69. člen

Z vrednostnimi papirji, ki so bili sprejeti v kotacijo na borzi, lahko poslujejo le člani borze na borznem sestanku ali na drug način, v skladu s statutom in drugimi splošnimi akti borze (v nadaljnjem besedilu: borzni posli).

O sprejetju vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi odloča pristojni organ borze.

70. člen

Člani borze plačujejo borzi provizijo od sklenjenih borznih poslov po tarifi, ki jo določi borza in potrdi Komisija.

71. člen

V kotacijo na borzi so lahko sprejeti le vrednostni papirji, ki so v celoti vplačani, neomejeno prenosljivi in ki glede na poslovanje izdajatelja in lastnosti vrednostnih papirjev izpolnjujejo pogoje, ki jih določi borza.

Borza določi pogoje iz prejšnjega odstavka posebej za kotacijo prvega reda ter posebej za kotacijo drugega reda, glede na:

- kapital izdajatelja;
- obdobje poslovanja izdajatelja;
- skupno nominalno ali tržno vrednost izdanih vrednostnih papirjev, na katere se nanaša zahteva za kotacijo na borzi;

- število oseb, ki imajo v lasti vrednostne papirje, na katere se nanaša zahteva za kotacijo na borzi (razpršenost vrednostnih papirjev).

72. člen

Pristojni organ borze odloča o sprejetju vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi na podlagi zahteve, ki jo vloži izdajatelj ali oseba, ki jo pooblasti izdajatelj.

Zahtevi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti:

- dve kopiji osnutka prospekta za kotacijo;
- dokumentacijo, ki jo določi borza.

73. člen

Ob predložitvi zahteve za kotacijo na borzi mora izdajatelj plačati borzi enkratno nadomestilo po tarifi, ki jo določi borza in potrdi Komisija.

74. člen

Če pristojni organ borze ugotovi, da so izpolnjeni pogoji zakotacije na borzi in da je prospekt za kotacijo sestavljen v skladu s predpisi, mora sprejeti vrednostni papir v kotacijo na borzi. Pristojni organ borze mora sprejeti odločitev iz prejšnjega odstavka najpozneje v 30 dneh po prejemu zahteve za kotacijo na borzi.

75. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena se vrednostni papirji, ki jih izda Republika Slovenija, sprejmejo v kotacijo prvega reda na njeno zahtevo.

76. člen

Pristojni organ borze mora o odločitvi o zahtevi za sprejetje vrednostnega papirja v kotacijo na borzi pisмено obvestiti izdajatelja, ki je vložil zahtevo najpozneje v osmih dneh po odločitvi.

Proti odločitvi pristojnega organa borze o zahtevi za sprejetje vrednostnega papirja v kotacijo na borzi lahko izdajatelj vloži ugovor pri Komisiji najpozneje v 15 dneh po tem, ko mu je bilo vročeno obvestilo o odločitvi.

O ugovoru iz prejšnjega odstavka odloči Komisija z odločbo, ki je dokončna.

77. člen

Borza mora odločitev o sprejetju vrednostnega papirja v kotacijo na borzi javno objaviti v prostorih borze, najpozneje osem dni po odločitvi o zahtevi za sprejetje vrednostnega papirja v kotacijo na borzi.

Z vrednostnim papirjem, ki je bil sprejet v kotacijo na borzi, se lahko prične poslovati na borzi po objavi odločitve o sprejetju vrednostnega papirja v kotacijo na borzi in objavi prospekta za kotacijo na borzi.

78. člen

Če se z vrednostnim papirjem, ki je bil sprejet v kotacijo na borzi, ne prične poslovanje na borzi v treh mesecih od sprejetja vrednostnega papirja v kotacijo na borzi, se šteje, da tak vrednostni papir ni bil sprejet v kotacijo na borzi.

79. člen

Borza lahko v soglasju s Komisijo umakne posamezni vrednostni papir iz kotacije na borzi, če:

- se z vrednostnim papirjem na borzi ne posluje več kot šest mesecev;
- izdajatelj vrednostnega papirja ali vrednostni papir ne izpolnjujeta pogojev za kotacijo na borzi;

– v primeru delnič izdajatelj to pisno zahteva.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora borza na zahtevo Komisije začasno ali trajno umakniti posamezni vrednostni papir iz kotacije na borzi, če Komisija ugotovi, da bi lahko nadaljnje poslovanje z določenim vrednostnim papirjem na borzi ogrozilo stabilnost trga vrednostnih papirjev.

80. člen

Izdajatelj, katerega delnice so bile sprejete v kotacijo na borzi, mora najpozneje v treh mesecih po končanem polletnem obračunskem obdobju objaviti polletno poročilo o svojem poslovanju.

Polletno poročilo vsebuje minimalne podatke o poslovnem izidu z obrazložitvijo, navedbo sprememb podatkov, ki so vsebovani v prospektu in druge podatke, ki jih določi Komisija.

81. člen

Polletno poročilo mora biti objavljeno v dnevno-informativnem časopisju ali v obliki brošure, ki je brezplačno na voljo na mestih, označenih v oglasu v časopisju.

Izdajatelj mora polletno poročilo pred objavo poslati borzi.

6. Prospekt, ki se objavi pri sprejetju vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi

82. člen

Izdajatelj, katerega vrednostni papir je bil sprejet v kotacijo na borzi, mora objaviti prospekt za kotacijo na borzi.

Prospekt za kotacijo na borzi mora vsebovati podatke, ki omogočajo investitorjem vpogled v pravni status izdajatelja, njegov finančni položaj in oceno poslovnih možnosti izdajatelja ter v pravice, ki izhajajo iz vrednostnih papirjev.

83. člen

Prospekt za kotacijo na borzi mora biti objavljen v dnevno-informativnem časopisju ali v obliki brošure, ki je brezplačno na voljo v prostorih borze in v poslovalnicah izdajatelja oziroma v poslovalnicah pooblaščenih organizacij, ki bo opravljala za izdajatelja posle plačilnega agenta.

84. člen

Podrobnejšo vsebino prospekta za kotacijo na borzi in način objavljanja določi Komisija.

85. člen

Za odgovornost za škodo, ki izhaja iz neresničnih podatkov v prospektu za kotacijo na borzi, se uporabljajo določbe 13. člena tega zakona.

7. Ugotavljanje tečaja vrednostnih papirjev

86. člen

Tečaje vrednostnih papirjev, ki so bili sprejeti v kotacijo na borzi, ugotavlja in objavlja borza.

8. Obveščanje Komisije

87. člen

Borza mora obveščati Komisijo:

- o opravljenih poslih z vrednostnimi papirji na borzi;
- o vloženih zahtevah za sprejetje v članstvo na borzi, o sprejetju članov na borzo in o prenehanju članstva na borzi;
- o vloženih zahtevah za sprejetje vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi, o sprejetju vrednostnih papirjev v kotacijo

na borzi ter o umiku vrednostnih papirjev iz kotacije na borzi; – o nameravanem povečanju osnovnega kapitala borze.

Podrobnejši način obveščanja določi Komisija.

9. Nadzor

88. člen

Nadzor nad poslovanjem borze opravlja Komisija.

89. člen

Pri opravljanju nadzora nad poslovanjem borze lahko Komisija zahteva:

- poročila in informacije o poslovnih zadevah borze;
- poročilo o reviziji in dodatne informacije o opravljeni reviziji borze;
- izredne preglede borze;
- spremembo ali dopolnitev statuta ali drugega splošnega akta borze.

90. člen

Če se pri opravljanju nadzora ugotovi, da borza krši predpise o poslovanju z vrednostnimi papirji, lahko Komisija sprejme naslednje ukrepe:

- popolnoma ali delno prepove opravljanje dejavnosti borze;
- začasno prepove sklepanje poslov z določenim vrednostnim papirjem na borzi;

91. člen

Stroški nadzora bremenijo borzo, kadar se pri opravljanju nadzora ugotovijo nepravilnosti pri poslovanju borze.

V. PORAVNAVANJE OBVEZNOSTI NA PODLAGI SKLENJENIH POSLOV IN ZBIRNA HRAMBA VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. Splošne določbe

92. člen

Ugotavljanje in poravnavanje obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji in zbirna hramba vrednostnih papirjev se opravlja pri organizaciji, ki se organizira kot delniška družba (v nadaljnjem besedilu: (klirinško-depotna družba).

Klirinško-depotna družba opravlja posle iz prejšnjega odstavka le za pooblaščenice udeležence.

93. člen

Delničarji klirinško-depotne družbe iz prejšnjega člena so lahko le pooblaščenice udeleženci.

Razen Republike Slovenije in Banke Slovenije sme imeti posamezni delničar iz prejšnjega odstavka največ 10% vrednosti vseh delnic in glasovalnih pravic klirinško-depotne družbe.

94. člen

Klirinško-depotna družba lahko izda samo imenske delnice.

Delničarji klirinško-depotne družbe nimajo prednostne pravice nakupa delnic.

95. člen

Za poslovanje klirinško-depotne družbe je potrebno dovoljenje Komisije.

Komisija izda dovoljenje iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji, ki jih za poslovanje klirinško-depotne družbe določa ta zakon in če je predlagatelj zahteve vplačal nadomestilo za izdajo dovoljenja za poslovanje klirinško-depotne družbe.

96. člen

Statut in druge splošne akte klirinško-depotne družbe, ki urejajo njeno poslovanje potrjuje Komisija.

97. člen

Delavci klirinško-depotne družbe, ki imajo pri svojem delu vpogled v poslovanje z vrednostnimi papirji, ne smejo biti člani organov družb za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma bank in tudi ne smejo opravljati nalog za te družbe oziroma banke.

98. člen

Podrobnejši način poravnavanja obveznosti pooblaščenih udeležencev na podlagi sklenjenih poslov določi klirinško-depotna družba.

99. člen

Za opravljanje storitev klirinško-depotne družbe plačujejo pooblašчени udeleženci klirinško-depotni družbi nadomestila po tarifi, ki jih določi ta družba.

100. člen

Pooblaščenemu udeležencu, ki ne izpolnjuje obveznosti glede poravnavanja obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji ali ki krši splošne akte, ki urejajo poslovanje klirinško-depotne družbe, lahko klirinško-depotna družba v soglasju s Komisijo začasno ali trajno prepove nadaljnje poravnavanje obveznosti preko klirinško-depotne družbe.

2. Plaćevanje denarnih obveznosti:

101. člen

Pooblašчени udeleženci plačujejo denarne obveznosti na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji preko posebnih računov denarnih sredstev pri organizaciji za plačilni promet.

102. člen

Organizacija za plačilni promet mora opraviti prenos denarnih sredstev na podlagi sklenjenih poslov z vrednostnimi papirji v skladu z obvestilom, ki ga pridobi od klirinško-depotne družbe.

Organizacija za plačilni promet mora obveščati klirinško-depotno družbo in pooblaščenega udeleženca o stanju na njegovem računu.

103. člen

Pooblašчени udeleženec je na posebnem denarnem računu pri organizaciji za plačilni promet dolžan zagotoviti zadostno kritje za plačilo njegovih denarnih obveznosti na podlagi sklenjenih poslov.

104. člen

Klirinško-depotna družba oblikuje varnostni sklad. Varnostni sklad sestavljajo vplačila pooblaščenih udeležencev.

Iz sredstev varnostnega sklada poravna klirinško-depotna družba obveznost pooblaščenega udeleženca, kadar na njegovem posebnem računu pri organizaciji za plačilni promet ni dovolj sredstev.

Način in višino vplačila posameznega pooblaščenega udeleženca v varnostni sklad določi klirinško-depotna družba.

105. člen

Pooblašчени udeleženec, katerega obveznost je bila plačana iz varnostnega sklada po prejšnjem členu, mora v varnostni sklad vplačati znesek, ki je bil uporabljen za poravnavo njegovih obveznosti skupaj z nadomestilom za uporabo varnostnega sklada.

Višino nadomestila za uporabo varnostnega sklada in rok za vrnitev zneska v varnostni sklad določi klirinško-depotna družba.

3. Prenos vrednostnih papirjev in zbirna hramba

106. člen

Klirinško-depotna družba vodi na računih vrednostnih papirjev stanje deponiranih vrednostnih papirjev pooblaščenih udeležencev.

107. člen

Prenos vrednostnih papirjev, ki se hranijo pri klirinško-depotni družbi, se opravi s preknjižbo na računih deponiranih vrednostnih papirjev pooblaščenih udeležencev.

Klirinško-depotna družba mora zagotoviti enako stanje na računu vrednostnih papirjev, kot je stanje deponiranih vrednostnih papirjev posameznega pooblaščenega udeleženca.

108. člen

Pooblašчени udeleženec je na računu vrednostnih papirjev pri klirinško-depotni družbi dolžan zagotoviti kritje z vrednostnimi papirji, ki omogoča prenos vrednostnih papirjev na podlagi sklenjenih poslov.

109. člen

Če stanje na računu vrednostnih papirjev pooblaščenega udeleženca ne zadošča za prenos vrednostnih papirjev na podlagi sklenjenega posla z vrednostnimi papirji, mora klirinško-depotna družba o tem nemudoma obvestiti pooblaščenega udeleženca.

110. člen

Klirinško-depotna družba mora skrbeti za hrambo vrednostnih papirjev s skrbnostjo, ki se zahteva od depozitarja za plačilo, in za pooblaščenega udeleženca storiti vse, kar je potrebno za varovanje in uveljavljanje njegovih pravic iz vrednostnih papirjev.

Če se s pogodbo o deponiranju pogodbeni stranki nista drugače dogovorili, mora klirinško-depotna družba vnovčevati zapadle obresti, glavnico in druge pravice iz vrednostnih papirjev, in sicer takoj, ko zapadejo v plačilo.

Klirinško-depotna družba mora takoj dati pooblaščenemu udeležencu na razpolago vsa sredstva, ki jih je vnovčila po prejšnjem odstavku.

111. člen

Pooblaščenim udeležencem hranijo vrednostne papirje, ki jih izda Republika Slovenija pri klirinško-depotni družbi.

112. člen

Klirinško-depotna družba mora hraniti vrednostne papirje vsakega pooblaščenega udeleženca z navzven razpoznavno oznako, ločeno od svojih vrednostnih papirjev in vrednostnih papirjev drugih pooblaščenih udeležencev.

113. člen

Klirinško-depotna družba lahko oblikuje zbirni depozit za hranjenje istovrstnih vrednostnih papirjev, ki se lahko med seboj nadomeščajo.

114. člen

Vsakemu pooblaščenemu udeležencu istovrstnega vrednostnega papirja iz prejšnjega člena pripada sorazmerni delež na zbirnem depozitu.

Delež iz prejšnjega odstavka se določi v sorazmerju z nominalno vrednostjo vrednostnega papirja, ki je v zbirnem depozitu glede na skupno nominalno vrednost vseh deponiranih istovrstnih vrednostnih papirjev.

115. člen

Klirinško-depotna družba ni dolžna vrniti pooblaščenemu udeležencu iz zbirnega depozita isti vrednostni papir, kot ga je deponiral, mora pa mu vrniti istovrstni vrednostni papir.

116. člen

Klirinško-depotna družba ne sme posojati shranjenih vrednostnih papirjev.

117. člen

Klirinško-depotna družba sme hraniti vrednostne papirje tudi pri drugem depozitarju, pri čemer odgovarja za tako shranjevanje vrednostnih papirjev.

118. člen

Klirinško-depotna družba ne odgovarja za vrednostne papirje, shranjene pri drugem depozitarju, če je takšno hrambo pisno zahteval pooblaščen udeleženec.

119. člen

Klirinško-depotna družba mora voditi evidenco o:

- pooblaščenih udeležencev v zvezi z deponiranimi vrednostnimi papirji;
- vrsti, nominalnemu znesku in številu deponiranih vrednostnih papirjev in drugih značilnostih deponiranih vrednostnih papirjev;
- izvršenih pravicah iz deponiranih vrednostnih papirjev;
- spremembah stanja deponiranih vrednostnih papirjev.

120. člen

Klirinško-depotna družba mesečno poroča Komisiji o stanju deponiranih vrednostnih papirjev in o drugih podatkih v zvezi z vrednostnimi papirji, ki jih je dolžna voditi po tem zakonu.

4. Vodenje vrednostnih papirjev, izdanih v dematerializirani obliki

121. člen

Vrednostni papir, ki je izdan v dematerializirani obliki, se vodi kot vknjižba na računu vrednostnih papirjev pri klirinško-depotni družbi.

122. člen

Če je vrednostni papir izdan v dematerializirani obliki, mora izdajatelj pri klirinško-depotni družbi deponirati zbirni vrednostni papir, ki vsebuje vse bistvene sestavine vpisanih in vplačanih vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: zbirna listina).

Ob izročitvi zbirne listine mora izdajatelj izročiti klirinško-depotni družbi seznam s podatki o deležih v zbirni listini in pravicami iz vrednostnih papirjev, ki jih imajo posamezni imetniki vrednostnih papirjev, izdanih v dematerializirani obliki.

123. člen

Vsakemu imetniku vrednostnega papirja, izdanega v dematerializirani obliki, pripada sorazmerni delež na zbirni listini.

124. člen

Izdajatelj mora vrednostni papir, ki je izdan v dematerializirani obliki, na zahtevo imetnika izdati v obliki listine. Stroške izdaje vrednostnega papirja v obliki listine poravnava imetnik.

125. člen

Imetnik vrednostnega papirja, izdanega v dematerializirani obliki, lahko zahteva izpolnitev pravic iz vrednostnega papirja, izdanega v dematerializirani obliki, le preko pooblaščenega udeleženca.

126. člen

V registru vrednostnih papirjev mora klirinško-depotna družba voditi prenose vrednostnih papirjev, ki so v zbirnem depozitu in vrednostne papirje, ki so izdani v dematerializirani obliki.

5. Nadzor

127. člen

Nadzor nad poslovanjem klirinško-depotne družbe opravlja Komisija.

Opravljanje posameznih nalog v zvezi z nadzorom iz prejšnjega odstavka lahko Komisija poveri ustrezni strokovni organizaciji.

128. člen

Pri opravljanju nadzora nad poslovanjem klirinško-depotne družbe lahko Komisija zahteva:

- potrebna poročila in informacije o poslovnih zadevah;
- poročilo o opravljeni reviziji in dodatne informacije o opravljeni reviziji.

129. člen

Če se pri opravljanju nadzora ugotovi, da klirinško-depotna družba krši predpise o poslovanju z vrednostnimi papirji, lahko Komisija sprejme naslednje ukrepe:

- zahteva spremembo splošnih aktov, ki urejajo njeno poslovanje;
- popolnoma ali delno prepove delavcem s posebnimi pooblastili opravljanje določenih poslov;
- trajno ali začasno prepove opravljanje poslov po tem zakonu.

130. člen

Stroški nadzora bremenijo klirinško-depotno družbo, kadar se ugotovijo nepravilnosti pri poslovanju.

VI. POSEBNE DOLOČBE O POSLOVANJU Z VREDNOSTNIMI PAPIRJI

131. člen

Prepovedano je pridobiti vrednostni papir ali razpolagati z vrednostnim papirjem na podlagi notranjih informacij, pridobljenih v zvezi z članstvom v organih družbe, lastništvom deleža kapitala družbe ali z izvrševanjem nalog poklica ali zaposlitve, ki omogočajo dostop do notranjih informacij.

Za notranjo informacijo po tem zakonu se šteje vsaka natančna informacija, ki se nanaša na enega ali več izdajateljev vrednostnih papirjev ali na enega ali več vrednostnih papirjev, ki še ni postala dostopna javnosti, in ki bi, če bi postala dostopna javnosti, verjetno imela pomembnejši vpliv na ceno vrednostnih papirjev.

132. člen

Oseba, ki je pridobila notranje informacije na podlagi prejšnjega člena, ne sme teh informacij razkrivati tretjim osebam ali na njihovi podlagi priporočati tretjim osebam pridobitev ali razpolaganje z vrednostnimi papirji.

133. člen

Oseba, ki pridobi ali odsvoji delnice posameznega izdajatelja, ki so bile sprejete v kotacijo na borzi in zagotavljajo glasovalno pravico, in s tem obseg njene glasovalne pravice neposredno ali posredno doseže ali preseže 10%, 25%, 50% ali 75% celotnega obsega glasovalne pravice, ki izhaja iz delnic posameznega izdajatelja, ali pade pod navedeni odstotek, mora o tem obvestiti izdajatelja, Komisijo in borzo, in sicer v sedmih dneh od dneva, ko je izvedel ali bi morala izvedeti za takšen obseg glasovalne pravice.

Izdajatelj, ki je prejel obvestilo iz prejšnjega odstavka, mora obvestilo javno objaviti v desetih dneh v dnevno-informativnem časopisju ali v prostorih borze. Če je izdajatelj objavil obvestilo v prostorih borze, mora z oglasom v dnevno-informativnem časopisju objaviti, da je celotno obvestilo objavljeno na borzi.

134. člen

Posamezna oseba lahko pridobi več kot 30% delnic posamezne družbe, ki so bile sprejete v kotacijo na borzi in ki zagotavljajo glasovalno pravico le, če je pripravljena pod istimi pogoji odkupiti ostale delnice te družbe, razen v primerih, ki jih določi Komisija.

Oseba iz prejšnjega odstavka mora javno ponuditi odkup ostalih delnic družbe po postopku in pod pogoji, ki jih določi Komisija.

VII. KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BORZO

1. Status in naloge

135. člen

Komisija skrbi za razvoj in stabilnost trga vrednostnih papirjev ter za varstvo investorjev, sprejema ukrepe za stabilnost trga vrednostnih papirjev in odloča o posameznih vprašanjih v zvezi s poslovanjem z vrednostnimi papirji po določbah tega zakona.

136. člen

Če Komisija ugotovi, da obseg javne ponudbe vrednostnih papirjev ogroža stabilnost trga vrednostnih papirjev, lahko začasno preneha izdajati dovoljenja za javno ponudbo.

Komisija daje Državnemu zboru strokovna mnenja glede javne ponudbe vrednostnih papirjev, ki jih izda Republika Slovenija.

137. člen

Komisija je pravna oseba.

Sedež Komisije je v Ljubljani.

138. člen

Komisija ima statut, ki določa organizacijo in poslovanje Komisije.

Statut Komisije potrjuje Državni zbor.

139. člen

Komisija ima pečat, na katerem sta ime »Komisija Republike Slovenije za vrednostne papirje in borzo« in grb Republike Slovenije.

140. člen

Komisija predloži po potrebi, najmanj pa enkrat letno, Državnemu zboru poročilo o svojem delu.

2. Organa Komisije

141. člen

Organa Komisije sta Svet Komisije in direktor Komisije.

142. člen

Svet Komisije sestavlja sedem članov, od tega trije člani iz vrst neodvisnih strokovnjakov, predstavnik Banke Slovenije, predstavnik Vlade Republike Slovenije, direktor Komisije in namestnik direktorja Komisije.

Direktor Komisije je predsednik Sveta Komisije.

143. člen

Člane Sveta Komisije iz vrst neodvisnih strokovnjakov imenuje Državni zbor na predlog Vlade Republike Slovenije za dobo šestih let.

Člani Sveta Komisije iz vrst neodvisnih strokovnjakov ne smejo biti pogodbeno vezani ali zaposleni v organizacijah, ki jih nadzira Komisija, ne smejo biti člani upravljalških organov organizacij, ki jih nadzira Komisija in ne smejo opravljati nalog v organih političnih organizacij.

144. člen

Direktorja Komisije imenuje Državni zbor na predlog Vlade Republike Slovenije za dobo šestih let.

145. člen

Komisija ima namestnika direktorja Komisije.

Statut Komisije določa, katere zadeve iz svojega delovnega področja lahko direktor prenese na namestnika.

Namestnika direktorja Komisije imenuje Državni zbor na predlog direktorja Komisije.

146. člen

Direktor Komisije in Svet Komisije sta odgovorna Državnemu zboru za uresničevanje nalog Komisije.

Člani Sveta Komisije in delavci Komisije so dolžni varovati poslovno skrivnost, ki izhaja iz narave razmerja med Komisijo in tretjimi osebam, ter poslovno skrivnost, ki je določena s posebnimi predpisi.

147. člen

Direktor Komisije vodi poslovanje Komisije in organizira njeno delo.

Direktor Komisije zastopa Komisijo.

148. člen

Svet Komisije sprejema ukrepe in izdaja sklepe o vprašanjih, ki so določena s tem zakonom.

149. člen

Direktor Komisije skrbi za izvajanje ukrepov in sklepov Sveta Komisije in izdaja odločbe v posamičnih zadevah, določenih s tem zakonom.

Odločbe iz prejšnjega odstavka so dokončne in se objavljajo v Uradnem listu Republike Slovenije.

150. člen

Pri sprejemanju odločitev Sveta Komisije je potrebna dvotretjinska večina glasov vseh njenih članov.

151. člen

Sklepi Sveta Komisije se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

152. člen

Pri odločanju o pravicah in obveznostih oseb postopa Komisija po zakonu o splošnem upravnem postopku, če ni s tem zakonom drugače določeno.

3. Sredstva za delo

153. člen

Sredstva za delo Komisije se zagotavljajo:

1. iz nadomestil od izdanih dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev;
2. iz nadomestil od izdanih dovoljenj za opravljanje poslov družb za poslovanje z vrednostnimi papirji;
3. iz nadomestil od izdanih dovoljenj za ustanovitev borze vrednostnih papirjev;
4. iz nadomestil od izdanih dovoljenj za poslovanje klirinško-depotne družbe;
5. iz proračunskih sredstev Republike Slovenije;
6. iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Komisija s svojim poslovanjem;

Višino nadomestil iz prejšnjega odstavka določi Komisija po predhodnem soglasju pristojnega delovnega telesa Državnega zbora.

Od prihodkov iz prvega odstavka tega člena, razen iz prihodkov po peti točki se izloči del v rezervi Komisije v višini, določeni s finančnim načrtom Komisije.

Presežek prihodkov nad odhodki Komisije se usmeri v proračun Republike Slovenije.

154. člen

Svet Komisije mora najpozneje do 30. junija vsakega leta sprejeti letni obračun za prejšnje leto.

Finančni načrt in letni obračun Komisije sprejme Svet Komisije, potrdi pa ju Državni zbor.

Do sprejetja finančnega načrta Komisije se financiranje Komisije izvaja po sklepu o začasnem financiranju, ki ga sprejme Svet Komisije.

155. člen

Presežek odhodkov nad prihodki Komisije se krije iz rezerv Komisije, če pa sredstva rezerv ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije.

4. Nadzor

156. člen

Nadzor nad poslovanjem Komisije opravlja Državni zbor.

VIII. KAZENSKE DOLOČBE

157. člen

Izdajatelj ali njegov pooblaščen zastopnik, ki zanj pripravlja in izvaja javno ponudbo se kaznuje za gospodarski prestopok z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev:

1. če je izvedena javna ponudba brez dovoljenja Komisije (6. člen);

2. če se izkaže, da je vsebina prospekta neresnična (13. člen);
3. če izdajatelj ni objavil poziva za vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev v skladu s tem zakonom (1. odstavek 20. člena);
4. če izdajatelj ne omogoči vpogleda v zadnji obračun poslovanja (2. odstavek 20. člena);
5. če traja vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev dlje kot določa ta zakon (1. in 2. odstavek 21. člena);
6. če izdajatelj ne objavi podatkov o vpisanih in vplačanih vrednostnih papirjih v roku, določenim s tem zakonom (4. odstavek 21. člena);
7. če se po končani javni ponudbi vpisuje, vplačuje ali kako drugače razpolaga z vrednostnimi papirji, ki niso bili vpisani ali vplačani v predpisanem roku (22. člen);
8. če izdajatelj po končani javni ponudbi ne pošlje Komisiji podatkov za register izdanih vrednostnih papirjih z javno ponudbo (23. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba oziroma pooblaščen zastopnik, ki stori dejanje iz prejšnjih odstavkov.

158. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok banka, pri kateri poteka vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo, če vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev ne poteka v skladu s prospektom in določbami, ki urejajo vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev z javno ponudbo (2. odstavek 17. člena in 21. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba v banki, ki stori dejanje iz prejšnjih odstavkov.

159. člen

Z denarno kaznijo najmanj 1.500.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok pooblaščen udeleženec, če pri njemu opravlja posle z vrednostnimi papirji oseba, ki nima opravljen poseben strokoven izpit (38. člen).

160. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok družba za poslovanje z vrednostnimi papirji in banka:

1. če opravlja posle z vrednostnimi papirji, preden dobi dovoljenje Komisije (37. člen);
2. če ne vodi knjige naročil ali če te knjige ne vodi v skladu s tem zakonom (40. člen);
3. če na zahtevo stranke ne izda izvleča iz knjige naročil (5. odstavek 40. člena);
4. če računov vrednostnih papirjev in denarnih računov strank ne vodi ločeno od svojih računov (2. odstavek 41. člena);
5. če opravlja posle z vrednostnimi papirji, ki bi lahko ogrozili stabilnost trga vrednostnih papirjev (45. člen);
6. če opravlja posle z vrednostnimi papirji, ki so bili sprejeti v kotacijo na borzi v nasprotju s tem zakonom (1. odstavek 69. člena);
7. če ne obvešča Komisije v skladu s tem zakonom (47. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pri pooblaščenem udeležencu, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

161. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok ustanovitelj, ki ustanovi borzo, ne dabi imel dovoljenje Komisije (61. člen);

162. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se za gospodarski prestopok kaznuje borza, če ne obvešča Komisije v skladu s tem zakonom (87. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba borze, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

163. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok izdajatelj:

1. če ne objavi prospekta za kotacijo (83. člen v zvezi z 1. odst. 82. člena);
2. če objavljeni prospekt za kotacijo ne vsebuje predvidenih podatkov ali so podatki neresnični (2. odstavek 82. člena).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pri izdajatelju, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka tega člena.

164. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za gospodarski prestopok pravna oseba, če ne obvesti izdajatelja, Komisijo ali borzo v skladu s tem zakonom (132. člen);

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba v organizaciji, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka tega člena.

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje fizična oseba, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

165. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se za gospodarski prestopok kaznuje pravna oseba, če javno ne ponudi odkupa delnic (133. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba v organizaciji, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka tega člena.

Z denarno kaznijo najmanj 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje fizična oseba, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

IX. PREHODNE DOLOČBE

166. člen

Do ustanovitve Komisije opravlja njene naloge po tem zakonu Ministrstvo za finance.

167. člen

Postopki za izdajo vrednostnih papirjev, ki tečejo na dan uveljavitve tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

168. člen

Občine, ki so izdale vrednostne papirje do uveljavitve tega zakona, in izdajatelji vrednostnih papirjev, ki jim je dovoljenje za izdajo vrednostnih papirjev izdala Komisija za vrednostne papirje v Beogradu po zakonu o vrednostnih papirjih (Uradni list SFRJ, št. 64/89 in 29/90), morajo Komisiji do 30. septembra 1993 predložiti dovoljenje za izdajo vrednostnih papirjev in naslednje podatke:

- vrsta vrednostnega papirja;
- ime in sedež izdajatelja;
- celotni znesek in število vrednostnih papirjev;
- serijska in kontrolna številka izdanih vrednostnih papirjev.

169. člen

Izdajatelj, ki javno prodaja delnice podjetja na podlagi zakona, ki ureja lastninsko preoblikovanje podjetij, lahko do 31.12.1994 nadomesti poročilo o revidiranih letnih računoh-

vodskih izkazih izdajatelja, ki ga je po 9. členu tega zakona dolžan predložiti Komisiji ob zahtevi za pridobitev dovoljenja za javno ponudbo, z oceno vrednosti podjetja pripravljeno s strani cenilca z licenco Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo.

170. člen

Obstoječe organizacije, ki se ukvarjajo s poslovanjem z vrednostnimi papirji, morajo svojo organizacijo, poslovanje in splošne akte uskladiti s tem zakonom ter pridobiti dovoljenje za opravljanje poslov najpozneje do 31. maja 1994.

Organizacije, ki ne opravijo uskladitve in ne pridobijo dovoljenja za opravljanje poslov v roku iz prejšnjega odstavka, morajo po preteku navedenega roka prenehati z opravljanjem poslov z vrednostnimi papirji po tem zakonu. Te dejavnosti izbriše iz registra sodišče po uradni dolžnosti.

171. člen

Ljubljanska borza d.d. Ljubljana mora uskladiti svojo organizacijo, poslovanje in splošne akte s tem zakonom najpozneje do 31. maja 1994.

172. člen

Delničarji Ljubljanske borze d.d. Ljubljana morajo prenesti delnice borze pooblaščenim udeležencem, ki postanejo člani borze po tem zakonu, najpozneje do 31. maja 1994.

173. člen

Izdajatelji vrednostnih papirjev, ki so bili sprejeti v kotacijo na Ljubljanski borzi d.d. Ljubljana do uveljavitve tega zakona, morajo objaviti prospekt za kotacijo na borzi iz 82. člena tega zakona najpozneje do 31. maja 1994.

Če izdajatelj vrednostnih papirjev, ki so bili sprejeti v kotacijo na Ljubljanski borzi d.d. do uveljavitve tega zakona, ne objavi prospekta iz prejšnjega odstavka mora borza umakniti takšen vrednostni papir iz kotacije na borzi.

174. člen

Klirinško-depotna družba mora pričeti z delom najpozneje 31. maja 1994.

Določbe drugega odstavka 93. člena tega zakona glede števila delnic, ki jih lahko imajo pooblaščenim udeleženci se pričnejo uporabljati 1. januarja 1996.

175. člen

Ne glede na 141. in 142. člen tega zakona imenuje Državni zbor ob ustanovitvi Komisije enega člana Sveta Komisije iz vrst neodvisnih strokovnjakov za dobo dveh let in dva člana iz vrst neodvisnih strokovnjakov za dobo štirih let.

X. KONČNE DOLOČBE

176. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se prenehajo uporabljati:

- določbe 2. do 8. člena, 13. do 25. člena in 43. do 48. člena zakona o vrednostnih papirjih (Uradni list SFRJ, št. 64/89 in 29/90);
- določbe zakona o trgu denarja in trgu kapitala (Uradni list SFRJ, št. 64/89), ki se nananašajo na trg kapitala.

177. člen

Ta zakon začne veljati šestdeseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

Ta zakon ureja poslovanje na trgu vrednostnih papirjev, ki zajema poslovanje na primarnem (javna ponudba oz. prodaja novo izdanih vrednostnih papirjev), sekundarnem trgu vrednostnih papirjev (poslovanje z vrednostnimi papirji po zaključeni javni ponudbi oziroma prodaji), ustanovitev in poslovanje tki. infrastrukture vrednostnih papirjev (borza in klirinško-depotna družba) in nadzor nad delovanjem trga vrednostnih papirjev.

1.

– Določbe tega zakona se nanašajo na vrednostne papirje, ki so opredeljeni po posebnih zakonih, kot so: zakon o gospodarskih družbah, zakon o vrednostnih papirjih v delu, ki se nanaša na dolžniške vrednostne papirje in na druge vrednostne papirje, ki se po določbah zakona o obligacijskih razmerjih lahko štejejo za vrednostne papirje (2. člen).

– Za opravljanje nadzora in za zagotavljanje stabilnosti in razvoja trga vrednostnih papirjev je predvidena ustanovitev posebne Komisije za vrednostne papirje in borzo, ki bo imela status neodvisne organizacije. Komisije bo določala natančnejše pogoje poslovanja na trgu vrednostnih papirjev in bo sprejemala potrebne ukrepe za doseg te ciljev (3. člen).

2.

– Za javno ponudbo vrednostnih papirjev, ki so izdani na podlagi zakonskih določb je potrebno dovoljenje Komisije. Javna ponudba vrednostnih papirjev pomeni objavo izdajatelja vrednostnih papirjev o prodaji vrednostnih papirjev nedoločenim osebam (4. člen). Pri tem so predvidene izjeme glede javne ponudbe. Izjeme se nanašajo na tiste ponudbe, ko vrednostni papirji niso namenjeni nepoučenim oz. neobveščenim investitorjem oziroma, kadar je neracionalno zahtevati postopek za javno ponudbo (5. člen).

– Komisija na podlagi zahteve izdajatelja odobri javno ponudbo, če je zagotovljeno, do bodo investitorji v času javne ponudbe seznanjeni s podatki, ki jih potrebuje pri odločanju glede nakupa vrednostnih papirjev. Za zagotovitev le-teh bo Komisija določila prospekt in drugo dokumentacijo, ki je potrebna za predstavitev izdajatelja oziroma izdanega vrednostnega papirja (9. člen). Odločanje Komisije, glede izdaje dovoljenj bo temeljilo na zagotovitvi in predstavitvi potrebnih podatkov o izdajatelju in vrednostnem papirju, in ne na oceni kvalitete izdajatelja oziroma vrednostnega papirja. Če pri tem Komisija ugotovi, da ponudba določenih vrednostnih papirjev ogroža stabilnost trga vrednostnih papirjev, bo lahko sprejela določene ukrepe za omejitev ponudbe vrednostnih papirjev na primarnem trgu.

– Prospekt za javno ponudbo je dokument, ki nudi investitorju potrebne informacije v zvezi z nakupom posameznega vrednostnega papirja in obvezuje sestavljalca prospekta, da bo zagotovil stvarne informacije (12. in 13. člen).

– Vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev na podlagi javne ponudbe lahko traja največ tri mesece, po izteku tega roka lahko Komisija ta rok podaljša za dva meseca, kar pomeni, da lahko vpisovanje in vplačevanje z javno ponudbo traja najdlje pet mesecev od pričetka vpisovanja in vplačevanja vrednostnih papirjev. Ta določba ne velja za tiste vrednostne papirje, katerim poseben zakon (zakon o gospodarskih družbah) določa drugačen rok za vpisovanje in vplačevanje vrednostnih papirjev (21. člen).

3.

– Zakon opredeljuje posle z vrednostnimi papirji in pooblaščenice udeležence (družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji, banke), ki se lahko ukvarjajo s posli na trgu vrednostnih papirjev. Za opravljanje teh poslov je potrebno dovoljenje Komisije oziroma Banke Slovenije (27. in 31. člen). Komisija lahko izda dovoljenje le za opravljanje tistih poslov, za katere družba izpolnjuje pogoje (34.–36. člen).

– Pooblaščenici udeleženci so dolžni voditi posebne knjige

naročil iz katerih bodo razvidna vsa naročila strank, kar bo omogočilo nadzor nad poslovanjem pooblaščenih udeležencev (40. člen).

– Pooblaščenici udeleženci bodo dolžni odpreti za svoje stranke dva računa, in sicer račun vrednostnih papirjev in račun denarnih sredstev, preko katerih se bo izkazoval promet na podlagi opravljenih poslov z vrednostnimi papirji za posamezno stranko. Ti računi se morajo voditi ločeno od računov drugih strank in od računov družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji (41. člen).

4.

– Pooblaščenici udeleženci lahko ustanovijo združenje pooblaščenih udeležencev, kot gospodarsko interesno združenje, kateremu lahko Komisija poveri izvedbo določenih nalog v zvezi z obveščanjem oziroma nadzorom poslovanja družb (43.–44. člen).

5.

– Informacije, ki imajo značaj poslovnih skrivnosti in jih družba za poslovanje z vrednostnimi papirji pridobi pri opravljanju poslov, ne smejo biti uporabljene v korist družbe same (50. in 51. člen).

6.

– Borza je samo-regulativna delniška družba, katere delničarji so lahko le družbe za poslovanje z vrednostnimi papirji in banke, ki imajo enake glasovalne in upravljalne pravice (66. člen). Družba za poslovanje z vrednostnimi papirji oziroma banka (član borze) mora za sprejem v članstvo borze izpolnjevati določene pogoje, kar zagotavlja večjo stabilnost delovanja borze.

– Na borzi se lahko trguje le z vrednostnimi papirji, ki so bili javno ponujeni in ki izpolnjujejo določene pogoje, ki zagotavljajo investitorjem možnost informirane ocene potencialne naložbe (71. člen).

– Varnost odločanja investitorjev, glede vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi temelji predvsem na dostopnih informacijah o poslovanju izdajatelja. V ta namen mora izdajatelj tekoče objavljati vse pomembnejše podatke v zvezi s poslovanjem (80. člen), glede objavljanja letnih obračunov poslovanja pa se neposredno uporabljajo določbe zakona o gospodarskih družbah. Ob sprejetju vrednostnega papirja na kotacijo, pa je izdajatelj dolžan obvestiti javnost (investitorje) s prospektom za kotacijo na borzi, s katerim celostno predstavi svoje poslovanje, organiziranost ter vrednostni papir, ki bo kotiral na borzi (82. člen).

7.

– Klirinško-depotna družba zagotavlja poravnavo denarnih obveznosti preko organizacije za plačilni promet, poravnava obveznosti iz vrednostnih papirjev pa se izvaja pri njej s tem, da lahko hrambo vrednostnih papirjev poveri tudi drugemu depozitarju (92.–101. člen).

– Klirinško-depotna družba naj bi se organizirala kot samo-regulativna delniška družba, s strani delničarjev, ki lahko poravnava svoje obveznosti preko te družbe. Pri tem delničar ne more imeti več kot 10% vseh delnic oziroma glasovalnih pravic, kar zagotavlja nemonopolno in nepristransko poslovanje te družbe. Republika Slovenija lahko, glede na svojo nepristransko vlogo poseduje več kot 10% vseh delnic, kar naj bi pozitivno vplivalo na začetek poslovanja te družbe (93. člen). Po tej začetni fazi bi država lahko postopoma odprodajala svoje delnice obstoječim delničarjem, kot tudi udeležencem, ki so pridobili pravico do teh delnic. Tak postopen razvoj bi omogočil trajno vzpostavitev neodvisnega poslovanja tki. infrastrukture, kar je izrednega pomena, glede na vlogo in dostop do zelo občutljivih informacij, ki se nanašajo na trg vrednostnih papirjev.

– Določbe glede poslovanja klirinško-depotne družbe predstavljajo zakonski okvir poslovanja, ki omogoča uveljavitev

vseh priporočil, ki jih je izoblikovala skupina 30-ih držav (G 30) glede izvrševanja obveznosti, ki izhajajo iz poslov z vrednostnimi papirji (glej prilogo).

- Z namenom, da se omogoči imobilizacija vrednostnih papirjev na podlagi zbirnega depozita istovrstnih vrednostnih papirjev oziroma dematerializacija vrednostnih papirjev, kjer se vrednostni papirji pojavljajo v obliki vknjižb na računu se lahko vrednostni papirji pri klirinško-depotni družbi prenašajo tudi s preknjižbo na računu in ne le z izročitvijo, kot to določa zakon o obilgacijskih razmerjih (107. člen).

- Vrednostni papirji, ki so bili na podlagi ustreznega akta izdajatelja izdani v dematerializirani obliki se vodijo po posebnem postopku pri klirinško-depotni družbi (121. člen).

8.

- Ker imajo posamezniki, ki se ukvarjajo s poslovanjem z vrednostnimi papirji ali imajo kako drugače dostop do zaupnih informacij v zvezi z izdajateljem oz. izdanim vrednostnim papirjem in bi na podlagi teh informacij lahko zavajali tretje osebe oziroma se nedovoljeno okoriščali, se v posebnih določbah o poslovanju z vrednostnimi papirji prepoveduje oziroma omejuje tako poslovanje (131. in 132. člen).

- V zvezi s prevzemom delniških družb je v 133. členu zagotavlja informiranost investorjev oziroma delničarjev glede prevzema pomembnejših deležev delniške družbe, katere delnice kotirajo na borzi.

- Z namenom, da se preprečijo neželeni prevzemi kontrolnih deležev delniških družb je oseba, ki pridobi kontrolni delež delniške družbe, dolžna ponuditi enake pogoje za odkup tudi za preostale deleže delniške družbe (134. člen).

9.

- Komisija za vrednostne papirje in borzo, ki bi se ustanovila kot neodvisna organizacija, bi skrbela za stabilnost in razvoj trga vrednostnih papirjev. Komisija bi izdajala dovoljenja za javno ponudbo in dovoljenja, ki so potrebna za opravljanje določenih poslov z vrednostnimi papirji. Poleg oblikovanja strokovnih ukrepov in izvajanje nadzora, ki je ključnega pomena za nemoteno delovanje trga vrednostnih papirjev bi Komisija izdala številne izvedbene predpise na podlagi tega zakona, ter skušala v sodelovanju s Banko Slovenije in Ministrstvom za finance zagotavljati usklajeno in nemoteno delovanje trga vrednostnih papirjev. Za svoje delovanje bi bila odgovorna Državnemu zboru.

SKLADNOST ZAKONA Z UREDBAMI IN SMERNICAMI EVROPSKE SKUPNOSTI

Smernice Evropske skupnosti so pravni akti obvezne narave, vendar zavezujejo le države članice, ki so z njimi zavezane le kar zadeva rezultate oziroma cilje, ki se ga želi doseči s smernicami. Države so njihove zahteve dolžne uresničiti tako, da jih prelijejo v sprejem ali ustrezno spremembo lastnih predpisov v smislu, kot ga zahteva smernica. Pri tem je državam prepuščena izbira oblike in metode za doseg cilja smernice (3. odst. 189. člena pogodbe EGS). Takšen način usklajevanja zakonodaje z določbami smernic Evropske skupnosti upšteva tudi osnutek zakona o trgu vrednostnih papirjev.

1. Vsem smernicam Evropske skupnosti, ki se nanašajo na vrednostne papirje je skupno, da obvezujejo države članice ES, da določijo pristojni organ, ki bo skrbel za izvajanje določb posamezne smernice. V zakonu o trgu vrednostnih papirjev je v ta namen predvidena ustanovitev Komisije za vrednostne papirje in borzo.

2. Smernica ES, ki ureja vsebino in objavo prospekta pri ponudbi vrednostnih papirjev javnosti (Direktiva 89/298/EEC) ima namen zagotoviti potrebne in preverjene informacije širši javnosti, kadar so vrednostni papirji, ki ne bodo kotirali na borzi, ponujeni javnosti. Namen te smernice je v zakonu upoštevan v poglavju »Prospekt za javno ponudbo«.

2. Priporočilo Komisije ES glede kodeksa obnašanja pri transakcijah z vrednostnimi papirji (Priporočilo 77/534/EEC) je v zakonu upoštevano v poglavju, ki ureja poslovanje družb za poslovanje z vrednostnimi papirji, predvsem kar se tiče dovoljenja za opravljanje poslov (31. člen), zastopnikov 34. in 35.

člen), vodenja knjig in računov (36. člen) ter prepovedi in omejitev pri poslovanju (41. člen).

3. Glede pogojev za sprejem vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi (Direktiva 79/279/EEC) zakon posredno uresničuje cilj te smernice, saj bo pogoje za kotacijo na borzi določila borza in potrdila Komisija (64. člen).

4. Smernica ES, ki določa vsebino in objavljanje prospekta pri kotaciji na borzi, je zakon upošteval v poglavju »prospekt, ki se objavi pri sprejetju vrednostnih papirjev v kotacijo na borzi, predvsem v 77. členu. Komisija bo v podzakonskem aktu določila vsebino prospekta za kotacijo na borzi za posamezne primere in vrednostne papirje, kot to določa direktiva 80/390/EEC.

5. Zakon v 73. in 74. členu zagotavlja zaščito investorjev v vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, z rednim (polletnim) zagotavljanjem informacij glede izdajateljev vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi. Takšna zaščita investorjev je namen direktive 82/121/EEC.6. Določbe smernice ES glede informacij, ki morajo biti objavljene v primeru, kadar se pridobi ali razpolaga z večjimi deleži družb, katerih vrednostni papirji kotirajo na borzi (88/627/EEC) so povzete v 126. členu zakona.

7. Področje nedovoljenega trgovanja na podlagi notranjih informacij, zajeto v Smernici ES 89/592/EEC je v zakonu urejeno in usklajeno z omenjeno smernico v 124. in 125. členu.

DIREKTIVE IN PRIPOROČILA EVROPSKE GOSPODARSKE SKUPNOSTI

V svetu se zadnja leta vedno močneje pojavlja trend harmonizacije regulativne strukture, seveda tudi na področju vrednostnih papirjev. Harmonizacija je prisotna tako v smislu oblike kot tudi vsebine regulative. Prav tako je v svetu prisotna tendenca povečevanja državnega nadzora trga vrednostnih papirjev, z primerno stopnjo prenosa pristojnosti raznim »samo-regulativnim« organom. Takšni procesi so prisotni na vseh treh glavnih področjih regulative: izdajanje novih vrednostnih papirjev ter s tem povezano razkrivanje podatkov, kar pomeni tudi usklajevanje računovodskih standardov; sekundarni trg vrednostnih papirjev ter nadzor nad tem trgom; regulacija udeležencev na trgu vrednostnih papir-

jev z registriranjem le-teh in zagotovitve primernih »varnostnih« standardov (prudential standards) pri poslovanju z vrednostnimi papirji. Tudi v državah, v katerih se trg vrednostnih papirjev šele razvija, celotni ekonomski sistem pa se usmerja proti »tržni ekonomiji«, ne bi smeli spregledati takšnih procesov, še posebej če želijo svoja tržišča povezati z svetovnim trgom kapitala.

Pravna podlaga procesom harmonizacije regulative na področju trga vrednostnih papirjev so v državah ES predvsem priporočila Komisije Evropske Skupnosti in smernice Sveta Evropske skupnosti, ki so prikazane v naslednjih točkah.

1. DIREKTIVA SVETA ES, ki koordinira zahteve za sestavo, verifikacijo in distribucijo prospekta, ki je objavljen, ko so prenosljivi vrednostni papirji ponujeni javnosti, z dne 17. aprila 1989.

(Direktiva 89/298/EEC; ur.l. št. L 124/8 z dne 5.5.1989)

Na področju primarnega trga vrednostnih papirjev oziroma izdajanja novih vrednostnih papirjev je Svet Evropske skupnosti sprejel v letu 1989 le eno direktivo. Direktiva se nanaša na prospekt (pisni dokument), ki mora biti objavljen, ko so vrednostni papirji ponujeni javnosti. To posredno dokazuje, da je daleč najpomembnejše področje zakonskega urejanja primarnega trga zagotavljanje točnih, popolnih in tekočih informacij glede potencialnih naložb, ki vsebujejo določeno tveganje (kar vrednostni papirji vsekakor so), – vse pa v prid varstva investorjev. Varstvo investorjev je v zakonodajah z razvitim finančnim trgom zagotovljeno z informacijami v prospektu, ki spremlja vsako javno ponudbo vrednostnih papirjev. S to direktivo se na evropskem nivoju želi doseči harmonizacija vsebine in postopka verifikacije prospekta, ki se objavi pri javni ponudbi vrednostnih papirjev.

Direktiva se nanaša na vse prenosljive vrednostne papirje, prvič izdane v državi članici ES in ki še ne kotirajo na borzah v ES – se pravi na vrednostne papirje, s katerimi se bo trgovalo na trgu preko okenc (OTC). Ne uporablja se predvsem v naslednjih primerih ponudb vrednostnih papirjih:

- kadar so vrednostni papirji ponujeni osebam v smislu poslovnega sodelovanja ali zaposlitve,
- kadar so vrednostni papirji ponujeni omejenemu številu oseb,
- kadar je skupna prodajna cena vseh ponujenih vrednostnih papirjev nižja od 40.000 ECU,
- kadar ponujene vrednostne papirje lahko posamezni investitor pridobi le v znesku, ki presega 40.000 ECU,
- kadar so posamezni ponujeni vrednostni papirji nominirani v apoenih po več kot 40.000 ECU,
- kadar gre za vrednostne papirje vzajemnih skladov odprtega tipa,
- vrednostni papirji, ki jih izda država, njeni regionalni organi oblasti ali mednarodne javne institucije,
- vrednostni papirji, izdani v zvezi z spojitvijo ali prevzemom družbe.

Direktiva izrecno določa (4. člen), da morajo države članice pri vsaki javni ponudbi vrednostnih papirjev zagotoviti objavo prospekta. Prospekt mora biti objavljen oziroma na voljo javnosti najkasneje na dan začetka ponudbe javnosti (9. člen). Prospekt mora biti objavljen v enem ali več časopisih, dostopnih na teritoriju celotne države izdajatelja ali v obliki brezplačne brošure (člen 10).

Nadalje direktiva posebej ureja primere (člen 7) za vrednostne papirje, ponujene javnosti z namenom kotacije na borzi – v tem primeru se objavi prospekt v skladu z direktivo 80/390/EEC. Če pa zahteva za kotacijo na borzi ni predvidena, direktiva natančno določa vsebino prospekta, ki mora vsebovati vse podatke, ki bodo investorjem omogočili oceno finančnega stanja izdajatelja, njegove aktive in pasive, obete za prihodnost ter pravice, ki izhajajo iz zadevnega vrednostnega papirja (11. člen).

Za izvrševanje in uresničevanje določb te direktive naj vsaka država imenuje pristojni nadzorni organ s potrebnimi pooblastili.

Direktiva končno še določa, naj pristojni organ določene države članice ES prizna prospekt glede istih vrednostnih papirjev istega izdajatelja, izdan v drugi državi članici ES, če so vrednostni papirji istočasno javno ponujeni v dveh ali več državah članicah ES in hkrati tudi državi pristojnega organa.

2. PRIPOROČILO KOMISIJE glede Evropskega kodeksa obnašanja pri transakcijah z prenosljivimi vrednostnimi papirji, z dne 25.7.1977

(Priporočilo 77/534/EEC; ur. l. št. L 212/37 z dne 20.8.1977)

Ta dokument vsebuje priporočilo državam članicam ES, da

zagotovijo določene temeljne principe v zvezi s problemi povezanimi s trgovanjem z vrednostnimi papirji. Ti temeljni principi so bili že pred sprejetjem priporočila splošno priznani v evropskih državah, vendar zbrani v enem dokumentu predstavljajo skupna strokovno–etična načela, uporabna za vse države članice ES. Pri tem je potrebno še omeniti, da je v uvodu Priporočila poudarjeno, da se države članice zaveduje potrebe po natančnem nadzoru finančnih trgov, vendar vseeno ne obstoji potreba po ustanavljanju posebnih nadzornih organov za področje, ki ga ureja priporočilo.

Kodeks vsebuje šest splošnih principov skupaj z osemnajstimi dopolnilnimi principi, ki se nanašajo na poslovanje z vrednostnimi papirji tako bančnih kot ne-bančnih finančnih institucij.

A. Prvi splošni princip generalno poudarja, da mora biti vsaka transakcija na trgu vrednostnih papirjev izvršena v skladu z zakoni države članice, ter v skladu s tem kodeksom.

B. Drugi splošni princip določa, da morajo biti informacije, ki so na voljo udeležencem na trgu vrednostnih papirjev popolne in tekoče, glede na to, da je pomanjkanje informacij vzrok za tržno nepopolnost ter da lahko v takem primeru pride do popolnoma umetnih cen na trgu.

C. Tretji in četrti splošni princip se nanašata na enako obravnavanje delničarjev, še posebej to velja v primeru prenosov lastniških deležev družb, ki pomenijo »de jure« in »de facto« kontrolo nad upravljanjem družbe, katere vrednostni papirji so predmet trgovanja na trgu vrednostnih papirjev.

D. Peti splošni princip priporoča osebam, ki opravljajo transakcije na trgu vrednostnih papirjev, naj se izogibajo nepotrebnemu tveganju, katerega edini namen je pridobitev takojšnega in nepoštenega dobička.

E. Šesti splošni princip priporoča, naj se finančni posredniki izogibajo »konfliktom interesov«, bodisi med njimi samimi, bodisi med njimi in strankami, bodisi med samimi strankami. Pri tem je potrebno poudariti, da je »konflikte interesov«, ki lahko nastanejo pri različnih oddelkih bank ali borzno posredniških družb izredno težko natančno opredeliti. Najbolje to lahko ponazorimo konkretni primer: Ali naj bo zaupna informacija zaupna v takšni meri, da bi bilo neprimerno oziroma nedovoljeno strokovno svetovati stranki proti določeni investiciji (brez da bi se navajali razlogi, »zakaj« je investicija slaba), tudi kadar namen strokovnega nasveta ni pridobitev dobička, ampak le izognitev izgubi. V takšnem primeru bi bilo razumljivo, da se stranki tako (informirano) svetuje, v praksi pa bo potrebno razrešiti, ali je takšno svetovanje v nasprotju z določbami zakonov oziroma določbami glede notranjih informacij.

Namen dopolnilnih principov, kot je razvidno že iz imena, pa je dopolnjevanje ter pojasnjevanje splošnih principov – preko opredeljevanja »poštenega obnašanja« in zagotavljanja potrebnih informacij v zvezi z transakcijami z vrednostnimi papirji.

3. DIREKTIVA SVETA ES glede pogojev za sprejem vrednostnih papirjev v uradno kotacijo na borzi, z dne 5.3.1979

(Direktiva 79/279/EEC; ur.l. št.L 66/21 z dne 16.3.1979)

Direktiva z namenom ekvivalentnega varstva investorjev določa minimalne pogoje za sprejem vrednostnih papirjev v uradno kotacijo na borzah v državah članicah ES. Poleg natančno določenih minimalnih pogojev, ki jih mora izpolnjevati izdajatelj vrednostnih papirjev kot tudi vrednostni papir sam, da je lahko sprejet v uradno kotacijo na borzi v državi članici ES, nadalje direktiva določa obveznosti, ki jih mora izdajatelj redno izpolnjevati, potem ko je njegov vrednostni papir že bil sprejet v uradno kotacijo na borzi. Glede pogojev za uradno kotacijo na borzi je zanimivo, da v 6. členu direktiva izrecno določa, da nobena država članica ne sme postaviti tujemu izdajatelju (ki ima sedež v eni od držav članic ES) pogoja, da njegov vrednostni papir že uradno kotira na eni od borz v ES.

4. DIREKTIVA SVETA ES, ki usklajuje določbe o sestavi, verifikaciji in distribuciji podatkov, ki se objavijo pri sprememu v uradno kotacijo na borzi, z dne 17.3.1980.
(Direktiva 80/390/EEC; ur. l. št. L 100/1 z dne 17.4.1980).

Direktiva 80/390 vsebuje določbe glede podatkov, ki morajo biti na voljo obstoječim in potencialnim investitorjem v vrednostne papirje, ki kotirajo (ali bodo kotirali) na borzah v ES. Na ta način usklajuje pravila (ne da bi bila obvezno povsem enotna) glede razkrivanja in mehanizmov preverjanja informacij v smislu varstva investitorjev s ciljem zagotoviti primerno stopnjo ekvivalence takšnega varstva.

V 3. členu direktiva izrecno določa, da mora vsaka država članica ES zagotoviti, da je kotacija vrednostnih papirjev na njenih borzah pogojena z objavo »kotacijskih podatkov« (listing particulars). Nadalje v 4. členu določa, da morajo biti v takšnem dokumentu zajete vse informacije, ki so potrebne investitorjem, da lahko ocenijo svojo potencialno investicijo. Vsebine dokumenta (prospekt), ki vsebuje potrebne informacije direktiva izredno natančno opredeljuje v dodatkih A, B in C, posebej za delnice, obveznice ter za certifikate, ki predstavljajo delnice. Prospekt pa mora biti objavljen oziroma na voljo javnosti bodisi v časopisih, ki so razširjeni po celi državi članici ES, bodisi v obliki brezplačne brošure, ki bo na voljo javnost v prostorih borze ter na sedežu izdajatelja in njegovega »plačilnega agenta« (člen 20).

V poglavju II direktiva vsebuje določbe glede vsebine prospekta v določenih specifičnih primerih (npr. obveznice z garancijo, konvertibilne obveznice, delnice s predkupno pravico...), v poglavju III pa določbe glede verifikacije podatkov v prospektu (npr. prospekt ne sme biti objavljen, preden ga ne odobri pristojni organ – člen 18/2; prospekt mora biti objavljen v določenem roku, preden postane zadevni vrednostni papir predmet trgovanja na borzi – člen 21/1).

Pomembna sta še dva amandmaja k direktivi 80/390/EEC.

Amandma 87/345/EEC vsebuje določbe za primer, če je zahteva za kotacijo vrednostnih papirjev vložena približno hkrati v več državah članicah ES. V takšnem primeru, ko je prospekt že odobren v eni od držav članic, mora biti ta prospekt avtomatsko priznan tudi v drugi državi članici ES kot prospekt za kotacijo na borzi.

Amandma 90/211/EEC (Ur.l. št. L 112/24 z dne 3.5.1990) pa določa, da mora država članica odobriti prospekt, ki je že bil odobren v eni od držav članic ES kot prospekt pri javni ponudbi (public-offer prospectus), kot prospekt za kotacijo na borzi – če ni poteklo več kot tri mesece od odbritve prospekta za javno ponudbo vrednostnih papirjev.

5. DIREKTIVA SVETA ES, glede informacij, ki ji morajo redno objavljati družbe, katerih vrednostni papirji so bili sprejeti v kotacijo na borzi, z dne 15.2.1982.
(Direktiva 82/121/EEC; ur.l.št. L 48/26 z dne 20.2.1982).

Zaščita investitorjev v smislu zagotavljanja – jim potrebnih informacij glede vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi naj bi bila zagotovljena skozi celotno obdobje, ko vrednostni papir kotira na borzi. V ta namen direktiva 82/121 vsebuje določbe o vsebini in objavi pol-letnega finančnega poročila družb, katerih delnice kotirajo na borzi. Objavo letnega poročila (tako za delnice kot tudi za obveznice) namreč že ureja direktiva 79/279/EEC, v primeru obveznic (zaradi narave pravic, ki jih vsebujejo) pa z vidika varstva investitorjev objava pol-letnega poročila nima bistvenega pomena.

Tako direktiva določa (člen 4), naj pol-letno poročilo družb vsebuje najmanj podatke o neto dohodku, ki izvira iz prodaje produktov ali zagotavljanja storitev kot glavne dejavnosti družbe, ter o dobičku ali izgubi družbe. Poleg tega mora pol-

letno poročilo vsebovati obrazložitev podatkov (explanatory statement) in mora biti objavljeno na podoben način kot prospekt za kotacijo vrednostnih papirjev na borzi. Obenem z objavo mora družba kopijo pol-letnega poročila poslati pristojnemu nadzornemu organu.

6. DIREKTIVA SVETA ES glede informacij, ki morajo biti objavljene v primeru kadar se pridobi ali razpolaga z pomembnejšim deležem družbe, katere delnice kotirajo na borzi, z dne 12.12.1988.
(Direktiva 88/627/EEC; ur. l. št. L 348/62 z dne 17.12.1988).

Tudi ta direktiva ima za cilj povečati zaščito investitorjev in s tem povečati zaupanje v trg vrednostnih papirjev ter zagotoviti korektno delovanje tega trga. Namreč investitorji naj bi bili obveščeni o pomembnejših lastniških deležih ter spremembah le-teh v družbah, katerih delnice kotirajo na borzi. Seveda pa lahko takšne družbe informirajo javnost o takšnih spremembah le, če so najprej tudi same obveščene o lastniški spremembah v svojem kapitalu.

Tako direktiva v 4. členu določa, da v primeru ko fizična ali pravna oseba pridobi ali odsvoji lastniški delež v družbi, katere delnice kotirajo na borzi in kadar zaradi takšne pridobitve ali odsvojitve delnic »lastništvo« deleža volilne pravice v družbi, ki ga ima pravna ali fizična oseba doseže, preseže ali pade pod 10%, 20%, 1/3, 50% ali 2/3, mora obvestiti zadevno družbo ter obenem pristojni nadzorni organ o pridobitvi ali odsvojitvi deleža volilne pravice in kapitala, v roku 7 dni. Nadalje direktiva določa (člen 10), da mora družba, ki prejme obvestilo iz 4. člena, javnost države, v kateri kotirajo njene delnice, obvestiti o takšni pridobitvi ali odsvojitvi, najkasneje v roku 9 dni. Obvestilo mora biti objavljeno v časopisih, ki so »široko« razširjeni v zadevni državi članici ES (obvestilo lahko objavi tudi pristojni nadzorni organ, v sodelovanju z družbo).

Zanimivo je, da direktiva 88/627/EEC tudi obravnava, kaj se pojmuje kot volilna pravica, ki jo »drži« pravna ali fizična oseba, na katero se nanaša dolžnost poročanja.

7. DIREKTIVA SVETA ES, ki koordinira regulativo na področju trgovanja na podlagi notranjih informacij, z dne 13.11.1989.
(Direktiva 89/592/EEC; ur.l.št. L 334/30 z dne 18.11.1989).

Notranje trgovanje (insider trading) pomeni pridobitev ali razpolaganje z vrednostnimi papirji, pri čemer odločitev za pridobitev ali razpolaganje temelji na ne-javni »na ceno občutljivi« informaciji. Takšno trgovanje spodkopava zaupanje javnosti v pošteno in učinkovito delovanje trga vrednostnih papirjev.

Direktiva 89/592/EEC v 1. členu definira notranjo informacijo (inside information), ki ima lahko pomemben vpliv na ceno zadevnega vrednostnega papirja. »Zadevni vrednostni papir« po tej direktivi pomeni:

- (a) delnice in dolžniški vrednostni papirji, kot tudi vsi vrednostni papirji, ekvivalentni delnicam in dolžniškim vrednostnim papirjem;
- (b) pogodbe ali pravice, ki se nanašajo na vpis, pridobitev ali razpolaganje z vrednostnimi papirji pod (a);
- (c) terminske pogodbe, opcije in finančne terminske pogodbe glede vrednostnih papirjev pod (a);
- (d) pogodbe na index, glede vrednostnih papirjev pod (a).

Države članice ES so dolžne preprečevati zavestno zlorabo oziroma izkoriščanje notranjih informacij, na temelju svoje zaposlitve ali lastništva v kapitalu družbe, ki je izdajatelj zadevnega vrednostnega papirja, ter so dolžne za kršenje pravil o notranjem trgovanju zagotoviti primerne sankcije.

Glede poravnave transakcij z vrednostnimi papirji in ureditvijo ustrezne institucionalne infrastrukture, ki je prepogoj za urejen in uspešen trg vrednostnih papirjev je skupina tridesetih najrazvitejših držav (G-30) oblikovala in sprejela 9 priporočil. Tem priporočilom se skušajo prilagoditi tako razvite, kot tudi manj razvite države, ki niso članice te skupine.

Priporočila G-30:

– V letu 1990 naj bi bili sklenjeni posli z vrednostnimi papirji med tržnimi udeleženci (brokerji, dealerji) potrjeni najkasneje naslednji dan po sklenitvi posla (T+1);

– Posredni udeleženci na trgu vrednostnih papirjev (institucionalni investitorji ali katerikoli udeleženci, ki niso brokerji ali dealerji) naj bi z letom 1992 postali aktivni udeleženci v sistemu trgovanja z vrednostnimi papirji;

– Vsaka država naj bi proučila položaj trga kapitala in ugotovila potrebo po netting sistemu (poravnava transakcij na podlagi neto stanja denarja in vrednostnih papirjev). V primeru, da bi le-ta zagotavljal večjo varnost in učinkovitost naj bi ga država uvedla z letom 1992;

– Metoda »izročitev–plačilo« (delivery versus payment) naj bi bila uvedena z letom 1992. Ta metoda naj bi zagotovila dokončno poravnavo, tako denarnega plačila, kot tudi ustrezno izročitev vrednostnih papirjev med kupcem in prodajalcem;

– Za plačilo pri poravnavi transakcij z vrednostnimi papirji je potrebno pri vseh finančnih instrumentih in na vseh trgih vrednostnih papirjev uporabljati načelo takojšnje sprostitev denarnih sredstev;

– Sistem zaporedne poravnave (rolling settlement) naj bi razvile vse države. Z letom 1992 naj bi se na ta način izvedla poravnava v treh dneh po sklenjeni transakciji (T+3) in sicer v takem zaporedju kot so potekale transakcije;

– Spodbudilo naj bi se posojanje vrednostnih papirjev, kar bi spodbudilo uspešnost poravnave. Posojanje vrednostnih papirjev se pospešuje predvsem z ustrezno davčno politiko;

– Vse države ES naj bi do leta 1992 prilagodile obliko in vsebino vrednostnih papirjev oz. identifikacijo vrednostnih papirjev mednarodnim standardom (ISO 7775), ki urejajo to vprašanje.

PRIMERJALNOPRAVNI PREGLED ZAKONODAJ NA PODROČJU VREDNOSTNIH PAPIRJEV

PRIMARNI TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. Francija

Odredba francoske vlade (Ordonnance N° 67-833) z 28. septembra 1967, s katero je bila v Franciji ustanovljena Komisija za borzne operacije (Commission des Operations de Bourse) določa naslednje:

člen 6 (člen je bil dodan z zakonom n°85-1321/14. dec.1985):

(1) Vsaka družba, ki javno ponuja vrednostne papirje mora predhodno objaviti dokument, katerega namen je informiranje javnosti glede organizacije, finančnega položaja in razvoja poslovanja zadevne družbe.

(2) Pred uvrstitvijo delnic ali obligacij v uradno kotacijo na borzi vrednostnih papirjev je obvezna objava dokumenta iz prvega odstavka.

(3) Dokument po tem členu mora biti namenjen vsakomur, na katerega se nanaša ponudba vrednostnih papirjev. Na voljo mora biti na sedežu izdajatelja ter na vseh mestih, kjer je možen vpis vrednostnih papirjev. V primeru introdukcije na borzo mora biti na voljo javnost tudi pri Združenju francoskih borz.

člen 7:

(1) Osnutek dokumenta iz prejšnjega člena je predmet predhodnega dovoljenja Komisije za borzne operacije, ki lahko zahteva spremembe ali dopolnitve dokumenta.

(2) Komisija lahko poleg tega zahteva kakršnokoli pojasnitev ali dokazilo glede dejavnosti ali finančnih rezultatov družbe. Če družba ne zadovolji zahtev Komisije, lahko Komisija zavrne izdajo dovoljenja

člen 7-1

Določbe členov 6 in 7 se nanašajo enako na vse izdajatelje, z izjemo Države, ki javno ponujajo vrednostne papirje.

Poleg omenjenega je Komisija za borzne operacije splošno pooblaščenca (omenjena odredba, s katero je bila Komisija ustanovljena, člen 4-1, v zvezi z zakonom N°85-1321/14. dec. 1985) poleg ostalega za izdajo pravil, ki se nanašajo na vse-

bino dokumenta (prospekta) za javno ponudbo (Reglement N92-02, ki povzema Direktivo EEC 89/298) oziroma za kotacijo na borzi (Reglement N°90-01, ki povzema Direktivo EEC 80/390).

2. Japonska

Do meseca julija 1992 je bil nadzor nad primarnim trgom oziroma nad ponudbo vrednostnih papirjev v pristojnost Ministrstva za finance. Po omenjenem datumu, v skladu z amandmaji k Zakonu o vrednostnih papirjih in borzi oziroma po 8. členu Zakona o državnih administrativnih organizacijah pa je bila pristojnost prenešana na Komisijo za nadzor nad borzo in vrednostnimi papirji. Podobno kot prej Ministrstvo za finance Komisija daje dovoljenja za javno ponudbo vrednostnih papirjev (novo izdanih ali že izdanih) ter pregleduje finančna poročila javnih delniških družb. Komisijo vodijo predsednik in dva komisionarja, ki jih imenuje Minister za finance, imenovanje pa potrdi predstavniški dom japonskega parlamenta.

3. Nizozemska

Za nadzor na primarnim trgom je na Nizozemskem pristojen Odbor za vrednostne papirje (do 1. februarja 1989 je bilo pristojno Ministrstvo za finance). Glede javne ponudbe vrednostnih papirjev Zakon o nadzoru trgovanja z vrednostnimi papirji (sprejet 15. junija 1992) prepoveduje ponujanje vrednostnih papirjev (razen izjem), razen če ni javno objavljen prospekt, katerega vsebina je popolnoma usklajena z evropskimi direktivami (89/298/EEC; 80/390/EEC). Preden se javna ponudba začne izvajati, mora prospekt odobriti Odbor za vrednostne papirje, ki lahko zahteva vključitev dodatnih informacij v prospekt, če meni, da je to potrebno za zaščito investitorjev.

4. Nemčija

V Nemčiji ni posebnega državnega organa, ki bi nadziral primarni trg vrednostnih papirjev oziroma javno ponujanje ali izdajanje vrednostnih papirjev. Določbe glede izdajanja in ponujanja vrednostnih papirjev ter objavljanja informacij glede izdaje in javne ponudbe vrednostnih papirjev vsebuje zakon o družbah (Aktiengesetz). Dokument za javno ponudbo mora biti predložen komercialnemu registru družb (Handelsregister), ki tudi preverja vsebino dokumenta, ki je vsklajena z evropskimi direktivami.

5. Singapur

V Singapurju ne obstaja poseben državni orga, ki bi bil pristojen za nadzor nad primarnim trgom vrednostnih papirjev. Vsaka javna ponudba vrednostnih papirjev mora biti registrirana pri Registru družb. Register je pristojen za preverjanje prospekta, ki mora vsebovati vse pomembne podatke o izdajatelju ter mora biti priložen formularju za vpis vrednostnih papirjev.

6. Švica

Švicarska zakonodaja ne pozna posebnega državnega organa, ki bi nadzoroval izdajanje in ponujanje vrednostnih papirjev na primarnem trgu. V primeru, da so vrednostni papirji ponujeni preko švicarske banke, je potrebno predhodno obvestiti Narodno banko (8. člen bančnega zakona). Vrednostni papirji so navadno ponujeni preko ene od borz, kar pomeni, da mora izdajatelj pripraviti prospekt za kotacijo na borzi, katerega vsebino preveri borza, ki je tudi pristojna, da predpiše vsebino prospekta.

7. Velika Britanija

Kadar v Veliki Britaniji družba javno ponuja vrednostne papirje, mora v skladu z Financial Services Act/1986 (člen 160) predhodno registrirati prospekt za javno ponudbo pri Registru družb. Vsebina prospekta je enaka kot pri prospektu za kotacijo na borzi, kar se večina javnih ponudb vrši preko borze. Omeniti je še, da FSA razlikuje med primarno javno ponudbo (člen 160(2)) in sekundarno javno ponudbo (člen 160(3)) vrednostnih papirjev. Za primarno javno ponudbo gre v primeru, kadar direktno izdajatelj »ponuja vpis« vrednostnih papirjev javnosti, za sekundarno javno ponudbo pa se šteje ponudba »underwriterja«, ki je že odkupil emisijo direktno od izdajatelja, širši javnosti. Prospek mora biti objavljen v obeh primerih. Vsebino prospekta predpiše Državni sekretar (Secretary of State), vendar, če se mu zdi, da ima borza primerna pravila glede vsebine prospekta ter ta pravila zagotavljajo zadostno varstvo investitorjev, potem lahko takšna borzna pravila nadomestijo predpis Državnega sekretarja (člen 162; 163/1/2 Financial Services Act).

8. Združene Države Amerike

Pravna podlaga za javno ponudbo vrednostnih papirjev (novo izdanih ali že izdanih) je v ZDA Zakon o vrednostnih papirjih (Securities Act of 1933) ter množica pravil (Rules) ameriške Komisije za vrednostne papirje (Securities Exchange Commission—SEC). Section 5 Zakona o vrednostnih papirjih določa, da mora biti vsaka javna ponudba vrednostnih papirjev registrirana pri SEC. Preden je vložena zahteva za registracijo nihče ne sme ponujati ali celo prodajati vrednostnih papirjev širši javnosti (Section 5(c)). Po tem, ko izdajatelj vloži zahtevo (skupaj z preliminarimi prospektom), lahko ponuja vrednostne papirje (ne pa prodaja) le na podlagi preliminarnega prospekta, ki ga je odobril SEC. Ko SEC odobri prospekt in izda dovoljenje za prodajo, lahko izdajatelj oziroma underwriter začne prodajati vrednostne papirje javnosti, z obveznostjo (Section 5(b)(2)) da je vsakemu kupcu na razpolago prospekt. Vsebino prospekta določa Zakon o vrednostnih papirjih (Section 10(a)).

SEKUNDARNI TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

1. BORZA

1. Francija

Borze vrednostnih papirjev v Franciji so javno—pravne ustanove, ki jih ustanovi Ministrstvo za finance in ekonomijo (člen 71, Code de Commerce), soglasje k ustanovitvi borze pa da COB (Commission des Operations de Bourse). Splošna pravila glede trgovanja na borzi ter pogoje in pravila za kotacijo na borzi določa Svet Borze (Conseil des Bourses de Valeurs), ki jih odobri Ministrstvo za finance in ekonomijo in COB. Francoska vlada je zastopana v Svetu Borze z Komisarjem, ki ga imenuje Minister za finance in Ekonomijo. Izvršilo telo

borze je v Franciji Societe des Bourses Francaises, ki izvršuje odločitve Sveta Borze ter zagotavlja tekoče delovanje borze. Člane Societe des Bourses Francaises izvolijo borzne družbe, izvršnega direktorja pa potrdi Minister za finance in ekonomijo.

2. Japonska

Na Japonskem so borze privatno—pravne ustanove (korporacije) v lasti članic borze, ki imajo pravico do poslovanja na borzi. V skladu s poglavjem 5 Zakona o borzi in vrednostnih papirjih iz leta 1947 je za ustanovitev borze predhodno potrebna pridobitev licence Ministrstva za finance (oziroma Biroja za vrednostne papirje v njegovi sestavi). Borza posluje kot samo—regulativna organizacija s svojim statutom in pravili poslovanja na borzi. Statut in pravila borze odobri Biro za vrednostne papirje — Oddelek za sekundarni trg. Organi borze (Tokyo) so skupščina, predsednik borze, odbor guvernerjev, 6 stalnih komitejev in ad—hoc komiteji ter 16 oddelkov za posamezna poročja.

3. Nizozemska

Borze vrednostnih papirjev na Nizozemskem (Amsterdam) so privatno pravne organizacije, ki so ustanovljene po Borznem zakonu iz leta 1914 in delujejo v skladu z določbami Zakona o poslovanju z vrednostnimi papirji (Wet Effectenhandel), ki ga je 1. maja 1986 izdalo Ministrstvo za finance. Borza je tako samo—regulativna organizacija v lasti Združenja družb, ki poslujejo z vrednostnimi papirji (Vereeniging fur den Effectenhandel). Sprejema svoja pravila (Fondsenreglement) in od leta 1989 posluje pod nadzorom Nizozemskega Odbora za vrednostne papirje (Stichting Toezicht Effectenverkeer) — pred letom 1989 le bilo za nadzor nad borzo pristojno Ministrstvo za finance.

4. Nemčija

V Nemčiji akademski spor, ali so borze javno ali privatno pravne ustanove, še vedno ni končan. Praktično pa lahko nemške borze opredelimo kot samo—regulativne organizacije, ustanovljene kot delniške družbe, katerih ustanovitev odobri deželna vlada, ki tudi vrši nadzor nad delovanjem borze. Borze delujejo na podlagi javnega prava oziroma v skladu z Borznim zakonom iz leta 1989 (Borsengesetz) ter svojih pravil, ki jih odobri deželni nadzorni organ — minister za ekonomijo in finance. Glavni organ borze je odbor guvernerjev, ki je odgovoren za upravljanje borze, poleg tega pa so organi še Pristopni odbor, Pristopni komite in Častni komite.

5. Singapur

Singapurske borze so delniške družbe v lasti članov borze, ki poslujejo na njej. Borza je »samo—regulativna institucija, ki deluje v skladu z Zakonom o vrednostnih papirjih iz leta 1973 (Securities Industry Act), akt o ustanovitvi ter statut borze pa sta predmet odobritve singapurskega Ministrstva za finance (člen 6(2) SIA). Prav tako mora Ministrstvo za finance odobriti vsako spremembo ali dopolnitev statuta in pravil borze (člen 7(1),(3) SIA).

6. Švica

Sedem regionalnih borz v Švici (Zurich, Ženeva, Basel, Lausanne, Bern, Neuchatel in St. Gallen) ima status javno—pravnih institucij, ki delujejo po kantonalnih zakonih, zakonu o borzi (Borsengesetz — 1992) in obligacijskem zakonu. Borze so samo—regulativne organizacije, njihova pravila pa odobri lokalna kantonalna vlada. Borze so združene v Švicarsko združenje borz, nadalje pa so v Tripartitno združenje borz vključene tri največje švicarske borze — Zurich, Ženeva in Basel.

7. Velika Britanija

Borza v Veliki Britaniji (International Stock Exchange s sedežem v Londonu ter podružnicami v večjih mestih) je privatna družba v lasti članov borze, ki sama izdaja svoja pravila. Glavni organ borze je Svet borze (Council of Stock Ex-

hange), ki je po Financial Services Act iz leta 1986 pristojen za upravljanje borze in sprejemanje pravil delovanja in poslovanja na borzi.

8. Združene Države Amerike

Borze v ZDA so privatne korporacije v lasti članov borze, ki poslujejo na borzi, se pravi da so v osnovi samo-regulativne organizacije s svojim statutom in pravili. Vendar pa ima po Securities Exchange Act iz leta 1934 Komisija za vrednostne papirje (Securities Exchange Commission - SEC) skoraj absolutno pristojnost kotrole poslovanja nad borzo. Borza mora biti registrirana pri SEC (section 6(a) of SEA), v zakonu (section 6(b) of SEA) pa so natančno določeni pogoji za registracijo borze. Borzo (New York Stock Exchange) upravlja odbor guvernerjev, ki ga izvolijo člani borze, ki so večinoma tudi delničarji borze. Nadalje so glavni organi borze še oddelek za kotacijo, oddelek za članstvo, oddelek za poslovanje na parketu ter oddelek za stike z javnostjo.

II. NADZOR NAD POSLOVANJEM BORZE

1. Francija

V skladu z vladnim odlokom št.67-833/28.9.1967 je bila v Franciji ustanovljena Borzna komisija (Commission des Operatins de Bourse - COB), ki je kot avtonomno administrativno telo pristojna za nadzor nad poslovanjem borze in trgov vrednostnih papirjev. COB je sestavljena iz 8 stalnih članov, predsednika imenuje vlada. Po razširitvi nadzornih pristojnosti leta 1988 COB izvaja nadzor nad transakcijami z vrednostnimi papirji na borzi oziroma preprečuje morebitne manipulacije s cenami. COB izdaja svoja pravila glede poslovanja z vrednostnimi papirji v obliki instrukcij, ki se nanašajo na ustanavljanje borznih družb, kotacijo na borzi, ustanavljanje in upravljanje vzajemnih skladov... Nadalje v svoji preiskovalni funkciji glede poslovanja borze zbira podatke od 3. oseb in revizorjev sprejema in preiskuje pritožbe javnosti ter lahko z namenom kontrole borze in njenih članov imenuje posebne inšpektorje. V kazenski funkciji COB lahko začasno suspendira trgovanje na borzi, umakne določen papir iz kotacije, zapleni določen vrednostni papir, uvede lahko disciplinski postopek proti kršitelju zakonov in pravil poslovanja na borzi ali pa predlaga uvedbo sodnega postopka javnemu tožilcu. Poleg tega COB daje Ministrstvu za finance in sodišču svoja mnenja in nasvete. O svojem delu je dolžna vsakoletno izdati poročilo francoski vladi, ta poročila pa pomenijo tudi uradno interpretacijo obstoječe regulative na področju vrednostnih papirjev.

2. Japonska

Celoten trg vrednostnih papirjev na Japonskem natančno nadzoruje Ministrstvo za finance oziroma Biro za vrednostne papirje v njegovi sestavi. Za neposreden nadzor nad poslovanjem borze je pristojen Oddelek za sekundarni trg biroja za vrednostne papirje, ki za vsako borzo določi posebnega nadzornika. Biro posredno nadzoruje trg vrednostnih papirjev in borzo tudi preko organov samo-regulativnih organizacij, kot so borza, Združenje japonskih dealerjev, Združenje polnopravnih članov tokijske borze, Združenje underwriterjev, Združenje investicijskih trustov... Takšne organizacije navadno ustanovijo različne komiteje, ki so pristojni za nadzor nad posameznimi področji, o svojem delu in ugotovitvah pa poročajo Ministrstvu za finance.

Z drugim amandmajem zakona o borzi in vrednostnih papirjih je bila julija 1992 ustanovljena Borzno-nadzorna komisija (Securities Exchange Surveillance Commission - SESC). Sestavljena bo predvsem iz prejšnjih uslužbencev Biroja za vrednostne papirje - oddelka za sekundarni trg, ter bo imela status neodvisnega telesa, ki pa bo še vedno pod nadzorom Ministrstva za finance. SESC bo samostojno in celovito izvajala nadzor nad celotnim trgov vrednostnih papirjev, ter bo imela večja pooblastila kot Biro za vrednostne papirje (npr. možnost samostojne preiskave in primeru kršitve pravil trgovanja...)

3. Nizozemska

Po sprejemu nove regulative na področju vrednostnih papirjev leta 1992 (zakon o nadzoru trgovanja z vrednostnimi papirji; vladni dekret o nadzoru trgovanja z vrednostnimi papirji) je za nadzor nad borzo kot tudi nad trgovanjem z vrednostnimi papirji izven borze pristojen Odbor za vrednostne papirje (Stichting Toezicht Effectenverkeer - STA). Borza (Amsterdamska) je po novem zakonu obdržala samo-regulativni status ter še vedno sprejema svoja pravila, STA pa skrbi, da pravila zagotavljajo zadostno varstvo investorjev - v ta namen lahko zahteva od organov borze, da pravila uskladijo z zahtevami STA ter izda borzi potrebna navodila. Poleg tega ima STA v vsakem trenutku pravico zahtevati od borze (in ostalih institucij) vse potrebne informacije, ki ji bodo omogočile izvrševanje nadzorne funkcije.

4. Nemčija

V skladu z Borznim zakonom (člen 1(2)) je za nadzor nad borzo pristojna deželna vlada, ki imenuje Državnega komisarja kot direktnega vršilca nadzora v imenu vlade (člen 2(1)). Državni komisar nadzruje trgovanje z vrednostnimi papirji na borzi v smislu zakonitosti trgovanja ter ima pravico biti prisoten na borznem sestanku ter sestankih organov borze; o nepravilnostih poslovanja borze komisar obvešča vladni nadzorni organ. Po členu 4 (4) Borznega zakona mora pravila borze odobriti deželna vlada, ki lahko tudi zahteva od borze spremembo ali dopolnitev pravil. Poleg tega lahko deželna vlada z odlokom določi postopek izvrševanja volilne pravice v Odboru guvernerjev borze, pogoje za članstvo v Odboru guvernerjev ter prenehanje članstva guvernerjev borze.

5. Singapur

Poslovanje singapurske borze neposredno nadzoruje Borzni komite, ki je organ borze, Borzni komite pa nadzoruje Ministrstvo za finance, ki odobri pravila komiteja ter vsako spremembo ali dopolnitev pravil.

6. Švica

Za nadzor nad borzo so v Švici pristojni kantonalni Urad borznih komisarjev, katerih člani so Borzni komisariji in Borzni uradnik, ki jih skupaj z namestniki imenuje vlada. Urad borznih komisarjev, v skladu z vladnim odlokom, ki ureja njegove pristojnosti, nadzoruje skladnost poslovanja na borzi z zakoni, statutom borze in ostalimi pravili, kot tudi pravilno izvrševanje transakcij na borzi ter objavljenje brozskih cen. Borzni komisar vsakodnevno podpiše uradno kotacijsko listo vrednostnih papirjev, tako da mora biti v tudi ta namen obvezno prisoten na vsakem borznem sestanku. V primeru, da ugotovi nepravilnosti pri poslovanju na borzi, lahko prepove objavo uradne cene vrednostnih papirjev ter izda organom borze ustrezna navodila, ki jih morajo organi borze brez odlašanja izvršiti. Poleg Urada borznih komisarjev posredno nadzoruje delovanje borz tudi Združenje švicarskih borz.

7. Velika Britanija

Za nadzor nad delovanjem Londonske borze je pristojen Department of Trade and Industry, ki je nadalje pooblastil (v skladu z določbami Financial Services Act) Securities Investment Board Ltd. (SIB) za direkten nadzor nad borzo in trgovanjem z vrednostnimi papirji ter za izdajanje regulative in standardov na področju vrednostnih papirjev. SIB pa lahko nadalje za nadzor nad določenimi segmenti trga pooblasti različne samo-regulativne organizacije, (npr. borzo, International Securities Markets Association (ISMA), Investment Management Regulatory Organization (IMRO)...). Zadnje čase je takšna fragmentacija nadzora nad trgov vrednostnih papirjev predmet ostrih kritik, tudi visokih uradnikov v samem SIB, tako da je pričakovati, da bo SIB vedno bolj samostojno nadzirala trg vrednostnih papirjev v Veliki Britaniji.

8. Združene Države Amerike

Popoln nadzor nad trgov vrednostnih papirjev in borzami ima v ZDA Securities Exchange Commission (SEC), ki je bila

ustanovljena 1. junija 1934, s sprejetjem Securities Exchange Act. SEC je samostojen administrativni organ, ki ga sestavlja pet komisarjev, ki jih imenuje predsednik ZDA ter okoli 2000 uslužbencev. Največ trije komisarji lahko pripadajo isti politični stranki. Glavna aktivnost SEC-a je zagotavljanje varstva investitorjev ter pošteno in tekoče delovanje trga vrednostnih papirjev. V ta namen SEC izdaja pravna pravila (rules), ki so obvezna za vse udeležence na trgu kapitala. Nadalje lahko SEC samostojno začne preiskavo, bodisi po uradni dolžnosti ali na zahtevo investitorjev, z namenom zbiranja dejstev glede morebitne kršitve zakonov – npr. preko zasliševanja prič, pregledovanjem dnevnikov in dokumentacije borznih posrednikov ali borze same. Poleg tega je SEC pooblaščen za spremeniti ali dopolniti katerokoli borzno pravilo, če je to pomembno za varstvo investitorjev.

Posredno borzo in trg vrednostnih papirjev nadzorujejo še razne samo-regulativne organizacije (NASD, SIA,...), na katere lahko SEC prenese del svoje pristojnosti, v primeru neizpolnjevanja obveznosti pa jim lahko pristojnosti tudi odvzame.

III. KOTACIJA NA BORZI

1. Francija

Kotacija na francoskih borzah je tri-stopenjska. Uradni trg (Cote Officielle) se deli na promptni trg (Marche au Comptant) in na termiski trg (Marche a Terme). Pogoji za kotacijo na Uradnem trgu so usklajeni z direktivami ES. Vrednostni papirji, ki ne izpolnjujejo pogojev za Uradno kotacijo, lahko kotirajo na Drugem trgu (Second Marche), ali pa na OTC trgu, neuradno (Marche Hors-Cote). Predpogoj za Uradno kotacijo in kotacijo na Drugem trgu je objava prospekta za kotacijo – prospekt odobri COB. Izdajatelj, ki želi, da njegov vrednostni papir kotira na borzi, vloži zahtevo pri Svetu borze, duplikat zahteve pa pri COB. Kotacijo odobri Svet borze, COB pa ima pravico veta. Državne obveznice so avtomatično sprejete v kotacijo, za kotacijo vrednostnih papirjev iz ne-OECD držav pa je potrebno pridobiti privoljenje Ministrstva za finance in ekonomijo.

2. Japonska

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati družba, da njen vrednostni papir lahko kotira na borzi, določa borza sama. Izdajatelj, ki želi, da njegovi vrednostni papirji kotirajo na borzi, mora zahtevo za kotacijo poslati borzi (Komiteju za kotacijo) ter Ministrstvu za finance (Biroju za vrednostne papirje). Zahtevi mora biti priložen prospekt, sklep odbora direktorjev o kotaciji, specimen, 3 kopije akta o ustanovitvi ter finančno poročilo, če gre za kotacijo obveznic, tudi pogodba z organizacijo, ki bo zastopala interese lastnikov obveznic (trust indenture). O kotaciji na borzi odloča Ministrstvo za finance, po izdanem dovoljenju pa izdajatelj sklene z borzo sporazum o kotaciji (listing agreement), v katerem s določene pravice in obveznosti izdajatelja kot tudi borze (spoštovanje pravil, provizije, izplačila, odgovornost...).

3. Nizozemska

Vrednostni papirji na nizozemskih borzah lahko kotirajo na Uradnem trgu ali na Paralelnem trgu, kjer so pogoji za kotacijo manj strogi. Pogoji za Uradno kotacijo ter vsebina prospekta za Uradno kotacijo so vsklajeni z direktivami ES. Zahtevo za kotacijo s prospektom v imenu izdajatelja na borzi vloži banka-sponzor (to je ponavadi glavna banka, ki je sodelovala pri izdaji vrednostnih papirjev). Ko borza odobri kotacijo (rok 30 dni), pošlje zahtevo Ministrstvu za finance s priporočilom, da potrdi kotacijo na borzi. Ministrstvo za finance ima na voljo rok 6 mesecev, da potrdi ali zavrne kotacijo – med tem časom je kotacija provizorična (vendar v praksi Ministrstvo za finance odloči o kotaciji največ v roku 14 dni).

4. Nemčija

Po zakonu o borzi (Borsengesetz; člen 37/1) o kotaciji na Uradnem trgu odloča borzni Odbor za sprejem, o kotaciji na

Prostem trgu pa borzni Komite za sprejem (Borsengesetz; člen 71/3). Zahtevi za kotacijo, ki jo za izdajatelja vloži ena od bank – članic borze, morajo biti priloženi še akt o ustanovitvi, letne bilance, izpisek iz registra družb, sklep skupščine o izdaji vrednostnih papirjev, specimen vrednostnega papirja, izjava izdajatelja o prevzemu odgovornosti za verodostojnost podatkov v zahtevi ter osnutek prospekta za kotacijo. Zvezna vlada pa je pristojna (Borsengesetz; člen 38), da z odlokom določi vsebino prospekta za uradno kotacijo, minimalne pogoje za uradno kotacijo, čas objave prospekta, postopek izdaje dovoljenja za kotacijo ter morebitne izjeme objave prospekta. Trenutno so pogoji za uradno kotacijo na borzi in vsebina prospekta za uradno kotacijo vsklajeni z direktivami ES. Postopki in pogoji za kotacijo na Prostem trgu so urejeni z pravili borze.

5. Singapur

V Singapurju borza v svojih pravilih določa pogoje za kotacijo vrednostnih papirjev ter podatke, ki se objavijo pri kotaciji. Zahtevo za kotacijo z osnutkom prospekta pripravi in vloži pri Borznem komiteju investicijska banka, s katero ima izdajatelj sklenjeno pogodbo. O kotaciji na borzi ter verifikaciji prospekta samostojno odloča Borzni komite kot organ borze, vendar pred svojo odločitvijo vedno zaprosi za mnenje Securities Industry Council – SIC, ki je vladni posvetovalni organ za področje vrednostnih papirjev. Zahtevi za kotacijo na borzi morajo biti poleg osnutka prospekta (vsebinsko prospekta določa zakon o družbah iz leta 1984; poglavje 39) priloženi še naslednji dokumenti: akt o ustanovitvi družbe, statut, letna poročila delničarjem za predhodnih 5 let, specimen vrednostnega papirja, certifikat o distribuciji vrednostnih papirjev, potrdilo o plačani proviziji za kotacijo.

6. Švica

Pravila Borznega Združenja (samo-regulativna organizacija borznih posrednikov) določajo minimalne pogoje, postopek ter vsebino prospekta za kotacijo na posameznih švicarskih borzah. Pravila odobri kantonalna vlada. Zahtevo za kotacijo vrednostnih papirjev v imenu izdajatelja vloži banka (lead-manager) – članica borze pri izvršnem komiteju Borznega združenja. Zahtevi so priloženi naslednji dokumenti:

- 4 kopije prospekta za kotacijo
- 4 kopije oglasa za kotacijo
- 4 kopije zadnjega avditiranega letnega finančnega poročila
- 4 kopije akta o ustanovitvi družbe
- specimen vrednostnega papirja, oziroma (v primeru imobiliziranih vrednostnih papirjev) potrdilo, da lahko imetnik vrednostnega papirja kadarkoli pridobi certifikat o lastništvu vrednostnih papirjev.

Prospekt mora vsebovati vse podatke, ki omogočajo investitorjem ocenitev vrednostnega papirja, ki je predviden za kotacijo na borzi. Obvezna vsebina prospekta je določena s pravili Borznega združenja, prav tako obvezna vsebina javnega oglasa oziroma obvestila o kotaciji. Zahtevo za kotacijo ter prospekt in javni oglas odobri izvršni komite Borznega združenja, Ministrstvo za Ekonomijo pa lahko na lastno iniciativo zavrne ali prekliče kotacijo na borzi.

7. Velika Britanija

Pogoje za kotacijo na Londonski borzi določa Svet borze (Council of Stock Exchange), pri katerem izdajatelj vrednostnih papirjev oziroma v njegovem imenu član borze (sponzor) vloži zahtevo za kotacijo. Zahtevi se priloži še akt o ustanovitvi, statut, sklep o izdaji, letne bilance, izjava direktorjev, da sprejemajo borzna pravila ter pri večjih emisijah pogodba z vsaj dvema »market-makerjema«, ki bosta trgovala z zadevnimi vrednostnimi papirji na borzi. Temeljni dokument za kotacijo pa je prospekt, katerega vsebina je za uradno kotacijo določena v t.i. Yellow book in za neuradno kotacijo v t.i. Green book, ki ju je izdal Svet borze. Yellow Book je pravzaprav dobesedno povzeta vsebina prospekta, kot ga določa direktiva 80/390/EEC. Vsebinsko prospekta preveri in odobri Svet borze, ki v soglasju s SIB izdaja tudi pravila glede izjem od obveznosti izdaje prospekta za kotacijo na borzi.

8. Združene Države Amerike

Pogoje za kotacijo na borzi predpiše borza v svojih pravilih, ki jih odobri SEC. Zahteva za kotacijo mora biti vložena na borzi in pri SEC (tudi trgovanje z vrednostnimi papirji izven borze – na OTC trgu, mora biti registrirano pri SEC), ki tudi odobri prospekt za kotacijo ter kotacijo na borzi samo. Tudi odstranitev vrednostnega papirja iz kotacije na borzi je najprej v pristojnosti borze, odločitev pa mora nadalje odobriti še SEC. Takšno »dvojno« preverjanje kotacije na borzi oziroma podatkov, ki bodo na voljo javnosti glede vrednostnih papirjev, ki kotirajo, ima namen zagotoviti čim večjo varnost ter informiranost pri investiranju v vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, oziroma izven nje.

IV. BORZNO POSREDNIŠKE DRUŽBE

1. Francija

Transakcije z vrednostnimi papirji v Franciji so tradicionalno monopol privatnih borznih družb (Societe de Bourse), v zameno za monopol pa so strogo regulirane. Pooblastilo za poslovanje jim odobri Svet borze (Conseil des Bourses de Valeurs), ki izda tudi pravila poslovanja borznih družb: pogoji za ustanovitev, disciplinske sankcije, pogoji za dodelitev pooblastila... Pravila odobri COB, Banque de France in finančni minister. Borzne družbe lahko pridobijo pooblastilo za posredovanje z vrednostnimi papirji za tuj račun, trgovanje za svoj račun, upravljanje z investicijskim portfeljem ter upravljanje z vzajemnim skladom. Poleg tega lahko zaprosijo tudi za status investicijske banke, kar jim bo omogočalo tudi poslovanje na primarnem trgu vrednostnih papirjev. Borzne družbe so organizirane v Združenje borznih družb (Association Francaise des Societes de Bourse), ki zastopa njihove interese.

2. Japonska

Člen 65 zakona o borzi in vrednostnih papirjih prepoveduje bančnim institucijam underwriting, posredovanje in trgovanje z vrednostnimi papirji. Namen tega člena je preprečevanje konfliktov med bančnimi in borzno posredniškimi institucijami ter učinkovito alokacijo sredstev preko povečanja konkurence med neposrednim in posrednim financiranjem oziroma ponudbo kapitala.

Borzno posredniške družbe lahko poslujejo z vrednostnimi papirji le, če pridobijo licenco za posamezno področje poslovanja (broking, dealing, underwriting...), ki jim jo izda Ministrstvo za finance – Biro za vrednostne papirje. Zakon (člen 31) določa temeljne kriterije za pridobitev licence:

- a) Finančna moč;
- b) Strokovne kompetence
- c) Ekonomski kriterij – upošteva geografsko razporeditev poslovanja firm.

Julija 1992 so stopile v veljavo spremembe zakona o borzi in vrednostnih papirjih, ki je na eni strani liberaliziral pogoje za pridobitev licence, na drugi strani pa povečal nadzor nad poslovanjem borzno posredniških firm, predvsem glede notranjega trgovanja, manipulacij s cenami vrednostnih papirjev ter organizacijske strukture v firmah.

3. Nizozemska

Nizozemska zakonodaja dopušča poslovanje z vrednostnimi papirji tako različnim javnim in privatnim bančnim institucijam (Izvozna javna banka, komercialne banke, investicijske banke...) kot tudi nebančnim institucijam, ki se lahko ukvarjajo z trgovanjem z vrednostnimi papirji (brokerske firme). Nadzor nad poslovanjem z vrednostnimi papirji bančnih institucij opravlja Nizozemska Centralna Banka (Nederlandsche Bank). Za nadzor nad nebančnim poslovanjem z vrednostnimi papirji pa je pooblaščen Ministrstvo za finance (Ministerie van Financien), delno pa tudi Centralna Banka – namreč po nizozemski zakonodaji lahko brokerske firme pridobijo dovoljenje za sprejemanje kratkoročnih depozitov in za zagotavljanje kreditov; v tem delu poslovanja jih nadzoruje Nizozemska Centralna Banka. Če pa želijo banke ali brokerske firme poslovati preko borze, morajo obvezno plasirati svoja naročila preko posebnih borznih posrednikov (Hoekman), ki obenem tudi določajo oziroma kotirajo cene vrednostnih papirjev, ki uradno kotirajo na borzi.

4. Nemčija

Za celotni nemški finančni sistem je značilna vodilna vloga t.i. univerzalnih bank. Poleg tradicionalnih komercialno-bančnih uslug univerzalne banke zagotavljajo kratko in dolgoročne kredite ter se ukvarjajo z vsemi vrstami poslovanja z vrednostnimi papirji – izdajanje in odkup vrednostnih papirjev (underwriting), trgovanje z vrednostnimi papirji, investiranje v delnice in obveznice... Investorjeva naročila za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev bodo tako vedno izvršena preko banke. Banke ureja bančni zakon, za nadzor nad poslovanjem pa sta pristojna Nemška centralna banka (Bundesbank) ter Zvezni bančno nadzorni urad.

Preko borze plasirana naročila za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev izvršujejo posebni borzni posredniki (Kursmaklerji – na uradnem trgu, Maklerji – na prostem trgu), ki obenem določajo oziroma kotirajo cene vrednostnih papirjev na borzi. Organizirani so v deželne maklerske zbornice.

5. Singapur

Po singapurski zakonodaji se nihče ne sme ukvarjati s poslovanjem z vrednostnimi papirji, razen če ima za to posebno licenco, ki jo izda Registrar družb (Registrar of Companies). Registrar družbi kot pravni osebi lahko izda licenco za trgovanje (dealing) z vrednostnimi papirji ali licenco za investicijsko svetovanje. Pri tem pa mora imeti tudi fizična oseba, ki bo direktno opravljala dejavnost trgovca z vrednostnimi papirji ali investicijskega svetovalca posebno licenco, ki jo prav tako izda Registrar. Na ta način so ločeni pogoji za pridobitev licence med pravnimi in fizičnimi osebami: pravna oseba bo za pridobitev licence morala izkazati zadostno finančno stabilnost, fizična oseba pa določeno strokovno znanje.

Licenca je veljavna eno leto, mesec pred iztekom je potrebno vložiti prošnjo za podaljšanje. Registrar ima zakonsko določeno pravico vpogleda v vse poslovne knjige imetnika licence, iz katerih so razvidne transakcije z vrednostnimi papirji. Na ta način se Registrar lahko prepriča o izpolnitvi pogojev za podaljšanje licence ter o pravilnosti oziroma zakonitosti poslovanja imetnika licence. Registrar lahko razveljavi licenco tudi pred njenim iztekom, če ugotovi nepravilnosti poslovanja imetnika licence; še posebej se to nanaša na vodenje dnevnikov in poslovnih knjig, katerih vsebina je natančno določena v samem zakonu.

6. Švica

Kdorkoli (banka ali brokerska firma, pravna ali fizična oseba) se želi ukvarjati z kupovanjem in prodajanjem vrednostnih papirjev, mora predhodno pridobiti kantonalno licenco, ki jo izda Ministrstvo za ekonomijo, na predlog Borzne komisije in Borznega združenja. Licenco je možno pridobiti za poslovanje z vrednostnimi papirji na borzi (broker) ali za poslovanje izven borze na over-the-counter trgu. Broker je upravičen kupovati in prodajati vrednostne papirje tako za svoj račun kot za račun drugih. Vsak nakup in prodajo morajo vsakodnevno vpisovati v brokerski dnevnik, skupaj z vsemi podatki o transakciji (natančna vsebina dnevnika je določena s samim zakonom o profesionalnem trgovanju z vrednostnimi papirji). Strankam so brokerji dolžni izstaviti izpisek iz dnevnika za vsako transakcijo, ki so jo izvršili po njihovem naročilu, bodisi na borzi, bodisi izven nje.

7. Velika Britanija

Borzni posredniki (brokerji), ki so člani Londonske borze in poslujejo izključno na borzi, ne potrebujejo za svoje poslovanje posebne licence, saj pogoje za delovanje preveri borza ob sprejemu v članstvo. Brokerjem je dovoljeno »držati« vrednostne papirje za svoj račun. Kadar izvršujejo klientova naročila

čila preko borze, posel opravijo s posredovanjem posebnih borznih posrednikov – market-makerjev. Le-ti kotirajo oziroma določajo nakupno in prodajno ceno vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, ter so po ceni in količini, ki jo kotirajo, tudi zavezani kupiti ali prodati oziroma izvršiti (s strani brokerja) posredovano naročilo. Licenčni dealerji (Licensed Dealers in Securities) pa so finančne organizacije, katerim izda licenco Department of Trade and Industry, za posredovanje in trgovanje z vrednostnimi papirji izven borze (OTC). Licenčni dealerji niso člani Londonske borze.

8. Združene Države Amerike

Zakonska ureditev ZDA izredno natančno ter najstrožje od vseh pravnih redov ureja poslovanje oseb, ki se ukvarjajo z transakcijami z vrednostnimi papirji. Obsežno to področje ureja Securities Exchange Act, v skladu s katerim je nadalje SEC pooblaščen, da izdaja celo vrsto svojih pravil, ki podrobneje urejajo posamezna vprašanja.

Po Securities Exchange Act (1934) se nihče ne sme ukvarjati z transakcijami z vrednostnimi papirji, če za to ni registriran pri SEC. Nadalje je registriranim brokerjem in dealerjem prepovedano izvrševati kakršno koli transakcijo z vrednostnimi papirji, razen če je transakcija izvršena preko borze, katere člani so, ali če so člani kakšne od samo-regulativnih posredni-

ških združenj (npr. National Association of Securities Dealers – NASD), ki je registrirana v skladu z zakonom, pri SEC.

Zahteva za registracijo broker-dealerjev mora biti vložena pri SEC. SEC preuči vlogo ter izda vlagatelju dovoljenje, če ugotovi, da izpolnjuje z zakonom in pravili SEC-a določene pogoje za registracijo.

Po izdanem dovoljenju za poslovanje broker-dealerjev pa ima SEC zakonsko dolžnost, da nadzira poslovanje le-teh ter ustrezno pravno ukrepa na podlagi javnih pritožb ali drugih indikacij glede zakonitosti izvrševanja transakcij z vrednostnimi papirji. Zakon določa tri možne načine ukrepanja SEC-a:

- a) Vložitev civilne tožbe za povrnitev škode oškodovancu, ki je utrpel škodo v zvezi z nezakonito transakcijo;
- b) V primeru goljufije ali zavestne kršitve zakona SEC lahko predlaga javnemu tožilcu uvedbo kazenskega postopka. Če je nato vložena tožba za kaznivo dejanje, SEC-ovi pravniki aktivno sodelujejo pri ugotavljanju dejanskega stanja in predložitvi dokazov poroti;
- c) Upravno-pravni ukrep. SEC lahko v primeru kršitve pravil poslovanja (po zaslišanju) izda odlok, s katerim zahteva suspenz ali izključitev broker-dealerja iz članstva na borzi, iz članstva v NASD, s katerim odvzame registracijo broker-dealerski firmi, ali posamezniku prepove zaposlitev v takšni firmi...

POJASNILO

Bralcem Poročevalca sporočamo, da predlog za izdajo zakona o poračunavanju obveznosti republike do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije z osnutkom zakona – EPA 215, ki ga je predložila vlada, ni bil dan v zakonodajni postopek v državnem zboru.

V postopek je dan predlog zakona o obveznostih republike za uresničevanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod ugodnejšimi pogoji – EPA 210, ki sta ga pripravila in vložila poslanka Danica Simšič in poslanec Tone Peršak in ureja enako vsebino.

Oba zakona sta bila objavljena v Poročevalcu števil. 12, ki je izšel 25. maja 1993

Predlog zakona o RATIFIKACIJI EVROPSKE KONVENCIJE O PRIZNAVANJU PRAVNE OSEBNOSTI MEDNARODNIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ – EPA 214

Vlada Republike Slovenije je na 26. seji dne 13. 5. 1993 določila besedilo:

PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI EVROPSKE KONVENCIJE O PRIZNAVANJU PRAVNE OSEBNOSTI MEDNARODNIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ,

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alineje 215. člena, 266., 267. in ob smiselni uporabi 314. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije, 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije ter drugega odstavka 63. člena zakona o zunanjih zadevah.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 65. člena poslovnika Vlade Republike Slovenije in na podlagi 220. in 221. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določila, da bosta kot njena predstavnik pri delu delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije sodelovala:

Lojze PETERLE, minister za zunanje zadeve,

Borut MAHNIČ, vodja službe za mednarodnopravne zadeve v Ministrstvu za zunanje zadeve.

PREDLOG ZAKONA o ratifikaciji Evropske konvencije o priznavanju pravne osebnosti mednarodnih nevladnih organizacij

1. člen

Ratificira se Evropska konvencija o priznavanju pravne osebnosti mednarodnih nevladnih organizacij, podpisana v Strasbourgu 24. aprila 1986.

2. člen

Konvencija se v izvirniku v francoskem jeziku ter v slovenskem prevodu glasi:

OPOMBA: Sledi tekst konvencije v francoskem jeziku

EVROPSKA KONVENCIJA O PRIZNAVANJU PRAVNE OSEBNOSTI MEDNARODNIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ UVOD

Države članice Sveta Evrope, podpisnice te konvencije, upoštevajoč dejstvo, da je namen Sveta Evrope doseči večjo enotnost med svojimi članicami, še zlasti za ohranitev in uresničitev idealov in načel, ki so njihova skupna dediščina;

priznavajoč, da mednarodne nevladne organizacije opravljajo pomembno delo za mednarodno skupnost, še zlasti na znanstvenem, kulturnem, dobrodelnem, človekoljubnem, zdravstvenem in izobraževalnem področju, in da prispevajo k dosegu ciljev in načel Listine Združenih narodov in Statuta Sveta Evrope;

v želji, da v svojih medsebojnih odnosih vzpostavijo pravila, ki določajo pogoje za priznanje pravne osebnosti teh organizacij, da bi na ta način olajšale njihovo dejavnost na evropski ravni; so sklenile kot sledi:

1. člen

Ta konvencija velja za združenja, fundacije in druge privatne ustanove (v nadaljevanju NGO), ki zadostijo naslednjim pogojem:

- imajo neprofitni namen mednarodnega pomena;
- so bile ustanovljene po notranjem pravu ene od podpisnic;
- opravljajo svojo dejavnost v najmanj dveh državah; in
- imajo svoj uradni sedež na ozemlju podpisnice ter osrednje vodstvo in kontrolo na ozemlju te ali druge podpisnice.

2. člen

1. Pravna osebnost in pravna sposobnost, ki jo je nevladna organizacija pridobila v državi podpisnici, v kateri ima svoj uradni sedež, se po zakonu priznava tudi v drugih državah podpisnicah.

2. Če to narekuje splošna korist, veljajo omejitve ali posebni postopki, ki določajo uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz pravne sposobnosti in ki jih predpisuje zakonodaja države podpisnice, v kateri pride do priznanja, tudi za nevladne organizacije, ustanovljene v drugi državi podpisnici.

3. člen

1. Dokaz za pridobitev pravne osebnosti in pravne sposobnosti je predložitev akta o ustanovitvi in statuta ali drugih osnovnih ustanovnih listin nevladnih organizacij. Tem aktom morajo biti priloženi dokumenti, ki izkazujejo upravno odobritev, registracijo ali drugo obliko javne objave v državi podpisnici, ki je podelila pravno osebnost in pravno sposobnost. V državi pogodbenici, ki nima postopka za javno objavo, bo akt o ustanovitvi nevladne organizacije potrdil pristojni organ. V času podpisa ali vložitve listine o ratifikaciji, odobritvi ali pristopu, bo država, ki jo to zadeva, obvestila Generalnega sekretarja Sveta Evrope o identiteti tega organa.

2. Da bi olajšali uporabo 1. odstavka, lahko podpisnica določi neobvezen sistem objave, ki bo omogočil, da nevladnim organizacijam ne bo treba predložiti dokaza kot ga določa prejšnji odstavek za vsako transakcijo, ki jo izvedejo.

4. člen

Uporaba te Konvencije se v državi podpisnici ne priznava le v primeru, če nevladna organizacija, ki se sklicuje na Konvencijo, s svojim ciljem, namenom ali dejavnostjo, ki jo dejansko opravlja:

- deluje v nasprotju z državno varnostjo in javno varnostjo ali škoduje preprečevanju neredov ali kaznivih dejanj, varovanju zdravja in morale ali varovanju pravic in svoboščin drugih; ali
- ogroža odnose z drugo državo ali vzdrževanje mednarodnega miru in varnosti.

5. člen

1. Ta Konvencija je odprta za podpis držav članic Sveta Evrope, ki lahko izrazijo svoje soglasje, da se zavezujejo:

- s podpisom in brez pridržka glede ratifikacije, sprejema ali odobritve.

b. s podpisom, pogojenim z ratifikacijo, sprejemom ali odobritvijo, ki mu sledi ratifikacija, sprejem ali odobritev.

2. Instrumenti ratifikacije, sprejema ali odobritve bodo shranjeni pri Generalnem sekretarju Sveta Evrope.

6. člen

1. Ta Konvencija prične veljati prvega dne v mesecu, ki sledi izteku trimesečnega obdobja od dneva, ko so tri države članice Sveta Evrope izrazile svoje soglasje, da jih Konvencija zavezuje v skladu z določili 5. člena.

2. Za katerokoli državo članico, ki naknadno izrazi svoje soglasje, da jo Konvencija zavezuje, prične Konvencija veljati prvega dne v mesecu, ki sledi izteku trimesečnega obdobja od dneva deponiranja instrumenta o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi.

7. člen

1. Ko prične ta Konvencija veljati, lahko Odbor ministrov Sveta Evrope povabi katerokoli državo, ki ni članica Sveta, da pristopi k tej Konvenciji, in sicer na osnovi sklepa, ki je sprejet z večino glasov, kot do določa 20. d člen Statuta Sveta Evrope in ki ga soglasno sprejmejo predstavniki držav podpisnic, ki so članice Odbora.

2. Konvencija prične za državo, ki je k njej pristopila, veljati prvega dne v mesecu, ki sledi izteku trimesečnega obdobja od dneva deponiranja listine o pristopu pri Generalnem sekretarju Sveta Evrope.

8. člen

1. Vsaka država lahko v času podpisa ali deponiranja svojega instrumenta o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu, opredeli ozemlje ali ozemlja, za katera bo ta Konvencija veljala.

2. Vsaka država lahko z izjavo, naslovljeno na Generalnega sekretarja Sveta Evrope, razširi veljavnost Konvencije na katerokoli drugo ozemlje, navedeno v tej izjavi. Za to ozemlje bo Konvencija pričela veljati prvega dne v mesecu, ki sledi izteku trimesečnega obdobja od dneva, ko Generalni sekretar prejme to izjavo.

3. Vsako tako izjavo iz predhodnih dveh odstavkov glede ozemlja, navedenega v tej izjavi, se lahko razveljavi z obvestilom, naslovljenim na Generalnega sekretarja.

Razveljavitev prične veljati prvega dne v mesecu, ki sledi

izteku trimesečnega obdobja od dneva, ko Generalni sekretar prejme tako obvestilo.

9. člen

Za to Konvencijo ne veljajo nobeni pridržki.

10. člen

1. Vsaka podpisnica lahko kadarkoli odpove to Konvencijo z obvestilom, naslovljenim na Generalnega sekretarja Sveta Evrope.

2. Odpoved prične veljati prvega dne v mesecu, ki sledi izteku trimesečnega obdobja od dneva, ko Generalni sekretar prejme obvestilo.

11. člen

Generalni sekretar Sveta Evrope bo obvestil države članice Sveta in katerokoli državo, ki je pristopila k tej Konvenciji o:

a. vsakemu podpisu;

b. deponiranju vsakega instrumenta o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu;

c. vsakemu datumu pričetka veljavnosti te Konvencije v skladu s 6., 7. in 8. členom;

d. vsakemu drugemu dejanju, obvestilu ali sporočilu v zvezi s to Konvencijo.

V ta namen so pooblašenci podpisali to konvencijo.

Sestavljeno v Strasbourgu 24. aprila 1986 v enem samem izvodu z enako veljavnima francoskim in angleškim besedilom, ki bo deponiran v arhivu Sveta Evrope. Generalni sekretar pošlje njegov overjen prepis vsaki državi članici Sveta Evrope in vsaki državi, ki je povabljen, da pristopi k tej konvenciji.

3. člen

Za izvajanje konvencije skrbi Ministrstvo za notranje zadeve v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve Republike Slovenije.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Konvencija ureja priznanje pravne osebe mednarodnih nevladnih organizacij v državah članicah konvencije. V njej so izraženi evropski standardi, ki so bili doseženi na tem področju, zato lahko pristop Republiki Sloveniji samo koristi, ker bo na ta način delno zapolnjena pravna praznina na področju ustanavljanja in delovanja mednarodnih nevladnih organizacij pri nas.

Pristop k navedeni konvenciji predpostavlja v državah podpisnicah tudi ustrezno ureditev notranjepravne zakonodaje, da bi se lahko izvajala konvencija. V Republiki Sloveniji bo potrebno zato čimprej sprejeti zakon, ki bo določal pogoje za registracijo in delovanje tovrstnih organizacij.

Za izvajanje konvencije ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev.

Predlog akta o NASLEDSTVU SPORAZUMOV NEKDANJE JUGOSLAVIJE Z ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO – EPA 224

Vlada Republike Slovenije je na 20. seji dne 27/5-1993 določila besedilo:

– PREDLOGA AKTA O NASLEDSTVU SPORAZUMOV NEKDANJE JUGOSLAVIJE Z ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO.

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alineje 215. člena, 266., 267. in ob smiselni uporabi 314. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije, 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije ter drugega odstavka 63. člena zakona o zunanjih zadevah.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 65. člena poslovnika Vlade Republike Slovenije in na podlagi 220. in 221. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določila, da bosta kot njena predstavnika pri delu delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije sodelovala:

– Lojze PETERLE, minister za zunanje zadeve,

– Borut MAHNIČ, vodja službe za mednarodnopravne zadeve v Ministrstvu za zunanje zadeve.

PREDLOG AKTA o nasledstvu sporazumov nekdanje Jugoslavije z Zvezno Republiko Nemčijo

Na podlagi 3. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije v zvezi z določbami 1. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije ugotavlja, da je Republika Slovenija pravna naslednica naslednjih mednarodnih pogodb, ki jih je z Zvezno Republiko Nemčijo sklenila nekdanja Jugoslavija:

1. Protokol o vzajemnem obveščanju o naturalizaciji državljanov Federativne ljudske republike Jugoslavije in Zvezne republike Nemčije z dne 18. 12. 1953, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 5/55,
2. Sporazum med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo, ki se nanaša na določene pravice na področju zaščite industrijske lastnine in avtorskih pravic z dne 21. 7. 1954, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 3/56,
3. Pogodba med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o urejanju določenih zahtevkov iz naslova socialnega zavarovanja z dne 10. 3. 1956, objavljena v Ur. l. FLRJ-MP, št. 14/56,
4. Sporazum med Federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o urejanju odškodninskih zahtevkov za restitucije, ki se jih ne da realizirati, in zahtevkov do nemške obračunske blagajne z dne 10. 3. 1956, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 14/56
5. Pogodba med Federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o gospodarskem sodelovanju z dne 10. 3. 1956, objavljena v Ur. l. FLRJ-MP, št. 3/56,
6. Skupni protokol o pogajanjih med jugoslovansko in nemško delegacijo o gospodarskih in finančnih vprašanjih z dne 10. 3. 1956, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 15/56,
7. Sporazum med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o ureditvi jugoslovanskih povojnih komercialnih dolgov z dne 10. 3. 1956, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 12/56,
8. Sporazum o zračnem prometu med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo z dne 10. 4. 1957, objavljen v Ur. l. FLRJ-MP, št. 5/58,
9. Sporazum o spremembi sporazuma o zračnem prometu med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo z dne 17. 1. 1975, objavljen v Ur. l. SFRJ, št. 54/76,

10. Memorandum o soglasju k Sporazumu o zračnem prometu med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo z dne 10. 4. 1957 med Zveznim izvršnim setom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije z dne 18. 5. 1989,
11. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo in čezmejnem cestnem prometu potnikov in blaga z dne 16. 7. 1964, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 14/64,
12. Sporazum o spremembi sporazuma med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo in čezmejnem cestnem prometu potnikov in blaga z dne 26. 7. 1973, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 1/78,
13. Sporazum o spremembi Sporazuma med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o čezmejnem cestnem prometu potnikov in blaga z dne 23. 7. 1976, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 1/78,
14. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o socialnem zavarovanju z dne 12. 10. 1968, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 9/69,
15. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o izvajanju sporazuma med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o socialnem zavarovanju, ki je bil sklenjen 12. oktobra 1968, z dne 9. 11. 1969, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 8/74,
16. Sporazum o spremembi sporazuma, ki je bil sklenjen 12. oktobra 1968 med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o socialnem zavarovanju z dne 30. 9. 1974, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 24/76,
17. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o zavarovanju za primer brezposelnosti z dne 12. 10. 1968, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP, št. 9/69,
18. Upravni sporazum za izvajanje Sporazuma med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o zavarovanju za brezposelnost z dne 12. 10. 1968 in Protokol k upravnemu sporazumu, z dne 16. 5. 1969, objavljena v Ur. l. SFRJ-MP št. 9/71,

19. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o gospodarskem, industrijskem in tehničnem sodelovanju z dne 10. 2. 1969, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 27/70,
20. Sporazum o kulturnem in znanstvenem sodelovanju med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo z dne 28. 7. 1969, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 46/70,
21. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o izročitvi z dne 26. 11. 1970, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 17/76,
22. Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o pravni pomoči v kazenskih stvareh z dne 1. 10. 1971, objavljena v Ur. l. SFRJ-MP št. 33/72,
23. Protokol med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o pomoči v kapitalu z dne 20. 12. 1972,
24. Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o vzajemni administrativni pomoči pri preprečevanju, odkrivanju in zatiranju kršitev carinskih predpisov z dne 2. 4. 1974, objavljena v Ur. l. SFRJ-MP št. 4/76,
25. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o odobritvi pomoči v kapitalu z dne 10. 12. 1974, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 66/74,
26. Sporazum med Zveznim Zavodom za mednarodno znanstveno, prosvetno-kulturno in tehnično sodelovanje Socialistične federativne republike Jugoslavije in zveznim ministrom za raziskovanja in tehnologijo Zvezne republike Nemčije o sodelovanju na področju znanstvenih raziskovanj in tehnološkega razvoja z dne 23. 5. 1975, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 13/77,
27. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o sodelovanju na področju turizma z dne 24. 7. 1975, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 7/77,
28. Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja s protokolom z dne 26. 3. 1987, objavljena v Ur. l. SFRJ-MP št. 12/88,
29. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvez-

ne republike Nemčije o pošiljanju jugoslovanskih delavcev organizacij združenega dela iz Socialistične federativne republike Jugoslavije in o zaposlovanju v Zvezni republiko Nemčiji na podlagi pogodb o izvajanju del z dne 24. 8. 1988, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 11/89,

30. Sporazum med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo o vzajemnem varstvu in sodbojanju vlaganj s protokolom z dne 10. 7. 1989, objavljen v Ur. l. SFRJ-MP št. 7/90,
31. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji jugoslovanskih obveznosti po kreditih v zvezi z nemškimi dobavami in storitvami z dne 27. 11. 1984, objavljen v Ur. l. SFRJ-Zaupno glasilo št. 62/85,
32. Okvirni sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji obveznosti SFRJ z dne 6. 9. 1985, objavljen v Ur. l. SFRJ-Zaupno glasilo št. 62/85,
33. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji jugoslovanskih obveznosti po kreditih v zvezi z nemškimi dobavami in storitvami z dne 6. 9. 1985,
34. Okvirni sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji obveznosti Socialistične federativne republike Jugoslavije (1986–1988) z dne 10. 10. 1986, objavljen v Ur. l. SFRJ-Zaupno glasilo št. 4/87,
35. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji jugoslovanskih obveznosti po kreditih v zvezi z nemškimi dobavami in storitvami (1986–1988) z dne 10. 10. 1986, objavljen v Ur. l. SFRJ-Zaupno glasilo št. 4/87,
36. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Zvezne republike Nemčije o konsolidaciji zunanjega dolga Socialistične federativne republike Jugoslavije (1988–1989) z dne 19. 10. 1988, objavljen v Ur. l. SFRJ-Zaupno glasilo št. 8/89.

Ta akt začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije–Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Na podlagi določb 3. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije o sukcesiji mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila nekdanja Jugoslavija in ki se nanašajo na Republiko Slovenijo, predlagamo Državnemu zboru Republike Slovenije akt o nasledstvu šestintridesetih dvostranskih pogodb z Zvezno republiko Nemčijo.

Dne 18. in 19. 2. 1993 so v Ljubljani potekali razgovori z delegacijo Zvezne republike Nemčije o nasledstvu dvostranskih mednarodnih pogodb, sklenjenih med nekdanjo SFRJ in ZRN. Z ZRN smo se takoj po mednarodnem priznanju dogovorili, da se dvostranske mednarodne pogodbe, ki sta jih sklenili nekdanja SFRJ in ZRN, še naprej začasno uporabljajo v odnosih med RS in ZRN. To je bila začasna rešitev, ki jo je bilo potrebno nadomestiti s formalnim dogovorom o tem, katere so tiste pogodbe, ki še naprej veljajo (v skladu z drugim odstavkom 3. člena Ustavnega zakona za izvajanje temeljne

ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije Ur. l. RS št. 1/91). Naš predlog za nadaljnjo veljavnost 17 dvostranskih sporazumov smo posredovali oktobra lani s predlogom za nadaljnjo veljavnost 27 sporazumov.

Razgovori so pokazali, da ZRN zelo dosledno zastopa stališče nadaljnje veljavnosti mednarodnih pogodb do njihove prilagoditve oz. ukinitve, s čimer se preprečujejo pravne praznine, ki bi nastale z njihovo predhodno ukinitvijo, medtem ko je naša delegacija na začetku izhajala iz predpostavke, da se sporazumi, ki so vsebinsko že zastareli ne bi prevzemali. Ob upoštevanju 3. člena Ustavnega zakona (predpostavlja prevzem vseh mednarodnih pogodb nekdanje SFRJ, ki se nanašajo na Slovenijo) smo se prilagodili nemškemu pristopu in se strinjali, da se v seznam pogodb za nadaljnjo veljavnost vključijo tudi tiste, za katera sicer pristojna ministrstva niso bila zainteresirana (cestni in zračni promet ter sporazum o vzajemnem obveščanju o pridobitvi državljanstva).

Med pogodbami, za katere je dogovorjeno, da še naprej veljajo med državama, se nahaja tudi skupina pogodb na podlagi katerih izvirajo finančne obveznosti za RS (dolгови). Delegaciji sta v zapisnik, podpisan na koncu razgovorov uvrstili klavzulo, da bo RS prevzela tisti del obveznosti nekdanje SFRJ, ki jih je stvarno in geografsko možno pripisati RS. Rezultat razgovorov obeh delegacij je bil usklajen seznam 36 pogodb, ki bodo veljale še naprej in dogovor, da se ukinejo naslednje pogodbe:

1. Sporazum med Vlado FLRJ in Vlado ZRN o začasnem urejanju plovbe po Donavi z dne 26. 6. 1954, objavljeno v Ur. l. FRLJ-MP, št. 8/55 in Protokol za tolmačenje in realizacijo sporazuma o začasnem ureditvi plovbe po Donavi z dne 17. 7. 1956, objavljeno v Ur. l. FLRJ-MP, št. 12/57.

2. Sporazum med FLRJ in ZRN o carinskem postopku za ladje, ki plujejo po Donavi z dne 17. 7. 1956, objavljeno v Ur. l. FRLJ-MP, št. 9/57.

SEZNAM

1. Korespondenca z dne 21. avgusta/3. oktobra 1957 v zvezi s skupno izjavo o vzpostavitvi diplomatskih odnosov
2. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o brezplačni zdravstveni oskrbi diplomatskih sodelavcev in nameščencev na njihovih diplomatskih predstavništvih z dne 2. junija 1961
3. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju varstva rastlin in karantene rastlin z dne 19. decembra 1963
4. Konzularna pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Nemško demokratično republiko Nemčijo z dne 12. februarja 1964
5. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o ustanovitvi jugoslovansko-nemškega komiteja za gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje skupaj s statutom komiteja z dne 15. maja 1964
6. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju zdravstva z dne 22. marca 1965
7. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju o industrijskem sodelovanju – Splošni pogoji za sklenitev in izpolnjevanje pogodb o industrijskem sodelovanju med obrati (podjetji) in gospodarskimi organizacijami Socialistične federativne republike Jugoslavije in Nemške demokratične republike z dne 6. maja 1965
8. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju veterinarstva z dne 31. avgusta 1965
9. Pogodba med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike

3. Sporazum med Vlado SFRJ in Vlado ZRN o sodelovanju na področju filma z dne 23. 2. 1972, dopolnjen z dogovorom od 15. 8. 1977/22. 6. 1978, objavljeno v Ur. l. SFRJ-MP, št. 52/73.

Poleg tega sta delegaciji v zapisnik uvrstili klavzulo, da dogovor ne izključuje morebitne veljavnosti drugih sporazumov, ki niso uvrščeni na seznam tistih sporazumov, ki bodo še naprej ostali v veljavi.

Pri usklajevanju je bil upoštevan tudi dogovor med delegacijama SFRJ in ZRN v Beogradu marca 1991 o prenehanju veljavnosti 17 dvostranskih pogodb, ki jih je nekdanja SFRJ sklenila z nekdanjo NDR (seznam v prilogi).

Predlagano, da se ohrani veljava v predlogu akta navedenih šestinideset sporazumov.

o sodelovanju na področju veterinarstva z dne 20. maja 1966

10. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju o mednarodnem cestnem prometu skupaj s protokolom o pogajanjih za sklenitev sporazuma z dne 17. septembra 1966
11. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju o olajšavah v turističnem prometu z dne 5. julija 1972
12. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju pomorskega prometa z dne 11. maja 1973
13. Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju o vzajemnem priznavanju spričeval, visokošolskih diplom, akademskih stopenj in nazivov, ki jih izdajata oz. podelujeta obe državi z dne 22. maja 1978
14. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o vzajemnih dobavah blaga in storitev v letih 1986 do 1990 z dne 12. decembra 1990
15. Sporazum med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado Nemške demokratične republike o sodelovanju na področju informacij z dne 9. decembra 1988
16. Dolgoročni program gospodarskega in znanstveno-tehničnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Nemško demokratično republiko za obdobje do leta 2000 z dne 9. decembra 1988
17. Protokol med Zveznim izvršnim svetom Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in Nemško demokratično republiko o vzajemnih dobavah blaga in storitev v letu 1990 z dne 20. decembra 1989

Predlog akta o NASLEDSTVU MEDNARODNIH VEČSTRANSKIH POGODB S PODROČJA VARSTVA SREDOZEMSKEGA MORJA, NEKATERIH MEDNARODNIH POGODB S PODROČJA POMORSKEGA PROMETA, DVEH SPORAZUMOV S PODROČJA CESTNEGA PROMETA IN SPORAZUMA O USTANOVITVI INTERAMERIŠKE BANKE ZA RAZVOJ – EPA 225

Vlada Republike Slovenije je na 20. seji dne 27. 5. 1993 določila besedilo:

– PREDLOGA AKTA O NASLEDSTVU MEDNARODNIH VEČSTRANSKIH POGODB S PODROČJA VARSTVA SREDOZEMSKEGA MORJA, NEKATERIH MEDNARODNIH POGODB S PODROČJA POMORSKEGA PROMETA, DVEH SPORAZUMOV S PODROČJA CESTNEGA PROMETA IN SPORAZUMA O USTANOVITVI INTERAMERIŠKE BANKE ZA RAZVOJ,

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alinee 215. člena, 266., 267. in ob smiselni uporabi 314. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije, 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike

Slovenije ter drugega odstavka 63. člena zakona o zunanjih zadevah.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 65. člena poslovnika Vlade Republike Slovenije in na podlagi 220. in 221. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določila, da bosta kot njena predstavnika pri delu delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije sodelovala:

– Lojze PETERLE, minister za zunanje zadeve,

– Bortu MAHNIČ, vodja službe za mednarodnopravne zadeve v Ministrstvu za zunanje zadeve.

PREDLOG AKTA o nasledstvu mednarodnih večstranskih pogodb s področja varstva Sredozemskega morja, nekaterih mednarodnih pogodb s področja pomorskega prometa, dveh sporazumov s področja cestnega prometa in sporazuma o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj

Na podlagi 3. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije v zvezi z določbami 1. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave Republike Slovenije Državni zbor Republike Slovenije odreja notifikacijo nasledstva naslednjih mednarodnih sporazumov katerih članica je bila nekdanja SFRJ Jugoslavija:

A: MEDNARODNE POGODBE S PODROČJA VARSTVA SREDOZEMSKEGA MORJA (depozitar španska vlada):

1. Konvencija o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaževanjem;
Barcelona, 16. 02. 1976
Objavljena v Uradnem listu SFRJ – Mednarodne pogodbe št. 12/77.
2. Protokol o preprečevanju onesnaževanja Sredozemskega morja zaradi potapljanja odpadkov in drugih materialov z ladij in letal;
Barcelona, 16. 2. 1976
Objavljen v Uradnem listu SFRJ – MP št. 12/77.
3. Protokol o sodelovanju v boju proti onesnaževanju Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v primeru nezgod;
Barcelona, 16. 2. 1976
Objavljen v Uradnem listu SFRJ – MP št. 12/77.
4. Protokol o zaščiti Sredozemskega morja pred onesnaževanjem s kopnega;
Atene, 17. 5. 1980;
Objavljen v Uradnem listu SFRJ – MP št. 1/90.
5. Protokol o posebej zaščitenej območjih Sredozemskega morja;
Ženeva, 3. 4. 1982;
Objavljen v Uradnem listu SFRJ – MP št. 9/85.

B: MEDNARODNE POGODBE S PODROČJA POMORSKEGA PROMETA (depozitar belgijska vlada):

1. Mednarodna konvencija za izenačitev določenih pravil o trčenju ladij;
Bruselj, 23. 9. 1910;
Objava v Sl. novine Kraljevine Jugoslavije št. 285/a – XCIV iz leta 1931.
2. Mednarodna konvencija o izenačitvi določenih pravil o nujenju pomoči in reševanju na morju;
Bruselj, 23. 9. 1910;
Objava v Sl. novine Kraljevine Jugoslavije št. 285/a – XCIV iz leta 1931.
3. Protokol o spremembi konvencije za izenačitev nekaterih pravil o pomoči in reševanju na morju;
Bruselj, 27. 5. 1967;
Objava v Ur. l. SFRJ – MP št. 26/71.
4. Mednarodna konvencija za izenačitev nekaterih pravil o konosamentu (nakladnici) in protokol o podpisu;
Bruselj, 25. 8. 1924;
Objava v Ur. l. FLRJ – MP št. 7/59.
5. Mednarodna konvencija za izenačitev nekaterih pravil glede kazenske pristojnosti za trčenje in druge pomorske nesreče;
Bruselj, 10. 5. 1952;
Objava v Ur. l. FLRJ – MP št. 3/55.
6. Mednarodna konvencija za izenačitev nekaterih pravil o civilni pristojnosti glede trčenja ladij;
Bruselj, 10. 5. 1952;
Objava v Ur. l. FLRJ – MP št. 12/56.
7. Mednarodna konvencija o začasnem zaustavljanju morskih ladij;
Bruselj, 10. 5. 1952;
Objava v Ur. l. SFRJ – MP št. 12/67.

C: MEDNARODNI POGODBI S PODROČJA CESTNEGA PREVOZA: (depozitar Organizacija Združenih narodov)

1. Sporazum o mednarodnem prevozu pokvarljivih živil in o specialnih vozilih za njihov prevoz;
Ženeva, 1. 9. 1970;
Objavljen v Ur. l. SFRJ – MP št. 50/76.
2. Evropski sporazum o delu posadke na vozilih, ki opravljajo mednarodne cestne prevoze (AETR) s protokolom o podpisu;
Ženeva, 1. 7. 1970;
Objavljen v Ur. l. SFRJ št. 30/74.

**D: Sporazum o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj; Washington, 1. 6. 1976;
Objavljen v Ur. l. SFRJ – MP št. 54/76.**

Republika Slovenija sprejema mednarodne pogodbe, navedene v tem aktu, brez pridržkov.

Ministrstvo za zunanje zadeve notificira pravno nasledstvo navedenih mednarodnih pogodb depozitarjem.

Informacija o potrditvi nasledstva s strani depozitarja se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Predloženi akt je v skladu z določbami ustavnega zakona, da Vlada Republike Slovenije predloži Državnemu zboru Republike Slovenije pregled mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila SFR Jugoslavija in se nanašajo na Republiko Slovenijo.

Zaželeno je, da Republika Slovenija prevzame navedene mednarodne pogodbe, katerih članica je bila SFR Jugoslavija. Na ta način bo RS obenem poudarila svoj status kot država pravna naslednica razpadle SFR Jugoslavije.

Mednarodne pogodbe navedene v delu A. tega akta, so sporazumi s področja varstva okolja za katere je depozitar Vlada Španije in se nanašajo na varstvo Sredozemskega morja. Skupščina Republike Slovenije je že sprejela nekatere akte o nasledstvu mednarodnih sporazumov s področja varstva morja, ki so splošne narave, med katerimi je Konvencija o preprečevanju onesnaževanja morja z odpadnimi in drugimi snovmi ter druge konvencije IMO, med katerimi se precej pogodb nanaša na varstvo morja (preprečevanje onesnaževanja morja, odgovornost za povzročeno škodo z onesnaževanjem, itd.).

Sporazumi navedeni v delu B. so mednarodne večstranske

pogodbe s katerimi se izenačuje pravila na področju pomorskega prometa za katere je depozitar Belgija.

Sporazuma navedena v delu C. sta mednarodni pogodbi s področja cestnega prevoza za kateri je depozitar OZN. Skupščina Republike Slovenije je sprejela akt o notifikaciji nasledstva konvencij OZN med katerimi so tudi konvencije s področja cestnega prometa. Ta akt predstavlja dopolnitev dosedanjih aktov v pogledu nasledstva mednarodnih večstranskih pogodb s tega področja.

Sporazum o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj naveden v delu D. je sporazum s področja mednarodnih finančnih institucij. Akt o potrditvi nasledstva mejnega sporazuma bo omogočil Republikli Sloveniji članstvo v Interameriški banki za razvoj. Kot je znano je Republika Slovenija že članica nekaterih mednarodnih finančnih institucij, kot so Mednarodni monetarni fond, Evropska banka za obnovo in razvoj, Svetovna banka itd.

Po sprejemu akta v Državnem zboru Republike Slovenije bo Ministrstvo za zunanje zadeve depozitarju za navedene mednarodne pogodbe dostavilo ustrezen instrument, s katerim bo pridobila članstvo v teh pogodbah.

Predlog zakona o RATIFIKACIJI KONVENCIJE O TRANSFERJU OBSOJENIH OSEB – EPA 226

Vlada Republike Slovenije je na 20. seji dne 27/5-1993 določila besedilo:

– PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O TRANSFERJU OBSOJENIH OSEB,

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alinee 215. člena, 266., 267. in ob smiselni uporabi 314. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije, 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije ter drugega odstavka 63. člena zakona o zunanjih zadevah.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 220. in 221. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije ter 1. člena začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije določila, da bosta kot njena predstavnik pri delu delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije sodelovala:

– Lojze PETERLE, minister za zunanje zadeve,

– Borut MAHNIČ, vodja službe za mednarodnopravne zadeve v Ministrstvu za zunanje zadeve.

PREDLOG ZAKONA o ratifikaciji konvencije o transferju obsojenih oseb

1. člen

Ratificira se Konvencija o transferju obsojenih oseb, podpisana v Strasbourgu 21. marca 1983 v angleškem in francoskem izvirniku.

2. člen

Besedilo konvencije v francoskem izvirniku in v slovenskem prevodu se glasi:

OPOMBA: Sledi tekst konvencije v francoskem jeziku

KONVENCIJA O TRANSFERJU OBSOJENIH OSEB

Države članice Sveta Evrope in države podpisnice te konvencije

meneč, da je cilj Sveta Evrope, doseči večjo enotnost njegovih članic,

v želji, da se še bolj razvije mednarodno sodelovanje na področju kazenske zakonodaje,

meneč, da mora biti to sodelovanje namenjeno učinkovitejšemu pravosodju in da mora omogočiti resocializacijo obsojenih oseb,

meneč, da obsegajo ti cilji zahtevo, da se tujim osebam, ki jim je odvzeta prostost zaradi storjenega kaznivega dejanja, omogočiti prestajanje kazni v okolju, iz katerega prihajajo

ter da se to lahko najbolje doseže z njihovim transferjem v državo porekla;

so se dogovorile o naslednjem:

1. člen

Definicije

Po tej konvenciji pomeni izraz:

a. kazen – katerokoli kazen ali ukrep odvzema prostosti, odrejen s strani sodišča zaradi storjenega kaznivega dejanja v omejenem ali neomejenem trajanju;

b. sodba – sodno odločbo ali odredbo sodišča, s katero je izročena kazen;

c. država izreka kazni – državo, v kateri je kaznovana oseba, ki se lahko premesti ali je že premeščena;

d. država prestajanja kazni – državo, v katero se obsojena oseba premesti ali je že premeščena zaradi prestajanja kazni.

2. člen

Splošna načela

1. Države podpisnice prevzemajo obveznost, da bodo pod pogoji iz te konvencije med seboj kar najbolj sodelovale glede vprašanj v zvezi s transferjem obsojenih oseb.

2. Oseba, obsojena na ozemlju posamezne države podpisnice, se lahko zaradi prestajanja kazni v skladu s to konvencijo premesti na ozemlja katere druge podpisnice. V ta namen lahko bodisi pri državi, ki je izrekla kazen, bodisi pri državi, v kateri naj bi prestajala kazen, izrazi željo, da se premesti na podlagi te konvencije.

3. Transfer lahko zahteva država izreka kazni ali pa država prestajanja kazni.

3. člen

Pogoji za transfer

1. Po tej konvenciji je transfer mogoč samo pod naslednjimi pogoji:

a. obsojena oseba mora biti državljan države, v kateri naj bi prestajal kazen;

b. sodba mora biti pravnomočna;

c. kazen, ki jo mora obsojena oseba še prestati, mora biti daljša od šestih mesecev, šteto od dneva, ko je bila sprejeta zahteva za njen transfer, ali pa če je kazen določena v neomejenem trajanju;

d. obsojena oseba mora privoliti v transfer, kadar pa zaradi njene starosti, duševnega ali telesnega stanja ena izmed držav meni, da je to potrebno, mora dati soglasje njen pravní zastopnik;

e. dejanja ali opustitve, zaradi katerih je prišlo do kaznovanja, se morajo po pravu države prestajanja kazni šteti za kazniva dejanja ali pa bi to bila, če bi se zgodila na njenem ozemlju;

f. država izreka kazni in država prestajanja kazni se morata dogovoriti v zvezi s transferjem;

2. Izjemoma se lahko državi podpisnici dogovorita o transferju tudi, če je kazen, ki jo mora še prestati obsojena oseba, manjša od tiste, ki je predvidena v določbi pod c. prvega odstavka.

3. Vsaka država lahko ob podpisu ali deponiranju ratifikacijskih listin ali ob sprejemu, odobritvi ali pristopu, pošlje izjavo generalnemu sekretarju Sveta Evrope in navede svoj namen, da v odnosih z drugimi državami ne bo uporabljala enega izmed postopkov iz določb a. in b. prvega odstavka 9. člena v odnosu z drugimi državami podpisnicami.

4. Vsaka država lahko kadarkoli v izjavi, naslovljeni na generalnega sekretarja Sveta Evrope, sama določi pojem državljana za potrebe te konvencije.

4. člen

Obvezno pošiljanje informacij

1. Država izreka kazni mora vsako obsojeno osebo, za katero se lahko uporabi ta konvencija, seznanimi z njeno vsebino.

2. Če obsojena oseba pri državi izreka kazni izrazi željo, da se ga premesti po tej konvenciji, mora le-ta o tem obvestiti državo prestajanja kazni takoj po pravnomočnosti sodbe.

3. Informacija mora vsebovati:

a. ime, datum in kraj rojstva obsojene osebe,

b. po potrebi njen naslov v državi prestajanja kazni,

c. dejstva, na katerih temelji sodba,

d. naravo in trajanje kazni in datum začetka njenega prestajanja.

4. Če je obsojena oseba pri državi prestajanja kazni izrazila željo, da se jo premesti po tej konvenciji, mora država izreka kazni na njeno zahtevo stopiti v stik z državo prestajanja kazni glede informacij iz 3. odstavka 4. člena.

5. Obsojena oseba mora biti pisno obveščena o vseh ukrepih, ki jih v skladu s predhodnimi odstavki sprejme država izreka kazni ali država prestajanja kazni in o vsaki odločitvi, ki jo sprejme ena ali druga država na podlagi prošnje za transfer.

5. člen

Zahteve in odgovori

1. Zahteve in odgovori v zvezi s transferjem morajo biti izdelani v pisni obliki.
2. Te zahteve mora poslati ministrstvo za pravosodje države prosilke ministrstvu za pravosodje zaprosene države. Odgovori se morajo poslati po isti poti.
3. Vsaka država podpisnica lahko v izjavi, poslani generalnemu sekretarju Sveta Evrope, sporoči svoj namen, da bo uporabljala druge zveze za komuniciranje.
4. Zaprošena država mora čimprej obvestiti državo prosilko o svoji odločitvi, ne glede na to, ali sprejema ali zavrača prošnjo za transfer.

6. člen

Dokazano gradivo

1. Država prestajanja kazni mora državi izreka kazni na njeno zahtevo poslati:

- a. listino ali izjavo, iz katere je razvidno, da je obsojena oseba njen državljan,
 - b. preis zakonskih določb države prestajanja kazni, iz katerih je razvidno, da so dejanja ali opustitve, ki so bile podlaga za obsodbo v državi izreka kazni, kaznivo dejanje tudi v državi prestajanja kazni, ali bi to bile, če bi se zgodile na njenem ozemlju
 - c. izjavo, ki vsebuje informacije iz 2. odstavka 9. člena
2. Če se prosi za transfer, mora država izreka kazni poslati državi prestajanja kazni spodaj navedene listine, razen če je ena ali druga država že izjavila, da ne privoli v transfer:
- a. overjeni prepis sodbe in zakonskih določb, na katerih le-ta temelji
 - b. navedbo o dolžini že prestane kazni, všteti tudi obvestila o kakršnem koli pridržanju ali priporu, odpustitvi kazni in vsak drug podatek v zvezi s prestajanjem kazni.
 - c. potrdilo o soglasju za transfer iz določbe pod d. prvega odstavka 3. člena in
 - d. vedno, kadar je to potrebno, zdravniško ali socialno poročilo o obsojeni osebi, informacijo o tretmaju v državi izreka kazni in priporočilo za nadaljnji postopek v državi prestajanja kazni.

3. Država izreka kazni in država prestajanja kazni lahko pred vložitvijo zahteve ali odločitvijo o sprejetju ali zavrnitvi transferja zahtevata katerokoli listino ali izjavo iz zgoraj navedenega prvega in drugega odstavka.

7. člen

Soglasje in verifikacija (odobritev)

1. Država izreka kazni mora ravnati tako, da oseba, ki da svoje soglasje za transfer po določbi pod d. prvega odstavka 3. člena, to stori prostovoljno, popolnoma zavedajoč se zakonskih posledic, ki iz tega izhajajo. Nadaljnji postopek glede tega se vodi v skladu z zakonom države izreka kazni.
2. Država izreka kazni mora omogočiti državi prestajanja kazni, da konzul ali kateri drug funkcionar, ki je določen v dogovoru z njo, preveri, ali je bilo soglasje dano pod pogoji iz prejšnjega odstavka.

8. člen

Posledica transferja za državo izreka kazni

1. Ko država prestajanja kazni prevzame obsojeno osebo, se ustavi izvršitev prestajanja kazni v državi, ki je izrekla kazni.

2. V državi izreka kazni se kazni ne more več izvršiti, ko država, v kateri se kazni prestaja, meni, da je kazni prestan.

9. člen

Posledica transferja za državo prestajanja kazni.

1. Pristojni organi države prestajanja kazni:

- a. morajo takoj nadaljevati z izvrševanjem kazni na podlagi sodne ali upravne odločbe pod pogoji iz 10. člena,
- b. ali po sodnem ali upravnem postopku kazni potrditi z odločbo te države in tako sankcijo, izrečeno v državi izreka kazni, nadomestiti s sankcijo, ki je za to dejanje predvidena v zakonih države prestajanja kazni, pod pogoji iz 11. člena.

2. Država prestajanja kazni mora, če se to od nje zahteva, državo izreka kazni pred transferjem obsojene osebe obvestiti, kateri postopek bo izvedla.

3. Za prestajanje kazni se uporablja zakon države prestajanja kazni, ki je edina pristojna za izvajanje vseh ustreznih ukrepov.

4. Vsaka država, katere notranje pravo onemogoča uporabo enega izmed postopkov iz prvega odstavka za izvajanje ukrepov, izrečenih na ozemlju kake druge države osebam, ki so glede na njihovo duševno stanje spoznane za kazensko neodgovorne za storjeno kaznivo dejanje, pripravljena pa je prevzeti te osebe zaradi nadaljnega postopka, lahko v izjavi, poslani generalnemu sekretarju Sveta Evrope, navede postopek, ki ga bo izvedla v teh primerih.

10. člen

Nadaljnje prestajanje kazni

1. V primeru nadaljnega prestajanja kazni sta za državo prestajanja kazni zavezujoči pravna narava in trajanje sankcije, izrečene v državi izreka kazni.

2. Če narava ali trajanje te sankcije nista združljivi z zakonodajo države prestajanja kazni ali če to zakonodaja te države zahteva, lahko država prestajanja kazni s sodno ali upravno odločbo prilagodi sankcijo tako, da uporabi sankcijo, ki je predvidena za istovrstna kazniva dejanja v njenem zakonu. Ta kazni ali ukrep mora po svoji naravi kar najbolj ustrezati tistemu, ki je bil izrečen s kaznijo, ki jo je treba prestat, po svojem bistvu ali trajanju pa ne sme biti strožji od kazni, izrečene v državi izreka kazni, niti ne sme presegati maksimuma, ki je določen z zakonom države prestajanja kazni.

11. člen

1. V primeru prilagoditve kazni se uporablja postopek, predviden z zakonodajo države prestajanja kazni. Pri prilagoditvi kazni je pristojni organ:

a. vezan na določena dejstva v obsegu, v katerem so izrečno ali molče vsebovana v sodbi, ki jo je izrekla država izreka kazni,

5. vezan na kazni odvzema prostosti, ki je ne sme nadomestiti z denarno kaznijo,

c. vezan, da popolnoma odšteje tisti čas, ki ga je obsojena oseba prebila v zaporu in

d. vezan, da ne poslabša položaja obsojene osebe, in pri tem ni vezan na minimalno sankcijo, ki je za to ali več storjenih kaznivih dejanj morebiti predvidena v državi prestajanja kazni.

2. Če pride do prilagoditve po transferju obsojene osebe, jo zadrži država prestajanja kazni v priporu ali sprejme kake

druge ukrepe, da bi zagotovila njeno navzočnost v državi prestajanja kazni do konca sodnega postopka.

12. člen

Pomilostitev, amnestija, omilitev kazni

Vsaka stran lahko dovoli pomilostitev, amnestijo ali omilitev kazni v skladu s svojo ustavo ali drugimi zakonskimi predpisi.

13. člen

Revizija sodbe

Samo država izreka kazni imna pravico odločati o reviziji sodbe.

14. člen

Prenehanje prestajanja kazni

Država prestajanja kazni mora ustaviti njeno izvrševanje takoj, ko jo država izreka kazni obvesti o odločitvi ali ukrepu, zaradi katerega kazni ni več izvršljiva.

15. člen

Obvestila v zvezi s prestajanjem kazni

Država prestajanja kazni pošlje državi izreka kazni vse informacije v zvezi s prestajanjem kazni:

- a. kadar meni, da je prestajanje kazni poteklo,
- b. če obsojena oseba pobegne pred potekom izvršitve kazni ali
- c. če država izreka kazni zahteva od nje posebno poročilo.

16. člen

Tranzit

1. Država podpisnica mora v skladu s svojo zakonodajo dovoliti tranzit obsojene osebe čez svoje ozemlje, če to zahteva kaka druga država podpisnica, ki se je tudi sama dogovorila s kako drugo ali tretjo državo o transferju obsojene osebe na njeno ozemlje ali z njega.

2. Država podpisnica lahko zavrne dovolitev tranzita:

- a. če je obsojena oseba njen državljan ali
- b. če dejanje, za katerega je bila izrečena kazen, ni kaznivo po njeni zakonodaji.

3. Zahteve za tranzit in odgovori se pošljejo na način, naveden v drugem in tretjem odstavku 5. člena.

4. Država podpisnica lahko čez svoje ozemlje dovoli tranzit obsojene osebe, ki jo je poslala kaka tretja država, če se je leta dogovorila s kako drugo državo podpisnico o transferju na njeno ozemlje ali z njega.

5. Država podpisnica, od katere se zahteva tranzit, sme zadržati obsojeno osebo v priporu samo toliko časa, kolikor je potrebno, da se opravi tranzit čez njeno ozemlje.

17. člen

Jeziki in stroški

1. Informacije iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 4. člena morajo biti v jeziku države podpisnice, kateri se pošiljajo, ali v enem izmed uradnih jezikov Sveta Evrope.

2. Razen v primeru iz tretjega odstavka, prevod zahteva za transfer ali drugega dokaznega gradiva ni potreben.

3. Vsaka država lahko ob podpisu ali deponiranju ratifikacijskih listin, ob sprejetju, potrditvi ali pristopu v notifikaciji, poslani generalnemu sekretarju Sveta Evrope zahteva, da so zahteve za transfer in dokazno gradivo prevedeni v njen jezik, v enega izmed uradnih jezikov Sveta Evrope ali v jezik, ki ga navede. Ob tej priložnosti lahko izrazi pripravljenost, da sprejme prevode v vsak drug jezik poleg uradnega ali uradnih jezikov Sveta Evrope.

4. Razen v primerih iz točke a, drugega odstavka 6. člena ni treba overiti listin, ki se pošiljajo v skladu s to konvencijo.

5. Stroške, ki nastanejo z uporabo te konvencije, plača država prestajanja kazni, razen stroškov, ki nastanejo izključno na ozemlju države izreka kazni.

6. Državo podpisnico, od katere se zahteva tranzit obsojene osebe, se lahko zaprosi, da zagotovi, da obsojena oseba ne bo kazensko preganjana ali, kot je izjemoma predvideno v gornjem odstavku, priprta ali podvržena kakršnikoli omejitvi osebnosti na ozemlju države, od katere se zahteva tranzit, za kakršnokoli kaznivo dejanje ali kazen, izrečeno pred transferjem obsojene osebe iz države izreka kazni.

7. Zahteva za tranzit ne bo potrebna, če se transport opravi po zraku preko ozemlja države podpisnice, pristajanje pa ni predvideno. Vendar pa lahko vsaka država z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, ob podpisu ali deponiranju ratifikacijskih listin, ob odobritvi ali pristopu, zahteva, da se jo o vsakem tranzitu čez njeno ozemlje obvesti.

18. člen

Podpis in uveljavitev

1. To konvencijo lahko podpišejo države članice Sveta Evrope in države nečlanice, ki so sodelovale pri njeni izdelavi. Države jo morajo ratificirati, sprejeti ali odobriti. Ratifikacijske listine, sprejem ali odobritev, se deponirajo pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.

2. Ta konvencija začne veljati tri mesece od dneva, ko tri države članice Sveta Evrope dajo svoje soglasje o tem, da so vezane s konvencijo v skladu s prvim odstavkom tega člena.

3. Za vsako državo podpisnico, ki da naknadno soglasje, da bo vezana s to konvencijo, začne le-ta veljati tri mesece po deponiranju ratifikacijskih listin ali listin o sprejetju ali potrditvi.

19. člen

Pristop držav, ki niso članice Sveta Evrope

1. Po uveljavitvi te konvencije lahko Odbor ministrov Sveta Evrope po posvetovanju z državami podpisnicami povabi vsako državo, ki ni članica Sveta Evrope in ni navedena v prvem odstavku 18. člena, da pristopi h konvenciji na podlagi odločitve večine, določene v 20. členu pod d. statuta Sveta Evrope in s soglasno odločitvijo predstavnikov držav podpisnic, članic Odbora ministrov.

2. Za vsako državo, ki pristopi h konvenciji, začne ta veljati tri mesece po deponiranju listin o pristopu pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.

20. člen

Ozemlje, na katerem se uporablja konvencija

1. Vsaka država lahko od podpisu ali deponiranju ratifikacijskih listin ob sprejetju ali pristopu, določi ozemlje ali ozemlja, za katera bo veljala ta konvencija.

2. Vsaka država lahko kasneje z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, razširi uporabo te konvencije na vsako ozemlje, navedeno v tej izjavi. Za to ozemlje začne konvencija veljati tri mesece od dneva, ko generalni sekretar prejme takšno izjavo.

3. Vsaka izjava, dana v skladu s predhodnima odstavkoma se, če gre za ozemlje, navedeno v tej izjavi, lahko umakne z izjavo, poslano generalnemu sekretarju. Umik začne veljati tri mesece od dneva, ko generalni sekretar prejme takšno izjavo.

21. člen

Časovna uporaba

Ta konvencija se uporablja za izvrševanje vseh kazni, ki so bile izrečene pred njeno uveljavitvijo ali po njej.

22. člen

Povezava z drugimi konvencijami in sporazumi

1. Ta konvencija ne vpliva na pravice in obveznosti, ki izvirajo iz pogodb o izročitvi in drugih mednarodnih pogodb o sodelovanju na področju kazenskih zadev, ki predvidevajo transfer priprtih oseb zaradi soočenja ali pričevanja.

2. Če sta dve ali več držav podpisnic že sklenile ali bodo sklenile sporazum ali pogodbo o transferju obsojenih oseb ali če so že vzpostavile ali bodo kako drugače vzpostavile odnose na tem področju, lahko namesto te konvencije uporabljajo ustrezní sporazum ali pogodbo.

3. Ta konvencija ni v nasprotju s pravico držav, ki so podpisnice evropske konvencije o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb, da med seboj podpišejo dvostranske ali večstranske sporazume, ki se nanašajo na vprašanja iz te konvencije, da bi dopolnile njene določbe ali olajšale uporabo načel, na katerih temelji.

4. Če zahteva za transfer spada v področje uporabe te konvencije in evropske konvencije o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb ali kakšnega drugega sporazuma ali pogodbe o transferju obsojenih oseb, mora država prosilka pri vložitvi zahteve natančno navesti listino, na podlagi katere je oblikovala zahtevo.

23. člen

Sporazumno reševanje

Evropski Odbor za kazenska vprašanja spremlja izvajanje te konvencije in po potrebi omogoči sporazumno reševanje vsakega problema, do katerega pride pri uporabi te konvencije.

24. člen

Odpoved

1. Vsaka država podpisnica lahko kadarkoli odpove to kon-

vencijo z izjavo, poslano generalnemu sekretarju Sveta Evrope.

2. Odpoved začne veljati tri mesece od dneva, ko generalni sekretar prejme izjavo.

3. Ta konvencija se bo še naprej uporabljala za izvrševanje kazni nad osebami, katerih transfer je bil opravljen v skladu z omenjeno konvencijo pred uveljavitvijo odpovedi.

25. člen

Notifikacije

Generalni sekretar Sveta Evrope obvesti države članice Sveta Evrope o tem, katere države nečlanice so sodelovale pri izdelavi te konvencije in vsako državo, ki k njej pristopi:

a. o vsakem podpisu,

b. o deponiranju ratifikacijske listine o sprejetju, odobritvi ali pristopu,

c. o vsakem datumu uveljavitve te konvencije v skladu z drugim in tretjim odstavkom 18. člena, drugim odstavkom 19. člena in drugim in tretjim odstavkom 20. člena,

d. o vsakem drugem dejanju, izjavi, listini, notifikaciji ali sporočilu v zvezi s to konvencijo.

V ta namen so pooblaščenci podpisali to konvencijo.

Sestavljeno v Strasbourgu 21. marca 1983 v enem samem izvodu z enako veljavnima francoskim in angleškim besedilom, ki bo deponiran v arhivu Sveta Evrope. Generalni sekretar pošlje njegov overjen prepis vsaki državi članici Sveta Evrope državam nečlanicam, ki so sodelovale pri izdelavi te konvencije, in vsaki državi, ki je povabljena, da pristopi h konvenciji.

3. člen

Za izvajanje konvencije skrbi Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Konvencija je bila podpisana 21. marca 1983 v Strasbourgu.

Republika Slovenija je v skladu z 19. členom nameravala pristopiti h konvenciji. Ker pa je Republika Slovenija 14. maja 1993 postala članica Sveta Evrope, je istega dne konvencijo tudi podpisala v skladu z 18. členom konvencije.

Konvencija zavezuje države pogodbenice, da pod določenimi pogoji, omogočijo osebam, obsojenim na ozemlju ene pogodbenice, premestitev na ozemlje druge pogodbenice, zaradi prestajanja kazni. V ta namen sodelujejo med seboj pravosodni organi držav pogodbenic.

Konvencija o transferju obsojencev vsebuje določbe, ki se nanašajo na:

- splošna načela in pogoje za transfer,
- obvezno pošiljanje informacij, zahtev in odgovorov,
- soglasje obsojenca za transfer in preveritev soglasja,
- posledice transferja v državi izreka kazni in državi prestajanja kazni,

- nadaljnje prestajanje kazni, spremembo kazni, pomilostitev, amnestijo,
- prenehanje prestajanja kazni,
- tranzit,
- jezike in stroške,
- ozemeljsko in časovno uporabo,
- povezanost z drugimi konvencijami in sporazumi,
- sporazumno reševanje, odpoved in ratifikacijo.

Konvencijo o transferju obsojencev z zakonom ratificira Državni zbor.

Zaradi pristopa k navedeni konvenciji ne bo treba sprejeti novih ali spremeniti veljavnih predpisov v Republiki Sloveniji.

Za izvajanje navedene konvencije ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev. Sredstva se bodo zagotavljala v okviru sredstev, ki se v proračunu zagotavljajo za delovanje pravosodnih organov in organov za izvrševanje kazenskih sankcij.

Predlog za izdajo zakona o IZGRADNJI 2000 KILOMETROV KOLESARSKIH STEZ v Republiki Sloveniji s tezami – EPA 219

Na podlagi 19. člena Zakona o poslancih (Ur. l. RS št. 48/92) vlagajo:

– PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O IZGRADNJI 2000 KILOMETROV KOLESARSKIH STEZ V REPUBLIKI SLOVENIJI S TEZAMI,

ki ga pošiljajo v obravnavo in sprejem na podlagi prve alineje 266. in 267. člena Poslovnika Skupščine Republike Slovenije (prečiščeno besedilo, Ur. l. SRS št. 34/85) ter prvega člena Začasnega poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Ur. l. RS št. 62/92).

Prosijo, da se predlog za izdajo zakona dodeli pristojnim

delovnim telesom Državnega zbora v obravnavo.

Sporočajo tudi, da bodo pri delu delovnih teles in Državnega zbora Republike Slovenije sodelovali:

dr. Leo Šešerko, l. r.

Bojan Korošec, dr. med., l. r.

Janko Predan, dr. med., l. r.

dr. Peter Tancig, l. r.

Vladimir Topler, dr. med., l. r.

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA o izgradnji 2000 kilometrov kolesarskih stez v Republiki Sloveniji

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA IZDAJO ZAKONA

V Republiki Sloveniji je med smrtnimi žrtvami v prometu vsako leto nad 40 kolesarjev, kar je okoli 10% vseh umrlih v prometnih nesrečah. Glede na število prevoženih kilometrov so kolesarji stokrat bolj ogroženi kot motorizirani udeleženci v prometu. Republika Slovenija je zato dolžna, da z izgradnjo celovite mreže kolesarskih stez izenači varnost kolesarjev z varnostjo motoriziranih udeležencev v prometu.

Po dosedaj veljavni zakonodaji je izgradnja kolesarskih stez v pristojnosti občin. Zato ni moglo priti do povezav regij Slovenije s kolesarskimi stezami in je nujno, da se pomanjkanje zakonske ureditve na tem področju odpravi.

2. CILJI IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

Medkrajevne in regionalne povezave Slovenije s kolesarskimi stezami bodo omogočile varno rekreacijo prebivalcev, glede na to, da spada kolesarjenje med najbolj zdrave in vsestranske oblike rekreiranja. Celovita regionalna mreža kolesarskih stez v Sloveniji bo prispevala k izboljšanju zdravstvenega stanja prebivalcev in k zmanjšanju stroškov za zdravstveno varstvo. V Sloveniji imamo zelo veliko kroničnih obolenj, ki so povezana s povečano telesno težo; kolesarjenje na zdrav način ugodno vpliva na zmanjšanje oziroma kontrolo telesne teže, kar ima dolgoročno pozitiven zdravstveni učinek. Izdatki za zdravstveno varstvo pa so po proračunskem obsegu na drugem mestu, kar pomeni, da kolesarske steze prinašajo pomembno varčevanje v javni porabi Republike Slovenije.

Mogoča bodo tudi športna in rekreativna tekmovanja, katerih organizacija in izvedba je v tem času zelo težavna in tvegana zaradi kolizij z drugimi oblikami cestnega prometa.

Gradnja kolesarskih povezav je ekološko utemeljena, ker predstavlja prispevek k izboljšanju zraka in okolja v celoti. Gre za obliko prometa, ki prispeva k varčnejši izrabi energije v državi in predstavlja enega najpomembnejših ciljev na energetskega področju. Hkrati pa predstavlja kolesarjenje obliko prometa, ki ni povezana z izpušnimi plini, hrupom ter obremenjevanjem obcestnih zemljišč s težkimi kovinami: NOx, CO2, SO2 itd.

Predlagana mreža kolesarskih stez bo na kultiviran način omogočila dvig poznavanja kulturnih in naravnih vrednot Republike Slovenije, ki predstavljajo izredno narodno dediščino. To bo olajšalo varovanje slovenske naravne in kulturne

dediščine, ki je danes izredno ogrožena, ker je slabo poznana in ker so slabo poznani načini in oblike njenega ogroženja. Hkrati pa bo ta mreža omogočila gospodarski zagon v Sloveniji, saj bo pospešila razvoj turizma. Slovenska pokrajina je zaradi svoje razgibanosti in naravnih znamenitosti izredno primerna za izgradnjo kolesarskih stez med glavnimi mejnimi prehodi in regionalnimi središči ter pomembnimi kulturnimi in naravnimi spomeniki.

V Evropi sta Nizozemska in Avstrija do sedaj zgradili mrežo kolesarskih stez z zelo velikimi učinki na področju varnosti v prometu, rekreacije in turizma. Ker prihaja v sodobnem turizmu vse bolj do kombiniranja motoriziranega prevoza in kolesarjenja kot najbolj kultivirane oblike, dohodki iz turizma v teh dveh deželah daleč presegajo stroške investicij v kolesarske steze.

3. FINANČNE POSLEDICE

Gradnja kolesarskih stez je primerjalno najcenejša oblika gradnje prometnic. Gradnja 2000 km kolesarskih stez v Sloveniji bi po sedanjih cenah za 1 kilometer pri širini steze 6 m stala v asfaltni izvedbi 7,5 mio SIT, kar za 2000 km znaša 15 milijard SIT. Te stroške je mogoče zmanjšati z izvedbo projekta kot javnih del, saj je gradnja kolesarskih stez izredno primerna za takšno izvedbo.

Z narodnogospodarskega stališča pa pomeni izgradnja 2000 km kolesarskih stez s spremljajočo pešpotjo oz. pločnikom razbremenitev proračuna Republike Slovenije. Ker vsako leto umre v prometnih nesrečah več kot 40 kolesarjev, katerih življenje presega vsako ceno, in ker pride letno do več kot 400 težkih prometnih nesreč s kolesarji, je treba upoštevati stroške zdravljenja, rehabilitacije, invalidnosti in izgub na delu, ki znašajo 1200 mio SIT.

Kolesarske steze pomenijo tudi ekološko in energetskega razbremenitev Slovenije, saj je motorizirani promet vir okoljevarstvenih in zdravstvenih škod (SO₂, CO₂, NO_x) v znesku 1.900 mio SIT letno.

Ker kolesarske steze omogočajo tudi večji devizni dohodek od tujih turistov (2.400 mio SIT), bo v celoti njihova izgradnja pozitivna za proračun Republike Slovenije, saj letni stroški za njihovo izgradnjo znašajo 3.750 mio SIT, pozitivni finančni učinki za Republiko Slovenijo pa 5.500 mio SIT.

1. člen

Gradnja regionalnih in medkrajevnih kolesarskih stez in spremljajočih pešpoti je v pristojnosti Republike Slovenije.

2. člen

Ob gradnji regionalnih in medkrajevnih cest, z izjemo avtocest, in ob njihovih celovitih rekonstrukcijah, je obvezna izgradnja spremljajočih kolesarskih stez.

3. člen

Širina kolesarske steze z dvosmernim prometom je 6 metrov s spremljajočo pešpotjo v širini 2 metrov.

4. člen

Republika Slovenija bo zgradila 2000 kilometrov kolesarskih stez do leta 1997, ki bodo povezovale mejne prehode, regionalna središča in naravne ter kulturne spomenike državnega pomena.

Poročilo o delu nadzornega odbora stanovanjskega sklada Republike Slovenije za leto 1992

A. UGOTOVITVE

I.

Na podlagi 85. člena stanovanjskega zakona je na predlog Vlade Republike Slovenije, Skupščina Republike Slovenije za dobo štirih let 8. aprila 1992 imenovala člane nadzornega odbora Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, 11. maja 1992 so bili člani nadzornega odbora sklicani na konstitutivno sejo, kjer so se dogovorili za temeljna izhodišča svojega delovanja, kot ga določa 85. člen stanovanjskega zakona in statut Sklada.

V času od konstituiranja do poročila o delu nadzornega odbora se je le-ta sestel na treh sejah, na zadnji seji pa je obravnaval predvsem poročilo o poslovanju in rezultatih dela Stanovanjskega sklada Republike Slovenije z zaključnim računom. Že na konstitutivni seji je nadzorni odbor sklenil, da se bodo člani nadzornega odbora, v okviru svojih možnosti, udeleževali sej upravnega odbora in s tem neposredno spremljali njegove odločitve.

II.

Pri svojem delu je nadzorni odbor spremljal zlasti zakonitost dela organov in služb ter finančno poslovanje Sklada, pri čemer je posebno pozornost namenjal predvsem pridobivanju sredstev, gospodarjenju s sredstvi in nameni njihove porabe. Nadzorni odbor je v zvezi s poročilom o poslovanju Sklada za preteklo leto, to je od ustanovitve dne 19. 10. 1991 oziroma od pričetka poslovanja Sklada dne 18. 12. 1991, predlagal službam Sklada, da sestavijo poročilo, ki naj bo dovolj transparentno in skladno z 80. členom stanovanjskega zakona, kot tudi prikazom o porabi sredstev, kot jih določa 81. člen stanovanjskega zakona. Hkrati pa je ugotovil tudi, da je upravni odbor na podlagi gradiv, ki jih je pripravil direktor Sklada in strokovna služba, prejemal dovolj izčrpno informacijo, na podlagi katere je lahko sprejemal ustrezne odločitve. Ob oceni članov nadzornega odbora lahko zaključimo splošni del poročila z mnenjem, da je bilo delovanje služb in organov, upoštevaje pomanjkanje nekaterih podzakonskih aktov, skladno s stanovanjskim zakonom in statutom Stanovanjskega sklada Republike Slovenije.

III.

Nadzorni odbor je ocenil vse pomembnejše odločitve Stanovanjskega sklada, zlasti še poročilo o poslovanju in rezultatih dela Stanovanjskega sklada Republike Slovenije z zaključnim računom za leto 1992 in pri tem ugotovil naslednje:

1.

Na področju organiziranja in finančnega poslovanja Stanovanjskega sklada Republike Slovenije nadzorni odbor ugotavlja skladnost z zakonskimi in statutarnimi določili Sklada.

2.

Na področju sredstev Stanovanjskega sklada Republike Slovenije ugotavljamo, da je republiški proračun namenil le na začetku poslovanja en milijon tolarjev, v nadaljevanju pa za Stanovanjski sklad ni namenjal nikakršnih sredstev. Nadzorni odbor namreč meni, da bi ob drugem razpisu, ko je šlo za reševanje posebnih bivalnih potreb telesno in duševno prizadetih občanov, morala s pretežnimi sredstvi za ta namen sodelovati Republika Slovenija, saj gre za namen, ki je mnogo širši, kot ga določa Stanovanjski zakon, zlasti še iz razloga, ker ni bil sprejet nacionalni stanovanjski program, kot ga določa 79. člen stanovanjskega zakona.

Nadzorni odbor je kritično ocenil izvajanje tistega dela stanovanjskega zakona, ki zadeva 2. alineo 80. člena zakona, kjer so po informacijah direktorja oziroma strokovne službe Sklada kasnila sredstva, ki bi jih morale občine in druge pravne osebe, v skladu s točko 8 – Lastninjenje in privatizacija stanovanj in stanovanjskih hiš ter stanovanjskih podjetij, v določenem deležu in roku nakazovati na žiro račun Stanovanjskega sklada. Nadzorni odbor je mnenja, da so vsi zavezanci iz tega dela dolžni spoštovati zakon, v nasprotnem primeru naj zakonsko opredeljeni znesek služba sklada izterja preko sodišča, vključno z zakonitimi obrestmi.

Kar zadeva druge vire sredstev, nadzorni odbor meni, da je upravni odbor na predlog direktorja oziroma strokovne službe sprejemal gospodarne odločitve.

3.

Iz poročila Stanovanjskega sklada Republike Slovenije je razvidno, da je Stanovanjski sklad v letu 1992 objavil tri razpise v skupni vrednosti 3.156.000.000 tolarjev. Naknadno je po 3. razpisu upravni odbor sprejel sklep o povečanju sredstev za 3. razpis še za 0,7 milijarde tolarjev. Za 1. in še zlasti za 3. razpis je strokovna služba Sklada angažirala zunanje institucije, kjer so pri predloženih kriterijih bile dane upravnemu odboru možnosti, da oblikuje predlog prioritete posameznih prosilcev in s tem v zvezi sprejme ustrezne sklepe. Po oceni nadzornega odbora so službe Stanovanjskega sklada Republike Slovenije v dobri veri sicer sledile intenciji zakona, kar pa bo v dobri meri lahko pokazal šele nacionalni stanovanjski program, ki bi bil po naši oceni temeljni dokument za financiranje oziroma spodbujanje stanovanjske gradnje, prenove ter vzdrževanja stanovanjskih hiš. Tu mislimo predvsem na razmerja, za katera so bila sredstva porabljena v preteklem letu, kot jih določa 81. člen zakona.

Nadzorni odbor je še zlasti kritično ocenil izvajanje kontrole nad dodeljenimi sredstvi prosilcem in meni, da bi služba pripravila ustrezen program navodil in postopkov za morebitno nenamensko porabo sredstev tako 1. kot tudi 3. razpisa posojil Sklada ter proti kršiteljem ustrezno ukrepala.

B. MNENJA IN PRIPOROČILA

1.

Nadzorni odbor je ocenil tudi možnost izvajanja programa Stanovanjskega sklada Republike Slovenije v letu 1993 in pri tem menil, da je v preteklem letu bistveno zaostajalo angažiranje občinskih stanovanjskih skladov pri uresničevanju skupne stanovanjske politike. Nadzorni odbor pri tem daje pobudo Vladi oziroma ustrezni vladni instituciji, da vzpodbudi koordinirano akcijo Stanovanjskega sklada Republike in občinskih stanovanjskih skladov za skupno izvajanje stanovanjske politike. Nadzorni odbor tudi meni, da bi sredstva, ki so jih pridobile občine s prodajo stanovanj, morali namenjati izključno za namene, kot jih določa 81. člen stanovanjskega zakona ter ohranjati njihovo realno vrednost.

2.

Kar zadeva zakonske obveznosti Republike Slovenije do izvajanja nacionalnega stanovanjskega programa (prehodno do Stanovanjskega sklada), nadzorni odbor meni, da bi moral proračun sodelovati vsaj z delom sredstev, ki jih je pred 1. 7.

1992 v obliki davčnih olajšav prepuščal stanovanjskim zadrugam za pospeševanje stanovanjske graditve.

3.

Nadzorni odbor meni, da je prav zaradi pomanjkanja nacionalnega stanovanjskega programa vprašljivo financiranje razreševanja stanovanjskih problemov mladi generaciji, predvsem diplomantom višjih in visokih šol, kjer se povsem lahko zgodi, da bo dobršen del te populacije, ki je še kako potrebna za doseganje razvojnih ciljev Republike Slovenije, iskale zaposlitev v tujini.

C. ZAKLJUČEK

Nadzorni odbor na finančno poročilo in zaključni račun Sklada za leto 1992 ni imel pripomb, pozitivno je ocenil ravnanje direktorja, ki je prisotne na zadnji seji nadzornega odbora seznanil o svojem pozivu Službi družbenega knjigovodstva Republike Slovenije o ekonomsko finančni reviziji poslovanja Sklada. Nadzorni odbor bo proučil poročilo SDK o ekonomsko-finančni reviziji.

PREDLOG POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA

– EPA 143

Komisija državnega zbora za poslovnik je na seji, dne 28.5.1993. maja 1993, določila besedilo

PREDLOGA POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA,

ki Vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlaga 319. člena in 283. člena poslovnika skupščine Republike Slovenije (prečiščeno besedilo Ur. list SRS, št. 34/85), v zvezi z drugim odstavkom prvega člena začasnega poslovnika državnega zbora (Ur. list RS, št. 62/92) za majsko sejo državnega zbora.

Komisija državnega zbora za poslovnik je določila, da

bodo kot njeni predstavniki pri delu delovnih teles državnega zbora Republike Slovenije sodelovali:

– Miran Potrč, predsednik komisije – Miroslav Mozetič, član komisije, – Tone Anderlič, član komisije, – Janez Jančar, član komisije, – Jožef Školč, član komisije, – Jadranka Šturm-Kocjan, članica komisije, – Ignac Polajnar, član komisije, – dr. Ciril Ribičič, član komisije, – Franc Lipoglavšek, član komisije – Zmago Jelinčič, član komisije, – Anton Peršak, član komisije, – Žarko Pregelj, član komisije, – dr. Franc Zagožen, član komisije, – Vladimir Topler, član komisije, – Vitodrag Pukl, član komisije, – Marjan Stanič, član komisije, – Roberto Battelli, član komisije.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem poslovníkom se ureja organizacija in način dela državnega zbora ter uresničevanje pravic in dolžnosti poslank in poslancev (v nadaljnjem besedilu: poslanci).

2. člen

Vprašanja organizacije in načina dela zbora, ki niso urejena s tem poslovníkom, se lahko uredijo z odlokom ali drugim aktom državnega zbora v skladu s tem poslovníkom.

3. člen

Način dela delovnih teles državnega zbora se lahko ureja tudi z odloki o ustanovitvi delovnih teles in poslovniki delovnih teles v skladu s tem poslovníkom.

4. člen

Razmerja državnega zbora do državnega sveta, vlade in predsednika republike se urejajo na način, ki ga določajo ustava, zakon in ta poslovnik.

5. člen

Državni zbor posluje v slovenskem jeziku.

Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti imata pravico govoriti in pisno vlagati predloge, pobude, vprašanja in druge vloge v italijanskem oziroma madžarskem jeziku. Njuni govori in vloge se prevedejo v slovenski jezik.

6. člen

Delo državnega zbora je javno.

Javnost se lahko omeji ali izključi samo, če tako zaradi splošnih koristi odloči državni zbor ali njegovo delovno telo.

7. člen

Državni zbor dela na rednih in izrednih sejah.

Redne seje se sklicujejo v času rednih letnih zasedanj državnega zbora: v času pomladanskega zasedanja med 10. januarjem in 30. julijem in v času jesenskega zasedanja med 10. septembrom in 20. decembrom.

8. člen

Državni zbor predstavlja predsednik državnega zbora.

9. člen

Državni zbor ima svoj pečat.

Pečat ima v sredini grb Republike Slovenije, okrog grba pa napis »Državni zbor Republike Slovenije«.

II. KONSTITUIRANJE DRŽAVNEGA ZBORA

10. člen

Prvo sejo novoizvoljenega državnega zbora skliče predsednik republike najkasneje 20 dni po njegovi izvolitvi.

Prvo sejo novoizvoljenega državnega zbora vodi do izvolitve predsednika državnega zbora njegov najstarejši poslanec, če državni zbor ne odloči drugače.

11. člen

Državni zbor se konstituira na svoji prvi seji, na kateri je potrjenih več kot polovica poslanskih mandatov.

12. člen

Državni zbor izvoli na prvi seji na predlog poslanskih skupin mandatno-imunitetno komisijo.

Do ustanovitve poslanskih skupin se šteje, da sestavljajo posamezne poslanske skupine vsi poslanci, ki so bili izvoljeni v državni zbor z istoimenskih list, poslanci, ki so bili izvoljeni z list volivcev in poslanca narodnih skupnosti na podlagi poročila republiške volilne komisije.

13. člen

Mandatno-imunitetni komisiji se predloži poročilo Republiške volilne komisije, potrdila o izvolitvi poslancev in morebitne pritožbe kandidatov ali predstavnikov list.

14. člen

Mandat poslancev potrdi državni zbor na predlog mandatno-imunitetne komisije, potem ko dobi poročilo te komisije o pregledu potrdil o izvolitvi ter o vsebini in upravičenosti morebitnih pritožb kandidatov ali predstavnikov list.

Državni zbor skupaj odloči o potrditvi mandatov, ki niso sporni, o vsakem spornem mandatu pa odloča posebej.

Poslanec, katerega mandat je sporen, ne sme glasovati o potrditvi svojega mandata.

Šteje se, da je državni zbor z odločitvijo o spornem mandatu, odločil tudi o pritožbi kandidata ali predstavnika liste kandidatov, vloženi pri državnem zboru.

15. člen

Po potrditvi mandatov državni zbor imenuje komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in izvoli predsednika in podpredsednike državnega zbora.

16. člen

Državni zbor v 30 dneh po konstituiranju imenuje delovna telesa državnega zbora in sekretarja državnega zbora.

III. PRAVICE IN DOLŽNOSTI POSLANCEV

1. Splošne določbe

17. člen

Poslanci imajo pravice in dolžnosti, določene z ustavo, zakonom in tem poslovnikom.

18. člen

Pod pogoji, določenimi s tem poslovnikom, ima poslanec pravico skupaj z drugimi poslanci ustanoviti poslansko skupino, se včlaniti v poslansko skupino in v njej enakopravno sodelovati ter iz nje izstopiti.

19. člen

Poslanec ima pravico in dolžnost, da se izjavi, v katerih delovnih telesih državnega zbora želi delovati. Izjavo sporoči vodji poslanske skupine, katere član je. Če poslanec ni član poslanske skupine, sporoči to izjavo predsedniku komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

20. člen

Poslanec ima pravico, da se udeležuje tudi sej delovnih teles, v katerih ni član, razen če je za posamezna delovna telesa s tem poslovnikom ali odlokom o ustanovitvi delovnega telesa drugače določeno.

Če se poslanec udeleži seje delovnega telesa, v katerem ni član, lahko na tej seji razpravlja le po sklepu delovnega telesa, nima pa pravice glasovati.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ima poslanec, ki ni član delovnega telesa, pravico razpravljati na seji delovnega telesa, v katerem ni zastopana poslanska skupina, katere član je poslanec.

21. člen

Poslanec ima pravico zahtevati od organov državne uprave in organov lokalnih skupnosti obvestila in pojasnila, ki so mu potrebna v zvezi z delom v volilni enoti.

22. člen

Poslancu se izda poslanska izkaznica.

V poslanski izkaznici je poleg osebnih podatkov navedena imunitetna pravica.

Poslansko izkaznico podpiše predsednik državnega zbora.

2. Poslanska vprašanja in pobude

23. člen

Na redni seji državnega zbora je praviloma predvidena posebna točka dnevnega reda za vprašanja in pobude poslancev.

Za vsako predvideno obravnavo poslanskih vprašanj in pobud se določi dan in ura obravnave. Pri določitvi dnevnega reda se določi časovna omejitev obravnave.

Državni zbor lahko odloči, da bo vprašanja in pobude poslanec obravnaval na posebni seji.

Poslanec mora prijaviti poslansko vprašanje oziroma pobudo sekretarju državnega zbora najkasneje dan pred sejo, na kateri se obravnavajo poslanska vprašanja in pobude.

Predsedujoči državnega zbora mora pri določitvi vrstnega reda postavljanja poslanskih vprašanj in pobud skrbeti za to, da pridejo na vrsto poslanci iz različnih poslanskih skupin ob upoštevanju vrstnega reda prijavljenih vprašanj, pri čemer imajo pri postavljanju prvih treh vprašanj prednost poslanci opozicije.

24. člen

Poslansko vprašanje mora biti kratko in postavljeno tako, da je iz njega jasno razvidna vsebina vprašanja. V nasprotnem primeru predsedujoči državnega zbora na to opozori poslanca in ga pozove, da vprašanje ustrezno popravi.

25. člen

Pri obravnavi vprašanj in pobud poslancev morajo biti na seji državnega zbora navzoči vsi ministri. Če je minister opravičeno odsoten ali zadržan, ga lahko nadomešča državni sekretar.

26. člen

Poslanec ima pravico postaviti poslansko vprašanje vladi ali posameznemu ministru z njegovega področja.

Poslanec lahko postavi vprašanje pisno ali ustno na seji državnega zbora. Ustno zastavljeno vprašanje ne sme trajati več kot tri minute.

Predsednik državnega zbora mora pisno poslansko vprašanje takoj poslati vladi ali ministru.

27. člen

Če je poslansko vprašanje postavljeno pisno, mora vlada ali posamezen minister odgovoriti nanj pisno najkasneje 3 dni pred prvo naslednjo sejo.

Na ustno poslansko vprašanje mora vlada ali minister dati odgovor na isti seji, na kateri je bilo vprašanje postavljeno. Če tega ne more storiti, mora to takoj obrazložiti. V takem primeru mora na vprašanje odgovoriti pisno najkasneje 3 dni pred prvo naslednjo sejo. Odgovor ministra praviloma ne sme trajati več kot 10 minut.

Potem ko je na seji dobil odgovor na svoje ustno vprašanje ima poslanec pravico postaviti dopolnilno vprašanje, ki ne sme trajati več kot dve minuti.

28. člen

Predsednik državnega zbora takoj pošlje odgovor vlade oziroma ministra na pisno vprašanje poslancu, ki je postavil vprašanje, z njim pa seznani vse poslance.

Potem ko je dobil odgovor na svoje pisno vprašanje, ima poslanec pravico postaviti dopolnilno vprašanje. Vprašanje lahko postavi pisno ali ustno na prvi naslednji seji državnega zbora.

Poslanec, ki je postavil poslansko vprašanje, lahko predlaga, da se o odgovoru vlade opravi razprava v državnem zboru. Državni zbor brez razprave odloči o tem, ali in kdaj se opravi razprava o poslanskem vprašanju.

29. člen

Poslanec ima pravico dati pobudo vladi ali posameznemu ministru za ureditev določenih vprašanj ali za sprejem določenih ukrepov.

Pobudo lahko da pisno ali ustno na seji državnega zbora. Ustno dana pobuda ne sme trajati več kot 3 minute.

Pisno pobudo poslanec predloži predsedniku državnega zbora, ki z njo takoj seznani druge poslance.

30. člen

Če se pisna pobuda nanaša na zadeve iz pristojnosti vlade ali posameznega ministra, jo predsednik državnega zbora takoj pošlje vladi oziroma pristojnemu ministru.

Vlada oziroma pristojni minister je dolžan odgovoriti na poslansko pobudo v 30 dneh od dneva, ko je prejel pisno pobudo, ali od dneva seje državnega zbora, na kateri je bila dana ustna pobuda.

Predsednik državnega zbora takoj z odgovorom seznani poslanca, ki je dal pobudo, o odgovoru pa obvesti tudi druge poslance.

31. člen

Če se poslanska pobuda nanaša na delo državnega zbora, jo mora takoj obravnavati predsednik državnega zbora skupaj s kolegijem. Če se poslanec ne strinja z odgovorom predsednika državnega zbora, lahko zahteva, da se pobuda obravnava na prvi naslednji seji zbora.

3. Poslanska imuniteta

32. člen

Poslanec uživa imuniteto od potrditve do prenehanja njegovega mandata.

33. člen

Pristojni državni organ je dolžan, preden poslanca, ki se sklicuje na imuniteto, pripre ali začne proti njemu kazenski postopek, dobiti dovoljenje državnega zbora.

Tako dovoljenje ni potrebno, če je bil poslanec zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let.

34. člen

Pristojni državni organ, ki namerava poslanca, ki se sklicuje na imuniteto, pripreti ali začeti proti njemu kazenski postopek, pošlje zahtevo za odvzem imunitete v tem kazenskem postopku predsedniku državnega zbora.

V primeru, ko je bil poslanec priprt ali je bil zoper njega začel kazenski postopek, ker je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let, je dolžan pristojni državni organ nemudoma poslati predsedniku državnega zbora obvestilo o priporu ali o začetku kazenskega postopka.

Pristojni državni organ je dolžan poslati obvestilo o priporu ali o začetku kazenskega postopka predsedniku državnega zbora tudi v primeru, ko se poslanec ni skliceval na imuniteto.

35. člen

Predsednik državnega zbora pošlje zahtevo za odvzem imunitete oziroma obvestilo o priporu ali o začetku kazenskega postopka takoj mandatno-imunitetni komisiji zbora.

Mandatno-imunitetna komisija prouči zahtevo ali obvestilo in o tem poroča državnemu zboru na prvi naslednji seji. Mandatno-imunitetna komisija predlaga državnemu zboru odvzem ali vzpostavitev imunitete.

36. člen

Na podlagi poročila mandatno-imunitetne komisije odloči državni zbor najkasneje v 30 dneh od prejema zahteve za

odvzem imunitete ali obvestila o priporu oziroma začetku kazenskega postopka.

Ob obravnavanju obvestila o priporu ali začetku kazenskega postopka zoper poslanca, ki se ni skliceval na imuniteto ali ki je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let, sme državni zbor vzpostaviti takemu poslancu imuniteto.

37. člen

Pri obravnavanju zahteve za odvzem imunitete in obvestila, o priporu ter začetku kazenskega postopka državni zbor ne vrednoti dokazov in ne ocenjuje, ali je podan dejanski stan poslancu očitane kaznivega dejanja in ali je poslanec kazensko odgovoren.

Zbor brez razprave in obrazložitve glasu s strani poslancev odloča o odvzemu ali o vzpostavitvi poslanske imunitete.

38. člen

Kadar je treba o odvzemu imunitete ali vzpostavitvi imunitete odločiti med sejama državnega zbora in glede na okoliščine primera ni mogoče počakati do prve prihodnje seje državnega zbora, odloči o odvzemu imunitete ali njeni vzpostavitvi mandatno-imunitetna komisija.

Mandatno-imunitetna komisija odloča v vsakem primeru takoj o vzpostavitvi imunitete poslancu, ki je v priporu.

Mandatno-imunitetna komisija mora sporočiti državnemu zboru svojo odločitev na prvi prihodnji seji zbora. Državni zbor potrdi njeno odločitev ali pa jo razveljavi.

39. člen

Svojo odločitev o odvzemu imunitete ali njeni vzpostavitvi pošlje državni zbor ali v primerih iz prejšnjega člena Mandatno-imunitetna komisija nemudoma pristojnemu državnemu organu.

V primeru, da je državni zbor vzpostavil imuniteto poslancu, ki je bil priprt ali je bil zoper njega začel kazenski postopek, ker je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let oziroma, ko se poslanec ni skliceval na imuniteto, se kazenski postopek zoper njega ne sme več voditi oziroma se priprti poslanec takoj spusti na prostost. Ustrezno odločbo o tem izda pristojni državni organ.

40. člen

Kadar da državni zbor ali mandatno-imunitetna komisija dovoljenje za pripor ali za začetek kazenskega postopka, sme biti poslanec priprt oziroma sme biti kazenski postopek zoper njega začel le za kaznivo dejanje, za katero je bilo dovoljenje dano.

41. člen

Kadar je bil poslanec priprt ali je bil zoper njega začel kazenski postopek pred potrditvijo njegovega mandata, postopa državni zbor tako kot v primeru, ko se poslanec ni skliceval na imuniteto.

4. Postopek za ugotavljanje odgovornosti in ukrepi zaradi neopravičenih odsotnosti s sej

42. člen

Poslanec se je dolžan udeleževati sej državnega zbora in njegovih delovnih teles, katerih član je.

Poslanec, ki ne more priti na sejo državnega zbora oziroma njegovega delovnega telesa, katerega član je, mora o tem in o razlogih obvestiti predsednika zbora oziroma predsednika delovnega telesa najpozneje do začetka seje, razen če tega ne more storiti zaradi višje sile.

Za opravičeno odsotnost se štejejo:

- zadržanost z dela po predpisih o delovnih razmerjih in zdravstvenem zavarovanju,
- službena odsotnost po odobritvi predsednika državnega zbora,
- izredni dopust, odobren v skladu z zakonom in aktom državnega zbora oziroma komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve,
- zadržanost zaradi okoliščin, ki se štejejo za višjo silo.

43. člen

Sekretar državnega zbora oziroma sekretar delovnega telesa pisno obvesti komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve o opravičenih in neopravičenih odsotnostih poslancev s seje državnega zbora oziroma njegovega delovnega telesa.

44. člen

Na podlagi obvestila o neopravičeni odsotnosti poslanca s seje predsednik komisije za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve obvesti poslanca o ustreznem znižanju plače in drugih osebnih prejemkov.

Zoper obvestilo predsednika komisije za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve iz prejšnjega odstavka ima poslanec pravico ugovora na komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve v 8 dneh po prejemu obvestila.

Ugovor zadrži izvršitev ukrepa.

45. člen

Komisija za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve na sejo, na kateri obravnava ugovor, povabi tudi poslanca, ki je vložil ugovor. Poslanec ima pravico, da na seji komisije pojasni svoj ugovor.

O ugovoru odloči komisija s sklepom, s katerim ugovoru ugotovi in spremeni ali preklicuje ukrep ali pa ugovor zavrne in potrdi veljavnost ukrepa o znižanju plače in drugih osebnih prejemkov.

46. člen

Za dneve neopravičene odsotnosti pri odločanju na seji državnega zbora poslanec ne pripada plača, regres za prehrano med delom in povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela.

Za dneve neopravičene odsotnosti na seji državnega zbora v drugih primerih in za dneve neopravičene odsotnosti na seji delovnega telesa državnega zbora poslanec ne pripada polovici plače, regres za prehrano med delom in povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela.

IV. DELOVNO PODROČJE DRŽAVNEGA ZBORA

47. člen

Državni zbor:

- odloča o spremembi ustave in jo razglša,
- sprejema zakone, državni proračun in zaključni račun državnega proračuna,
- ratificira mednarodne pogodbe,
- sprejema poslovnik državnega zbora,
- sprejema nacionalne programe, deklaracije, resolucije, priporočila, stališča in sklepe,
- razpisuje referendum,
- odloča o zaupnici in nezaupnici vladi,
- odloča o obtožbi predsednika republike, predsednika vlade in ministrov pred ustavnim sodiščem,
- odloča o imuniteti poslancev,
- odloča o imuniteti sodnikov ustavnega sodišča,

- odloča o imuniteti sodnikov,
- odloča o razglasitvi vojnega ali izrednega stanja,
- odloča o uporabi obrambnih sil.

Državni zbor voli, imenuje in razrešuje:

- predsednika vlade,
- ministre,
- predsednika in podpredsednika državnega zbora,
- predsednika, podpredsednika in člane delovnih teles državnega zbora,
- sekretarja državnega zbora, sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve ter generalnega sekretarja služb zbora,
- člane stalnih delegacij državnega zbora v mednarodnih parlamentarnih institucijah in mednarodnih organizacijah,
- sodnike ustavnega sodišča,
- sodnike,
- pet članov sodnega sveta,
- guvernerja centralne banke,
- člane računskega sodišča,
- druge nosilce javnih funkcij, za katere tako določa zakon.

Državni zbor opravlja tudi druge zadeve iz svoje pristojnosti, ki jih določajo ustava, zakoni, poslovnik državnega zbora in odloki, izdani na podlagi tega poslovnika.

V. SEJE DRŽAVNEGA ZBORA

1. Sklicevanje sej

48. člen

Seje državnega zbora sklicuje predsednik državnega zbora.

Predsednik državnega zbora sklicuje redne seje zbora v skladu s programom dela zbora, po sklepu zbora, po posvetovanju v kolegiju predsednika ali na predlog vlade.

49. člen

V času rednih zasedanj ima državni zbor redne seje vsak zadnji teden v mesecu oziroma vsaj sedem delovnih dni pred koncem meseca.

Po sklepu zbora ali po dogovoru v kolegiju predsednika se lahko redne seje skličejo tudi v drugih dneh.

50. člen

Izredna seja se skliče izven rednih zasedanj državnega zbora in v času rednih zasedanj, kadar ni pogojev za redno sejo.

Izredno sejo skliče predsednik državnega zbora na lastno pobudo ali na zahtevo vlade, delovnega telesa zbora, najmanj četrtnine poslancev ali predsednika republike. V zahtevi za sklic izredne seje morajo biti navedeni razlogi za sklic izredne seje in priloženo gradivo o zadevah, o katerih naj državni zbor odloča.

Predsednik državnega zbora mora sklicati izredno sejo državnega zbora na zahtevo najmanj četrtnine poslancev ali predsednika republike.

Če predsednik državnega zbora ne skliče izredne seje, kadar je to zahtevano v skladu s prejšnjim odstavkom, jo lahko skliče predlagatelj zahteve s predložitvijo ustreznih gradiv.

51. člen

Sklic seje s predlogom dnevnega reda se pošlje poslanecem najmanj sedem dni pred dnem, določenim za sejo.

Gradiva, ki so podlaga za uvrstitev zadev na dnevni red seje, se pošljejo poslanecem najpozneje 30 dni pred sejo. Ostala gradiva za sejo se pošljejo poslanecem najkasneje s sklicem seje.

Sklic seje in gradiva za sejo se pošljejo tudi predsedniku državnega sveta in vladi.

Sklic seje in gradiva za sejo se pošljejo tudi predsedniku republike.

52. člen

Predlog dnevnega reda seje zbora pripravi predsednik državnega zbora po posvetovanju v kolegiju predsednika v skladu s programom dela zbora, sklepi zbora oziroma zahtevami predlagateljev sklica seje zbora.

V predlog dnevnega reda seje se lahko uvrstijo le zadeve, za katerih obravnavo so izpolnjeni pogoji, določeni s tem poslovnikom.

Predsednik državnega zbora vložene zadeve uvrsti na dnevni red seje državnega zbora najkasneje na drugo redno sejo po seji, pred katero je bil vložen predlog zadeve.

V predlog dnevnega reda se prednostno uvrstijo predlogi zakonov, pripravljeni za tretjo obravnavo.

53. člen

Izredno sejo lahko skliče predsednik državnega zbora tudi v krajšem roku, kot je določeno v 52. členu. Dnevni red izredne seje lahko predlaga tudi na sami seji.

Gradiva za izredno sejo se lahko predložijo poslancem tudi na sami seji.

54. člen

Državni zbor ne more odločati o zadevah, glede katerih predhodno poslancem niso bila poslana oziroma izročena ustrezna gradiva in o katerih ni zavzelo svojega stališča pristojno delovno telo zbora.

2. Predsedovanje in udeležba na seji

55. člen

Seji državnega zbora predseduje predsednik zbora ali podpredsednik, ki ga določi predsednik zbora.

Če je predsednik zbora ali za vodenje seje določeni podpredsednik zadržan ali odsoten, vodi sejo zbora drug podpredsednik zbora.

Če je tudi drug podpredsednik zbora zadržan ali odsoten, se na seji izvoli poslanec, ki bo vodil sejo. V takem primeru začne sejo najstarejši poslanec in jo vodi do izvolitve poslanca, ki bo vodil sejo.

56. člen

Poslanci imajo pravico in dolžnost, da se udeležijo seje zbora in sodelujejo pri delu in odločanju na seji.

Poslanske skupine se v 15 dneh po konstituiranju državnega zbora dogovorijo za stalni sedežni red poslancev v dvorani. Glasovalne naprave na drugih sedežih so izključene.

O udeležbi poslancev na seji zbora se vodi evidenca na podlagi ugotavljanja navzočnosti na začetku seje, ob glasovanjih, ob preverjanju sklepčnosti med sejo in na začetku nadaljevanja prekinjene seje.

Za vodenje evidence o udeležbi poslancev na seji zbora skrbi sekretar zbora.

57. člen

Predsednik vlade in ministri se udeležujejo sej državnega zbora v skladu s svojimi pravicami in dolžnostmi, določenimi z ustavo, zakonom in tem poslovnikom.

Stalni sedežni red se določi tudi za vlado ter njene predstavnike.

58. člen

Seje zbora se lahko udeležijo osebe, ki jih je na sejo povabil predsednik državnega zbora.

Druge osebe so lahko navzoče na seji v skladu s predpisom o notranjem redu.

59. člen

Če zbor sklene, da bo določeno vprašanje obravnaval brez navzočnosti javnosti, določi, kdo je lahko poleg poslancev navzoč na seji zbora.

3. Potek seje

60. člen

Ko predsedujoči začne sejo, obvesti zbor, kdo od poslancev ga je obvestil, da je zadržan in se seje ne more udeležiti.

Predsedujoči nato ugotovi, ali je zbor sklepčen.

Predsedujoči obvesti zbor, kdo je povabljen na sejo zbora.

Na začetku seje predsedujoči lahko da pojasnila v zvezi z delom na seji in v zvezi z drugimi vprašanji.

61. člen

Preden zbor preide k določitvi dnevnega reda, odloča o sprememu zapisnika prejšnje seje.

Poslanec lahko da pripombo k zapisniku prejšnje seje in zahteva, da se zapisnik ustrezno spremeni ali dopolni.

O utemeljenosti zahtevanih sprememb ali dopolnitev zapisnika prejšnje seje odloči zbor brez razprave.

Predsedujoči ugotovi, da je sprejet zapisnik, h kateremu ni bilo pripomb, oziroma zapisnik, ki je bil po sprejetih pripombah ustrezno spremenjen ali dopolnjen.

62. člen

Zbor na začetku seje določi dnevni red.

Pri določanju dnevnega reda zbor najprej odloča o predlogih, da se posamezne zadeve umaknejo z dnevnega reda, nato o predlogih, da se dnevni red razširi, in nato o predlogih za skrajšanje rokov, združitve obravnav ali hitri postopek.

Zadeve, za katere matično delovno telo predlaga, da se umaknejo z dnevnega reda in uvrstijo na dnevni red naslednje seje, se umaknejo z dnevnega reda brez razprave in glasovanja. To ne velja za zadeve, ki so bile na ta način že enkrat umaknjene z dnevnega reda.

O predlogih iz drugega odstavka tega člena, ki jih da kolegij predsednika ali najmanj tretjina poslancev, odloča zbor brez razprave.

Predlogi za razširitev dnevnega reda se lahko sprejmejo le, če so razlogi za razširitev dnevnega reda nastali po sklicu seje in če so bila poslancem poslana oziroma izročena gradiva, ki so podlaga za uvrstitev zadeve na dnevni red. O predlogih za razširitev dnevnega reda lahko poda mnenje vlada, če ni sama predlagatelj razširitve. Državni zbor lahko sklene, da mora pred odločanjem podati mnenje matično delovno telo.

O predlogih iz drugega odstavka tega člena razprava poslancev ni mogoča. O njih lahko sporoče zboru stališča predstavniki poslanskih skupin. Ustna predstavitev takšnega sporočila ne sme trajati več kot 5 minut. Po predstavitvi lahko predlagatelj razširitve v največ 5 minutah pojasni razloge za razširitev dnevnega reda.

Po sprejetih odločitvah iz drugega odstavka tega člena da predsedujoči na glasovanje predlog dnevnega reda v celoti.

63. člen

Posamezne točke dnevnega reda se obravnavajo po določenem vrstnem redu.

Med sejo zbor lahko spremeni vrstni red za obravnavo posameznih točk dnevnega reda.

64. člen

Na začetku obravnave vsake točke dnevnega reda lahko da predlagatelj oziroma predstavnik predlagatelja dopolnilno obrazložitev. Predlagatelj oziroma njegov predstavnik mora dati dopolnilno obrazložitev, če tako sklene državni zbor.

Za predlagateljem oziroma predstavnikom predlagatelja dobijo najprej besedo poročevalci delovnih teles, predstavnik sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, predstavnik vlade, če vlada ni predlagatelj, in predstavniki poslanskih skupin. Zatem dobijo besedo poslanci po vrstnem redu, kot so se prijavili k razpravi.

65. člen

Prijave k razpravi je potrebno vložiti pisno pri sekretarju državnega zbora pred pričetkom razprave.

Ko je vrstni red vnaprej prijavljenih razpravljalcev izčrpan, predsedujoči vpraša, ali želi še kdo razpravljati. Razprave tistih, ki se prijavijo na ta poziv, lahko predsedujoči omeji na določen čas, vendar ne na manj kot 5 minut.

Določbi prejšnjih dveh odstavkov ne veljata za drugo obravnavo zakonskega predloga.

66. člen

Govornik sme govoriti le o vprašanju, ki je na dnevnem redu.

Če se govornik ne drži dnevnega reda, ga predsedujoči opomni.

Če se govornik tudi po drugem opominu ne drži dnevnega reda, mu predsedujoči lahko vzame besedo. Zoper odvzem besede poslanec lahko ugovarja. U ugovoru odloči zbor brez razprave in obrazložitve glasu.

67. člen

Razprave poslancev in drugih udeležencev na seji niso časovno omejene, če ni v tem poslovniku drugače določeno.

Zbor lahko na predlog predsedujočega ali na zahtevo poslanca odloči, da lahko govornik o istem vprašanju govori le enkrat, lahko pa omeji tudi trajanje govora, vendar ne na manj kot pet minut.

Na predlog predsedujočega, ki je dogovorjen v kolegiju predsednika, zbor lahko omeji trajanje razprave za poslanske skupine.

Odločitev o omejitvi razprave sprejme zbor pred začetkom razprave.

68. člen

Poslancu, ki želi govoriti o kršitvi poslovnika ali o kršitvi dnevnega reda, da predsedujoči besedo takoj, ko jo zahteva. Govor tega poslanca ne sme trajati več kot pet minut. Predsedujoči da po tem govoru pojasnilo glede kršitve poslovnika oziroma dnevnega reda. Če poslanec ni zadovoljen s pojasnilom, odloči zbor o vprašanju brez razprave.

Če zahteva poslanec besedo, da bi opozoril na napako oziroma popravi navedbo, ki po njegovem mnenju ni točna in je

povzročila nesporazum ali potrebo po osebnem pojasnilu, mu da predsedujoči besedo takoj, ko jo zahteva. Pri tem se mora poslanec omejiti le na pojasnilo in njegov govor ne sme trajati več kot pet minut.

69. člen

Ko predsedujoči ugotovi, da ni več prijavljenih k razpravi, zaključí obravnavo.

V primeru, če je na podlagi obravnave potrebno pripraviti predloge odločitev ali stališč, se obravnava prekine in se nadaljuje po predložitvi teh predlogov.

70. člen

Predsedujoči lahko med sejo prekine delo zbora in določi, kdaj se bo nadaljevalo.

Predsedujoči prekine delo zbora, če to zahteva poslanska skupina zaradi posvetovanja v poslanski skupini.

Predsedujoči prekine delo zbora, če se ugotovi, da seja ni več sklepčna, če so potrebna posvetovanja, če je treba dobiti mnenja delovnih teles ali vlade in v drugih primerih, kadar tako sklene zbor.

Če je delo zbora prekinjeno zato, ker seja ni več sklepčna, sklepčnosti pa ni niti v nadaljevanju seje, predsedujoči sejo za ta dan zaključí.

71. člen

Če zbor o zadevi, ki jo je obravnaval, ni zaključil obravnave ali če ni pogojev za odločanje ali če zbor o zadevi ne želi odločati na isti seji, se obravnava oziroma odločanje o zadevi preloži na eno izmed naslednjih sej.

Ko so izčrpane vse točke dnevnega reda, zbor zaključí sejo.

4. Vzdrževanje reda na seji

72. člen

Za red na seji skrbi predsedujoči.

73. člen

Na seji zbora ne sme nihče govoriti, dokler mu predsedujoči ne da besede.

Predsedujoči skrbi, da govornika nihče ne moti pri govoru.

Govornika lahko opomni na red ali mu seže v besedo le predsedujoči.

74. člen

Za kršitev reda na seji zbora sme predsedujoči izreči naslednje ukrepe:

- opomin,
- odvzem besede,
- odstranitev s seje ali dela seje.

75. člen

Opomin se lahko izreče poslancu, če govori, čeprav mu predsedujoči ni dal besede, če sega govorniku v besedo ali če na drug način krši red na seji in določbe tega poslovnika.

76. člen

Odvzem besede se lahko izreče poslancu, če s svojim govorom na seji krši red in določbe tega poslovnika, pa je bil na tej seji že dvakrat opomnjen, naj spoštuje red in določbe tega poslovnika.

77. člen

Odstranitev s seje ali dela seje se lahko izreče poslancu, če kljub opominu ali odvzemu besede krši red na seji tako, da onemogoča delo zbora.

78. člen

Poslanec, ki mu je izrečen ukrep odstranitve s seje ali dela seje, mora takoj zapustiti dvorano.

Odsotnost s seje med trajanjem tega ukrepa se šteje za neopravičeno odsotnost s seje.

Poslanec, ki mu je izrečen ukrep odstranitve s seje ali dela seje, lahko v treh dneh vloži ugovor na državni zbor. Državni zbor odloči o ugovoru na prvi naslednji seji.

79. člen

Predsedujoči odredi, da se odstrani iz dvorane in iz poslopja, v katerem je seja, vsak drug udeleženec ali poslušalec, ki krši red na seji.

Če je red zelo kršen, lahko predsedujoči odredi, da se odstranijo vsi poslušalci.

80. člen

Če predsedujoči z rednimi ukrepi ne more ohraniti reda na seji zbora, prekine sejo.

5. Odločanje

81. člen

Državni zbor veljavno odloča, če je na seji navzoča večina vseh poslancev.

Kadar je za sprejem odločitve potrebna dvotretjinska večina vseh poslancev, državni zbor veljavno odloča, če sta na seji navzoči najmanj dve tretjini vseh poslancev.

Za sklepčnost je odločilna dejanska navzočnost poslancev v dvorani.

82. člen

Navzočnost poslancev se ugotovi z uporabo glasovalne naprave, dvigom rok ali s poimenskim klicanjem poslancev.

Z dvigom rok ali s poimenskim klicanjem poslancev se ugotovi njihova navzočnost v primeru, če je glasovalna naprava

83. člen

Navzočnost na seji se ugotavlja na začetku seje, pred vsakim glasovanjem in na začetku nadaljevanja prekinjene seje.

Navzočnost na seji se lahko ugotavlja tudi med sejo, če predsedujoči ugotovi, da je potrebno preveriti sklepčnost.

84. člen

Državni zbor odloča z večino opredeljenih glasov navzočih poslancev, kadar ni z ustavo, zakonom ali tem poslovnikom določena drugačna večina.

85. člen

Državni zbor odloča praviloma z javnim glasovanjem.

S tajnim glasovanjem odloča pri volitvah, imenovanjih in razrešitvah, kadar je to določeno z ustavo, zakonom ali tem poslovnikom.

Državni zbor lahko odloči, da se opravi tajno glasovanje tudi:

- o obtožbi predsednika republike (109. člen ustave),

- o zaupnici vladi (117. člen ustave),

- o nezaupnici posameznemu ministru (118. člen ustave),

- o obtožbi predsednika vlade ali ministra (119. člen ustave).

V primerih iz prejšnjega odstavka lahko predlaga tajno glasovanje predlagatelj ali najmanj deset poslancev.

86. člen

Glasovanje se opravi po končani obravnavi predloga, o katerem se odloča.

Pred glasovanjem ima poslanec pravico obrazložiti svoj glas, če s tem poslovnikom ni drugače določeno. Obrazložitev glasu ne sme trajati več kot 5 minut.

O proceduralnih vprašanjih odloča državni zbor takoj brez razprave.

87. člen

Javno glasovanje se opravi z uporabo glasovalne naprave, z dvigom rok ali s poimenskim izjavljanjem.

Z dvigom rok se glasuje, kadar je glasovalna naprava v okvari ali kadar je seja v prostoru, kjer ni glasovalne naprave.

S poimenskim izjavljanjem se glasuje, če tako odloči državni zbor na predlog predsedujočega ali najmanj desetih poslancev.

88. člen

Če se glasuje z uporabo glasovalne naprave ali z dvigom rok, predsedujoči najprej vpraša, kdo je za predlog, in nato, kdo je proti predlogu.

Poslanci se izjavijo tako, da pritisnejo na tipko glasovalne naprave ali dvignejo roko.

89. člen

Če se glasuje s poimenskim izjavljanjem, sekretar zbora kliče poslance po seznamu, vsak poslanec pa se izjavi z besedo »za«, »proti« ali »vzdržan«. Predsedujoči ponovi ime in priimek poslanca in njegovo izjavo oziroma ugotovi, da je odsoten. Sekretar zbora zabeleži izjavo poslanca oziroma njegovo odsotnost pri njegovem imenu in priimku na seznamu.

Če se na podlagi števila opredeljenih glasov in števila poslancev, ki so se vzdržali glasovanja, ugotovi, da seja ni sklepčna, se glasovanje prekine.

90. člen

Če se glasuje z uporabo glasovalne naprave, vsak poslanec lahko zahteva računalniški izpis glasovanja.

Če se pri glasovanju z uporabo glasovalne naprave ugotovi tehnična napaka, se glasovanje ponovi na podlagi ugotovitve predsedujočega o tehnični napaki.

Izid glasovanja na podlagi računalniškega izpisa preveri predsedujoči. Če je izid glasovanja nejasen, se glasovanje ponovi.

91. člen

Če poslanec ugovarja poteku ali ugotovitvi izida glasovanja, se glasovanje lahko ponovi. O ponovitvi glasovanja odloči državni zbor brez razprave na predlog poslanca, ki ugovarja poteku ali ugotovitvi izida glasovanja, ali na predlog predsedujočega.

Po opravljenem glasovanju predsedujoči ugotovi in objavi izid glasovanja.

92. člen

Tajno se glasuje z glasovnicami.

Za vsako glasovanje se natisne 90 glasovnic.

Glasovnice so enake velikosti, oblike in barve in so overjene s pečatom državnega zbora.

93. člen

Glasovnica vsebuje predlog, o katerem se odloča, in opredelitev »za« in »proti«. Na dnu glasovnice je beseda »za« na desni, beseda »proti« pa na levi strani. Poslanec glasuje tako, da obkroži besedo »za« ali besedo »proti«.

Vsebinsko glasovnic za volitve, imenovanja in razrešitve določa ta poslovnik v delu, v katerem ureja volitve, imenovanja in razrešitve.

94. člen

Tajno glasovanje vodi predsedujoči s pomočjo sekretarja zbora in štirih poslancev, ki jih izvoli zbor na predlog predsedujočega.

Poslancem se vročijo glasovnice tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Predsedujoči ali poslanec, ki mu pomaga pri izvedbi glasovanja, vroči poslanecu glasovnico, sekretar zbora pa označi pri imenu in priimku poslanca v seznamu, da mu je vročena glasovnica. Poslanec nato odide v prostor, v katerem so kabine za izpolnjevanje glasovnic.

Ko poslanec izpolni glasovnico, se vrne v dvorano k mizi predsedujočega in odda glasovnico v glasovalno skrinjico.

Predsedujoči pred začetkom glasovanja določi čas, ob katerem se glasovanje zaključí. Ob izteku tega časa predsedujoči zaključí glasovanje.

95. člen

Ko je glasovanje zaključeno, se predsedujoči in poslanci, ki mu pomagajo pri izvedbi glasovanja, ter sekretar zbora umaknejo v poseben prostor, kjer odprejo glasovalno skrinjico in ugotovijo izid glasovanja. Pred tem preštejejo nerazdeljene glasovnice in jih vložijo v poseben oмот, ki ga zapečatijo.

Neizpolnjena glasovnica in glasovnica, ki ni izpolnjena v skladu z navodilom o načinu glasovanja, sta neveljavni.

Ugotovitev izida glasovanja obsega:

- število razdeljenih glasovnic,
- število oddanih glasovnic,
- število neveljavnih glasovnic,
- število veljavnih glasovnic,
- število glasov »za« in število glasov »proti«, oziroma, kadar se pri volitvah ali imenovanjih glasuje o več kandidatih za isto funkcijo, število glasov, ki so jih dobili posamezni kandidati,
- ugotovitev, da je predlog izglasovan ali da ni izglasovan s predpisano večino, oziroma, kadar se pri volitvah in imenovanjih glasuje o več kandidatih za isto funkcijo, kateri kandidat je izvoljen.

O ugotovitvi izida glasovanja se sestavi zapisnik, ki ga podpisajo vsi sodelujoči iz prvega odstavka tega člena.

Predsedujoči objavi izid glasovanja na seji zbora.

6. Zapisnik seje

96. člen

O delu na seji državnega zbora se piše zapisnik.

Zapisnik obsega podatke o udeležbi na seji ter glavne podatke o delu na seji, zlasti o predlogih o katerih se je razpravljalo, z imeni razpravljalcev, o sklepih, ki so bili na seji sprejeti, in o izidih glasovanja o posameznih zadevah. Zapisniku je treba priložiti original ali kopijo gradiv, ki so bila predložena oziroma obravnavana na seji.

Sprejeti zapisnik podpišeta predsedujoči in sekretar državnega zbora.

Za zapisnik skrbi sekretar državnega zbora.

97. člen

O delu na seji državnega zbora se vodijo dobesedni zapiski (magnetogram seje). Ti zapiski se na zahtevo izročijo poslancem, predlagateljem, vladi in predstavnikom sredstev javnega obveščanja.

Vsak govornik ima pred objavo pravico pregledati te zapiske in pravico do redakcijskih popravkov svojega govora na seji državnega zbora. Popravki ne smejo spremeniti smisla in bistva njegovega izvajanja. V primeru dvoma odloči o dopustnosti popravka predsednik državnega zbora. Pregled zapisnikov govornik potrdi s podpisom.

O delu na seji državnega zbora se lahko vodijo tudi avdio–video zapisi.

O delu na seji, ki je zaprta za javnost, se vodijo dobesedni zapiski in avdio–video zapisi, če državni zbor ne odloči drugače. Vpogled v takšne zapiske imajo zgolj poslanci. Glede pregleda in popravkov takšnih zapisnikov se uporablja določba drugega odstavka tega člena.

98. člen

Ravnanje z akti oziroma gradivi zaupne narave določi državni zbor s posebnim aktom.

99. člen

Poslanci imajo pravico vpogleda v spise oziroma gradiva, ki se hranijo v pristojnih službah državnega zbora oziroma njegovih delovnih teles. Vpogled v spise in gradiva, ki vsebujejo podatke osebne narave, je dopusten le poslancem, na katere se ti podatki nanašajo. Vpogled v takšne spise in gradiva je dopusten drugim osebam le z dovoljenjem predsednika državnega zbora in poslanca, na katerega se ti podatki nanašajo.

100. člen

Izvirniki zakonov in vsa gradiva, ki jih je oblikoval ali obravnaval državni zbor oziroma njegova delovna telesa, se hranijo v arhivu državnega zbora. V arhivu se hranijo tudi dobesedni zapiski (magnetogrami) sej državnega zbora in njegovih delovnih teles, magnetofonski in avdio–video zapisi sej ter druga gradiva, za katera tako določi predsednik državnega zbora oziroma predsednik posameznega delovnega telesa.

Magnetofonski in avdio–video zapisi sej se hranijo najmanj 4 leta. O arhiviranju in rokih hranjenja gradiv, magnetofonskih in avdio–video zapisov se izdajo natančnejša navodila.

VI. PROGRAMIRANJE DELA DRŽAVNEGA ZBORA IN NJEGOVIH TELES

101. člen

Predsednik državnega zbora po posvetu s kolegijem pripravi predlog programa dela za posamezno leto in terminski program za pomladansko in jesensko zasedanje.

Pri oblikovanju okvirnega programa dela sodelujejo delovna telesa.

102. člen

Okvirni program dela upošteva program vlade za tekoče leto, predloge poslanskih skupin in druge predloge za razpravo ter odločanje v državnem zboru in opredeljuje prednostne naloge. Pri tem zagotavlja smotno povezavo posameznih obravnav zakonodajnega postopka.

Pri programiranju dela državnega zbora se zagotovi potreben čas za delo poslancev v volilni enoti.

103. člen

Okvirni program dela in terminski program dela predlaga predsednik državnega zbora v sprejem državnemu zboru.

104. člen

Na osnovi programa dela predsednik državnega zbora po posvetu s kolegijem uvršča posamezna vprašanja na dnevne rede sej državnega zbora ter določa za obravnavo posameznih točk dnevnega reda matična delovna telesa.

Sklicu seje mora biti priložen tudi predvideni dnevni red naslednje seje in predvideni datumi sej delovnih teles.

105. člen

Delovna telesa oblikujejo in medsebojno usklajujejo svoje programe v skladu s programom dela državnega zbora.

106. člen

Pri pripravi posameznih rednih sej državnega zbora se upošteva, da v prvi polovici meseca poteka delo v poslanskih skupinah in v delovnih telesih.

VII. PREDSEDNIK, PODPREDSEDNIKI, SEKRETAR IN KOLEGIJ PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA

1. Predsednik državnega zbora

107. člen

Predsednik državnega zbora predstavlja državni zbor in vodi njegovo delo.

Predsednik državnega zbora:

- sklicuje in vodi seje državnega zbora,
- podpisuje zakone in druge akte, ki jih sprejme državni zbor,
- skrbi za uresničevanje z ustavo, zakonom in tem poslovnikom določenih razmerij z državnim svetom,
- skrbi za sodelovanje s predsednikom republike, z vlado in drugimi državnimi organi,
- skrbi za sodelovanje s predstavniki drugih držav, mednarodnimi parlamentarnimi institucijami in mednarodnimi organizacijami,
- skrbi za izvajanje poslovnika državnega zbora,
- dodeljuje zadeve v obravnavo delovnim telesom državnega zbora,
- odloča o sporih o pristojnosti med delovnimi telesi državnega zbora,
- opravlja druge naloge v skladu z ustavo, zakonom in poslovnikom državnega zbora.

Predsednik državnega zbora opravlja svojo funkcijo do prve seje novega državnega zbora.

108. člen

Predsednik državnega zbora je za svoje delo odgovoren državnemu zboru.

Predsednik mora na zahtevo 10 poslancev ali poslanske skupine državnemu zboru dati pojasnila v zvezi z izvajanjem svoje funkcije.

2. Podpredsedniki državnega zbora

109. člen

Državni zbor ima največ tri podpredsednike. Podpredsedniki pomagajo predsedniku državnega zbora pri njegovem delu in opravljajo v dogovoru z njim posamezne zadeve z njegovega delovnega področja. Svoje funkcije opravljajo do prve seje novega državnega zbora.

Če je predsednik odsoten, ga nadomešča eden od podpredsednikov, ki ga določi predsednik državnega zbora.

110. člen

Podpredsednik je za svoje delo odgovoren državnemu zboru.

3. Sekretar državnega zbora

111. člen

Sekretar državnega zbora pomaga predsedniku državnega zbora pri pripravi in vodenju sej, skrbi za objavlanje zakonov in drugih aktov državnega zbora in opravlja druge zadeve, določene s predpisi in tem poslovníkom.

Sekretarja državnega zbora imenuje državni zbor. Njegova funkcija preneha s konstituiranjem novega državnega zbora.

Za svoje delo je sekretar odgovoren državnemu zboru.

4. Kolegij predsednika državnega zbora

112. člen

Kolegij predsednika državnega zbora je posvetovalno telo predsednika državnega zbora. Kolegij pomaga predsedniku državnega zbora pri organiziranju dela državnega zbora, pri usklajevanju dela delovnih teles in pri pripravi na seje državnega zbora ter pri drugih zadevah iz pristojnosti predsednika državnega zbora.

Kolegij predsednika državnega zbora sestavljajo predsednik državnega zbora, podpredsedniki, vodje poslanskih skupin, poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti. Predsednik državnega zbora vabi na sejo kolegija sekretarja državnega zbora, generalnega sekretarja državnega zbora, sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, lahko pa povabi tudi predsednike delovnih teles, strokovne delavce državnega zbora ter druge.

113. člen

Kolegij skliče predsednik državnega zbora na lastno pobudo ali na pobudo kateregakoli člana kolegija.

Sejo kolegija vodi predsednik državnega zbora. V primeru zadržanosti predsednika skliče in vodi sejo podpredsednik, ki ga določi predsednik državnega zbora.

114. člen

Predsednik državnega zbora skliče sejo kolegija, da se posvetuje o:

- predlogih dnevnega reda sej,
- predlogih za uvrstitev ali umik določene zadeve z dnevnega reda,
- predlogih za hitri postopek za sprejem zakona, predlogih za združevanje obravnav v postopku sprejemanja zakona,

- predlogih za ustanovitev in o zastopanosti poslanskih skupin v delovnih telesih,
- pogojih za delo poslancev in poslanskih skupin,
- izpolnitvi pogojev za oblikovanje novih poslanskih skupin,
- drugih zadevah, za katere tako določa poslovnik.

VIII. POSLANSKE SKUPINE

115. člen

Poslanci imajo pravico, da se povezujejo v poslanske skupine.

Poslanec je lahko član le ene poslanske skupine.

116. člen

Poslanci, ki so bili izvoljeni z istoimenskih list, imajo pravico ustanoviti eno poslansko skupino.

Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti imata položaj poslanske skupine.

Položaj poslanske skupine imajo tudi poslanci, ki so bili izvoljeni z list volivcev, ne glede na število.

117. člen

Poslansko skupino iz prvega odstavka prejšnjega člena lahko ustanovijo najmanj trije poslanci.

Poslanci ustanovijo poslanske skupine najkasneje v osmih dneh po konstituiranju državnega zbora. Vodja poslanske skupine obvesti o ustanovitvi poslanske skupine predsednika državnega zbora ter mu predloži spisek članov z njihovimi podpisi.

Sekretar poslanske skupine se imenuje na predlog poslanske skupine.

118. člen

Vodja poslanske skupine obvesti predsednika državnega zbora o morebitnih spremembah števila članov poslanske skupine v treh dneh po nastali spremembi. V primeru pristopa novih članov predloži predsedniku državnega zbora njihove podpisane izjave o pristopu.

119. člen

Dvoje ali več poslanskih skupin se lahko združi v eno poslansko skupino.

Poslanci, ki so bili izvoljeni z istoimenskih list, lahko ustanovijo novo poslansko skupino, če se politična stranka razdeli na dve ali več novih političnih strank ali če se iz dela članstva te stranke ustanovi nova stranka ali če razpade koalicija političnih strank, ki so vložile skupne istoimenske liste. Tako ustanovljene nove poslanske skupine lahko pridobijo materialne pravice oziroma sredstva le v okviru pravic, ki jih je pridobila poslanska skupina ob konstituiranju državnega zbora.

Poslanci, ki izstopijo iz poslanske skupine ali jih posamezna poslanska skupina izloči iz svojega članstva in ne pristopijo k drugi že ustanovljeni poslanski skupini imajo pravico pod pogoji iz prvega odstavka 117. člena ustanoviti skupino samostojnih poslancev oziroma pristopiti k taki skupini, če je ta že ustanovljena. V teku istega mandata se lahko ustanovi samo ena skupina samostojnih poslancev.

Poslanci morajo svojo odločitev, da so pristopili k drugi poslanski skupini ali pa ustanovili skupino samostojnih poslancev, sporočiti predsedniku državnega zbora v treh dneh.

120. člen

Na predlog poslancev, ki želijo ustanoviti novo poslansko skupino predsednik državnega zbora ugotovi, ali so izpolnjeni

pogoji za ustanovitev nove poslanske skupine. Novo ustanovljeni poslanski skupini se zagotavljajo pogoji sorazmerno s številom poslancev.

121. člen

Poslanske skupine lahko določijo svoje delovanje skladno z določbami tega poslovnika s posebnimi pravili, ki jih takoj po sprejetju deponirajo in so na vpogled pri sekretarju državnega zbora. V roku treh dni so dolžni sporočiti tudi spremembe svojih pravil.

IX. DELOVNA TELESNA

1. Splošne določbe

122. člen

Državni zbor ustanovi za proučevanje posameznih področij, za pripravo odločitev o politiki na teh področjih in za oblikovanje stališč o posameznih vprašanjih, za pripravo, proučevanje in obravnavo predlogov zakonov ter drugih aktov državnega zbora, delovna telesa.

Poleg delovnih teles, ustanovljenih s tem poslovníkom, ustanavlja državni zbor delovna telesa z odlokom, ki določi njihovo sestavo in opredeli njihovo delovno področje.

123. člen

Z zadevami, ki spadajo v isto področje, se načeloma ukvarja le eno matično delovno telo. Matičnost odbora določa predsednik državnega zbora.

124. člen

Sestava delovnih teles ter funkcije v njih se določijo upoštevaje število poslancev v posameznih poslanskih skupinah. Vsaki poslanski skupini je praviloma zagotovljeno vsaj eno mesto v vsakem delovnem telesu. Pri tem državni zbor upošteva tudi s strani poslanskih skupin izražen interes za delo v posameznem delovnem telesu.

Poslanske skupine predlagajo listo članov v delovnih telesih.

125. člen

Delovno telo ima predsednika, praviloma enega podpredsednika in sekretarja. Pri določanju vodilnih funkcij v delovnih telesih se upošteva tudi porazdelitev drugih funkcij v državnem zboru. Mesta podpredsednikov se praviloma dodeli predstavnikom drugih poslanskih skupin.

Vodilne funkcije v delovnih telesih, ki opravljajo nadzor nad varnostno-informativnimi in obveščevalnimi službami in v delovnem telesu, ki obravnava vprašanja državnega proračuna in financ, pripadajo predstavnikom opozicijskih poslanskih skupin.

126. člen

Pri izbiri članov delovnih teles je treba upoštevati tudi razporeditev poslancev v delegacije v mednarodnih parlamentarnih institucijah in mednarodnih organizacijah.

Poslanca narodnih skupnosti imata pravico, da izbereta delovna telesa, v katerih želita sodelovati.

127. člen

Ustanovitev samostojne poslanske skupine se lahko upošteva pri sestavi delovnih teles in določanju funkcij v njih. O tem odloči državni zbor na predlog predsednika.

2. Odbori državnega zbora

128. člen

Državni zbor z odlokom ustanovi stalne odbore, praviloma za področja, za katera so ustanovljena ministrstva, lahko pa tudi za več med seboj povezanih področij.

Za pripravo posameznih zakonov oziroma za spremljanje izvajanja zakonodaje na posameznih področjih lahko ustanovi odbore za določene naloge.

3. Komisije državnega zbora

129. člen

Državni zbor z odlokom ustanovi komisije za proučevanje določenih skupnih vprašanj ali za proučevanje posameznih zadev.

Državni zbor ima stalne komisije:

- Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve,
- Mandatno–imunitetna komisija,
- Komisijo za poslovnik,
- Komisijo za narodni skupnosti.

130. člen

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve

Komisija:

- obravnava vprašanja iz pristojnosti državnega zbora, ki so povezana z volitvami, imenovanji, razrešitvami in administrativnimi zadevami,
- pripravlja in daje državnemu zboru predloge za izvolitev, imenovanje in razrešitev funkcionarjev državnega zbora,
- daje predloge za sestavo delovnih teles državnega zbora in zasedbo vodilnih funkcij v njih,
- pripravlja in daje predloge za sestavo delegacij državnega zbora v mednarodnih parlamentarnih institucijah ter mednarodnih organizacijah in institucijah,
- imenuje ali daje soglasje k imenovanju drugih funkcionarjev, če zakon tako določa,
- sprejema akte o plačah in drugih osebnih prejemkih in povračilih ter dopustih poslancev.

Poleg nalog, ki izhajajo iz poslovnika, opravlja komisija tudi naloge, ki jih določa zakon.

131. člen

Mandatno–imunitetna komisija

Komisija:

- opravlja zadeve v zvezi s potrditvijo mandatov poslancev,
- obravnava vprašanja v zvezi z imuniteto poslancev in sodnikov ustavnega sodišča,
- obvešča zbor o primerih, ki imajo za posledico prenehanje mandata poslanca.

132. člen

Komisija za poslovnik

Komisija:

- spremlja uresničevanje poslovnika državnega zbora,
- razlaga poslovnik,
- obravnava in daje predloge za spremembe in dopolnitve poslovnika,
- opravlja druge zadeve, določene s tem poslovnikom.

133. člen

Komisija za narodni skupnosti

Komisija:

- obravnava vprašanja, ki zadevajo položaj in pravice italijanske in madžarske narodne skupnosti,
- obravnava vprašanja v zvezi z razvojem vzgoje in izobraževanja ter kulturno prosvetne in gospodarske dejavnosti teh skupnosti,

– obravnava vprašanja v zvezi z vprašanji javnega obveščanja in založništva teh skupnosti,

– obravnava vprašanja razvoja stikov med italijansko in madžarsko narodno skupnostjo in njunima matičnima narodoma,

– predlaga ukrepe za uresničevanje pravic obeh narodnih skupnosti.

4. Naloge delovnih teles in način dela

134. člen

V dnevne rede sej delovnega telesa se uvrstijo zadeve, ki so mu dodeljene v obravnavo, ter zadeve v skladu s sklepi ali programom dela delovnega telesa.

O obravnavi zadeve na seji delovno telo oblikuje poročilo državnemu zboru. Poročilo državnemu zboru lahko da le matično delovno telo.

Poročilo delovnega telesa mora vsebovati stališča in predloge o katerih je mogoče glasovati v državnem zboru.

O posameznih členih zakonov, ki zadevajo uresničevanje v ustavi določenih pravic narodnih skupnosti, lahko da poročilo državnemu zboru neposredno tudi Komisija za narodni skupnosti.

135. člen

Če delovno telo, ki ni matično, presodi, da je glede posameznega predloga zakona ali glede drugega vprašanja iz svoje pristojnosti zainteresirano podati mnenje, ga poda matičnemu delovnemu telesu. Do tega mnenja se matično delovno telo mora opredeliti in o tem obvestiti zainteresirano delovno telo.

Na seji, na kateri se obravnava mnenje zainteresiranega delovnega telesa, sodeluje njegov predstavnik.

Predsednik matičnega in zainteresiranega delovnega telesa se lahko dogovorita za skupno sejo obeh delovnih teles.

Če matično delovno telo ne upošteva mnenja zainteresiranega delovnega telesa, lahko poročevalec zainteresiranega delovnega telesa predstavi njegovo mnenje na seji državnega zbora.

136. člen

Poročilo delovnega telesa o obravnavi zakonskega predloga v posamezni fazi mora biti pisno in vsebovati vsa mnenja in predloge. Mnenja in predlogi se nanašajo na spremembo, dopolnitev ali zavrnitev zakonskega predloga. Delovno telo v poročilu posebej opredeli amandma k predlogu zakona, oziroma da mnenje o amandmajih, ki so jih vložili drugi upravičeni predlagatelji. Poročilo vsebuje tudi ločena mnenja, če to zahtevajo posamezni člani.

Poročilo mora delovno telo poslati predsedniku državnega zbora najkasneje osem dni pred sejo državnega zbora.

Delovno telo izmed svojih članov določi poročevalca na seji državnega zbora, ki predstavi poročilo delovnega telesa, navede razloge za sprejeta mnenja in predloge ter povzame glavne dileme iz razprave.

137. člen

Delovno telo lahko predlaga državnemu zboru, da zahteva mnenje državnega sveta o vprašanjih, o katerih razpravlja ali odloča.

138. člen

Delovno telo pri uresničevanju usmerjevalne in nadzorne funkcije zlasti skrbi za ugotavljanje stanja na posameznem področju, preverja upravičenost interesov različnih družbenih skupin, ki so povezani s področjem, ocenjuje ustreznost zakonodajne ureditve, posebej tudi glede na zakonodajno ureditev

področja z ozirom na procese v svetu, preverja učinkovitost uresničevanja sprejetih zakonov in predlaga politiko ter spremlja uresničevanje politike na svojem področju.

139. člen

Delovno telo lahko zahteva od vlade, državnih organov, javnih zavodov in skladov podatke in posamezne dokumente, ki so pomembni pri oblikovanju politike in zakonov ali za ugotavljanje učinkovitosti njihovega uresničevanja. V zahtevi določi rok, v katerem je potrebno odgovoriti in posredovati zahtevane podatke in dokumente.

140. člen

Delovno telo lahko predlaga, da strokovni oziroma analitično raziskovalni delavci izvedejo raziskavo.

141. člen

Za pridobivanje informacij lahko delovno telo izvaja javne predstavitve mnenj na katere lahko povabi člane vlade, zastopnike različnih interesov, strokovnjake ali druge osebe, za katere presodi, da bi lahko dali koristne informacije. To je delovno telo dolžno storiti, če tako zahteva vsaj četrtnina članov.

142. člen

Sklic javne predstavitve mnenj se objavi v javnih občilih, da se ga lahko udeležijo zainteresirani posamezniki.

143. člen

Za pripravo javnih predstavitev mnenj mora delovno telo vabljenim predhodno posredovati vprašanja, ki so predmet javne predstavitve. Lahko jih zaprosi, da svoja mnenja dajo tudi pisno.

144. člen

Delovno telo lahko kot zainteresirano telo obravnava tudi vprašanja v zvezi s sodelovanjem Republike Slovenije s predstavniškimi telesi drugih držav, mednarodnimi parlamentarnimi institucijami in mednarodnimi organizacijami na svojem področju.

145. člen

Delovno telo lahko sodeluje pri oblikovanju okvirnega programa dela in dnevnega reda sej državnega zbora.

Iz okvira svojih splošnih pristojnosti lahko predlaga, da se uvrstijo v okvirni program dela ali na dnevni red sej zbora posamezna vprašanja ali vprašanja dolgoročnega oblikovanja politike na svojem področju. Pri tem zlasti opozarja na potrebo po izdaji ali spremembi zakonov.

146. člen

Predsednik delovnega telesa v sodelovanju s podpredsednikom organizira delo delovnega telesa, sklicuje in vodi seje in javne predstavitve mnenj, določa poročevalce za obravnavo posameznih zadev v delovnem telesu ter izvaja sklepe delovnega telesa.

147. člen

Strokovno pomoč pri delu delovnega telesa zagotavlja sekretar in strokovni sodelavci. Eden od sodelavcev je posebej zadolžen za bazo podatkov delovnega telesa, ki služi kot evidenca dela in kot opora odločanju.

148. člen

Seje delovnih teles se sklicujejo v roku, ki praviloma ni krajši od sedem dni.

Predsednik je dolžan sklicati sejo delovnega telesa čim prej,

kadar je to potrebno za pripravo mnenj za seje državnega zbora ali za izvajanje drugih nalog ali kadar to zahteva predsednik državnega zbora, ena poslanska skupina, deset poslancev državnega zbora ali ena tretjina članov delovnega telesa.

V primeru, da predsednik delovnega telesa kljub zahtevi ne skliče seje v roku treh dni, jo skliče predsednik državnega zbora.

149. člen

Seje delovnega telesa ni mogoče sklicati v času, ki je predviden za sejo državnega zbora oz. ko ta poteka, razen kadar državni zbor od delovnega telesa med svojo sejo zahteva mnenje.

150. člen

Z namenom, da se člani delovnega telesa neposredno seznanijo z razmerami ali dejstvi, lahko predsednik na osnovi predhodnega dogovora skliče sejo tudi izven prostorov državnega zbora.

151. člen

Predsednik določa dnevni red in datum redne seje, razen če ni o tem delovno telo odločilo na predhodni seji. Dnevni red seje za javno predstavitev mnenj se določi na seji delovnega telesa.

152. člen

Razprava o predlogu zakona in odločanje na seji delovnega telesa se lahko opravi v celoti, po poglavjih ali po členih predlaganega zakona.

153. člen

Na sejo delovnega telesa so vabljeni predstavniki predlagatelja, kadar obravnava njihove predloge. Predstavniki predlagatelja lahko sodelujejo v razpravi.

Na sejo delovnega telesa so lahko vabljeni tudi predstavniki ustanov in institucij, katerih delo je neposredno povezano z vsebino obravnavane problematike.

O seji delovnega telesa se obvesti predsednik državnega sveta.

154. člen

Predstavnik vlade se je dolžan udeležiti seje delovnega telesa, če ta zahteva njegovo prisotnost pri obravnavanju predloga zakona, ki ga poda drug predlagatelj.

155. člen

Matično delovno telo lahko med obravnavo predloga zakona ali pri obravnavi širših vprašanj vabi na svoje seje zunanje strokovnjake in predstavnike zainteresirane javnosti.

Strokovnjaki in predstavniki zainteresirane javnosti na seji delovnega telesa povedo svoja mnenja in stališča, ne sodelujejo pa pri odločanju oziroma glasovanju.

156. člen

Predstavnik sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve državnega zbora lahko sodeluje oziroma na zahtevo delovnega telesa mora sodelovati pri obravnavi predloga zakona ali drugega akta v delovnem telesu.

157. člen

Sklepčnost delovnega telesa je zagotovljena, če se seje udeležuje več kot polovica članov. Član lahko zahteva ugotavljanje sklepčnosti. Seja se lahko tudi v primeru nesklepčnosti nadaljuje z obravnavo vprašanj, o katerih se ne odloča.

Če se poslanec iz opravičenih razlogov ne more udeležiti seje delovnega telesa, katerega član je, ga lahko na seji delovnega telesa nadomesti poslanec, ki je član iste poslanske skupine, z vsemi pravicami in dolžnostmi člana delovnega telesa, razen če državni zbor z aktom o ustanovitvi delovnega telesa ali drugim aktom ne določi drugače.

Poslanec, ki nadomešča opravičeno odsotnega poslanca, se mora izkazati s pooblastilom vodje poslanske skupine.

158. člen

Glasovanje v delovnem telesu je javno. Sklep je sprejet z večino opredeljenih glasov.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pri določanju kandidatov smiselno uporablja ustrezne določbe tega poslovnika o volitvah in imenovanjih.

Komisija za narodni skupnosti sprejema sklepe, ki se nanašajo na pravice narodnih skupnosti, s soglasjem predstavnikov narodnih skupnosti.

159. člen

O vsaki seji odbora ali komisije se sestavi zapisnik, po potrebi tudi posebno uradno sporočilo za javnost. Zapisniki sej, ki so zaprte za javnost, v načelu niso tajni. Če naj bi bili v celoti ali deloma izvzeti javnosti, jih mora komisija ustrezno označiti.

160. člen

Seje delovnih teles so praviloma odprte za javnost. Delovno telo lahko z dvotretjinsko večino navzočih članov sklene, da se seja, ali njen del, zapre za javnost.

Po končani seji, ki je bila zaprta za javnost, predsednik delovnega telesa lahko informira javnost o seji delovnega telesa.

Sklep o tem, da bo seja delovnega telesa ali njen del zaprt za javnost, se sprejme na zaprti seji.

161. člen

Javnost je zagotovljena, če je novinarjem omogočeno spremljanje seje neposredno v prostoru, kjer poteka seja, ali če je z drugimi tehničnimi pripomočki omogočeno spremljanje seje.

162. člen

Član brez soglasja delovnega telesa ne sme posredovati javnosti podatkov o zaprti seji, oziroma o delih seje, ki so bili zaprti za javnost, preden ni pripravljeno uradno obvestilo za javnost oz. opravljena tiskovna konferenca ali sestavljen zapisnik seje.

163. člen

Za seje, ki obravnavajo podatke zaupne narave, velja način, ki je določen za ravnanje z zaupnimi podatki in gradivi.

X. AKTI DRŽAVNEGA ZBORA

1. Splošne določbe o aktih

164. člen

Državni zbor sprejema zakone, proračunski memorandum, proračun in zaključni račun, nacionalne programe na področjih družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture, kadar tako določa zakon, deklaracije, resolucije, priporočila, odloke in sklepe ter obvezne razlage zakonov.

165. člen

Državni zbor s proračunskim memorandumom opredeljuje proračunsko politiko, politiko javne porabe in razvojno poli-

tiko, posebej pa delež proračunske porabe v družbenem proizvodni, osnovne proporce prihodkov in izdatkov ter določa skupen obseg prihodkov in izdatkov proračuna.

Državni zbor lahko opredeli vsebino proračunskega memorandum iz prejšnjega odstavka tudi za srednjeročno obdobje.

166. člen

Z nacionalnim programom opredeli državni zbor, kadar zakon tako določa, programe dejavnosti na posameznih področjih, ki se financirajo iz državnega proračuna ali drugih javnih sredstev.

Državni zbor sprejema nacionalni program po postopku, ki ga poslovnik predpisuje za sprejem zakonov.

167. člen

Z deklaracijo izraža državni zbor splošna stališča o vprašanjih notranje in zunanje politike ter o posameznih vprašanjih, ki imajo pomen za vso državo.

168. člen

Z resolucijo državni zbor ocenjuje stanje in obravnava vpraša-

nja na posameznih področjih družbenega življenja ter zavzema stališča o politiki na teh področjih.

169. člen

S priporočilom državni zbor opozarja na nepravilnosti v delu državnih organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo javne službe ali javna pooblastila, ter priporoča ukrepe na področjih njihovega dela.

170. člen

Z odlokom državni zbor ureja notranjo organizacijo, način dela in razmerja v zboru. Z odlokom državni zbor odloča tudi o volitvah in imenovanjih, ustanavlja javne zavode in javna podjetja, kadar zakon tako določa, ter v skladu z zakonom in ustanovitvenim aktom daje soglasje k aktom javnih zavodov in javnih podjetij, ter ureja druge zadeve splošnega pomena v skladu z zakonom.

171. člen

S sklepom državni zbor odloča o postopkovnih vprašanjih in zavzema stališča o posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

2. Zakonodajni postopek

a) Predlog zakona

172. člen

Zakone lahko predlaga vlada ali vsak poslanec. Zakon lahko predloži tudi najmanj 5.000 volivcev.

Državni svet lahko predlaga državnemu zboru sprejem zakona.

Predlog zakona pošlje predlagatelj predsedniku državnega zbora.

Predsednik državnega zbora lahko zahteva od predlagatelja dopolnitev predloga zakona, če ta ni vložen v skladu s tem poslovníkom.

Volivci lahko predlagajo zakon, na način, ki ga določa zakon.

173. člen

Predlog zakona mora vsebovati uvod (ocena stanja, razlogi za sprejem zakona, cilji in načela zakona, ocena finančnih sredstev iz proračuna in druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona), besedilo členov in obrazložitev.

Kadar se predlaga sprememba zakona, mora predlagatelj zakonskemu predlogu priložiti tudi besedilo tistih določb zakona, za katere je predlagana sprememba.

174. člen

Predlagatelj določi svojega predstavnika, ki bo sodeloval v obravnavi predloga zakona na sejah državnega zbora in matičnega delovnega telesa.

Predstavniki vlade lahko sodelujejo v vseh obravnavah predloga zakona na sejah državnega zbora in matičnega delovnega telesa tudi, kadar vlada ni predlagatelj zakona.

175. člen

Predsednik državnega zbora pošlje predlog zakona poslanecem, državnemu svetu in vladi, kadar ta ni predlagatelj zakona.

Predlog zakona pošlje predsednik državnega zbora poslanecem najmanj 30 dni pred dnem, določenim za sejo zbora, na kateri bo obravnavan predlog zakona.

176. člen

Predsednik državnega zbora določi matično delovno telo, ki bo sodelovalo v obravnavi predloga zakona in poročalo zboru.

Kadar predlagani zakon vsebuje določbe, ki zahtevajo finančna sredstva iz proračuna dodeli predsednik državnega zbora v obravnavo tak zakon tudi delovnemu telesu, ki je pristojno za finančna vprašanja. To delovno telo da mnenje tudi k amandmaju, ki ima finančne posledice za proračun.

Kadar predlog zakona ureja tudi pravice narodnih skupnosti, lahko glede teh določb poda poročilo neposredno zboru Komisija za narodni skupnosti.

177. člen

Državni zbor razpravlja o predlogu zakona na treh obravnavah (fazah zakonodajnega postopka).

O združevanju obravnav na isti seji ali skrajševanju rokov odloči državni zbor s sklepom.

Če je danih več predlogov o združevanju ali podaljševanju obravnave ali vrnitvi zakona v prejšnjo obravnavo, odloči državni zbor najprej o predlogu predsednika, potem o predlogu matičnega delovnega telesa in nato o predlogu poslanca.

Državni zbor lahko sprejme sklep o prekinitvi obravnave, da bi delovno telo dalo mnenje o predlogu zakona in njenem nadaljevanju na isti ali naslednji seji državnega zbora.

178. člen

Predlagatelj zakona lahko predlaga umik predloga zakona po končani prvi ali drugi obravnavi. O predlogu umika odloči državni zbor.

Če državni zbor zavrne predlog za umik predloga zakona, se lahko predlagatelj odpove vlogi predlagatelja.

179. člen

Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve da v vsaki obravnavi predloga zakona in pred glasovanjem o zakonu mnenje

o njegovi skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter predloge v zvezi s pravno-tehnično obdelavo zakona. To mnenje in predloge obravnava matično delovno telo.

180. člen

Vsak predlagatelj zakona lahko predlaga državnemu zboru, naj se opravi pred vložitvijo predloga zakona predhodna obravnava o temeljnih vprašanjih in družbenih razmerjih, ki jih je treba urediti z zakonom.

Predhodna obravnava se opravi na osnovi prikaza stanja na posameznem področju in tez za normativno ureditev, ki jih pripravi predlagatelj.

Predhodna obravnava se opravi v delovnem telesu, ki ga določi predsednik državnega zbora. Na predlog delovnega telesa lahko državni zbor sprejme sklep, da se predhodna obravnava opravi na seji državnega zbora.

V predhodni obravnavi sodeluje predstavnik predlagatelja. V predhodni obravnavi da mnenje sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

Po opravljeni predhodni obravnavi sprejme delovno telo oz. državni zbor mnenja in predloge iz predhodne obravnave. Ta mnenja in predlogi se pošljejo predlagatelju, ki jih mora upoštevati pri izdelavi predloga zakona. V predlogu zakona mora predlagatelj posebej obrazložiti rešitve, pri katerih ni upšteval mnenj in predlogov iz predhodne obravnave.

b) Prva obravnava predloga zakona

181. člen

V prvi obravnavi predloga zakona se opravi predstavitev predloga zakona v državnem zboru in razprava o razlogih, ki zahtevajo sprejem zakona ter o načelih in ciljih zakonskega predloga – splošna razprava.

V prvi obravnavi ni mogoče dajati amandmajev k posameznim določbam predloga zakona.

V prvi obravnavi matično delovno telo predstavi svoje mnenje o predlogu zakona.

182. člen

Če matično delovno telo meni, da predlog zakona ni ustrezen ali da morajo biti cilji zakona in temeljne rešitve drugačne, oblikuje predloge stališč in sklepov, o katerih razpravlja in odloča državni zbor.

K predlogu stališč in sklepov lahko vlagajo poslanci dopolnjevalne ali spreminjevalne predloge.

O teh stališčih in sklepih državni zbor glasuje po postopku, ki velja za glasovanje o amandmajih k predlogu zakona.

183. člen

Državni zbor ob koncu prve obravnave:

- odloči, da se opravi druga obravnava predloga zakona v predloženem besedilu,
- sprejme stališča in sklepe, ki naj jih predlagatelj upošteva pri pripravi predloga zakona za drugo obravnavo,
- odloči, da se zakon ne sprejme.

Državni zbor glasuje najprej o predlogu matičnega delovnega telesa.

184. člen

Če državni zbor sprejme odločitev, da se obravnava zakona nadaljuje, določi rok za začetek druge obravnave zakona.

Če državni zbor odloči, da se zakon ne sprejme, je zakonodajni postopek končan.

185. člen

Pred začetkom druge obravnave predlagatelj zakona dopolni predlog zakona na osnovi stališč in sklepov, ki so bili sprejeti na prvi obravnavi predloga zakona.

To nalogo lahko državni zbor naloži sekretariatu za zakonodajo in pravne zadeve.

c) Druga obravnava predloga zakona

186. člen

V drugi obravnavi razpravlja državni zbor po vrstnem redu posebej o vsakem členu predloga zakona in nato še o naslovu zakona. Ko državni zbor zaključí razpravo o posameznem členu predloga zakona, poslanci o njem glasujejo. Na koncu poslanci glasujejo še o naslovu zakona.

V drugi obravnavi se opravi splošna razprava o zakonu samo, če to zahteva najmanj deset poslancev.

Državni zbor lahko sklene:

- da se spremeni vrstni red razprave in glasovanja o posameznih členih zakonskega predloga,
- da se združi razprava in glasovanje o več členih zakonskega predloga,
- da se opravi razprava in glasovanje po poglavjih zakonskega predloga,
- da se ločeno razpravlja in glasuje o posameznih delih člena v zakonskem predlogu ali
- da se glasuje skupaj o več (ali vseh) poglavjih zakonskega predloga.

Tak sklep ne more biti sprejet, če temu nasprotuje najmanj ena tretjina navzočih poslancev.

187. člen

V drugi obravnavi predloga zakona lahko predlagajo njegove spremembe in dopolnitve poslanci, matično delovno telo in predlagatelj z amandmaji.

Vlada lahko predlaga amandma tudi, kadar sama ni predlagatelj zakona.

Amandma mora biti predložen poslancem 15 dni pred dnem, določenim za sejo zbora, na kateri bo obravnavan predlog zakona, h kateremu se predlagajo amandmaji.

Amandma mora biti predložen v pisni obliki in mora biti obrazložen. Predlagatelj lahko na seji amandma tudi ustno obrazloži.

Predlagatelj zakona lahko pove mnenje o vsakem amandmaju. Vlada lahko da mnenje k amandmaju tudi če ni sama predlagatelj zakona.

O amandmaju da mnenje matično delovno telo. To mnenje je sestavni del poročila, ki ga o predlogu zakona poda matično delovno telo na seji državnega zbora. To poročilo vsebuje tudi stališče sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, če je ta podal svoje mnenje v razpravi o amandmaju v matičnem delovnem telesu.

188. člen

Najmanj 10 poslancev lahko poda amandma do konca obravnave posameznega člena oz. do konca obravnave posameznega poglavja zakonskega predloga.

Predstavniki predlagatelja oz. predstavniki vlade lahko daje amandmaje do konca obravnave posameznega člena oz. do konca obravnave posameznega poglavja zakonskega predloga samo k tistim členom zakonskega predloga, h katerim so bili dani amandmaji v roku iz prejšnjega člena ali po določbi prvega odstavka tega člena. Amandma mora biti predložen v pisni obliki in mora biti obrazložen.

O amandmaju, ki je bil dan po prvem in drugem odstavku tega člena, pred glasovanjem na seji državnega zbora poda mnenje matično delovno telo, če to zahteva večina članov delovnega telesa ali državni zbor.

O amandmaju iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko da mnenje sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

Predstavniki vlade lahko pove mnenje k amandmaju iz prvega in drugega odstavka tega člena, tudi če vlada ni predlagatelj zakona.

189. člen

O vsakem amandmaju k predlogu zakona glasujejo poslanci posebej.

Če je k členu zakonskega predloga predlaganih več amandmajev, poslanci najprej glasujejo o amandmaju, ki najbolj odstopa od vsebine člena v zakonskem predlogu in nato po tem kriteriju o drugih amandmajih.

Če je predlagan amandma k amandmaju, poslanci najprej glasujejo o amandmaju, ki je dan k amandmaju.

190. člen

Predlagatelj amandmaja lahko umakne amandma do začetka glasovanja o amandmajih k členu, h kateremu je bil predlagan amandma.

191. člen

Če so bili v drugi obravnavi sprejeti vsi členi in ni bil sprejet noben amandma k besedilu zakonskega predloga, lahko državni zbor že na isti seji preide na tretjo obravnavo zakonskega predloga.

Če so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k besedilu zakonskega predloga, se lahko opravi tretja obravnavo po preteku najmanj sedem dni od dne, ko poslanci prejmejo besedilo zakonskega predloga s sprejetimi amandmaji.

192. člen

Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve pripravi za tretjo obravnavo predloga zakona celovito besedilo predloga zakona s sprejetimi amandmaji in obrazložitvijo sprememb v besedilu členov, kot so bili predloženi za prvo obravnavo.

To nalogo lahko državni zbor naloži predlagatelju.

č) Tretja obravnava predloga zakona

193. člen

V tretji obravnavi razpravljajo poslanci državnega zbora o zakonskem predlogu kot celoti. Obravnava posameznih členov predloga zakona je mogoča le o tistih členih, h katerim so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji.

V tretji obravnavi poda mnenje k zakonskemu predlogu matično delovno telo.

194. člen

V tretji obravnavi predloga zakona lahko vložijo amandma samo skupina najmanj deset poslancev, poslanska skupina, matično delovno telo ali predlagatelj.

Amandma mora biti vložen na način in pod pogoji iz 186. člena poslovnika.

Predlagatelj amandmaja lahko na seji amandma ustno obrazloži. Pred glasovanjem o amandmaju lahko poda mnenje tudi predstavnik vlade oziroma predstavnik predlagatelja. K amandmaju lahko poda mnenje matično delovno telo in sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

d) Glasovanje o zakonu

195. člen

Ko je zaključena razprava o predlogu zakona in razprava ter glasovanje o amandmajih, poslanci glasujejo o zakonskem predlogu v celoti.

Državni zbor lahko sklene, da so o zakonskem predlogu v celoti glasuje na podlagi celovitega besedila predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. To besedilo pripravi sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

Zakon je sprejet, če je število oddanih glasov »za« večje od števila oddanih glasov »proti«, kadar ni z ustavo ali zakonom predpisana drugačna večina za sprejem zakona.

196. člen

Zakon, ki zadeva uresničevanje v ustavi določenih pravic in položaj zgolj narodnih skupnosti, ne more biti sprejet, preden ne podata k njemu soglasja predstavnika narodnih skupnosti.

197. člen

Na osnovi odločitev državnega zbora pripravi končno besedilo zakona (izvirnik) sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

e) Hitri postopek za sprejem zakona

198. člen

Kadar to zahtevajo izredne potrebe države, interesi obrambe ali naravne nesreče, je mogoče sprejeti zakon po hitrem postopku.

Predlog, naj se zakon sprejme po hitrem postopku, da predlagatelj zakona.

Predlog, naj se zakon sprejme po hitrem postopku, mora biti posebej obrazložen.

199. člen

Ob določanju dnevnega reda državni zbor odloči tudi o predlogu, naj se zakon sprejme po hitrem postopku.

Če državni zbor ne sprejme predloga, da se zakona sprejme po hitrem postopku, se uporabljajo določbe tega poslovnika, ki veljajo za prvo obravnavo predloga zakona.

200. člen

Če zbor sklene, da bo odločal o zakonu po hitrem postopku, združi vse tri obravnave predloga zakona na isti seji, tako da se opravi hkrati splošna razprava, razprava in glasovanje o členih ter razprava in glasovanje o zakonskem predlogu v celoti.

Pri hitrem postopku ne veljajo roki, ki so določeni za posamezna opravila v rednem zakonodajnem postopku.

201. člen

Pri hitrem zakonodajnem postopku je možno predlagati amandmaje v ustni obliki. Pred glasovanjem je treba ustno vloženi amandma v pisni obliki predložiti predsedujočemu zboru.

Na seji lahko predlaga amandma posamezni poslanec ali predlagatelj. Državni zbor lahko zahteva, da se o predlaganem amandmaju takoj izjavi matično delovno telo in sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve. Amandma lahko poda tudi predstavnik vlade, kadar vlada ni predlagatelj zakona.

f) Ponovno odločanje o zakonu

202. člen

Kadar državni zbor pred razglasitvijo zakona ponovno odloča o zakonu na zahtevo državnega sveta, pošlje predsednik državnega zbora zahtevo državnega sveta matičnemu delovnemu telesu. Matično delovno telo oblikuje mnenje o vsebini zahteve državnega sveta.

203. člen

Ponovno glasovanje opravi državni zbor na prvi naslednji seji.

Pred glasovanjem lahko predstavnik državnega sveta obrazloži zahtevo državnega sveta. Pred glasovanjem lahko vlada obrazloži svoje mnenje.

Poročevalec matičnega delovnega telesa predstavi pred glasovanjem mnenje delovnega telesa.

204. člen

Zakon je sprejet, če je zanj glasovala večina poslancev državnega zbora, razen če ustava za sprejem zakona predvideva večje število glasov.

g) Postopek za obvezno razlago zakona

205. člen

Predlog za sprejem obvezne razlage zakona lahko poda vsak, ki ima pravico predlagati zakon.

Predlog iz prejšnjega odstavka tega člena mora vsebovati naslov zakona, označitev člena, za katerega se zahteva obvezna razlaga, razloge zanjo in predlog besedila obvezne razlage.

206. člen

Predlog pošlje predlagatelj predsedniku državnega zbora. Predsednik državnega zbora pošlje predlog matičnemu delovnemu telesu in sekretariatu za zakonodajo in pravne zadeve.

207. člen

Na osnovi mnenja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve in poročila matičnega delovnega telesa državni zbor odloči, ali sprejme predlog za obvezno razlago ali ne.

208. člen

Če državni zbor sprejme predlog za obvezno razlago zakona, naloži sekretariatu za zakonodajo in pravne zadeve, da pripravi končno besedilo obvezne razlage.

209. člen

O obvezni razlagi zakona državni zbor razpravlja in glasuje.

Na seji državnega zbora lahko pove mnenje o besedilu obvezne razlage tudi predlagatelj zakona, h kateremu je predlagana obvezna razlaga.

Besedilo obvezne razlage je sprejeto, če je zanj glasovala večina poslancev, ki je določena za sprejem zakona, h kateremu je bila predlagana obvezna razlaga.

Obvezna razlaga se objavi v Uradnem listu RS.

3. Ratifikacija mednarodnih pogodb

210. člen

Državni zbor ratificira mednarodne pogodbe z zakonom. O zakonu odloča na eni obravnavi in sicer tako, da odloči o zakonu v celoti.

4. Sprejem državnega proračuna in zaključnega računa državnega proračuna

211. člen

V postopku priprave državnega proračuna predloži vlada državnemu zboru najkasneje za oktobrsko sejo proračunski memorandum o proračunu za prihodnje leto.

Predsednik državnega zbora pošlje proračunski memorandum vsem predsednikom delovnih teles in poslancem. Po obravnavi proračunskega memoranduma v delovnih telesih ta podajo svoja poročila z mnenji in predlogi matičnemu delovnemu telesu za proračun in sistem javnih financ.

Za amandmaje k proračunskemu memorandumu veljajo smiselno določbe 186. člena poslovnika.

V obravnavi proračunskega memoranduma na seji državnega zbora poda uvodno pojasnilo predstavnik vlade, nato pa predstavnik matičnega delovnega telesa. Po razpravi poslancev in odločanju o amandmajih državni zbor glasuje o sprejemu proračunskega memoranduma.

Pri pripravi predloga proračuna mora vlada upoštevati sprejeti proračunski memorandum.

212. člen

Predlog državnega proračuna mora predložiti vlada najkasneje za decembrsko sejo, vendar ne kasneje kot 45. dni pred sejo, na kateri se bo obravnaval državni proračun.

Predsednik državnega zbora pošlje predlog proračuna predsednikom vseh delovnih teles in poslancem.

213. člen

Predsedniki delovnih teles lahko skličejo v nadaljnjih 15. dneh od vložitve predloga državnega proračuna seje delovnih teles, na katerih predstavniki vlade pojasnijo predlog državnega proračuna. Pri tem se upošteva, da je prvih 8 dni od vložitve predloga državnega proračuna namenjeno pripravi poslancev na razpravo na sejah delovnih teles.

214. člen

Amandmaji k predlogu državnega proračuna se lahko vložijo dvajset dni po vložitvi predloga državnega proračuna. Amandma mora biti vložen na način in pod pogoji iz 186. člena poslovnika.

Vsak predlagatelj amandmaja mora upoštevati pravilo o ravnesju med proračunskimi prihodki in izdatki.

215. člen

Delovna telesa se v nadaljnjih petih dneh opredelijo do vloženih amandmajev.

Poročilo, ki vključuje mnenja, stališča, opredelitve do amandmajev in amandmaje delovnega telesa, pošlje delovno telo matičnemu delovnemu telesu.

216. člen

Vlada se opredeli do vseh vloženih amandmajev in na podlagi opredelitve pripravi dopolnjen predlog državnega proračuna, ki ga mora poslati predstavnik državnega zbora najmanj 15 dni pred sejo državnega zbora.

Matično delovno telo se mora opredeliti do dopolnjenega predloga proračuna, do poročil delovnih teles, sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve in do vloženih amandmajev. Na osnovi teh poročil ter svojih stališč, predlogov in amandmajev, pripravi skupno poročilo o državnem proračunu, ki ga mora deset dni pred sejo državnega zbora poslati predsedniku državnega zbora.

217. člen

Pred pričetkom razprave o državnem proračunu poda obrazložitev najprej predsednik vlade, potem poda poročilo predstavnik matičnega delovnega telesa.

Razprava o predlogu državnega proračuna se lahko deli na splošno razpravo in razpravo po delih.

218. člen

O amandmajih k predlogu državnega proračuna odloča državni zbor na koncu razprave o delu proračuna, h kateremu je bil vložen amandma.

Državni zbor glasuje najprej o amandmajih, ki jih je vložila vlada in šele nato o ostalih amandmajih.

219. člen

Ko je zaključeno glasovanje po delih, predsedujoči ugotovi, ali je proračun po delih ter glede prihodkov in odhodkov medsebojno usklajen.

V primeru dvoma zahteva o tem mnenje vlade in matičnega delovnega telesa.

Če je proračun usklajen, državni zbor glasuje o proračunu v celoti.

220. člen

Če predsedujoči ugotovi, da proračun ni usklajen, zahteva od matičnega delovnega telesa, da pripravi predlog za uskladitev proračuna in mu določi rok za pripravo predloga.

O predlogu matičnega delovnega telesa za uskladitev proračuna da mnenje vlada.

Predstavnik matičnega delovnega telesa lahko na seji zbora pojasni predlog za uskladitev proračuna. Predstavnik vlade lahko predstavi mnenje vlade.

O predlogu matičnega delovnega telesa se na seji zbora lahko izjavijo predstavniki poslanskih skupin. Njihove izjave lahko trajajo največ 5 minut.

Po končani razpravi glasuje državni zbor o predlogu matičnega delovnega telesa za uskladitev proračuna. Če je predlog sprejet, glasuje državni zbor o proračunu v celoti.

221. člen

Če proračun ni sprejet določi državni zbor rok, v katerem mora vlada predložiti nov predlog proračuna.

Nov predlog proračuna državni zbor obravnava in o njem odloča po določbah tega poslovnika o hitrem postopku za sprejem zakona.

222. člen

Zaključni račun državnega proračuna iz prejšnjega leta mora predložiti vlada najkasneje za majsko sejo.

Predsednik državnega zbora pošlje predlog zaključnega računa državnega proračuna predsednikom vseh delovnih teles in poslancem.

223. člen

Delovna telesa dajo svoja poročila z mnenji in stališči o zaključnem računu državnega proračuna matičnemu delovnemu telesu.

Matično delovno telo pripravi na osnovi poročil drugih delovnih teles ter svojih stališč in predlogov skupno poročilo k zaključnemu računu državnega proračuna.

224. člen

Pred pričetkom razprave o zaključnem računu državnega proračuna poda najprej obrazložitev predstavnik vlade, potem poda poročilo predstavnik matičnega delovnega telesa.

Razprava o zaključnega računa proračuna se lahko deli na splošno razpravo in razpravo po delih.

Državni zbor glasuje o zaključnem računu proračuna v celoti.

8. Sprejem drugih aktov državnega zbora

225. člen

O drugih aktih razen zakona, poslovnika in nacionalnega programa, odloča državni zbor praviloma na isti seji. Na tej seji se opravi hkrati splošna razprava, razprava in glasovanje po delih akta ter razprava in glasovanje o aktu v celoti.

Državni zbor lahko sklene, da bo obravnaval te akte v večfaznem postopku.

Za spreminjevalne in dopolnilne predloge k tem aktom se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za odločanje o amandmajih k predlogu zakona.

XI. REFERENDUM

226. člen

Državni zbor lahko o vprašanjih, ki se urejajo z zakonom, razpiše referendum (v nadaljnjem besedilu: zakonodajni referendum).

Državni zbor lahko razpiše referendum iz prejšnjega odstavka na svojo pobudo.

Državni zbor mora razpisati referendum iz prvega odstavka tega člena, če to zahteva najmanj tretjina poslancev, državni svet ali 40.000 volivcev.

Volivci vročijo zahtevo za razpis referenduma na način, ki ga določi zakon.

227. člen

Državni zbor mora predlagano spremembo ustave predložiti v potrditev volivcem na referendumu, če to zahteva najmanj 30 poslancev (v nadaljnjem besedilu: referendum o spremembi ustave).

228. člen

Državni zbor lahko na svojo pobudo razpiše referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: posvetovalni referendum).

Državni zbor lahko razpiše referendum iz prvega odstavka tega člena preden končno odloči o posameznem vprašanju.

Državni zbor ni vezan na izid tega referenduma.

229. člen

Predlog, naj državni zbor razpiše zakonodajni referendum iz drugega odstavka 226. člena in posvetovalni referendum iz prvega odstavka 228. člena, pošlje poslanec predsedniku državnega zbora.

Preden državni zbor odloči o predlogu, pridobi mnenje sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve.

230. člen

Zahteva za razpis zakonodajnega referenduma iz tretjega odstavka 226. člena in referenduma o spremembi ustave iz

227. člena mora biti poslana predsedniku državnega zbora v pisni obliki in biti mora obrazložena.

V zahtevi mora biti jasno izraženo vprašanje, ki naj bo predmet referenduma.

Zahtevo poslancev mora podpisati najmanj tretjina poslancev državnega zbora, zahtevo volivcev pa najmanj 40.000 državljanov, ki imajo volilno pravico.

Predsednik državnega zbora uvrsti predlog iz prvega odstavka 229. člena in zahtevo iz prvega odstavka tega člena na dnevni red prve naslednje seje državnega zbora.

231. člen

Pred razpisom referenduma predloži sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve svoje mnenje o tem, ali zahteva za razpis referenduma izpolnjuje vse z zakonom predpisane pogoje.

Če državni zbor ugotovi, da vsebina vprašanja na referendumu dopušča dvom o njegovi jasnosti in nedvoumnosti, se pozove pooblaščenega predstavnika predlagatelja k ustreznejši opredelitvi vprašanja.

Če pooblaščen predstavitelj vztraja pri vsebini vprašanja iz drugega odstavka tega člena, lahko državni zbor odloči, da referendum ne razpiše.

232. člen

Državni zbor razpiše referendum z odlokom, ki ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Odlok o razpisu referenduma mora določati besedilo vprašanja, ki bo postavljeno na referendum in dan izvedbe referenduma.

Besedilo akta oziroma drugo vprašanje, o katerem se bo odločalo na referendumu, se objavi v sredstvih javnega obveščanja.

233. člen

Izid referenduma se objavi na enak način kot razpis referenduma.

234. člen

Določbe o zakonodajnem referendumu se smiselno uporabljajo tudi za referendum o spremembi ustave in za posvetovalni referendum, kolikor v tem poslovniku zanj ni drugače določeno.

XII. VOLITVE IN IMENOVANJA

1. Splošne določbe

235. člen

Volitve funkcionarjev, ki jih po ustavi in zakonu voli državni zbor, se opravijo po določbah tega poslovnika, kolikor zakon ne določa drugače.

Predstavitelj predlagatelja kandidatur ima pravico pred začetkom volitev obrazložiti predlog kandidature.

236. člen

Če se glasuje o več kandidatih za isto funkcijo, se glasuje tako, da se na glasovnici obkroži zaporedna številka pred imenom kandidata, za katerega se želi glasovati.

Če se glasuje za ali proti kandidatu oziroma za ali proti listi kandidatov, se glasuje tako, da se na glasovnici obkroži beseda »za« ali »proti«. Na dnu glasovnice je beseda »za« na desni strani, beseda »proti« pa na levi strani.

237. člen

Kandidat je izvoljen, če zanj glasuje večina poslancev, ki so oddali veljavne glasovnice, kolikor ustava, zakon in ta poslovnik glede posameznih volitev ne določa drugače.

238. člen

Če se glasuje o več kandidatih za isto funkcijo, pa noben kandidat pri glasovanju ne dobi potrebne večine, se opravi novo glasovanje. Pri drugem glasovanju se glasuje o tistih dveh kandidatih, ki sta pri prvem glasovanju dobila največje število glasov. Če pri prvem glasovanju več kandidatov dobi enako najvišje oziroma enako drugo najvišje število glasov, se izbira kandidatov za ponovno glasovanje med kandidati z enakim številom glasov določi z žrebom.

Če se glasuje o več kandidatih za isto funkcijo, se kandidati na glasovnici navedejo po abecednem vrstnem redu.

Na glasovnici pri drugem glasovanju sta kandidata navedena po vrstnem redu glede na število dobljenih glasov pri prvem glasovanju.

239. člen

Če kandidat ne dobi potrebne večine oziroma če noben kandidat tudi pri drugem glasovanju ne dobi potrebne večine, se ponovi kandidacijski postopek in postopek glasovanja na podlagi novega predloga kandidatur.

2. Volitve predsednika in podpredsednikov državnega zbora

240. člen

Kandidata za predsednika oziroma podpredsednika državnega zbora predlaga komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Kandidata lahko predlaga tudi najmanj deset poslancev.

Izvoljen je kandidat, za katerega je glasovala večina vseh poslancev.

Glasuje se tajno.

3. Imenovanje funkcionarjev v službah državnega zbora

241. člen

Funkcionarje v službah državnega zbora, za katere tako določa ta poslovnik ali odlok o organizaciji in delovanju služb državnega zbora, imenuje državni zbor na predlog komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

4. Imenovanje predsednikov in članov delovnih teles

242. člen

Delovno telo državnega zbora imenuje državni zbor na podlagi liste kandidatov za predsednike in člane delovnega telesa.

Listo kandidatov določi komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na predlog poslanskih skupin.

Če lista ni izglasovana, se postopek imenovanja ponovi na podlagi nove liste kandidatov.

5. Postopek za razrešitev

243. člen

Državni zbor razreši funkcionarje, ki jih voli ali imenuje na podlagi ustave, zakona ali tega poslovnika po enakem postopku, kot je določen za izvolitev ali imenovanje.

Postopek za razrešitev se začne na predlog predlagatelja, ki je določen z ustavo, zakonom ali s tem poslovníkom.

Kadar je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve po tem poslovníku pristojna za predlaganje kandidatov za določene funkcije, je pristojna predlagati tudi njihovo razrešitev.

Odločitev o razrešitvi se sprejme z večino, ki jo določa zakon ali ta poslovnik.

6. Odstop poslancev in funkcionarjev državnega zbora

244. člen

Vsak poslanec in funkcionar državnega zbora ima pravico odstopiti in odstop obrazložiti.

Izjava o odstopu mora biti dana v pisni obliki in se pošlje predsedniku državnega zbora, ki mora o odstopu obvestiti poslance na prvi naslednji seji državnega zbora.

Šteje se, da je poslancu oziroma funkcionarju prenehala funkcija z dnem seje, ko je bil državni zbor obveščen o odstopu.

7. Postopek v zvezi z imuniteto sodnikov ustavnega sodišča in sodnikov

245. člen

Določbe tega poslovnika o postopkih v zvezi z imuniteto poslancev se smiselno uporabljajo tudi za postopke v zvezi z imuniteto sodnikov ustavnega sodišča.

246. člen

O zahtevi pristojnega organa, da državni zbor dovoli, da se sodnika pripre ali zoper njega začne kazenski postopek (134. člen ustave), odloča državni zbor na predlog sodnega sveta.

Sodni svet pošlje svoj predlog v roku 7 dni po prejemu zahteve državnega zbora.

XIII. RAZMERJA DRŽAVNEGA ZBORA DO DRŽAVNEGA SVETA

247. člen

Predsednik državnega zbora obvešča predsednika državnega sveta o sejah državnega zbora in mu pošilja vsa gradiva o zadevah, ki so na dnevnem redu seje državnega zbora.

Predsednik državnega zbora pošlje predsedniku državnega sveta sklic seje državnega zbora s predlogom dnevnega reda, morebitne razširitve predloga dnevnega reda in gradiva za sejo istočasno kot poslancem.

Ko je dnevni red seje državnega zbora sprejet, predsednik državnega zbora o tem obvesti predsednika državnega sveta.

Če je na dnevnem redu seje državnega zbora predlog zakona, ki se bo sprejemal po hitrem postopku, lahko predsednik državnega zbora predlaga predsedniku državnega sveta, da v najkrajšem možnem roku skliče sejo državnega sveta ali obvesti državni zbor, da državni svet tega predloga zakona ne bo obravnaval.

248. člen

Če državni zbor na seji sklene, da zahteva od državnega sveta mnenje o posamezni zadevi, določi tudi rok, v katerem želi dobiti mnenje državnega sveta. Ta rok ne sme biti krajši, kot je v poslovníku državnega sveta določen za sklic seje državnega sveta. Predsednik državnega zbora o taki zahtevi takoj obvesti predsednika državnega sveta.

249. člen

Ko predsednik državnega zbora prejme od predsednika državnega sveta predloge, mnenja in zahteve državnega sveta, jih pošlje vsem poslancem in vladi ter zahteva od

pristojnih delovnih teles in vlade, da pošljejo državnemu zboru svoja mnenja.

Delovno telo ob obravnavi predlogov, mnenj in zahtev državnega sveta zavzame do njih stališče in o tem poroča državnemu zboru s predlogom odločitev. Predsednik državnega zbora obvesti predsednika državnega sveta o odločitvah državnega zbora v zvezi s predlogi, mnenji in zahtevami državnega sveta.

250. člen

Predsednik državnega zbora takoj obvesti predsednika državnega sveta o sprejemu zakona in mu pošlje besedilo zakona.

251. člen

Delovna telesa državnega zbora sodelujejo z državnim svetom oziroma njegovimi delovnimi telesi na lastno pobudo ali na pobudo državnega sveta oziroma njegovih delovnih teles.

Delovna telesa državnega zbora obravnavajo mnenja, ki jim jih dajo državni svet ali njegova delovna telesa. Na seji delovnega telesa državnega zbora lahko pri obravnavi mnenja državnega sveta ali njegovega delovnega telesa sodeluje predstavnik državnega sveta oziroma njegovega delovnega telesa. O sprejetem stališču obvesti predsednik delovnega telesa državnega zbora predsednika državnega sveta oziroma predsednika delovnega telesa državnega sveta.

Delovno telo državnega zbora ni dolžno obravnavati mnenja državnega sveta ali njegovega delovnega telesa, ki ga je prejelo potem, ko je že končalo obravnavo zadeve, na katero se mnenje nanaša.

252. člen

Pred razpisom splošnih volitev v državni svet predsednik državnega zbora zahteva mnenje državnega sveta o rokih za razpis in izvedbo volitev.

XIV. RAZMERJA DRŽAVNEGA ZBORA DO VLADE

1. Volitve predsednika vlade

253. člen

Predsednik republike najkasneje v 30 dneh po konstituiranju državnega zbora predlaga državnemu zboru kandidata za predsednika vlade.

Predlog za izvolitev pošlje predsednik republike predsedniku državnega zbora. Predlog kandidature mora biti predložen v pisni obliki in mora vsebovati ime in priimek kandidata, rojstne podatke in prebivališče.

254. člen

Volitve predsednika vlade se opravijo na seji, ki mora biti najprej 48 ur in najkasneje 7 dni po prejemu predloga kandidata.

Predlagani kandidat na seji predstavi programske zasnove vlade.

255. člen

Če kandidat ni izvoljen pri prvem glasovanju, se lahko opravi ponovne volitve predsednika vlade na podlagi novih kandidatov. Kandidature je treba predložiti najkasneje v štirinajstih dneh po dnevu seje, na kateri je bilo opravljeno prvo glasovanje.

Kandidata lahko predlaga predsednik republike, lahko pa ga predlagajo tudi poslanske skupine ali najmanj deset poslancev. Glede predložitve kandidatov in njihove vsebine veljajo določbe drugega odstavka 253. člena.

256. člen

Če je bilo vloženih več kandidatov, se glasuje v vsakem kandidatu posebej. Najprej se glasuje o kandidatu, ki ga je predlagal predsednik republike, če pa ta ni izvoljen, pa o drugih kandidatih in sicer po vrstnem redu, kot so bile vlozene kandidature. Če je izvoljen kandidat iz prej vlozene kandidature, se o kasneje vloženih kandidaturah ne glasuje.

257. člen

Če ni izvoljen noben kandidat, lahko državni zbor v skladu z četrtnim odstavkom 111. člena ustave sklene, da se izvedejo ponovne volitve predsednika vlade. Pri teh volitvah se uporabljajo roki iz 254. člena.

2. Imenovanje ministrov

258. člen

Predsednik vlade mora najkasneje v 15 dneh po izvolitvi predložiti predsedniku državnega zbora predlog za imenovanje ministrov. Predlog mora biti dan v pisni obliki in mora obsegati listo predlaganih kandidatov za ministre, skupaj s podatki iz drugega odstavka 253. člena. Vsaka kandidatura na seznamu mora biti obrazložena.

Če lista kandidatov ne vsebuje predpisanih podatkov oziroma ni dana obrazložitev za vsako kandidaturo, pozove predsednik državnega zbora predsednika vlade, da odpravi pomanjkljivosti. Če te niso odpravljene do seje državnega zbora, na kateri se imenujejo ministri, se glasuje samo o imenovanju tistih ministrov, katerih kandidature so v skladu s poslovníkom.

259. člen

Vsak predlagani kandidat za ministra se mora najprej v 3 dneh in najkasneje v 7 dneh po predložitvi predloga predsedniku državnega zbora predstaviti pristojnemu delovnemu telesu državnega zbora in odgovarjati na vprašanja njegovih članov.

Kandidat se predstavi delovnemu telesu, v katerega delovno področje sodi delovno področje ministrstva, za katerega je predlagan kandidat za ministra. V primeru dvoma o tem, katero delovno telo je pristojno, ali spora o pristojnosti med delovnimi telesi, določi predsednik državnega zbora, pred katerim delovnim telesom se mora predstaviti kandidat za ministra. Če je predlagani kandidat za ministra član delovnega telesa, ne sme odločati o mnenju o predstavitvi.

260. člen

Predsednik delovnega telesa takoj, najkasneje pa v 48 urah po predstavitvi kandidata za ministra pošlje predsedniku državnega zbora in predsedniku vlade mnenje, ki ga je sprejelo delovno telo glede predlaganega kandidata.

Predsednik vlade lahko najkasneje v treh dneh po prejemu mnenja delovnega telesa umakne predlog kandidature za ministra. V takem primeru lahko hkrati z umikom prejšnje predlaga novo kandidaturo za isto ministrstvo. Predstavitev na novo predlaganih kandidatov mora biti opravljena najkasneje v treh dneh po tem, ko predsednik državnega zbora prejme nov predlog kandidature.

261. člen

O imenovanju ministrov glasujejo poslanci tako, da glasujejo o listi kandidatov za ministre kot celoti.

Glasuje se tajno.

262. člen

Če lista ni izglasovana, se opravi novo glasovanje o imenovanju ministrov na podlagi nove liste kandidatov za ministre. Predsednik vlade mora predložiti novo listo kandidatov najkasneje v desetih dneh od dne prvega glasovanja.

Če tudi nova lista kandidatov ni izglasovana, lahko predsednik vlade predlaga, da se o vsakem predlaganem kandidatu z liste kandidatov glasuje posebej. Glasuje se tako, da se na listi obkroži zaporedna številka pred imenom predlaganega ministra, za katerega se glasuje.

3. Sodelovanje vlade pri delu državnega zbora

263. člen

Predsednik vlade in ministri predstavljajo vlado v državnem zboru.

Predsednik vlade ima splošno pravico predstavljati vlado v državnem zboru in njegovih delovnih telesih.

Na seji državnega zbora predstavlja vlado minister, ki ga določi vlada. Na seji delovnega telesa predstavlja vlado minister, lahko pa tudi državni sekretar, predstojnik organa v sestavi ministrstva ali predstojnik vladne službe, ki ga določi vlada.

Na sejah državnega zbora in delovnih teles lahko sodelujejo tudi vodilni uslužbenci ministrstev in vladnih služb, ki jih določi vlada.

264. člen

V vsakem gradivu, ki ga pošlje vlada državnemu zboru, mora biti navedeno tudi, kateri predstavniki vlade, bodo sodelovali pri delu zbora oziroma delovnih teles in kateri vodilni uslužbenci ministrstev in vladnih služb bodo sodelovali v delu delovnih teles.

265. člen

Državni zbor in njegova delovna telesa obveščajo vlado o svojih sejah, njihovem dnevnem redu ter o sprejetih odločitvah in mu pošiljajo potrebna gradiva.

4. Poročanje vlade državnemu zboru

266. člen

Ob predlogu državnega proračuna mora vlada predložiti državnemu zboru celovito poročilo o svojem delu v preteklem letu.

Vsak poslanec lahko predlaga, da državni zbor sprejme sklep, s katerim se zahteva od vlade ali posameznega ministra, da poroča državnemu zboru o izvrševanju zakonov, drugih predpisov, ki jih je sprejel državni zbor, ter o drugih ukrepih iz svoje pristojnosti in njihovih učinkih.

267. člen

Vlada ima pravico na lastno pobudo poročati državnemu zboru o svojem delu in o stanju na posameznem področju.

Državni zbor mora obravnavati poročilo vlade najkasneje v 30 dneh od prejema sporočila vlade o tem, da želi poročati državnemu zboru.

268. člen

Vlada lahko poroča državnemu zboru o svojem delu pisno ali ustno na seji državnega zbora.

Če vlada da pisno poročilo, je predsednik državnega zbora dolžan z njim takoj seznaniti poslance. V takem primeru ima predsednik vlade pravico pisno poročilo na seji državnega zbora kratko obrazložiti.

269. člen

Po končani obravnavi poročila vlade o njenem delu lahko državni zbor sprejme stališče o delu vlade oziroma o stanju na posameznem področju.

5. Nezaupnica vladi

270. člen

Najmanj deset poslancev lahko vložijo pri predsedniku državnega zbora pisni predlog, da se izvoli nov predsednik vlade.

Predsednik državnega zbora o predlogu takoj obvesti predsednika vlade in poslance.

Pred volitvami novega predsednika vlade ima predsednik vlade pravico odgovoriti na zahtevo za nezaupnico in obrazložiti svoje poglede na dotedanje delo vlade.

271. člen

Glede vsebine predloga za izvolitev novega predsednika vlade ter glede postopka izvolitve novega predsednika vlade veljajo določbe poslovnika o izvolitvi predsednika vlade (253. do 257. člen), kolikor v tem poslovniku ni drugače določeno.

272. člen

Volitve novega predsednika vlade se opravijo najprej v 48 urah in najkasneje v 7 dneh po vložitvi predloga za izvolitev.

Državni zbor lahko na predlog najmanj desetih poslancev ali predsednika državnega zbora z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev odloči, da se volitve opravijo v drugačnem času.

6. Zaupnica vladi

273. člen

Predsednik vlade lahko zahteva, da državni zbor glasuje o zaupnici vladi. Zahtevo mora predložiti predsedniku državnega zbora.

O zaupnici se glasuje najprej v 48 urah in najkasneje v sedmih dneh od vložitve zahteve.

Pred glasovanjem o zaupnici ima predsednik vlade pravico obrazložiti svojo zahtevo.

274. člen

Predsednik vlade lahko veže vprašanje zaupnice na sprejem zakona ali druge odločitve v državnem zboru, pri čemer predlaga, da se zakon ali druga odločitev sprejme ali pa ne sprejme.

Vprašanje zaupnice postavi predsednik vlade na seji državnega zbora pred odločanjem o zakonu ali drugi odločitvi.

Če predsednik vlade veže vprašanje zaupnice na sprejem zakona ali druge odločitve v državnem zboru, se o zaupnici posebej ne glasuje, temveč se glasuje samo o zakonu ali drugi odločitvi.

Predsednik vlade lahko veže vprašanje zaupnice tudi na sprejem odločitve o hitrem postopku za sprejem zakona. V takem primeru državni zbor mora uporabiti hitri postopek za sprejem zakona. Če zakon ni sprejet, se šteje, da je vladi izglasovana nezaupnica.

275. člen

Šteje se, da je vladi izglasovana zaupnica, če je zakon ali druga odločitev sprejeta ali ni sprejeta v skladu s predlogom predsednika vlade.

Če je zakon ali druga odločitev sprejeta v nasprotju s predlogom predsednika vlade, se šteje, da je vladi izglasovana nezaupnica.

276. člen

Če je vladi izglasovana nezaupnica, lahko najmanj deset poslancev predlaga, da se izvoli nov predsednik vlade. Glede

postopka izvolitve novega predsednika vlade veljajo določbe tega poslovnika o nezaupnici vladi.

277. člen

Če je vladi izglasovana nezaupnica, lahko predsednik vlade ali najmanj deset poslancev zahteva ponovno glasovanje o zaupnici. Če je bilo prvo glasovanje o zaupnici vezano na sprejem zakona ali druge odločitve v državnem zboru, ponovno glasovanje o zaupnici ne vpliva na že sprejeto odločitev.

Če je vladi tudi pri ponovnem glasovanju o zaupnici izglasovana nezaupnica, se glasovanje o zaupnici ne more ponoviti.

7. Odstop vlade ali posameznega ministra

278. člen

Predsednik vlade o svojem odstopu ali o odstopu ministra obvesti predsednika državnega zbora.

Predsednik državnega zbora da odstop predsednika vlade na dnevni red seje državnega zbora najkasneje v enem tednu od prejema obvestila o odstopu.

Odstop predsednika vlade ima za posledico tudi prenehanje funkcije ministrov.

279. člen

Za izvolitev novega predsednika vlade in imenovanje novih ministrov veljajo določbe 253. do 261. člena tega poslovnika.

8. Interpelacija

280. člen

Najmanj deset poslancev lahko vloži interpelacijo o delu vlade ali posameznega ministra.

Interpelacija se vloži pisno. V njej mora biti jasno postavljeno in obrazloženo vprašanje, ki je predmet interpelacije. Interpelacijo podpišejo vsi poslanci, ki so jo vložili.

Interpelacija se predloži predsedniku državnega zbora, ki z njo takoj seznani poslance.

Predsednik državnega zbora takoj pošlje interpelacijo predsedniku vlade oziroma ministru, na katerega se nanaša. Hkrati predsednik državnega zbora določi predsedniku vlade oziroma ministru rok za odgovor, ki ne sme biti krajši od 15 in ne daljši od 30 dni.

281. člen

Predsednik državnega zbora z odgovorom vlade oziroma ministra takoj seznani poslance.

O interpelaciji se glasuje najkasneje na prvi naslednji seji državnega zbora po tem, ko predsednik državnega zbora prejme odgovor vlade oziroma ministra na interpelacijo, pod pogojem, da je odgovor na interpelacijo prispel najmanj 15 dni pred sejo.

282. člen

Pred razpravo o interpelaciji ima predstavnik poslancev, ki so vložili interpelacijo, pravico obrazložiti interpelacijo.

Interpelacija se lahko umakne do začetka glasovanja o interpelaciji.

Predsednik vlade oziroma minister, na katerega se nanaša interpelacija, ima pravico kratko obrazložiti pisni odgovor oziroma ustno odgovoriti na interpelacijo.

283. člen

Razprava o interpelaciji se lahko konča s sklepom, s katerim se oceni delo vlade ali posameznega ministra.

Sklep lahko predlagajo poslanci, ki so vložili interpelacijo ali druga skupina najmanj desetih poslancev.

284. člen

Po končani razpravi o interpelaciji o delu vlade lahko najmanj deset poslancev zahteva, da se glasuje o nezaupnici vladi, če hkrati z zahtevo predlagajo izvolitev novega predsednika vlade.

Nezaupnica vladi je izglasovana, če je izvoljen nov predsednik vlade.

Glede postopka za izvolitev novega predsednika vlade veljajo določbe tega poslovnika o nezaupnici.

285. člen

Po končani razpravi o interpelaciji o delu ministra lahko najmanj deset poslancev predlaga, da se glasuje o nezaupnici ministru, zoper katerega je bila vložena interpelacija.

Če je izglasovana nezaupnica, se šteje, da je minister razrešen.

XV. RAZMERJA DRŽAVNEGA ZBORA DO PREDSEDNIKA REPUBLIKE

286. člen

Ko se po konstituiranju državnega zbora ustanovijo poslanske skupine in imenujejo njihovi vodje, predsednik državnega zbora obvesti o tem predsednika republike, da lahko začne posvetovanje o določitvi kandidata za predsednika vlade.

Predsednik državnega zbora obvešča predsednika republike o dejstvih, ki so pomembna za izvrševanje pravic in dolžnosti predsednika republike po 111. in 117. členu ustave ter 278. člena tega poslovnika.

287. člen

Predsednik državnega zbora obvešča predsednika republike o dejstvih, ki so pomembna za izvrševanje pravic in dolžnosti predsednika republike pri razpisu rednih in nadomestnih volitev v državni zbor. Predsednik državnega zbora pri tem sporoči predsedniku republike tudi mnenje državnega zbora o rokih za razpis in izvedbo volitev.

288. člen

Predsednik državnega zbora obvešča predsednika republike o sejah državnega zbora in mu pošilja vsa gradiva o zadevah, ki so na dnevnem redu seje državnega zbora.

Ko državni zbor sprejme zakon, predsednik državnega zbora o tem obvesti predsednika republike. Zakon mu pošlje v razglasitev osmi dan po sprejemu, razen če je v sedmih dneh po sprejemu zakona prejel zahtevo državnega sveta naj državni zbor o zakonu še enkrat odloča.

Če je zakon, o katerem je državni zbor na zahtevo državnega sveta ponovno odločal, sprejet, ga predsednik državnega zbora takoj pošlje v razglasitev predsedniku republike.

289. člen

Če državni zbor sprejme sklep, da zahteva od predsednika republike mnenje o posameznem vprašanju, določi tudi rok, v katerem želi dobiti mnenje. Predsednik državnega zbora o tem takoj obvesti predsednika republike.

290. člen

Če predsednik republike brez zahteve državnega zbora pošlje državnemu zboru svoje mnenje o posameznem vprašanju, ga predsednik državnega zbora pošlje vsem poslancem in pristojnemu delovnemu telesu.

291. člen

Če predsednik republike predlaga državnemu zboru, da bi neposredno na seji zbora obrazložil svoja mnenja in stališča do posameznih vprašanj, se nastop predsednika republike na seji državnega zbora brez odločanja uvrsti na dnevni red seje.

XVI. POSTOPKI PRED USTAVNIM SODIŠČEM IN DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI

292. člen

Državni zbor lahko sklene, da začne postopek pred ustavnim sodiščem, kadar je po zakonu državni zbor lahko predlagatelj zahteve za začetek postopka pred ustavnim sodiščem.

293. člen

Sklep, da državni zbor začne postopek pred ustavnim sodiščem, lahko predlaga vsak poslanec ali delovno telo zbora.

Preden državni zbor sklepa o predlogu, da začne postopek pred ustavnim sodiščem, mora dati o tem svoje mnenje pristojno delovno telo.

Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve da pristojnemu delovnemu telesu pravno mnenje o predlogu in na podlagi mnenja pristojnega delovnega telesa oblikuje osnutek zahteve za začetek postopka pred ustavnim sodiščem.

294. člen

Zahtevo za začetek postopka pred ustavnim sodiščem pošlje ustavnemu sodišču predsednik državnega zbora, ki določi tudi predstavnika zbora v postopku pred ustavnim sodiščem.

295. člen

Kadar ustavno sodišče pošlje državnemu zboru zahtevo za začetek postopka pred ustavnim sodiščem ali sklep ustavnega sodišča o začetku postopka, v katerem je udeleženec državni zbor, obravnava tako zahtevo oziroma sklep pristojno delovno telo, ki predhodno pridobi pravno mnenje sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve.

296. člen

Če pristojno delovno telo ob obravnavi zahteve oziroma sklepa iz prejšnjega člena, ki se nanaša na odločanje o skladnosti zakona ali drugega predpisa državnega zbora z ustavo ali z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in splošnimi načeli mednarodnega prava, oceni, da so razlogi za spremembo oziroma dopolnitev ali razveljavitev zakona ali drugega predpisa, predlaga državnemu zboru, da začne postopek za spremembo oziroma dopolnitev ali razveljavitev zakona ali drugega predpisa. Če državni zbor tak predlog sprejme, se o tem obvesti ustavno sodišče v odgovoru na predlog oziroma sklep iz prejšnjega odstavka.

V drugih primerih sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve na podlagi mnenja pristojnega delovnega telesa pripravi odgovor na zahtevo oziroma sklep iz prvega odstavka tega člena in ga predloži predsedniku državnega zbora, ki pošlje odgovor ustavnemu sodišču. Predsednik državnega zbora določa tudi predstavnika državnega zbora v postopku pred ustavnim sodiščem.

297. člen

Kadar ustavno sodišče zahteva od državnega zbora podatke in pojasnila v zvezi s pobudo za začetek postopka pred ustavnim sodiščem, da zahtevane podatke in pojasnila ustavnemu sodišču sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve po predhodni obravnavi pobude v pristojnem delovnem telesu zbora.

Če pristojno delovno telo ob obravnavi pobude oceni, da so razlogi za spremembo oziroma dopolnitev ali razveljavitev zakona ali drugega predpisa državnega zbora, na katerega se nanaša pobuda, postopa po prvem odstavku 296. člena.

298. člen

Kadar ustavno sodišče obvesti državni zbor o predlogu predsednika republike, vlade ali tretjine poslancev, naj ustavno sodišče v postopku ratifikacije mednarodne pogodbe izreče mnenje o njeni skladnosti z ustavo, državni zbor prekine postopek za ratifikacijo mednarodne pogodbe, dokler ne dobi mnenja ustavnega sodišča.

299. člen

Kadar drugo sodišče ali drug državni organ v postopku v skladu z zakonom zahteva od državnega zbora odgovor, stališče ali podatke, določi predsednik državnega zbora delovno telo oziroma službo, ki to pripravi.

XVII. POSTOPEK OBTOŽBE PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDSEDNIKA VLADE IN MINISTROV

300. člen

Državni zbor lahko obtoži predsednika republike pred ustavnim sodiščem zaradi kršitve ustave ali hujše kršitve zakona, storjene pri opravljanju njegove funkcije.

Državni zbor lahko obtoži pred ustavnim sodiščem tudi predsednika vlade ali ministre zaradi kršitve ustave in zakonov, storjene pri opravljanju njihovih funkcij.

301. člen

Uvedbo postopka o obtožbi predsednika republike lahko državnemu zboru predlaga najmanj 30 poslancev.

Najmanj 10 poslancev ima pravico predlagati državnemu zboru, naj obtoži predsednika vlade ali ministre pred ustavnim sodiščem.

302. člen

Predlog za uvedbo postopka mora biti poslan predsedniku državnega zbora v pisni obliki in s podpisami predlagateljev. Vsebovati mora opis očitane kršitve ustave oziroma hujše kršitve zakona in predlog dokazov o kršitvi ustave oziroma hujši kršitvi zakona.

Predlog za uvedbo postopka mora biti obravnavan na prvi naslednji seji državnega zbora, če je bil poslan najkasneje 30 dni pred to sejo.

Državni zbor mora o predlogu odločiti najpozneje v 60 dneh od sprejema predloga.

Če državni zbor v tem roku odločitve ne sprejme, se šteje, da je predlog zavrnil.

303. člen

V času od razpisa volitev za predsednika republike pa do razglasitve volilnih rezultatov ni mogoče predlagati uvedbe postopka o obtožbi predsednika republike.

Uvedbo postopka o obtožbi ni mogoče predlagati, če je že predlagan pa ne nadaljevati, če predsednik republike odstopi ali mu preneha mandat. Državni zbor postopek nadaljuje, če predsednik republike to zahteva.

304. člen

Predlog obtožbe pošlje predsednik državnega zbora predsedniku republike.

O pravnih vidikih predloga obtožbe da mnenje sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve.

Če je predlagana obtožba zoper predsednika vlade, mora na zahtevo državnega zbora izreči svoje mnenje o predlogu obtožbe tudi predsednik republike, o obtožbi zoper ministre pa predsednik vlade.

305. člen

Pred odločanjem o obtožbi predsednika republike ima predstavnik predlagatelja pravico predlog na seji obrazložiti.

Predsednik republike ima pravico pisno ali ustno na seji odgovoriti na obtožbo.

Predlagatelj lahko predlog obtožbe umakne vse do konca obravnave. V tem primeru se šteje, da predlog ni bil vložen.

306. člen

O predlogu obtožbe predsednika republike odloči državni zbor z večino glasov vseh poslancev.

O obtožbi predsednika republike odloči državni zbor s sklepom. (Varianta: Prvi odstavek tega člena se črta.)

307. člen

Sklep o obtožbi predsednika republike pošlje predsednik državnega zbora ustavnemu sodišču in predsedniku republike.

Sklep mora vsebovati sestavine iz prvega odstavka 302. člena.

S sklepom imenuje državni zbor tudi pooblaščenega predstavnika, ki bo zastopal obtožbo pred ustavnim sodiščem. Pooblaščen predstavnik se imenuje izmed poslancev, ki so predlagali uvedbo postopka o obtožbi predsednika republike.

308. člen

Določbe o obtožbi predsednika republike se smiselno uporabljajo tudi v postopku obtožbe predsednika vlade in ministrov zaradi kršitve ustave in zakonov pri opravljanju njihovih funkcij, kolikor v tem poslovníku zanje ni drugače določeno.

VIII. PARLAMENTARNA PREISKAVA

309. člen

Parlamentarno preiskavo ureja poseben poslovnik, ki ga državni zbor sprejema z dvotretjinsko večino navzočih poslancev.

IX. JAVNOST DELA

310. člen

Državni zbor obvešča javnost o svojem delu ter o odločitvah in stališčih glede zadev, ki jih obravnava.

311. člen

Akti in druga gradiva, ki jih obravnava državni zbor, se v celoti ali v povzetku objavijo v glasilu državnega zbora, lahko pa tudi v sredstvih javnega obveščanja.

Zakoni v vseh fazah zakonodajnega postopka se objavijo v celotnem besedilu.

Način objavljanja aktov in drugih gradiv, ki jih obravnava državni zbor, določi predsednik državnega zbora.

312. člen

Javnosti niso na razpolago dokumenti in gradiva državnega zbora, ki so zaupne narave.

Vrste in stopnje zaupnosti ter ravnanje z zaupnimi dokumenti in gradivi se določijo s posebnimi predpisi.

Poslanec ne sme sporočiti javnosti podatkov iz dokumentov in gradiv, ki so zaupne narave.

313. člen

Državljeni so lahko v skladu s predpisi o notranjem redu navzoči na seji državnega zbora.

Državni zbor lahko sklene, da bo določena seja ali del seje državnega zbora potekala brez navzočnosti javnosti.

314. člen

Predstavniki sredstev javnega obveščanja imajo pravico biti navzoči na sejah državnega zbora ter obveščati javnost o njihovem delu.

Državni zbor lahko sklene, da so predstavniki sredstev javnega obveščanja lahko navzoči na seji oziroma delu seje, ki poteka brez navzočnosti javnosti. O takem vprašanju smejo predstavniki sredstev javnega obveščanja dajati za javnost le tista obvestila, za katera tako sklene zbor.

Zbor lahko sklene tudi, da se smejo dati obvestila o takem vprašanju šele po preteku določenega časa.

Zbor lahko sklene, da bo o posameznem vprašanju razpravljalo brez navzočnosti predstavnikov sredstev javnega obveščanja.

315. člen

Predstavnikom sredstev javnega obveščanja so na voljo informativna in dokumentacijska gradiva, predlogi aktov državnega zbora, obvestila in poročila o delu zbora, glasila državnega zbora, dobesedni zapisi in druge publikacije, ki jih izdaja državni zbor.

316. člen

Služba državnega zbora za informacije skrbi za obveščanje javnosti in sodelovanje s predstavniki sredstev javnega obveščanja ter za zagotovitev pogojev za njihovo delo v državnem zboru.

Pogoje za delo predstavnikov sredstev javnega obveščanja v državnem zboru določa poseben predpis, ki ga sprejme sekretar državnega zbora.

317. člen

Dobesedni zapiski s sej zbora so dostopni javnosti.

Razprave poslancev italijanske in madžarske narodne skupnosti v italijanskem oziroma v madžarskem jeziku se vključijo v seje zapise v njunem jeziku, skupaj s prevodom v slovenski jezik.

318. člen

Državni zbor lahko sklene, da se o seji izda uradno obvestilo za javnost oziroma za sredstva javnega obveščanja.

Uradno obvestilo se da zlasti o sejah ali delih sej državnega zbora, ki so potekale brez navzočnosti javnosti oziroma brez navzočnosti predstavnikov sredstev javnega obveščanja. Državni zbor lahko sklene, da se da uradno obvestilo tudi v drugih primerih.

Besedilo uradnega obvestila določi predsednik državnega zbora.

XX. MEDNARODNO SODELOVANJE

319. člen

Državni zbor sodeluje s predstavniškimi telesi drugih držav, z mednarodnimi parlamentarnimi institucijami in z mednarodnimi organizacijami.

320. člen

V zadevah skupnega interesa državni zbor zlasti usklajuje stališča, organizira skupne aktivnosti, organizira skupne sestanke predstavnikov, izmenjuje delegacije, organizira študijske obiske strokovnjakov in izmenjuje dokumentacijsko ter informativno gradivo.

Državni zbor oblikuje tudi skupna delovna telesa s predstavniki s strani drugih držav, mednarodnimi institucijami in organizacijami.

321. člen

Za sodelovanje v mednarodnih parlamentarnih institucijah in mednarodnih organizacijah oblikuje državni zbor svoje stalne delegacije. Pri določanju sestave stalnih in drugih delegacij se upošteva ustrezna zastopanost poslanskih skupin v državnem zboru. Listo kandidatov za člane stalne delegacije določi komisija za volitve in imenovanja na predlog odbora pristojnega za mednarodne odnose.

XXI. SODELOVANJE DRŽAVNEGA ZBORA S SLOVENSKIMI MANJŠINAMI, IZSELJENCI IN ZDOMCI

322. člen

Pri uresničevanju skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce in pri pospeševanju njihovih stikov z domovino vabijo državni zbor in delovna telesa, kadar obravnavajo vprašanja, ki se nanašajo na to problematiko, na svoje seje predstavnike organizacij slovenskih narodnih manjšin, slovenskih izseljencev in zdomcev in posamezne pripadnike teh skupnosti.

Kadar državni zbor in delovna telesa odločajo o teh vprašanjih, predhodno zaprosijo za mnenje organizacije slovenskih narodnih manjšin, izseljencev in zdomcev.

323. člen

Organizacije slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah, slovenskih izseljencev in zdomcev lahko pošljejo državnemu zboru pobude in predloge.

O teh pobudah in predlogih razpravlja matično delovno telo, ki lahko predlaga državnemu zboru, da zavzame stališče ali sprejme ustrezen akt.

XXII. DELO DRŽAVNEGA ZBORA V VOJNEM ALI IZREDNEM STANJU

324. člen

V vojnem ali izrednem stanju dela državni zbor po določbah tega poslovnika, kolikor s poslovníkom za delo v vojnem ali izrednem stanju ne določa drugače.

325. člen

Če državni zbor ne sprejme poslovnika za delo v vojnem ali izrednem stanju, so v vojnem ali izrednem stanju v skladu z nastalimi razmerami ter potrebami obrambe in varnosti dopustna odstopanja od določb tega poslovnika:

- glede rokov, določenih za sklicevanje sej državnega zbora in njegovih delovnih teles in za pošiljanje gradiv,
- glede načina sklicevanja sej in pošiljanja gradiv, prostorov, kraja in časa sklicevanja sej,
- glede rokov za obravnavanje zakonov in drugih aktov,
- glede obravnavanja predlogov zakonov in drugih aktov v delovnih telesih,
- glede javnosti dela in obveščanja javnosti o delu zbora.

326. člen

V vojnem ali izrednem stanju predsednik državnega zbora ugotavlja in obvešča vlado in predsednika republike:

- da se državni zbor ne more sestati,
- da so prenehale okoliščine, zaradi katerih se državni zbor ni mogel sestati.

327. člen

Če se v vojnem ali izrednem stanju državni zbor ne more sestati in zaradi tega predsednik republike sprejema odločitve iz 92. člena ustave in izdaja uredbe z zakonsko močjo, državni zbor obravnava te odločitve in uredbe in odloči o njihovi potrditvi takoj, ko se sestane.

328. člen

V vojnem ali izrednem stanju so poslanci dolžni nemudoma, osebno ali preko pristojnih državnih organov, obveščati predsednika državnega zbora o naslovu in telefonu, na katerem so dosegljivi.

Poveljstva, enote in zavodi obrambnih sil, policija in drugi državni organi so v vojnem ali izrednem stanju dolžni zagotoviti poslancem vso potrebno in možno pomoč, da se lahko udeležijo sej državnega zbora in njegovih delovnih teles.

XXIII. SLUŽBE DRŽAVNEGA ZBORA

329. člen

Za opravljanje strokovnih in drugih opravil za potrebe državnega zbora ima državni zbor svojo službo.

Za pravno obdelavo predlogov zakonov in drugih predpisov ter za dajanje mnenj o njihovi skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ima državni zbor Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve, ki ga vodi sekretar.

Za opravljanje drugih strokovnih, administrativnih in tehničnih nalog, s katerimi se zagotavljajo pogoji za delo državnega zbora, se ustanovijo posebne službe, ki jih vodi generalni sekretar.

Službe iz prejšnjega odstavka lahko opravljajo tudi naloge za potrebe državnega sveta.

Sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve in generalnega sekretarja imenuje državni zbor. Njuna funkcija preneha z konstituiranjem novega državnega zbora.

Organizacijo in delo služb ureja odlok državnega zbora.

XXIV. RAZLAGA POSLOVNIKA

330. člen

Če pride do dvoma o vsebini posamezne določbe poslovnika, razlaga poslovnik med sejo predsedujoči.

Izven seje daje razlago poslovnika komisija za poslovnik, ki po potrebi pridobi mnenje Sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve.

Vsak poslanec lahko zahteva, da o razlagi poslovnika, ki jo je dala komisija za poslovnik, odloči državni zbor.

XXV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

331. člen

Zakoni in drugi akti, ki so bili v postopku v Skupščini Republike Slovenije pred konstituiranjem državnega zbora in glede katerih niso bile sprejete končne odločitve, ostanejo

v postopku v ustrezni fazi, v kateri so bili sprejeti v zborih Skupščine Republike Slovenije, če tako odloči državni zbor na predlog predsednika ali vodij poslanskih skupin ali enega od poslancev narodnih skupnosti. Državni zbor lahko pred odločitvijo zahteva mnenje Vlade Republike Slovenije in pristojnega delovnega telesa.

Zakoni, ki so bili v postopku v državnem zboru in glede katerih niso bile do uveljavitve tega poslovnika sprejete končne odločitve, ostanejo v postopku, tako da:

- se šteje v primeru, če je bil sprejet predlog za izdajo zakona prva obravnava predloga zakona po tem poslovniku za opravljeno;
- da se v vseh drugih primerih opravi druga obravnava predloga zakona po tem poslovniku.

332. člen

Dokler državni zbor ne sprejme poslovnika iz 309. člena tega poslovnika, velja sklep poslovniške narave o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 22/93). Državni zbor lahko z odlokom o ustanovitvi komisije, ki opravlja parlamentarno preiskavo, uredi vprašanja postopka parlamentarne preiskave.

333. člen

Z uveljavitvijo tega poslovnika prenehata veljati Poslovnik Skupščine Republike Slovenije (prečiščeno besedilo, Uradni list SRS št. 34/85) in Začasni poslovnik državnega zbora (Uradni list RS št. 62/92).

334. člen

Ta poslovnik začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

1. UVOD

Državni zbor je na 7. seji, dne 15. 4. 1993 sprejel predlog za izdajo poslovnika državnega zbora z osnutkom poslovnika in imenoval komisijo državnega zbora za poslovnik (v nadaljevanju: komisija) kot predlagatelja, da preuči oziroma upošteva mnenja in stališča delovnih teles ter stališča, pisne pripombe in predloge iz razprav poslancev na seji zbora, ter pripravi predlog poslovnika državnega zbora.

Komisija državnega zbora za poslovnik je preučila vse pripombe, ki so jih podala delovna telesa, poslanske skupine, poslanci in sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve do začetka 7. seje državnega zbora, in pripombe, ki jih je komisija prejela po seji državnega zbora. Pripombe so zbrane v »Pregledu poglobljenih pripomb na osnutek poslovnika državnega zbora« (št. 020–02/92–25/7), z dne 14. 4. 1993, ki je predstavljal podlago za razpravo v komisiji.

Komisija je pri pripravi predloga poslovnika preučila tudi stališča delovnega pogovora članov komisije državnega zbora za poslovnik in komisije državnega sveta za poslovnik, ki je bil 20. 4. 1993.

Predlagatelj je v predlog poslovnika tudi sam vnesel nekatere popravke, da bi izboljšal preglednost in omogočil lažjo uporabo poslovnika. Pri tem si je prizadeval, da bi s poslovníkom državnega zbora hkrati omogočil sprejemanje kvalitetnih odločitev, ekonomično delovanje in učinkovitost državnega zbora.

Komisija je oblikovala in sprejela končno besedilo predloga poslovnika na seji dne 28. 5. 1993.

2. PRIPOMBE K OSNUTKU POSLOVNICA IN STALIŠČA PREDLAGATELJA

1. UPOŠTEVANE PRIPOMBE

A) NAČELNE PRIPOMBE

Komisija je pri pripravi predloga poslovnika predvsem upoštevala pobude in predloge, da je potrebno s poslovníkom državnega zbora zagotoviti učinkovitost dela zbora in delovnih teles, ob hkratnem upoštevanju zahtev po kvalitetnih odločitvah.

¹ Pregled pripomb se opira na »Pregled poglobljenih pripomb na osnutek poslovnika državnega zbora« (z dne 14. 4. 1993), ki je dopolnjen s »Pregled poglobljenih pripomb na osnutek poslovnika državnega zbora«, z dne 9. 4. 1993, s pripombami danimi na 7. seji državnega zbora in po seji komisiji poslanih pripombami poslancev.

Komisija je natančneje opredelila odnos matičnega delovnega telesa nasproti zainteresiranim delovnim telesom in programiranje dela delovnih teles (poglavitno v spremembi 106. in 136. člena osnutka poslovnika) podrobneje pa je opredelila tudi položaj poslancev, še posebej v zvezi z njihovo »dolžnostjo« dela na terenu z volivci (sprememba 103/II člena osnutka).

Komisija je jasneje določila, da morajo biti vsi predlogi za obravnavano (in ne le zakoni) obvezno uvrščeni na drugo redno sejo po seji, pred katero je bil vložen predlog (52. člen predloga) in predvidela pogoje in postopek za predlaganje razširitve dnevnega reda seje (62. člen predloga).

Komisija je precizirala določbe o zakonodajnem postopku in predvidela, da ima vlada pravico vlagati amandmaje tudi kadar ni predlagatelj zakona in da lahko poda svoje mnenje k amandmaju tudi, če ni predlagatelj zakona. Natančneje je predvidela vsebino odločitev zbora po vsaki obravnavi zakona uporaba pojmov v zakonodajne »faze« ali »obravnav« ter predvidela možnost predlagatelja, da v teku zakonodajnega postopka predlaga umik zakona oziroma se odpove predlagateljstvu, če predlog za umik ni sprejet.

Komisija je precizirala pogoje za ustanavljanje novih poslanskih skupin in omejila pravice novo ustanovljenih poslanskih skupin (materialne in spremembe v sestavi delavnih teles) zaradi njihove ustanovitve. Pri vprašanju zakonodajnega postopka je komisija med splošnimi pripombami sprejela pobudo za ureditev razmerja med državnim zborom in državnim svetom v primeru sprejemanja zakona po hitrem postopku (rešitev v 247. členu predloga). Prav tako je komisija sprejela predlog, da se uredi vprašanje sprejemanja mednarodnih pogodb praviloma v enofaznem postopku (novo poglavje in 210. člen predloga).

Komisija je upoštevala predlog, da je potrebno urediti razmerje državnega zbora do vrhovnega sodišča in drugih državnih organov, kajti državni zbor lahko v postopku pred temi organi nastopa tudi kot stranka. Komisija je zato v predlogu poslovnika spremenila oziroma razširila naslov XVI. poglavja (»Postopek pred ustavnim sodiščem in drugimi državnimi organi«) in dopolnila poglavje z novim členom (299. člen predloga).

Komisija je prav tako upoštevala pripombe k XII poglavju osnutka poslovnika (»Volitve in imenovanja«), pri čemer je načelno določila, da KVIAS pri določanju kandidatov smiselno uporablja ustrezne določbe poslovnika o volitvah in imenovanjih (drugi odstavek 158. člena predloga), posebej pa je tudi uredila institut odstopa funkcionarja in poslanca (244. člen predloga).

Komisija je jasneje opredelila položaj in temeljne pristojnosti generalnega sekretarja državnega zbora, sekretarja držav-

nega zbora in sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, pri čemer je upoštevala tudi sedanjí položaj teh funkcionarjev (111. in 329. člen predloga). Obenem je komisija upoštevala tudi pripombo glede potrebe po večji suverenosti predsednika (oz. predsedujočega) državnega zbora pri vodenju sej in razlagi poslovnika na sejah državnega zbora (68. in 330. člen predloga). Komisija je podrobneje uredila postopek sprejemanja proračunskega memoranduma, državnega proračuna in zaključnega proračuna (165. in 211. do 219. člena predloga).

Komisija je preučila načelno opozorilo o položaju in pravicah poslancev, ki naj jim bo zagotovljena aktivna in ustvarjalna vloga, pri čemer je ocenila, da so jim možnosti za realizacijo takšne vloge s predlogom poslovnika zagotovljene. Tudi glede ureditve odnosa med parlamentarno večino in manjšino je komisija ocenila, da določbe poslovnika na ustrezen način urejajo to materijo, spremenila pa je še določbo, da po predlogu o zaprti seji ne odloča več navadna temveč dvotretjinska večina delovnega telesa.

Komisija je glede na že sprejete odločitve državnega zbora o parlamentarni preiskavi menila, da velja vsa vprašanja poslovníške narave o parlamentarni preiskavi urediti v posebnem poslovníku, ki naj ga državni zbor sprejme z 2/3 večino glasov navzočih poslancev. Do sprejema tega poslovnika, se uporablja začasni sklep poslovníške narave o parlamentarni preiskavi.

B) KONKRETNE PRIPOMBE NA ČLENE OSNUTKA POSLOVNIKA

1. Komisija je upoštevala pripombe in spremenila naslednje člene:

K 9. členu:

Komisija je sprejela pripombo generalnega sekretarja, da se zadnji odstavek črta. Soglašala je, da ni razlogov, da poslovnik določa kdo hrani pečat Državnega zbora.

K 16. členu:

Komisija je sprejela pripombo generalnega sekretarja, da je potrebno poslovníške določbe o mandatu generalnega sekretarja, sekretarja državnega zbora in sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve uskladiti z 32. členom odloka o organizaciji in delu služb državnega zbora. Komisija je pripombo upoštevala s popravkom 111. in 329. člena predloga, pri čemer je med drugim določila, da navedenim trem funkcionarjem prenehajo funkcije s konstituiranjem novega državnega zbora.

K 22. členu:

Komisija je črtala drugi stavek zadnjega odstavka tega člena, ker je menila, da ne gre nujno za poslovníško materijo.

K 24. členu:

Komisija je upoštevala predlog Miroslava Mozetiča poslanca SKD, da se črta zadnji stavek tega člena. Komisija je soglašala s stališčem, da gre za prestrgo določbo, ki bi utegnila povzročati zaplete pri razpravljanju v državnem zboru.

K 34. in 37. členu:

Komisija je črtala 34. člen osnutka in vsebino celostno uredila v 37. členu (36. člen predloga), kar sta smiselno predlagala Mandatno – imunitetna komisija in Miroslav Mozetič, poslanec SKD.

K 40. členu:

V drugem odstavku tega člena (39. člen predloga) je komisija besedno zvezo »takoj ustavi« nadomestila z dikcijo »ne sme

več voditi«. Nova določba jasneje pove, da se kazenski postopek zoper poslanca, ki mu je državni zbor vzpostavil imuniteto, lahko nadaljuje po prenehanju njegove funkcije poslanca, pri čemer zastaralni roki v času trajanja te funkcije ne tečejo.

K 44. členu:

Komisija je upoštevala pripombo KVIAS – a ter določila, da na bodo obvestila sekretarja o udeležbi poslancev na sejah delovnih teles oz. državnega zbora pisna (43. člen predloga).

K 47. členu:

Komisija je upoštevala predlog KVIAS – a, da naj bo za neopravičene odsotnosti poslanca ob razpravah na državnem zboru in pri delu delovnih teles sankcija še odvzem 50% enodnevnega zaslužka (46. člen predloga).

K 53. členu:

Komisija je ta člen osnutka (52. člen predloga) dopolnila tako, da je vanj vnesla določbo o nujnosti uvrstitve vseh zadev na drugo redno sejo po seji pred katero je bil vložen predlog za zadeve, kar je smiselno predlagal Miroslav Mozetič, poslanec SKD. Osnutek poslovnika je to določal le za predloge zakonov. Obenem je komisija določila, da se v predlog dnevnega reda prednostno uvrstijo predlogi tistih zakonov, ki so pripravljeni za tretjo obravnavo.

K 63. členu:

Komisija je smiselno upoštevala predlog Toneta Peršaka poslanca Demokratov – Demokratske stranke, da naj poslancu omogoči predlagati razširitev dnevnega reda na sami seji zbora. Predlagatelj je tako spremenil oziroma dopolnil 63. člena osnutka poslovnika (62. člen predloga poslovnika). Prav tako je komisija upoštevala pripombo istega poslanca s tem, ko je določila, da je potrebno pridobiti mnenje delovnega telesa o predlogu za razširitev dnevnega reda le kadar tako odloči državni zbor.

K 78. členu:

Komisija je smiselno upoštevala predlog dr. Cirila Ribičiča poslanca ZL, ter spremenila ta člen osnutka (77. člen predloga) tako, da je določila, da je poslanca mogoče odstraniti s seje ali dela seje le, če poslanec kljub opominu ali odvzemu besede krši dnevni red tako, da onemogoča delo zbora.

K 91. in 92. členu:

Komisija je popravila določbo 92. člena osnutka poslovnika tako, da je na predlog Miroslava Mozetiča, poslanca SKD, črtala tretji odstavek in zaradi zagotovitve logičnega sledenja členov zamenjala vrstni red 91. člena in 92. člena osnutka poslovnika (sedaj 90. in 91. člen predloga).

K 101. členu:

Komisija je upoštevala pripombo generalnega sekretarja k 101. členu osnutka poslovnika. V 100. členu predloga je zato komisija nadomestila besedilo drugega odstavka tako, da je določila, da rabo in hranjenje obravnavanih gradiv določa posebna navodila.

K 102. in 103. členu:

Komisija je sprejela pripombo Miroslava Mozetiča, poslanca SKD, da je potrebno programiranje dela državnega zbora razdeliti na pomladanska in jesenska zasedanja. Tako je komisija spremenila 102. in 103. člen osnutka poslovnika (101. člen in 102. člen predloga). Predvsem v slednjem je posebej poudarila nujnost zagotovitve potrebnega časa za delo poslancev v volilni enoti.

K 112. členu:

Komisija je sprejela pripombo generalnega sekretarja k 112. členu osnutka poslovnika, da ni izvedena delitev nalog med generalnim sekretarjem in sekretarjem državnega zbora. Predlagatelj je spremenil navedeni člen osnutka (111. člen predloga poslovnika) tako, da je v tem členu uredil le položaj sekretarja državnega zbora, v 329. členu predloga (327. člen osnutka poslovnika) pa načelno opredelil še položaj oziroma pristojnosti generalnega sekretarja državnega zbora in sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve ter čas njegovega mandata.

K 113. členu:

Komisija je spremenila določbo drugega odstavka 113. člena osnutka poslovnika tako, da je sestavo kolegija omejila na predsednika in podpredsednike državnega zbora, vodje poslanskih skupin in poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti. Zaradi učinkovitosti dela, predsednik državnega zbora na seje kolegija redno vabi še sekretarja državnega zbora, generalnega sekretarja ter sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, po potrebi pa tudi predsednike delovnih teles, strokovne delavce državnega zbora ter druge.

K 120. členu:

Komisija je upoštevala pripombe, ki zadevajo položaj oziroma status poslanskih skupin in sicer tako, da je dopolnila besedilo tega člena osnutka (119. člen predloga). V tem členu je Komisija dopolnila drugi in tretji odstavek tako, da je podrobneje razdelala oziroma predvidela možne spremembe v statusu in številu poslanskih skupin, pri čemer je posebej določila tudi materialne posledice takšnih sprememb.

K 128. členu:

Komisija je s spremembami 120. člena osnutka (119. člen predloga) uskladila besedilo 127. člena predloga poslovnika (128. člen osnutka), ki ga je spremenila tako, da je določila, da se pri sestavi delovnih teles in določanju funkcij v njih lahko upošteva le samostojna poslanska skupina.

K 147. členu:

Komisija je upoštevala pripombo KVIJAZ-a, da naj pri organiziranju dela delovnega telesa obvezno sodeluje tudi podpredsednik delovnega telesa (146. člen predloga).

K 158. členu:

Komisija je na predlog odbora za mednarodne odnose dopolnila 158. člen osnutka poslovnika (157. člen predloga poslovnika) tako, da je precizirala možnosti in pogoje za nadomestitev posameznega člana delovnega telesa.

K 159. členu:

Komisija je upoštevala predlog KVIJAZ-a za dopolnitev 159. člena osnutka poslovnika (158. člen predloga poslovnika) in sicer tako, da je za postopek oziroma način določanja kandidatov v okviru KVIJAZ-a predvidela smiselno uporabo ustreznih določb poslovnika o volitvah in imenovanjih.

K 161. členu:

Komisija je upoštevala pripombo dr. Franca Zagožna (poslanca SLS), ki se zavzema za javnost dela delovnih teles, ter za zaostritev pogojev za sprejem odločitve, da se seja odpre za javnost. Sklep o takšni odločitvi je potrebno, zaradi zaščite manjšine, v delovnem telesu sprejeti z dvotretjinsko večino navzočih članov (160. člen predloga poslovnika).

K 174. do 177. členom:

Komisija je iz redakcijskih razlogov na predlog sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve spremenila vrstni red členov od 174 do 177 osnutka poslovnika (člen 173 do 176. predloga poslovnika). V tem okviru je komisija v 174. členu osnutka

(173. člen predloga) besedilo redakcijsko uredila, ter črtala zadnji odstavek, ki je vsebinsko že zajet v dopolnitvi 53. člena osnutka poslovnika (52. člen predloga poslovnika)

K 178. členu:

Komisija je v tem in v drugih členih besedila poslovnika upoštevala pripombe, da je potrebno na ustreznih mestih uskladiti uporabo pojmov zakonodajna »faza« in »obravnavanje«. Ker se ta pojma v določeni meri vsebinsko prekrivata (ustavni termin je »faza«, poslovniki pa uvaja pojem »obravnavanje«), je komisija v 178. členu osnutka poslovnika (177. členu predloga) dodala besedilo, ki oba pojma jasno definira. Komisija je tudi črtala tretji odstavek 178. člena osnutka poslovnika, kajti vsebina tega odstavka je implicitno zajeta že v drugih določbah, ki urejajo zakonodajni postopek.

K 180., 182. in 183. členu

Komisija je v navedene člene vnesla ustrezne redakcijske popravke.

K 183. a členu:

Komisija je oblikovala nov 183. a člen (183. člen predloga), v katerem je določila, da mora državni zbor določiti rok za začetek druge obravnave zakona, kadar sklene, da se obravnavata zakona nadaljuje. Zaradi jasnosti pa je dodana tudi določba, da je zakonodajni postopek končan, če državni zbor odloči, da se zakon ne sprejme.

K 186. členu:

Komisija je ta člen (187. člen predloga poslovnika) ustrezno redakcijsko popravila, poleg tega pa je na predlog sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve vanj vnesla novo določbo, po kateri ima vlada možnost, da poda mnenje k zakonskemu amandmaju tudi, če sama ni predlagatelj zakona.

K 189. členu:

Vsebinsko tega člena je komisija na predlog poslanske skupine SKD spremenila oziroma dopolnila tako, da je črtala prvi odstavek, ki ga je nadomestila z novo določbo 178. a člena osnutka (178. člen predloga poslovnika), v katerem je med drugim predlagatelju zakona omogočeno, da se odpove vlogi predlagatelja, če državni zbor zavrne njegov predlog za umik predloga zakona. Komisija je hkrati, upoštevaje pripombo sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, redakcijsko uredila drugi odstavek 189. člena osnutka (190. člen predloga).

K 192., 193., 195 in 202. členu:

Komisija je upoštevala pripombo Miroslava Mozetiča, poslanca SKD, in sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve tako, da je navedene člene osnutka poslovnika (193., 194., 196. in 203. členi predloga poslovnika) redakcijsko popravila in vsebinsko precizirala.

K 208. a členu:

Komisija je sprejela predlog odbora za mednarodne odnose in k besedilu osnutka poslovnika dodala novo podpoglavje z naslovom »II. a Ratifikacija mednarodnih pogodb« ter nov 208. a člen (210. člen predloga), iz katerega je jasno razvidno, da državni zbor ratificira mednarodne pogodbe z zakonom, ki ga sprejme v okviru ene obravnave in sicer tako, da odloči o zakonu v celoti.

K 166., 209. do 214. a – h členu:

Komisija je bistveno spremenila oz. dopolnila določbe členov, ki se nanašajo na sprejemanje državnega proračuna in z njim povezano materijo (166., 209 do 214. a – h člena osnutka poslovnika; 165. člen, 211. člen do 224. člena predloga poslovnika).

Predlagatelj je spremenil določbe 166. člena osnutka poslovnika (165. člen predloga poslovnika) tako, da je vsebino proračunskega memoranduma opredelil upošteva je opombo k temu členu v osnutku, ter tako, da je z dovolj elastičnim pristopom zagotovil funkcionalnost instituta proračunskega memoranduma.

V členih od 211. člena do 224. člena predloga poslovnika (z njimi se spremenijo oz. nadomestijo členi 209. do 214. osnutka poslovnika) je podrobno urejen način sprejemanja proračunskega memoranduma, državnega proračuna in zaključnega računa državnega proračuna. Pri tem je predvsem zagotovljena takšna dinamika tega procesa, ki omogoča pravočasen sprejem državnega proračuna in ostalih dveh aktov ter hkrati predvideva tudi vse tiste mehanizme, ki zagotavljajo poslanecem in delovnim telesom vsestransko preučitev konkretnih proračunskih vprašanj. V tem okviru je tako na primer posebej določeno, da se za vlaganje amandmajev k proračunskemu memorandumu smiselno uporabljajo spremenjene oz. dopolnjene določbe 186. člena osnutka poslovnika (187. člen predloga). Za predložitev predloga državnega proračuna s strani vlade velja poseben rok, to je 45 dni, kar pomeni odstop od splošnega načela, po katerem velja rok 30 dni. V primeru, da državni proračun ni usklajen je predvideno, da matično delovno telo v določenem roku pripravi predlog za uskladiitev proračuna.

K 216. členu:

Komisija je upoštevala pripombo sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve ter v zadnjem odstavku 216. člena osnutka poslovnika (226. člen predloga) določila, da lahko volivci vložijo zahtevo za razpis referendum le na način, ki ga določi zakon. Zaradi zapletenosti materije, ki sodi v kategorijo tako imenovane ljudske iniciative, je tu številna vprašanja nujno urediti na zakonski ravni.

K 233. a členu:

Komisija je sprejela predlog KVIAZ—a za podrobnejšo ureditev instituta odstopa poslanca oz. funkcionarja državnega zbora ter dodala v okviru XII poglavja osnutka poslovnika novo podpoglavje («5. a Odstop poslancev in funkcionarjev državnega zbora») in nov člen 233. a (244. člen predloga poslovnika). Določbe tega člena predvidevajo za izjavo o odstopu pisno obliko ter jasno časovno opredeljujejo prenehanje funkcije na podlagi odstopa.

K 287. a členu:

Komisija je sprejela pripombo sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve in uredila položaj državnega zbora ne le do ustavnega sodišča, temveč tudi do drugih državnih organov pred katerimi državni zbor lahko nastopa kot stranka v postopku. Komisija je spremenila naslov XVI. poglavja («XVI. Postopki pred ustavnim sodiščem in drugimi državnimi organi») in dodala v besedilu osnutka poslovnika 287. a člen (299. člen predloga poslovnika).

K 319. členu:

Komisija je glede na pripombo odbora za mednarodne zadeve sklenila, da se v 319. členu osnutka poslovnika (321. člen predloga) določi pravica delovnega telesa pristojnega za mednarodne zadeve, da aktivno sodeluje pri oblikovanju liste kandidatov za člane stalne delegacije, ki jo določi KVIAZ.

K 327. členu:

Komisija je v tem členu osnutka (329. člen predloga) smiselno upoštevala pripombe generalnega sekretarja državnega zbora in v skladu s popravljenim 112. členom osnutka poslovnika (111. člen predloga) sklenila, da v tem členu določi pristojnosti generalnega sekretarja državnega zbora in sekretarja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve. Obenem je določila obema funkcionarjema njihovo mandatno dobo, ki preneha s konstituiranjem novega državnega zbora (položaj sekretarja zbora načelno ureja 111. člen predloga poslovnika).

K 328. členu:

V tem členu (330. člen predloga) je komisija določila postopek tolmačenja poslovnika tako med sejo kot izven seje. V primeru dvoma o vsebini določbe poslovnika, ki se je pojavil na sami seji, razlaga poslovnik predsedujoči. Izven seje je razlago poslovnika pristojna komisija za poslovnik, ki lahko pridobi mnenje sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve. Poleg tega je komisija dopustila še možnost, da lahko vsi poslanci zahtevajo, da o razlagi poslovnika, ki jo je dala komisija, odloči državni zbor (predlagal sekretariat za pravne zadeve in zakonodajo).

2. Komisija je na podlagi načelnih pripomb in opozoril samostojno spremenila in dopolnila naslednje člene:

K 136. členu:

Komisija je dopolnila besedilo 136. člena osnutka poslovnika (135. člen predloga) tako, da je omogočila zainteresiranemu delovnemu telesu, da predstavi svoje mnenje na seji državnega zbora, če matično delovno telo tega mnenja ni upoštevalo.

K 154. členu:

Komisija je dopolnila 154. člen osnutka poslovnika z določbo po kateri se o sejah delovnih teles obvešča tudi predsednik državnega sveta (153. člen predloga poslovnika).

K 163. členu:

V 163. členu osnutka poslovnika (162. člen predloga poslovnika) se je predlagatelj odločil, da mora delovno telo in predsednik delovnega telesa dati svojemu članu soglasje, kadar želi ta posredovati javnosti podatke z zaprte seje delovnega telesa.

K 173. členu:

Ker v komisiji ni bilo mogoče doseči potrebnega soglasja o tem, ali ima državni svet po določbah ustave pristojnost predlagati zakone ali zgolj pristojnost zakonske pobude, se je komisija odločila, da v ta člen osnutka poslovnika (172. člen predloga poslovnika) dobesedno povzame ustrezne določbe iz 88. in 97. člena ustave.

K 178. a členu:

Komisija je v besedilo vnesla nov 178.a člen (178. člen predloga), v katerem je uredila možnost, da predlagatelj zakonodajnega predloga zakona. V primeru, da državni zbor takšno zakonodajo zavrne, se lahko predlagatelj odpove vlogi predlagatelja.

K 215. členu:

Zaradi jasnosti besedila, in ker meni, da se mora tudi poslovnik sprejemati v večfaznem postopku, je komisija v besedilu prvega odstavka 215. člena osnutka poslovnika (225. člen predloga) vnesla tudi besedo »poslovnik«.

K 236. členu:

Komisija je dopolnila 236. člen osnutka poslovnika (247. člen predloga) z novim zadnjim odstavkom, v katerem ureja koordinacijo med državnim zborom in državnim svetom v primeru sprejemanja zakona v državnem zboru po hitrem postopku. V tem primeru predlaga predsednik državnega zbora predsedniku državnega sveta, da ta v najkrajšem možnem roku skliče sejo državnega sveta ali pa da obvesti državni zbor, državni svet na predloga zakona ne bo obravnaval.

K 292. členu:

Komisija je redakcijsko popravila določilo 292. člena osnutka poslovnika (304. člen predloga poslovnika), v katerem je določila, da je sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve pristojen, da poda mnenje o pravnih vidikih predloga obtožbe predsednika republike.

K členom 297. do 307. in 330. členu:

Državni zbor je 22.4.1993 sprejel sklep poslovniske narave o parlamentarni preiskavi (Ur. list RS, 22/93) in v njem začasno, do sprejema ustreznega zakona in poslovnika, urejal nekatera vprašanja ustanavljanja in dela preiskovalnih komisij. Ker je poslovniški sklep povzel rešitve osnutka poslovnika iz XVIII poglavja (določbe 297. do 307.) je komisija, ob upoštevanju, da se pospešeno pripravljata zakon in poslovnik, ki bosta urejala parlamentarno preiskavo, sklenila, da te člene črta. Pri tem je v predlog poslovnika vnesla nov 309. člen, ki napotuje na uporabo posebnega poslovnika, ki ga bo državni zbor sprejel z dvotretjinsko večino navzočih poslancev, in ki bo urejal organizacijo in delo preiskovalnih komisij. V skladu s tem je komisija spremenila oziroma dopolnila 330. člen osnutka poslovnika (332. člen predloga) in določila začasno uporabo poslovniskega sklepa z dne 22. 4. 1993.

II. PRIPOMBE, KI JIH KOMISIJA NI UPOŠTEVALA

A) NAČELNE PRIPOMBE

Komisija med načelnimi pripombami ni upoštevala naslednjih pripomb:

- predlog, da se v poslovniku uredi zakonodajni referendum. Ker bo to materijo podrobno uredil zakon, je komisija ocenila, da tu dodatne poslovniske določbe niso potrebne.
- predlog, da se v poslovniku natančno določijo roki za obravnavanje posameznih gradiv in sklicev posameznih sej. Komisija je menila, da bo dosledno upoštevanje in spoštovanje že predlaganih določb poglavja o programiranju dela državnega zbora in njegovih delovnih teles omogočilo usklajeno delo delovnih teles državnega zbora;
- predlog za spremembe določb o prisotnosti poslancev na seji državnega zbora in delovnih teles. Komisija je menila, da ni moč sprejeti zahteve po dovoljeni odsotnosti s seje državnega zbora med razpravo, kot tudi ne zahteve po še strožjem režimu obvezne prisotnosti na sejah državnega zbora.
- predlog, da bi drugače, kot je to v osnutku poslovnika, uredili položaj državnega sveta pri delu državnega zbora, še posebej glede vprašanja »suspenzivnega veta«. Komisija ni sprejela pobude državnega sveta, da bi se opravila razprava ob obravnavi zakona, na katerega je državni svet vložil »suspenzivni« veto in predloga, da bi lahko državni zbor sprejel tudi spremembo takšnega zakona. Prav tako komisija ni sprejela predloga, da bi poslovnik državnega zbora določal, da mora državni svet, če namerava vložiti »suspenzivni veto« na zakon, ki ga državni zbor sprejema po hitrem postopku, zasedati hkrati kot državni zbor in takoj, po sprejemu »suspenzivnega veta«, to odločitev sporočiti državnemu zboru;
- predlog, da bi sprejetje načela zaprtih sej delovnih teles pomenilo njihovo večjo učinkovitost pri delu. Komisija meni, da določilo 161. člena osnutka, ki ga je v predlogu spremenila z uvedbo zahteve po dvotretjinski večini navzočih članov za sprejem sklepa o zaprti seji delovnega telesa, daje zadostno možnost delovnim telesom, da se odločijo za zaprto sejo ob varovanju pravic »opozicije«. Komisija je menila, da je potrebno pri tem celovito upoštevati določbe poglavja o delovnih telesih in splošne določbe o javnosti dela državnega zbora.

B). KONKRETNE PRIPOMBE NA ČLENE

K 23. členu:

Komisija ni sprejela predloga Miroslava Mozetiča, poslanca SKD, za črtanje četrtega in petega odstavka, ker da sta nepotrebni in ne bi prispevali k kvalitetnejšemu delu državnega zbora. Komisija je menila, da sta ta odstavka v tesni povezavi s celotnim v poslovniku predvidenim sistemom poslanskih vprašanj. Poslanec ima možnost, da dobi odgovor že na seji, zato ga mora vsaj en dan pred sejo najaviti, oz. če meni, da gre za bolj zahtevno problematiko, lahko postavi vprašanje pisno. Pri tem ne gre pozabiti, da lahko poslanec po dobljenem odgovoru predstavnika vlade postavi dopolnilno vpraša-

nje, lahko pa celo predlaga, da se o dogovoru vlade opravi razprava v državnem zboru. Četrti odstavek pomeni varovanje položaja »opozicije«, ki bo lahko tudi preko teh dveh institutov kontrolirala in vplivala na delo vlade.

K 27. členu:

Pripombe Iva Vrzolaka, Poslanca SNS, da je potrebno v poslovniku določiti kdo vodi evidenco prispelih odgovorov na poslanska vprašanja in pobude in zagotoviti poslancu čimprejšnji odgovor. Čeprav se je komisija zavedala, da je vprašanje neposlanih odgovorov na postavljena poslanska vprašanja pereč problem, je menila, da ga ni mogoče rešiti na podlagi danega predloga in da bi bila takšna določba neprimerna in prevelika podrobnost. Dejstvo je, da bodo po ureditvi predloga poslovnika vsi poslanci prejeli vse odgovore vlade na vsa postavljena vprašanja poslancev državnega zbora in tako lahko tudi sproti nadzorovali ažurnost in vsebino odgovorov.

K 28. členu:

Predlog Ivana Omana, poslanca SKD, da se predvidi obvezna razprava o poslanskem vprašanju, če to pisno zahteva najmanj 5 poslancev. Komisija je menila, da bi s sprejemom takšnega predloga izgubil svoj pravi smisel ustavni institut interpelacije, ki se po svoji vsebini in posledicah mora razlikovati od poslanskega vprašanja.

K 43. členu:

Predlagatelj ni sprejel pripomb Ivana Sisingerja, poslanca ZL, o natančnejši določitvi obvezne prisotnosti poslanca na sejah, saj je menil, da so določbe poslovnika v tem pogledu ustrezne.

K 48. členu:

Komisija ni sprejela predloga KVIAZ, da bi poslovnik v 48. členu osnutka dosledneje navedel funkcije iz drugega odstavka tega člena. Takšno podrobno taksativno navajanje navedenih funkcij bi namreč zahtevalo spremembe poslovnika vselej, kadar bi se na tem področju spremenile ustavne in zakonske določbe, na katere napotuje zadnji odstavek tega člena (47. člen predloga).

K 51. členu:

Komisija ni sprejela predloga Miroslava Mozetiča, poslanca SKD, da bi poslovnik določil razloge za sklic izredne seje, kajti določitev takšnih razlogov je v veliki meri soodvisna od značilnosti konkretnih primerov (50. člen predloga).

K 52. členu:

Komisija ni sprejela predloga poslanske skupine SKD, da bi bilo v sklicu seje državnega zbora navedeno časovno trajanje seje, saj to ni praksa v tujih poslovniki, obenem pa pomeni dodatno obremenitev besedila poslovnika.

K 112. členu:

Komisija ni sprejela predloga poslanske skupine SKD, da naj poslovnik posebej določi, da sekretar zbora skrbi za koordinacijo delovnih teles. Komisija je menila, da so pristojnosti, ki jih ima sekretar zbora določene v 111. členu predloga poslovnika (in na podlagi tega člena tudi v drugih aktih) dovolj izčrpne in obsegajo tudi medsebojno usklajevanje dela in sej delovnih teles, ki je določeno s predlogom poslovnika.

K 118. členu:

Komisija ni upoštevala predloga, da naj se opredeli tudi vloga podpredsednika poslanske skupine, saj je menila, da je to interna zadeva posamezne poslanske skupine. Takšna poslovniška določba bi glede na razlike v številu njihovih članov terjala tudi nepotrebno podrobnejšo razdelavo ali pa bi, po mnenju članov komisije pomenila neenakomeren položaj poslanskih skupin. (117. člen predloga).

Komisija ni sprejela predlog odbora za infrastrukturo in okolje, po katerem naj bi se v tem členu osnutka poslovnika določil rok 7 dni za odgovor oz. posredovanje zahtevanih podatkov in dokumentov na zahtevo delovnega telesa. Takšen rok bi bil v določenih primerih nerealen, seveda pa bo lahko na podlagi 139. člena predloga poslovnika delovno telo v konkretni zadevi samo določilo primeren rok – po potrebi tudi krajši kot sedem dni.

K 188. členu:

Komisija ni sprejela predloga sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, da bi v drugem odstavku besedo »člen« v ustreznem sklonu nadomestili z besedo »določbo«. Kljub nomotehnični utemeljenosti predloga, je komisija menila, da

gre predlog amandmajev zaradi uveljavljene prakse in ekonomičnosti vezati na člene. Pogosto je namreč znotraj člena težavno medsebojno ločevati posamezne določbe, v okviru posameznega člena pa se lahko z amandmajem vedno predgaja le spremembe posameznih določb.

K 207. členu

Komisija ni sprejela predloga poslanske skupine SKD, da obvezno razlago zakona pripravi predlagatelj zakona, v sodovanju z matičnim delovnim telesom in sekretariatom zakonodajo in pravne zadeve. Ker je zakonodajni organ izključno državni zbor, lahko le ta organ kot takšen ponudi obvezno razlago zakona. Pri tem je seveda ključnega pomena vloga sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, ki iz pravnega vidika oblikuje besedilo razlage.

PRILOGA

PREGLED POGLAVITNIH PRIPOMB NA OSNUTEK POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA

V tem pregledu so navedene pripombe, ki so jih podali delovna telesa, poslanci, poslanske skupine, Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve, generalni sekretar in razpravljalci na 7. seji Državnega zbora pri obravnavi poslovnika državnega zbora.

A) SPLOŠNE PRIPOMBE

1. Potrebno je zagotoviti, da se bo v poslovniku določen položaj delovnih teles izvajal tudi v praksi (odbor za gospodarstvo).
2. Poslovniki zanemarljivo delo poslancev v volilnih enotah in ne daje dovolj časa poslancem za študij in strokovno pripravo gradiv za seje delovnih teles in Državnega zbora (odbor za gospodarstvo).
3. Nujnost programiranja sej delovnih teles, njihovo medsebojno usklajenost in vztrajanje pri vnaprej določenih terminih (odbor za gospodarstvo).
4. Pri programiranju dela delovnih teles in njihovem delu na splošno je potrebno presoati tudi prioriteto obravnavanja (omejevanje števila točk) posameznih pomembnejših točk dnevnega reda ter zagotoviti optimalno kvaliteto obravnavo (odbor za gospodarstvo).
5. V poslovniku je potrebno natančno opredeliti roke obravnave posameznih gradiv ter sklicov posameznih sej. Zagotoviti je potrebno vsaj minimum, ki bo omogočil poslancem kvaliteto pripravo na razpravo in odločanje (odbor za gospodarstvo).
6. Precizirati je potrebno pravice in odnos med matičnim in zainteresiranim delovnim telesom, določiti pa tudi pravice zainteresiranega delovnega telesa, če matični ne upošteva njegovega mnenja (odbor za gospodarstvo).
7. V poslovniku je potrebno precizirati postopek izpeljave zakonodajne pobude (preko) 5.000 državljanov; v poslovniku je potrebno vključiti napotilo o nujni verifikaciji podpisov podpisnikov posameznega predloga zakona (odbor za gospodarstvo). Morda bi ob zakonodajni iniciativi pet tisočih volilcev – ob dejstvu, da še ni zakona, ki bi to urejal – v poslovniku povedali vsaj to, da morajo biti zakonskemu predlogu priloženi sezname in podpisi volilcev, zbrani in overjeni na način, ki ga določi zakon oziroma, da mora predlog zakona v takem primeru izpolnjevati z zakonom določene pogoje (Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve – v nadaljevanju SZPZ).
8. V poslovniku je potrebno v večji meri upoštevati nekatera določila začasnega poslovnika in drugih, doslej že sprejetih aktov, ki urejajo sorodna vprašanja, še zlasti, če so se v dosedanjih praksi potrdila kot dobra (KVIAZ).
9. Pri ratifikacijah mednarodnih pogodb je potrebno uvesti praviloma enofazni postopek, razen, če zbor določi drugače.

10. V postopku sprejemanja zakona po hitrem postopku bilo potrebno urediti odnos med Državnim zborom in Državnim svetom in način reagiranja Državnega sveta na hitri postopek. Razmisliti bi bilo potrebno o tem, ali naj poslovnik omogoči nujno elastičnost vsaj v primerih sprejemanja zakona po hitrem postopku – npr. da se na predlog Vlade oziroma drugega predlagatelja takega zakona lahko predsednik Državnega zbora in predsednik Državnega sveta dogovorita o hkratnem sklicanju sej Državnega zbora in Državnega sveta, o hkratnem pošiljanju gradiva in o tem, da Državni svet obravnava tak nujen zakon takoj po sprejemu v Državnem zboru. Prav tako bi bilo treba zahtevam hitrega postopka prilagoditi tudi pravila za ponovno odločanje v Državnem zboru (npr. ponovno glasovanje po suspenzivnem vetu Državnega sveta še na isti seji). Sicer pa bi morala biti poslovnik Državnega zbora in Državnega sveta glede takih rešitev medsebojno usklajena (SZPZ).

11. V primeru zakonodajnega referendum, podobno kot pri zakonodajni iniciativi 5.000 volilcev, je potrebno določiti limiteto predlagateljev – 40.000 državljanov (SZPZ).

12. Potrebno določiti tudi razmerje Državnega zbora in Vrhovnega sodišča in drugih državnih organov, saj se lahko pojavi Državni zbor pred temi organi kot stranka v postopku, ki ga vodijo ti organi. Zadevo bi bilo mogoče urediti s splošno določbo poslovnika, ki bi dajala možnost za ustrezno reševanje analognih primerov. Če taka rešitev zaradi majhnega obsega in verjetno zelo redkih primerov ne bi zaslužila posebnega razdelka in samostojnega naslova – bi jo bilo možno vključiti tudi za sedanjí 286. člen poslovnika (v poglavju o razmerju do Ustavnega sodišča). Možno besedilo naj bi vsebovalo takšno zapeljivo naslednjo misel: »Kadar drugo sodišče ali državni organ v postopku v skladu z zakonom zahteva od Državnega zbora odgovor, stališče ali podatke, določi predsednik Državnega zbora delovno telo oziroma službo, ki pripravi.« (SZPZ).

13. Potrebno je razdeliti pristojnosti med generalnim sekretarjem in sekretarjem Državnega zbora v smislu rešitev odločitev (generalni sekretar Državnega zbora).

14. Državnemu zboru in njegovim funkcionarjem je potrebno dati v poslovniku večja pooblastila pri sprejemanju odločitev ne pa te pravice s poslovníkom omejevati. Državni zbor moral imeti pravico, da odloči drugače kot mu je to predgalo delovno telo oz. v primeru poslovníškega zapleta, da suvereno odloči in tako razreši nastali zaplet. Vloga delovnega telesa je tako le celovita in dokončna obravnava ne tematike – točke dnevnega reda, Državni zbor pa je na suveren pri dokončni odločitvi (dr. France Bučar in Tomaž Peršak na seji zbora).

14. Poslovnik naj sankcionira odsotnost poslanca le pri odločanju v zboru, ne pa ves čas zasedanja Državnega zbora (dr. France Bučar na seji zbora).

15. V poslovniku je potrebno dodelati položaj Državnega sveta, vendar pri tem upoštevati, da Državni svet ni drugi dom slovenskega parlamenta. Potrebno je izhajati iz ustavnega položaja Državnega sveta. Zato naj nima aktivne vloge v celotnem zakonodajnem postopku (dr. France Bučar na seji zbora).

16. Pri postopku odložnega veta ne sme priti do 4. zakonodajne obravnave v Državnem zboru. Državni zbor ne more spreminjati odločitve ob obravnavi suspenzivnega veta (Tone Peršak na seji zbora). Na posvetu 29. 3. 1993 je dr. Franc Zagožen, SLS menil, da je potrebno to razpravo primeroma omejiti. Izrazil je bojazen, da bi taka razprava lahko pomenila četrti obravnavo zakona.

17. V poslovniku je potrebno besedo »faza« nadomestiti z »obravnavo« v ustreznem sklonu.

18. Poslovnik naj zagotavlja kakovostne odločitve (naj ne gre toliko za ekonomičnost in hitrost sprejemanja) Državnega zbora; poudari naj se bolj odnos poslanca do volilca (ne pa do politične stranke); poslanec naj ima večja pooblastila in pravice kot pa predlagatelj zakona; ob obravnavi suspenzivnega veta naj zbor uvede razpravo, povabi pa naj predstavnika Državnega sveta in vlade, vendar ne sme ta postopek preiti v 4. zakonodajno obravnavo zakona dr. Ciril Ribičič na seji in posvetu o poslovniku).

19. Posebej je treba proučiti tudi institut odstopa funkcionarja, ki ga izvoli ali imenuje državni zbor.

20. Breda Pečan je menila, da so določila o volitvah in imenovanju v primeru več kandidatov za isto funkcijo premalo določena. Prav tako se je zavzemala za večje sodelovanje med državnim svetom in državnim zborom.

21. Glede vprašanja proračunskega memoranduma in proračuna je menil, da je potrebno bolj določiti položaj memoranduma do proračuna in omogočiti, da poslanci s predlogi spreminjajo vsebino memoranduma.

22. Seje delovnih teles naj bodo zaprte zaradi kvalitetnejšega odločanja. (Ivan Oman, SKD, na posvetu 29. 3. 1993)

23. Glede vprašanja sprejemanja zakona po hitrem postopku in položaja državnega sveta v takem postopku je menil, da je potrebno določiti, da državni svet, če namerava vložiti veto, razpravlja istočasno kot državni zbor in nemudoma po koncu razprave pošlje državnemu zboru svojo vlogo glede suspenzivnega veta. (Ivan Oman, SKD, na posvetu 29. 3. 1993)

24. Pri zakonu o proračunu ga je potrebno predložiti že pred decembrom. (Ivan Oman, SKD, na posvetu 29. 3. 1993)

25. Ivan Sisinger je na posvetu 29. 3. 1993 predlagal, da naj se v poslovniku bolj striktno določi obveznost prisotnosti poslanca na sejah delovnih teles in državnega zbora.

B) KONKRETNE PRIPOMBE

K 9. členu:

Ni mi znan smisel določbe tretjega odstavka tega člena, da sekretar Državnega zbora hrani pečat Državnega zbora, glede na dejstvo, da obstaja v Državnem zboru vrsta štamplik, s katerimi razpolaga precejšnje število oseb. Če bo taka določba vendarle ostala, potem je naloga generalnega sekretarja, kot predstojnika služb, da hrani pečat Državnega zbora. (generalni sekretar)

K 16. členu:

32. člen odloka določa, da generalnemu sekretarju, sekretarju Državnega zbora in sekretarju Sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve preneha funkcija, ko se po volitvah sestane nov zbor. Svoje naloge pa opravljajo do imenovanja novih. V kolikor se bo pri nadaljnji obravnavi poslovnika ocenilo, da ta določba ni dovolj, potem je treba v tem členu navesti, da se nanaša na vse tri omenjene funkcionarje. (generalni sekretar)

K 22. členu:

Za izvedbo poslanskih izkaznic in njihovo izdajo (tretji odstavek) je kot predstojnik službe, ki jih pripravlja (kadrovske oddelke splošne službe) pristojen generalni sekretar Državnega zbora. (generalni sekretar)

K 23. členu:

V 4. odst. 23. člena je določeno, da mora poslanec svoje vprašanje najaviti dan pred sejo DZ. Glede na ostale rešitve v tem poglavju ne vidim razlogov za tako omejitev, ki se jo tudi sicer da igrati in zato ne bo prispevala k boljšemu delu. Po mojem prepričanju sta zato ta in naslednji odstavek nepotrebna, oziroma bi ju kazalo vezati le na 3. odstavek in v tem primeru še poostriti. (Miroslav Mozetič, SKD)

K 24. členu:

Zadnji stavek 24. člena bo povzročal le spore in negotovanja, zato predlagam, da ga črtamo. Ostali del člena pa obdrži veljavo napotila poslancem. (Miroslav Mozetič, SKD)

K 27. členu:

Poslanec Ivo Verzolak, SNS, je menil, da da je potrebno v 27. členu poslovnika določiti, da predsednik državnega zbora oziroma sekretarka vodi evidenco prispelih odgovorov na poslanska vprašanja in pobude. V primeru, da naslovnik ni poslal odgovora do prve naslednje seje, ko je bilo vprašanje oziroma pobuda postavljena(no), je predlagal, da predsednik oz. sekretarka naslovljenca o tem obvestita in zahtevata odgovor do naslednje seje, ko mora poslanec dobiti odgovor na poslansko vprašanje oziroma pobudo.

K 28. členu:

3. odstavek naj se glasi: »Poslanec, ki je postavil poslansko vprašanje ima pravico zahtevati, da se v odgovoru vlade opravi razprava v Državnem zboru. Razprave se obvezno opravi, če to pisno zahteva najmanj 5 poslancev. Poslanci iz iste poslanske skupine lahko tako zahtevo postavijo le na vsaki drugi seji. Razprava lahko traja 90 minut, nakar jo predsedujoči zaključi. Posamezni nastopi so omejeni na 10 minut. Predstavniki vlade ima na razpolago 15 minut.« (Ivan Oman, SKD)

3. odst. 28. člena ni povsem jasn. Kaj pomeni razprava o odgovoru? Da je odgovor slab, pomanjkljiv, nejasen, netočen? Ali želimo s tem odpreti razpravo o problemu na katerega se nanaša vprašanje? Menim, da je smiselna samo taka razprava. To pa pomeni uvrstitev nekega problema na dnevni red seje. Zato predlagam, da se ta odstavek dopolni v tej smeri. Istočasno in že na tem mestu dajem v razmislek pobudo, da mora biti tovrstna točka uvrščena na dnevni red naslednje seje, ob podpori določenega števila poslancev, obvezno, brez glasovanja. (Miroslav Mozetič, SKD)

K 31. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, da je 31. člen nejasen. s »Kaj pomeni »na delo DZ«? Pomeni to način dela (nespoštovanje poslovnika) ali morda vsebina dela (pristojnost DZ)?«

K 32. do 36. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, da 32., 33. in 34. člen ponavljaj ustavno oz., zakonsko določbe in zato najbrž ni potreben.

Drugi stavek 2. odst. 36. člena bi bilo bolje črtati, čeprav tudi zakon o poslancih uporablja izraz »na predlog«. Pri vzpostavljanju ali »odvzemanju« imunitete gre v prvi vrsti za politično odločitev Državnega zbora, ne glede na vrsto in težo kaznivga dejanja in mislim, da tudi ni važno ali to kaj vpliva na delo zbora ali poslanca. Komisija naj samo da poročilo o golih dejstvih in naj ona ne predlaga kako naj bi se poslanci odločali.

K 37. členu:

Pri drugem odstavku 37. člena so člani menili, da naj predlagatelj preuči ali je smotno, da sme državni zbor pri odločanju o vzpostavitvi imunitete poslancu, ob obravnavanju obvestila

o priporu oziroma začetku kazenskega postopka zoper poslanca, ki se ni skliceval na imuniteto, upoštevati le kriterij »potrebnosti za opravljanje njegove poslanske funkcije« (Mandatno – imunitetna komisija).

K 40. členu:

V drugem odstavku 40.člena so člani komisije na predlog sodnika Toma Grgiča (predlog sprejeli kot predlog komisije) menili, da je potrebno v peti vrstici besedi »takoj ustavi« zamenjati z »ne sme več voditi« (Mandatno – imunitetna komisija).

III poglavje, 4. podpoglavje

V tem poglavju dodati določilo, da konkretna navodila za praktično uresničitev podrobneje opredeli Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. (KVIAZ)

V prvem odstavku 43. člena naj se bolj natančna določi obvezna prisotnost poslanca na sejah delovnih teles in državnega zbora. (Ivan Sisinger, ZL)

44. člen:

V tem členu naj se doda, da sekretar državnega zbora oziroma sekretar delovnega telesa pisno obvesti Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve o odsotnosti poslancev s seje in predloži ustrezno dokumentacijo. (KVIAZ)

V 47. členu

V tem členu naj se za dneve neopravičene odsotnosti poslanca po določilih drugega odstavka doda še odvzem 50% enodnevnega zaslužka. (KVIAZ)

K IV poglavju:

Doda naj se določba, da sekretar zbora skrbi za koordinacijo sej delovnih teles. To je potrebno, ker so poslanci v več delovnih telesih in se jim mnogokrat termini prekrivajo. (SKD)

V sklicu odbora naj bo določeno tudi trajanje seje, da bodo poslanci lažje načrtovali svoje dejavnosti.

K 48. členu:

V tem členu je potrebno dosledneje navesti, katere funkcije voli, imenuje in razrešuje državni zbor. (KVIAZ)

Obrazložitev: Ta pripomba je bila oblikovana ne glede na sedanjo zadnjo alinejo, saj je dosednji pregled nedosleden in nenačelen. Pri tem je posebej opozorila, da se v primeru naštevanja funkcij zbora, poleg imenovanja sekretarja državnega zbora navedeta še generalni sekretar in sekretar Komisije za zakonodajo in pravne zadeve. Tudi konkretizacijo tega predloga prepušča v proučitev službi obeh komisij.

K 51. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, »da bi morali določiti razloge za sklic izredne seje. Verjetno so to približno isti razlogi, kot za hitri postopek. Tudi tu se postavlja vprašanje določitve dnevnega reda. Če nekdo lahko, tudi mimo predsednika Zbora, skliče sejo, potem se zastavlja vprašanje, če lahko zbor odloči, da ne bo o takem vprašanju razpravljal.

Tudi pri določanju predloga dnevnega reda velja določiti primere in pogoje pod katerimi je predsednik dolžan neko točko uvrstiti na dnevni red. V nadaljevanju pa tudi določiti natančno pogoje razširjanja predlaganega dnevnega reda in tudi pogoje nesprejetja predlagane točke v dnevni red seje. Vse to z vidika zaščite predlagateljev posameznih točk in tudi z vidika zaščite manjšine v Zboru. To pomeni zlasti to, da je predsednik določene točke dolžan uvrstiti in da tudi zbor ne more preprečiti takšno uvrstitve in po drugi strani, da ima predlagatelj vedno pravico svoj predlog umakniti.«

V poglavje, 2. podpoglavje:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni: »da bi le kazalo določiti udeležbo na seji pri razpravah in pri poslanskih vprašanjih in pobudah. Kazalo bi opredeliti neko minimalno prisotno vendar ne na način kot to določačasni poslovnik.«

V poglavje, 3. podpoglavje:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni: »Resnično mislim, je treba tu dati več pooblastil predsedniku zbora, ob tem določiti primere obvezne uvrstitve na dnevni red.

Doslej se je pokazalo, da je večkrat izredno težko držati določenega vrstnega reda, brez prekinitev. Po drugi strani je to nujno, če ni udeležba obvezna. Tudi glede tega in vsi vprašani vođenja seje bi morali dati večja pooblastila predsedujočemu zboru. To velja zlasti v primeru 69. člena. Če ugovor precizen in gre za primer, ki je jasno določen v poslovniku, ni razloga, da o tem odloča zbor. Zbor lahko na ta način odloči drugače kot to določa poslovnik. Zato naj ima pri tem odločujočo besedo predsedujoči in morebiti komisija za poslovnik.

Na tem mestu opozorim, da se pojavljata izraza »razprava« »obravnavo«, verjetno v istem pomenu in naj se zato redakcijsko popravi in uporablja le en izraz.«

K 63. členu:

Tone Peršak predlaga, da se omogoči poslanecu predlagati razširitev dnevnega reda na sami seji zbora ob izpolnitvi strogih pogojev. Na posvetu 29.3.1993 je menil, da je potrebno dopustiti poslanecu, da predlaga v primeru urgentnosti razširitev dnevnega reda, zbor pa lahko o tem odloči tudi brez, v poslovniku zahtevanega, mnenja delovnega telesa. Ponovno naj Komisija za poslovnik prouči sedaj predlagano rešitev prvega stavka tretjega odstavka, ki govori o pravici matičnega delovnega telesa, da predlaga umik posamezne predlagane točke z dnevnega reda brez razprave in glasovanja. (KVIAZ)

V 3. in 4.odstavku 71. člena naj se bolj natančna določi obvezna prisotnost poslanca na sejah delovnih teles in državnega zbora. (Ivan Sisinger, ZL)

V poglavje, 4. podpoglavje:

Poslanec dr. Ciril Ribičič je na posvetu 29.3.1993 menil, da določilo 79. člena osnutka poslovnika preveč strogo, zato meni, da naj bodo sankcije – ukrepi za vzdrževanje reda manj stroge.

V 73. in 79. členu naj se bolj natančna določi obvezna prisotnost poslanca na sejah delovnih teles in državnega zbora. (Ivan Sisinger, ZL)

V poglavje, 5. podpoglavje:

Poslanec Miroslav Mozetič ima naslednje pripombe: »Ni jasno namen 2. odst. 84. člena.

Kar zadeva tajna glasovanja predlagam, da ostanemo sam pri tistih, ki so predpisana z ustavo in zakoni.

2. odstavek 90. člena ni potreben. Tudi pred takim glasovanjem naj se ugotovi sklepčnost in je potem nepotrebno sesati glasove.

3. odst. 92. člena dopušča izigravanje.«

K 101. členu:

V skladu s 27. členom odloka izdaja navodila o delu službe Državnega zbora generalni sekretar, zato je tudi za navodila po tem členu (arhiviranje) zadolžen generalni sekretar. (generalni sekretar)

K VI poglavju:

Poslancu Miroslavu Mozetiču, SKD, se postavlja naslednje vprašanje: »Če že govorimo o nekem programu, naj bo to deloven program, ki naj upošteva pomladanska in jesenska zasedanja in naj ga ne sprejema Državni zbor.«

K 112. člen

Ta člen je temeljni člen, ki ureja to problematiko in tisti, iz katerega je jasno razvidno, da v poslovniku ni izvedena delitev nalog med generalnim sekretarjem in sekretarjem Državnega zbora. V tem členu so v dveh odstavkih (prvi in četrti) zajete naloge generalnega sekretarja, v dveh (drugi in tretji) pa naloge sekretarja Državnega zbora. Predlagam, da se ta člen razdeli v dva člena in tako posebej opredeli naloge obeh funkcionarjev. (generalni sekretar)

K 113. člen

Glede na pristojnost kolegija (115. člen osnutka) menim, da bi morala biti njegova člana tako generalni sekretar kot sekretar Državnega zbora. Potrebno je tudi razmisliti ali bi ne bilo dobro, vključiti v sestavo kolegija tudi sekretarja Sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve. (generalni sekretar)

K VIII poglavju:

Opredeli naj se tudi vloga podpredsednika PS, ki nadomešča predsednika ko je ta odsoten ali zadržan. V tem primeru naj ima podpredsednik pristojnosti predsednika.

Na začetku mandata naj se ugotovi sestavo PS, kasnejše ustanavljanje PS naj bo redko in zato težje uresničljivo.

Zakaj bi morala PS pravila za svoje delovanje deponirati pri sekretarju DZ? Menimo, da je sekretar DZ pristojen le da preveri če so ta pravila v skladu s poslovníkom DZ. (SKD)

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni: »Najbrž gre tu najprej doreči kaj sploh je poslanska skupina. Je in mora biti kakšna povezava s strankami ali neko politično opredelitvijo ali ne in izhajamo, da je poslanec z izvolitvijo predstavnik ljudstva in ni neposredno vezan na stranko. Vse to ima sicer materialne posledice in najbrž je to tudi in predvsem zaradi tega težje rešljivo.

1. odst. 118. člena bi lahko določil kot najmanjšo število –4.

Splošno na 120. člen predlagam, da tudi za nove poslanske skupine velja najnižje število članov.

V 2. odstavku 120. člena se da možnost, da poslanci pristopijo tudi k poslanski skupini iz 3.odst. 120. člena. V istem odstavku dodati za besedami » skupino samostojnih poslancev« » ali pristopiti že ustanovljeni skupini samostojnih poslancev«.

Ob tem se postavlja vprašanje kje doreči določbe zakona o poslancih glede administrativne in materialne ter strokovne podpore poslanskih skupin. V tem smislu je drugi stavek 121. člena nedoločen.

Poslanec Sašo Lap je na posvetu dne 29.3.1993 menil, da je zadnji stavek 3. odstavka 120. člena osnutka poslovnika premalo določen in je prosil za tolmačenje tega določila.

Podobno ostaja nedorečen 128. člen, kar zadeva članstva v odborih.«

K 131. členu:

Potrebno je dopolniti področja, ki so v pristojnosti Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, z obravnavo tistih zakonov in drugih aktov, ki urejajo materialne pogoje za delo in plače poslancev državnega zbora in drugih funkcionarjev v državnih organih, pravosodju itd., ki jih voli ali imenuje državni zbor ter za druge funkcionarje in delavce, za katere sredstva za plače zagotavlja republiški proračun. (K-VIAZ)

V 4. alineji se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»na predlog Odbora za mednarodne odnose obravnava sestavo stalnih delegacij Državnega zbora v mednarodnih parlamentarnih institucijah ter mednarodnih organizacijah in institucijah.« (odbor za mednarodne odnose)

Obrazložitev: Tako odločitev so člani odbora sprejeli zaradi tega, da bi poudarili vlogo Odbora za mednarodne odnose, ki je zaradi nujnosti koordinacije mednarodnega sodelovanja najbolj pristojen dajati predlog kandidatov za člane stalnih delegacij Državnega zbora v mednarodnih parlamentarnih institucijah ter mednarodnih organizacijah in institucijah.

K 140. členu:

V tem členu naj se določi rok 7 dni, v katerem je potrebno delovnemu telesu odgovoriti in posredovati zahtevane podatke in dokument. (Odbor za infrastrukturo in okolje)

K 147. členu:

Potrebno bi bilo določiti, da sodeluje pri pripravi seje delovnega telesa tudi njegov podpredsednik (KVIAZ).

158. člen:

Drugi odstavek 158. člena se črta. (Odbor za mednarodne odnose)

Obrazložitev: Člani odbora so menili, da rešitev, da lahko opravičeno odsotnega poslanca s pooblastilom na seji Odbora za mednarodne odnose nadomesti drugi poslanec iz iste poslanske skupine z vsemi pravicami in dolžnostmi odsotnega člana, ni sprejemljiva. To bi bilo v nasprotju z odlokom Državnega zbora o sestavi komisij in odborov Državnega zbora, da v konkretnem delovnem telesu sodeluje določen poslanec. Predložitev pooblastil za vsako sejo posebej pa bi v praksi povzročila nepreglednost in neobvladljivost dela posameznega dela delovnega telesa.

159. člen:

V tem členu bi bilo smoterno opredeliti način glasovanja tudi za Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Oblikovano je bilo mnenje, da se opredeli tudi način glasovanja v primeru, ko se odloča o več kandidatih za isto funkcijo. Glasovanje je javno in se opravi v dveh krogih. Vsak član Komisije ima en glas. Dokončna odločitev je sprejeta v drugem krogu, v katerega se uvrstita tista dva kandidata, ki sta prejela v prvem krogu največ glasov (KVIAZ).

K 161. členu:

Drugi odstavek tega člena se izključuje v odnosu do prejšnjih členov. (KVIAZ)

Poslanec dr. Franc Zagožen, SLS, se je zavzemal za javnost dela delovnih teles in zato predlagal drugačno odločanje o zaprtosti seje za javnost v 161. členu poslovnika. Opozoril je na nevarnost, da bi vladajoča koalicija ob takem primeru preglasovala predstavnike opozicije.

K 163. členu:

Ta člen naj se glasi: »Član delovnega telesa ne sme posredovati javnosti podatke o zaprti seji.« (Ivan Oman, SKD)

K X. poglavju:

Vodilo naj bo, da predlagatelj zakona lahko s predlogom razpolaga vse do končnega glasovanja. Z amandmaji se vsebina zakonskega predloga lahko bistveno spremeni, zato mora imeti predlagatelj možnost, da umakne zakon, ker ne bi bilo pravično, da mora prevzeti odgovornost za zakon, ki ne ustreza prvotni zamisli. (SKD)

Doda naj se besedilo, da ima predlagatelj pravico podati svoje mnenje o vseh vloženi amandmajih. (SKD)

G. Ivan Oman, SKD sprašuje: Ali naj bi po diktaciji 166. člena Državni zbor razpravljaj in sklepal o memorandumu?

K 173. členu:

V 173. členu je variantni dodatek nepotreben. To določa ustava. (Miroslav Mozetič, SKD)

Poslanec dr. Franc Zagožen je na posvetu 29.3.1993 poudaril, da se ne zavzema za to, da bi dobil državni svet položaj predlagatelja zakona.

K 174. do 177. členu:

Zaradi jasnosti bi bilo potrebno spremeniti vrstni red določb v navedenih členih tako, da bi si sledili v logičnem zaporedju (za 173. členom bi morala biti najprej določba 175. člena, nato 176. in 174. člen, v katerega se kot prvi odstavek vključi določba prvega stavka 177. člena). (SZPZ)

K 178. členu:

Glede na to, da se v nadaljnjih določbah večkrat uporablja izraz »faza«, bi bilo potrebno že v prvem odstavku tega člena za besedami »na treh obravnavah« dodati besedilo »– fazah zakonodajnega postopka«. (SZPZ)

K 180. členu:

Potrebno je proučiti ali Državni zbor sprejme poročilo o mnenjih in predlogih (kar pomeni, da jih v bistvu samo evidentira) ali pa s sklepom (kot svojim aktom) sprejme mnenja in predloge, ki so za predlagatelja zavezujoči. (SZPZ)

K 182. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, sprašuje »ali je v 3. odstavku 182. člena besedica »v« pravilna ali bi morala biti uporabljena besedica »po«?«

K 183. členu:

V prvi alineji prvega odstavka bi bilo treba zaradi jasnosti pred besedo »nadaljuje« dodati besede »v drugi fazi« oziroma celotno besedilo te alineje spremeniti tako, da bi se glasilo:

»– odloči, da se v drugi fazi obravnava predlog zakona v predloženem besedilu.«

Zaradi preglednosti postopka bi bilo treba v zvezi s tretjo alinejo prvega odstavka dodati naslednjo določbo (nov četrti odstavek):

»Če Državni zbor odloči, da se zakon ne sprejme, je zakonodajni postopek končan.«

Razmisлити kaže tudi o tem, da bi določbi tretjega odstavka in novega četrtega odstavka 183. člena oblikovali vsako v posebnem členu, tako kot je v 184. členu že oblikovana določba, ki se navezuje na drugo alinejo prvega odstavka 183. člena. (SZPZ)

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni: »da bi kazalo dodati tudi odločitev, ki nalaga predlagatelju pripravo predloga v smislu 1. odstavka 182. člena.«

K 186. členu:

Dopolnjevanje oziroma spreminjanje predloga zakona z amandmaji je pomemben del zakonodajnega postopka. Zato morajo biti določbe o tem, kdo ima pravico predlagati amandmaje, zelo natančne.

Kot predlagatelj amandmaja po drugem odstavku tega člena bi morala biti določena vlada, ne pa njen predstavnik.

Tudi besedilo četrtega odstavka bi bilo treba dopolniti tako, da predstavnik vlade lahko pove mnenje vlade k amandmaju predloga zakona, ki ga ni predlagala vlada. (SZPZ)

K 188. členu:

V drugem odstavku bi bilo treba besedo »členu« (ozirno »člena«) nadomestiti z besedo »določbo« (ozirno »določbe«), saj ima člen lahko več samostojnih določb (SZPZ)

K 189. členu:

Pri določbi drugega odstavka ni dovolj jasno kaj se šteje za konec obravnave zakonskega člena (ali njegove posamezne določbe?) glede na to, da 185. člen govori o razpravi glasovanju. (SZPZ)

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, sprašuje »zakaj ne bi možen umik, do potrditve dnevnega reda?«

K 192. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, da »Tekst v prvem stavku »in glasujejo o sprejemu zakona« je najbrž lapsus?« je glasovanje o zakonu v celoti del tretje faze? Če je tak predlagam določitev, da je glasovanje o zakonu (kot celotno) ločeno od katerekoli faze postopka. To bi se najbrž rešilo z določbo 1. odstavka 194. člena, ki bi glasila »ko je zaključen tretja obravnava zakonskega predloga poslanci preidejo k glasovanju (ali »glasujejo«) o zakonskem predlogu v celoti«

K 193. členu:

Ali ne bi bilo potrebno tudi za vlaganje amandmajev v tretjo obravnavo predpisati pisnost in roke? (SZPZ)

K 195. členu:

Določba drugega odstavka se nanaša samo na zakon prvega odstavka tega člena, kar je potrebno v besedilu drugega odstavka tudi jasno izraziti. (SZPZ)

K 199. členu:

Poslanec Ivan Oman, SKD predlaga, da se v 199. členu doda nov 2. odstavek, ki se glasi: »Predlagatelj ima pravico, da umakne predlog pred končnim glasovanjem.«

V 199. členu naj se tretji odstavek glasi: »Če je predlagatelj zakonskega predloga vlada, se mora na zahtevo vlade sestati tudi Državni svet in podati svoje mnenje.« (Ivan Oman, SKD)

K 202. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, da »je 2. odstavek tega člena nepotreben. Gre za ponovno glasovanje o istem zakonu, ki je bil enkrat že izglasovan. Posledica »odložilnega veta« Državnega sveta je ponovno glasovanje in absolutna večina za sprejem zakona.

Zato naj se Državni svet in vlada pojavita na seji delovnega telesa zbora. Ta naj pretrese argumente Državnega sveta. Na zboru to ni potrebno.

Iz tega vidika je vprašanje ali je oportuno, da ima poslanec možnost obrazložiti svoj glas (4. odstavek 202. člena).

Določbe o obrazložitvi glasu ni pri določbah, ki opredeljujejo glasovanje o zakonu.«

K 207. členu:

V tem členu naj se napiše, da obvezno razlago zakona pripravi predlagatelj v sodelovanju z matičnim delovnim telesom sekretariatom za zakonodajo in pravne zadeve. (SKD)

K 213. členu:

Poslanec Ivan Oman, SKD predlaga, da se drugi stavek 213. člena črta.

V tretjem odstavku je potrebno vključiti tudi uporabo pravil za vlaganje amandmajev in ne samo za odločanje o njih. (SZPZ)

Poslanec Tone Peršak je na posvetu dne 29.3.1993 se ni strinjal z vsebino 213. člena poslovnika, glede zahteve, da vsak predlagatelj amandmaja mora upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prihodki in izdatki.

K XII poglavju:

V tem poglavju bi bilo potrebno opredeliti postopke predlaganja kandidatov in oblikovanja predlogov kandidatov tako za državni zbor, kot za primere, ko je dokončna odločitev v pristojnosti Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Prav tako naj poslovnik Državnega zbora opredeli način sprejemanja odločitev oziroma glasovanja, tako za državni zbor, kot za Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. (KVIAZ)

V 228. členu, prvem odstavku se poslanec Ivan Oman, SKD, se ni strinjal s ponujeno idejo, da, »če pri prvem glasovanju več kandidatov dobi enako, najvišje oziroma enako drugo najvišje število glasov, se izbira kandidatov za ponovno glasovanje med kandidati z enakim številom glasov določi z žrebom.«

K 232. členu:

Člen 232. je treba dopolniti tudi z določbami o imenovanjih oziroma izvolitvah stalnih parlamentarnih delegacij.

Potrebno je dodati določbo, ki bo omogočila, da se posamezne kandidate lahko predlaga tudi na samem zboru. (Miroslav Mozetič, SKD)

K 264. in 266. členu:

Poslanec Ivan Oman, SKD, je na posvetu 29.3.1993 menil, da naj bolj natančno uredijo rešitve 264. in 266. člena poslovnika.

K 290. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, predlaga, da bi morali 4. odstavek 290. člena črtati, v 3. odstavku pa bi morali črtati besedico »mora«.

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, da »je treba jasno določiti, da mora biti predlog uvrščen na dnevni red in da

mora zbor o njem odločati. Določitev roka in neodločanje v tem roku ne more imeti za posledico rešitev kot je v 4. odstavku tega člena. Tudi o uvrstitvi na dnevni red ne more biti odločanje.«

K 292. členu:

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, se pri 3. odstavku 292. člena sprašuje, »zakaj mora izreči mnenje o obtožbi predsednik republike?«

K 314. členu:

Pogoji za delo predstavnikov sredstev javnega obveščanja bodo deloma določeni z navodilom o delu službe za informiranje, deloma pa s pravili o hišnem redu. Za izdajo prvega akta je v skladu z odlokom pristojen generalni sekretar, v zvezi s pravili o hišnem redu pa je morda potreben razmislek, ali je za izdajo teh pravil potrebno posebno določilo v poslovniku, ali pa je mogoče takšno pristojnost generalnega sekretarja izvesti že na osnovi odloka. (generalni sekretar)

K 328. členu:

Drugi odstavek je mogoče razumeti tudi tako brezizjemno, da bi moral Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve dati mnenje o razlagi poslovnika v vsakem primeru; torej tudi v primerih iz prejšnjega odstavka, na katerega se logično navezuje, kar bi pomenilo, da bi moral predsednik Državnega zbora med sejo vedno prekinjati tok seje in zahtevati mnenje Sekretariata. To bi bilo nevzdržno in je potrebno določbo drugega odstavka relativizirati. Predlagamo, da se določba drugega odstavka premesti na konec tega člena in sicer tako, da Sekretariat za zakonodajo »lahko« da svoje mnenje o razlagi poslovnika. To bi pomenilo, da bi bil pozvan in bi po potrebi dal svoje mnenje ob poslovniški komisiji. Tudi v drugih primerih Sekretariat lahko daje mnenje, ni pa k temu absolutno zavezan v vseh primerih. (SZPZ)

Poslanec Miroslav Mozetič, SKD, meni, »da je 3. odstavek 328. člena smotrno le, če poslanec zahteva obvezno razlago, sicer mislim, da naj bo končna avtoriteta predsedujoči ali komisija za poslovnik.«

Ponovno o akciji »Gibanje za osvoboditev Slovenije«

JOŽEF KOPŠE iz Slovenske nacionalne stranke je poudaril, da se z odgovorom Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za notranje zadeve na vprašanje o načinu in poškodbah, ki so nastale pri zaslišanju gospoda Ivana Kepca, 26. 9. 1989, v zadevi »Gibanje za osvoboditev Slovenije – GOS«, poslanska skupina SNS ne strinja. Zato ponovno zahteva, da Ministrstvo za notranje zadeve natančneje odgovori na naslednja vprašanja:

– Zakaj je bil Ivan Kepce zaslišan na PM na Bledu in sicer v prvem nadstropju, kjer se zaslišanja običajno sploh ne opravljajo?

– Zakaj g. Kepce ni bil zaslišan v Radovljici, kjer je bil zanj odrejen pripor?

– Zakaj je bil, krat 65-letni Ivan Kepce, sploh uklenjen v lisice, saj je bil osumljen le razširjanja letakov s pozivom za osamosvojitve Slovenije?

Ministrstvo za notranje zadeve odgovarja:

Na ponovno poslansko vprašanje Jožeta Kopšeta o načinu in poškodbah v zvezi z zaslišanjem g. Ivana Kepca v zadevi »Gibanje za osvoboditev Slovenije« Ministrstvo za notranje zadeve odgovarja:

Pooblaščenec uradne osebe organov za notranje zadeve smejo v skladu z Zakonom o notranjih zadevah (čl. 54) uporabiti določena prisilna sredstva. Navodilo o uporabi prisilnih sredstev (Ur. l. SRS, št. 25/81) določa, da smejo pooblaščenec uradne osebe ob prijetju, privedbi ali spremljanju osebe uporabiti sredstva za vklepanje in vezanje, med katera se poleg plastične zatege in vrvice štejejo tudi lisice, če upravičeno sumi, da se bo oseba aktivno upirala, poskušala pobegniti ali napasti ali se sama poškodovati. O vsaki uporabi prisilnega sredstva mora pooblaščenec uradna oseba napisati poročilo; tudi o uporabi lisic pri privedbi g. Kepca je bilo to poročilo napisano in oddano pravosodnim organom, o tem pa je bila dana izjava dveh kriminalistov preiskovalnemu sodniku, kot je to v prvem odgovoru navedlo že Ministrstvo za pravosodje.

Z g. Kepcem je bil 26. 9. 1987 opravljen razgovor v prostorih oddelka policije Bled, ker je preiskovalni zapor Radovljica v neposredni bližini Bleda, na oddelku pa so najboljši prostorski pogoji za delo z osumljenci; sicer se tako prostori tega oddelka kot tudi prostor Policijske postaje Radovljica pogosto uporabljajo za razgovore s priporniki, tako da tudi razgovor z g. Kepcem v teh prostorih ni bil nikakršna izjema. Poudarjamo pa, da se v vseh takih primerih pripornika lahko odpelje iz prostorov zapore v Radovljici le s pisno dovolilnico preiskovalnega sodnika, ki je bila izdana tudi v tem primeru.

V zvezi s poslančevim zahtevom, da naj Ministrstvo za pravosodje omogoči vpogled v zdravniško dokumentacijo g. Kepca, ministrstvo pojasnjuje, da ne razpolaga z zdravstveno dokumentacijo g. Kepca; pa tudi če bi tako dokumentacijo posedovali, vpogleda vanjo ne bi moglo omogočiti, ker tega ne dovoljuje določba 51. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Ur. l. RS, št. 9/92).

Glede zahteve poslanca za vpogled v evidenco poškodb, zlasti rok osumljencev, ki naj bi jih ti dobili na poti na zaslišanja in na zaslišanjih samih, pa Ministrstvo za notranje zadeve pojasnjuje, da ne vodi take evidence.

Še o prodaji ELANA

Rafael Kužnik je v imenu Slovenske nacionalne stranke postavil naslednji vprašanj:

V zvezi z omembo ministra za finance g. Gasparija o predenih razpravah glede podjetja Elan poslanci Slovenske nacionalne stranke postavljamo, zaradi lažje orientacije smeri bodočih razprav, naslednja vprašanja:

Ali je bilo podjetje Elan prodano skupaj s sedaj že kodificiranim dolgom v višini 8,5 mio USD?

Ali bo Republika Slovenija ta dolg upoštevala pri eventualnem nakupu Elana?

V postopku stečaja Elana in njegove prodaje Hrvatoma ministrstvo kaže na zlorabo ali gospodarski kriminal. Zato v zadevi Elan zahtevamo preverbo posameznikov in institucij, ki v stečaju in prodaji Elana sodelovali.

Odgovor, ki ga je posredovala vlada:

Tovarna športne opreme Elan Begunje je pred stečajem zagotovo imela 1430 delavcev. Obveznosti je imela za nekaj nad 5 mio DEM, več kot polovica obveznosti je bila pri hrvaških upnikih. Tuje upnike (zunaj Jugoslavije) je Elan poplačal pri stečaju podjetja. Domačih upnikov Elan iz stečajne mase poplačal.

Tovarna Elan je bila prodana na dražbi v vrednosti 31,8 mio DEM brez kodificiranih dolgov (neto vrednost).

O domnevni zlorabi ali gospodarskem kriminalu sta temeljnem sodišču v Kranju evidentirani dve zadevi:

– KPR 349/91 zoper Igorja Trillerja zaradi kaznivega dejanja po čl. 145/II in I. KZ RS,

– Su 61/90 zoper Jožeta Kristana zaradi kaznivega dejanja žaljive obdolžitve po čl. 108/I. KZ RS.

Zadevi sta bili odstopljeni v reševanje Temeljnemu sodišču v Ljubljani, ki je zadevo zoper g. Trillerja odstopilo Višjemu sodišču v Ljubljani, zadevo zoper g. Kristana pa Temeljnemu sodišču v Kranju.

Za obravnavo v Vladi Republike Slovenije je odgovor pripravilo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti.

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992

Priloga k reviji "Dela" št. 10, 1992